SELFCONNECT

Sfântul, surferul și CEO-ul

O poveste remarcabilă despre viaţa pe care inima ta şi-o doreşte

ROBIN SHARMA

Autorul bestseller-ului *Călugărul care şi-a vândut Ferrari-ul*

LIVINGSTONE

Cuprins

Mulțumiri
Introducere
1. Noi începuturi
2. Regulile căii
SFÂNTUL
3. Cum să te deschizi spre a înțelege felul în care funcționează lumea în realitate
4. Fii onest cu propriul tău Eu
5. Fereastra cu vitraliu
6. În căutarea unei meniri
SURFERUL
7. O întâlnire cu un Maestru al Inimii
8. Pătrunzând misterul
9. Cum să crești pe tărâmuri nisipoase
10. Surfingul și dragostea de sine
CEO-ul
11. Cel care oferă cel mai mult, câștigă
12. Dragostea ca instrument de afaceri
13. Adevărata cale spre reușită
14. Despre dorințe și vise
15. Evadări spre o viață frumoasă
Despre autor

ROBIN SHARMA

SFÂNTUL, SURFERUL ŞI CEO-UL

O poveste remarcabilă despre viaţa pe care inima ta şi-o doreşte

Traducere: Roxana Gamarţ

Titlul original: *THE SAINT, THE SURFER AND THE CEO,* 2002, 2006

Editura Livingstone, 2013

Versiune ebook: v1.0, mai 2018

„O poveste remarcabilă despre cum să îţi trăieşti viaţa după dorinţa inimii tale.”

ROBIN SHARMA

„Fiecare om avea o singură vocaţie reală – aceea de a găsi calea spre el însuşi… Sarcina sa era de a-şi descoperi propriul său destin – nu unul la întâmplare – şi de a-l trăi în întregime şi asumat. Orice altceva a fost doar o pseudoexistenţă, o încercare de evaziune, un bilet de avion înapoi la idealurile maselor, la conformare şi la teama de propria lume interioară.”

Fragment din *Demian* de Hermann Hesse

„Poate că dragostea este felul meu de a te ghida încet, înapoi către tine. Nu către cel care aş vrea eu să fii, dar către cel care eşti cu adevărat.”

Antoine de Saint-Exupery

Mulţumiri

Am avut binecuvântarea de a avea alături o echipă de suport extraordinară, formată din prieteni, familie şi colegii care m-au ajutat la fiecare pas al acestei călătorii personale pe care eu o numesc viaţă. Aceşti oameni merită mulţumirile mele profunde şi cea mai sinceră apreciere. Aşa că îmi exprim toată recunoştinţa pentru fiecare dintre ei, pentru sprijinul oferit de-a lungul acestei căi care m-a condus la împlinirea misiunii mele personale.

Mulţumesc din suflet echipei mele de la Sharma Leadership Internaţional. O apreciez din toată inima pe Ann Green, buna şi grijulia mea asistentă executivă şi directoarea Departamentului Internaţional de Relaţii Clienţi, pentru toţi anii de susţinere şi încurajare pe care i-a investit în mine: eşti minunată. Mulţumirile mele se îndreaptă şi spre Mamie Ballane, vicepreşedinte al Serviciilor de Comunicare şi Instrumentelor de Învăţare, care este un model de eficienţă, calm şi bună dispoziţie – apreciez imens tot ceea ce aduci în proiectul nostru. Mulţumiri şi lui Al Moscardelli, preşedintele vicesenior şi manager general: eşti genial în ceea ce faci şi ne-ai ajutat să schimbăm lucrurile fundamental, la un nivel cu totul nou. Sunteţi cu toţii nişte fiinţe umane uimitoare şi îmi face o deosebită plăcere să lucrez cu voi.

Mulţumesc tuturor clienţilor noştri corporatişti din întreaga lume, care m-au invitat în cadrul organizaţiilor lor pentru a le vorbi despre leadership, pentru a le fi trainer şi consultant. Sunt recunoscător pentru şansa care mi s-a dat, de a fi de folos şi de a adăuga un plus de valoare. Mulţumesc, de asemenea, clienţilor individuali pe

care am avut privilegiul să-i antrenez: m-aţi inspirat prin curajul şi devotamentul cu care aţi ales să exploraţi frontierele celei mai bune vieţi pe care o puteţi avea. De asemenea, mulţumesc clienţilor care fac parte din cercul meu personal numit *Antrenamentul lunar* – vă mulţumesc pentru capacitatea de a vedea valoarea în ceea ce cred că este un instrument cu adevărat minunat de a transforma o viaţă. Succesul vostru este succesul meu.

Agentului meu, Ken Browning – eşti un superstar, prietene!

Îţi mulţumesc că ai înţeles atât de repede în ce constă viziunea mea, că ai văzut ce am de oferit şi că ai transformat totul în realitate.

Vreau să amintesc aici şi de sprijinul minunat şi activitatea întregii echipe de la editura Hay House din California. Mă simt cu adevărat binecuvântat că mă număr printre autorii voştri. Trebuie să-i mulţumesc în mod special editorului meu, Jill Kramer, pentru că a fost mereu alături de mine; echipei de PR – pentru promovarea făcută, lui Reid Tracy – pentru că a crezut în mine, lui Danny Levin – pentru încurajările fără număr, pentru sfaturile excelente şi prietenia adevărată de care a dat dovadă.

Această carte reflectă un efort de echipă. Eu sunt din întâmplare doar cel care a scris cuvintele.

Trebuie să aduc mulţumiri, de asemenea, partenerilor noştri strategici de la nivel mondial, care mă susţin în mod concret în misiunea mea de a ajuta oamenii să descopere cine sunt cu adevărat şi de a transforma angajaţii în lideri. Mulţumiri speciale lui Tony Britt de la Britt Sales Corporation, din New Jersey, Orit Valency din Israel, precum şi celorlalţi asociaţi ai noştri.

Mulţumesc Dianei Bliss şi echipei sale extraordinare de la PBS, Detroit, pentru că a reuşit să dea o tentă atât de specială emisiunii mele televizate, precum şi pentru ajutorul dat în

răspândirea mesajului meu de leadership în viaţă. Datorită ţie, totul este atât de diferit!

Apreciez, de asemenea, contribuţia lui Jonathan Creaghan, care m-a ajutat să ajung la o nouă înţelegere a conceptului de „a trăi în perspectivă”, precum şi contribuţia lui Neil Parfitt, un compozitor de muzică de un real talent, şi cea a lui Lyndsey Parfitt, o susţinătoare întotdeauna energică.

Le mulţumesc colegilor mei John Gray, Mark Victor Hansen, Nido Qubein, Denis Waitley şi Wayne Dyer pentru generozitatea şi dăruirea lor. Îi apreciez pe toţi cei care au promovat şi finanţat seminarul pe care îl susţin, atât în Statele Unite, cât şi în Canada.

Mulţumesc în mod special lui Salim Khoja şi echipei sale de excepţie, 4 Walls, din Toronto, lui Mike Walsh de la High Performers Internaţional din Portland, lui Jeff Liesener de la High Achievers Network din Phoenix şi întregii găşti de la Peak Performers din Minneapolis.

Nu aş fi persoana care sunt fără prietenii mei, care au ajutat la formarea modului meu de a gândi şi care m-au sprijinit de-a lungul căii pe care am ales-o. Mulţumiri speciale lui Richard Carlson, un om care schimbă milioane de vieţi şi care face lumea să fie un loc mai bun. Mulţumesc maestrului meu, partenerul Jeffrey Feldberg (un lider absolut genial), lui Wayne Stark (un vizionar neînfricat), lui Azim Jamal (un om înţelept), lui Ernie Pavan (un ghid talentat), lui Kevin Higgins (un gânditor superb), lui Darren şi Lipi Bagshaw (adevăraţi misionari ai schimbării), lui Malcolm McKillop (un confident minunat) şi lui Jerry Weiner (un mentor mult apreciat). Fiecare dintre voi a avut o contribuţie semnificativă în viaţa mea. Vă mulţumesc.

Pentru fratele meu, talentatul dr. Sanjay Sharma – un adevărat vulcan de idei, creativitate şi dragoste necondiţionată – nu ai idee cât de mult te

respect. Tu şi Susan, soţia ta, la fel de remarcabilă şi talentată, sunteţi modele pentru mine, din foarte multe puncte de vedere. În vremuri de restrişte, aţi stat amândoi lângă mine şi, pentru aceasta, vă voi fi veşnic recunoscător. Mulţumiri, de asemenea, lui Neel, nepotul meu, pentru toată distracţia şi joaca.

Îmi exprim respectul, dragostea şi recunoştinţa pentru mama mea, Shashi, şi tatăl meu, Shiv. Vă datorez atât de mult şi conştientizez darul pe care mi l-aţi făcut – mi-aţi călăuzit paşii, mi-aţi oferit bunătate şi sprijin.

Aş vrea să ştiţi cât de mult apreciez ceea ce aţi făcut pentru mine. Se spune că ne alegem singuri părinţii – una dintre cele mai mari bune alegeri pe care le-am făcut, a fost aceea de a vă alege pe voi ca părinţi.

Mulţumiri speciale lui Jill Hewlett pentru sprijinul extraordinar oferit, pentru înţelepciunea şi iubirea de care a dat dovadă.

Şi, nu în ultimul rând, copiilor mei, cu adevărat uimitori, Colby şi Bianca (care-mi oferă constant fericire şi bucurie fără sfârşit), le mulţumesc din inimă pentru toate darurile pe care mi le aduc şi pentru că mi-au umplut viaţa cu o dragoste care nu cunoaşte limite.

Introducere

Această carte este o ficţiune. Este povestea unui om pe nume Jack Valentine, a cărui cale în viaţă a fost, în multe privinţe, similară cu a mea. Simţindu-se incomplet ca fiinţă umană, el a pornit într-o călătorie al cărei scop era căutarea înţelepciunii prin care să poată trăi o viaţă mai fericită, mai sănătoasă şi mai frumoasă. Printr-o serie de întâlniri cu trei profesori remarcabili, Jack a descoperit o filosofie puternică ce i-a permis să îşi remodeleze realitatea şi să îşi acceseze propriul destin. Lecţiile învăţate de Jack în aventura lui extraordinară te vor determina şi pe tine să operezi schimbări minunate în viaţa ta. Cum ştiu acest lucru?

Pentru că sunt aceleaşi lecţii care au transformat-o pe a *mea.*

De-a lungul timpului, am trecut prin multe obstacole în această călătorie. Şi, totuşi, fiecare piatră de poticnire s-a transformat în cele din urmă într-o piatră de temelie, care m-a adus mai aproape de adevărul din inima mea şi de cea mai bună viaţă posibilă pe care aş fi putut vreodată să o am.

Cu câţiva ani în urmă, lucram ca avocat urmărind succesul şi căzând în toate capcanele materiale pe care această carieră mi le întindea. Credeam că acesta era drumul spre împlinirea de durată. Dar, pe măsură ce munceam şi câştigam din ce în ce mai mult, am început să realizez că, în esenţă, nimic nu se schimba cu adevărat.

Indiferent cât de multe bunuri materiale adunam, omul pe care îl vedeam în oglinda din baie, în fiecare dimineaţă, era la fel – nu eram nici mai fericit şi nici nu mă simţeam mai bine. Cu cât reflectam mai mult asupra stării vieţii mele, cu atât

mai conştient deveneam de golul din inima mea. Am început să acord atenţie acelor şoapte tăcute care mă sfătuiau să părăsesc profesia aleasă de mine şi să încep să îmi caut sufletul, la modul cel mai serios cu putinţă. Am început să mă gândesc la menirea mea pe această planetă şi la misiunea specială pe care o aveam. M-am întrebat de ce viaţa mea nu funcţiona în parametrii în care ar fi trebuit să funcţioneze şi ce modificări adânci erau necesare pentru a ajunge pe calea corectă. Am analizat cu atenţie credinţele de bază, ipotezele şi filtrele prin care văzusem până atunci lumea şi m-am hotărât să le curăţ pe cele mai puţin sănătoase.

În acest timp de transformare intensă, am citit cărţi de autoperfecţionare, leadership personal, filosofie şi spiritualitate.

Am participat la nenumărate cursuri de dezvoltare personală. Mi-am schimbat dieta, felul de a gândi şi obiceiurile comportamentale.

În cele din urmă, persoana în care am evoluat era mai autentică, mai armonioasă şi mai înţeleaptă decât persoana care am fost odată.

Voi fi primul care să vă spună că, în multe privinţe, eu sunt încă doar un începător în această călătorie a descoperirii de sine. Pentru mine, partea de sus a unui munte este partea de jos a următorului pe care îl am de urcat, iar explorarea spiritului uman este un proces fără sfârşit. Chiar şi acum, când scriu aceste cuvinte, trec printr-o altă perioadă de transformare personală masivă şi de reevaluare a valorilor mele fundamentale, inclusiv modul în care văd lumea. Dar eu încerc să fiu blând cu mine. Îmi reamintesc că trebuie să fiu răbdător şi să nu „împing râul”. Fiecare zi aduce cu sine o mai mare claritate, mai multă siguranţă şi noi binecuvântări. Iar pentru mine, la asta se rezumă esenţa acestei frumoase desfăşurări a vieţii.

Sper că *Sfântul, Surferul şi CEO-ul* te va atinge la un nivel profund. Dacă vrei cu adevărat să

„deţii” acest material este foarte important să-l predai mai departe. Vă sugerez ca, în termen de 24 de ore de la finalizarea cărţii, să stai jos şi să împărtăşeşti filosofia pe care ai învăţat-o, cu cineva care îţi este apropiat şi de care îţi pasă. Acest lucru te va ajuta să aprofundezi informaţiile şi să aplici lucrurile învăţate în viaţa ta.

De asemenea, sper că te vei bucura de viaţă trăind şi aplicând principiile învăţate în această carte. Unul dintre cele mai bune moduri de a deveni persoana care ştiu că ţi-e destinat să devii este să priveşti totul cu uimirea şi pasiunea pe care o au în ei copiii. Vă mulţumesc că mi-aţi oferit privilegiul de a împărtăşi această lucrare cu voi. Vă doresc o viaţă bogată, plină de posibilităţi, bucurie şi pace. Şi sper că veţi împlini partea voastră de a ajuta la construirea unei lumi noi.

Robin Sharma

1. Noi începuturi

„Noi toţi, indiferent dacă suntem sau nu războinici, avem un centimetru cub de şansă care apare în faţa ochilor noştri din când în când. Diferenţa dintre o persoană obişnuită şi un războinic este că războinicul este conştient de acest lucru şi rămâne în alertă, aşteptând momentul prielnic în mod deliberat, astfel că, atunci când acest centimetru cub de şansă apare, acesta este folosit.”

Carlos Castaneda

Nu mai simţisem în viaţa mea o asemenea durere. Mâna dreaptă îmi tremura incontrolabil, iar sângele îmi ţâşnea pe cămaşa albă, proaspăt spălată. Era o dimineaţă de luni şi singurul gând care îmi cutreiera mintea era că ziua aceea nu era una bună să mor.

În timp ce stăteam nemişcat în maşina mea, am fost lovit de liniştea acelei scene. Nimeni nu se mişca în camionul care tocmai se oprise în mine. Privitorii adunaţi la locul accidentului aveau o expresie de groază întipărită pe feţe. Iar traficul s-a oprit complet. Tot ce mai puteam auzi era foşnetul frunzelor în copacii de pe marginea drumului de lângă mine.

Doi dintre cei care stăteau acolo s-au apropiat de mine şi mi-au spus că vin ajutoare şi să rămân nemişcat. Unul dintre ei mi-a apucat mâna şi a început să se roage: „Doamne, ajută-l pe omul ăsta. Te rog, protejează-l.” În câteva minute, o cavalcadă de ambulanţe, pompieri şi maşini de poliţie a inundat locul accidentului, cu zgomotele şi luminile sirenelor. Totul în jurul meu a părut că încetineşte şi m-a cuprins un sentiment ciudat de pace, în timp ce asistenţii de pe salvare şi-au început metodic munca. Oamenii ăştia îşi păstrează calmul chiar şi în condiţii stresante. M-

am simţit ca un martor – aproape ca şi cum m-aş fi uitat la întreaga desfăşurare a scenei de undeva de sus.

Următorul lucru pe care mi-l amintesc este că m-am trezit într-o cameră de spital care mirosea a lămâi proaspete şi înălbitor. Nu voi uita niciodată acel miros. Corpul meu era înfăşurat în diferite bandaje, iar picioarele le aveam puse în ghips. Braţele îmi erau acoperite cu vânătăi.

Am fost întâmpinat înapoi, în lumea celor vii, de o asistentă medicală destul de tânără.

— Domnule Valentine! Nu-mi vine să cred că v-aţi trezit! Trebuie să sun doctorul! a spus ea în timp ce forma frenetic un număr la telefonul intern de pe măsuţa aflată lângă patul meu.

După ce a vorbit la telefon, am reuşit să cârâi şi eu câteva cuvinte:

— Spune-mi Jack, i-am zis, încercând să par cât mai relaxat, deşi îmi dădeam seama că lucrurile sunt destul de grave. Unde mă aflu?

— Eşti la Lakeview General Hospital, Jack. Aceasta este secţia de Terapie Intensivă. Ai suferit un accident destul de grav săptămâna trecută. Sinceră să fiu, eşti foarte norocos că eşti în viaţă.

— Serios? am întrebat eu pe ton timid.

— Îhâm, mi-a răspuns asistenta cu un zâmbet forţat, în timp ce se uita la graficele de la piciorul patului meu. Ai intrat în comă după ce un camion s-a prăbuşit peste tine. Paramedicilor care te-au adus aici nu le venea să creadă că ai supravieţuit accidentului. Oricum, singurul lucru de care trebuie să îţi faci griji acum este vindecarea acestor răni urâte şi a picioarelor rupte. Vei fi bine – cum spuneam, eşti un tânăr incredibil de norocos.

Norocos nu era un cuvânt pe care să-l fi asociat vreodată cu mine, dar, în condiţiile date, înţelegeam ce voia să zică. Chiar *era* o binecuvântare faptul că mă aflam în viaţă.

— De ce sunt doar eu în camera asta? m-am întrebat cu voce tare, în timp ce mă uitam în jur.

Nu m-ar deranja să am puţină companie.

— Jack, eşti treaz de doar câteva minute. Relaxează-te şi încearcă să îţi revii. Stai liniştit. Medicul tău va fi aici în scurt timp, a fost extrem de îngrijorat din cauza ta.

Pe măsură ce orele acelei zile se scurgeau, iar armata de medici şi asistente medicale mă consultau, mă verificau şi mă încurajau, am început să realizez pe deplin cât de grav a fost accidentul meu. Şoferul de camion a fost ucis pe loc, iar medicul meu m-a informat sincer că a crezut că nu o să-mi mai recapăt cunoştinţa. De fapt, cuvintele lui au sunat, mai mult sau mai puţin, cam aşa:

— Nu am văzut niciodată un caz ca ăsta.

Dar ceea ce am realizat cu toată fiinţa mea a fost faptul că acest lucru s-a întâmplat cu un motiv. *Totul* se întâmplă cu un motiv şi nu există accidente în viaţă – ştiu că ai mai auzit asta. Dar eu am ajuns să descopăr singur că acest univers uluitor în care trăim este nu numai incredibil de inteligent în felul în care funcţionează, ci este, de asemenea, un loc foarte prietenos. Această lume vrea ca noi să avem nişte vieţi extraordinare. Ea vrea ca noi să fim fericiţi. Şi vrea ca noi să câştigăm.

O voce calmă din interiorul meu (care a apărut pentru prima dată în acea cameră de spital, dar care avea să mă însoţească în momentele cele mai dificile şi vulnerabile din viaţa mea), m-a informat că ceva măreţ era pe cale să se întâmple şi că ceea ce urma să experimentez în următoarele zile şi săptămâni avea să-mi revoluţioneze viaţa şi, în acelaşi timp, avea să schimbe vieţile multor altora. Mi-a spus că partea cea mai bună abia acum urma să vină.

Părerea mea este că mulţi dintre noi nu reuşesc să asculte această voce liniştită şi înţeleaptă dinlăuntrul nostru. Există un loc adânc în interiorul fiecărei inimi, care ştie toate răspunsurile la

întrebările noastre cele mai mari. Fiecare dintre noi ştie adevărul şi ceea ce trebuie făcut pentru a crea vieţi extraordinare pentru noi înşine. Cei mai mulţi dintre noi au pierdut, pur şi simplu, legătura cu această sursă naturală de înţelepciune pură, deoarece zilele noastre sunt infestate de prea mult zgomot şi dezordine. Dar am descoperit că, atunci când mi-am făcut timp pentru tăcere, linişte şi singurătate, vocea adevărului a început să vorbească. Şi cu cât am crezut mai mult în sfaturile sale, cu atât mai bogată a devenit viaţa mea.

Era în jur de 9:30, când un infirmier a adus un alt pacient în camera mea. Am fost recunoscător că aveam, în sfârşit, companie şi am ridicat imediat capul să văd cine este noul meu tovarăş. Era un om în vârstă, de aproximativ 75 ani. Avea părul cărunt, bogat, prins într-o coadă elegantă, iar faţa îi era acoperită cu pete maro, ca şi când s-ar fi expus prea mult la soare, ani de-a rândul. Aspectul său fragil şi respiraţia greoaie mi-au dat de înţeles că omul era destul de bolnav. De asemenea, am observat că ceva îl durea – ţinea ochii închişi şi a gemut încet în momentul în care asistentul l-a transferat în pat.

După vreo zece minute, nou-venitul a deschis încet ochii. Am fost vrăjit: ochii lui erau de un albastru intens, iar claritatea şi strălucirea lor mi-au dat un fior pe şira spinării. Am simţit imediat că omul din faţa mea era de o înţelepciune profundă, rar întâlnită în această lume în care totul se repară în viteză, iar vieţile se trăiesc pe repede-înainte. Am simţit că mă aflu în prezenţa unui maestru.

— Bună seara, a şoptit el încet, pe un ton ce trăda un timbru de demnitate în vocea lui. Se pare că o vreme o să stăm aici împreună.

— Da, nu e cel mai grozav loc pentru a petrece o noapte de vineri, nu-i aşa? i-am răspuns eu, cu un zâmbet cald. Numele meu este Jack, am continuat, ridicând mâna ca într-un salut. Jack Valentine. Am avut un accident de maşină destul

de grav în urmă cu vreo săptămână, iar verdictul este că îmi voi petrece ceva timp în patul ăsta. M-am simţit singur toată ziua, aşa că mă bucur să vă cunosc, domnule.

— Încântat de cunoştinţă, Jack. Eu sunt Cal. Stau în acest spital, în diferite secţii, de vreo şapte luni. Am fost testat, tratat şi ţinut sub supraveghere mai mult decât mi-aş fi putut imagina vreodată că e omeneşte posibil. Mi-e teamă că, la modul în care merg lucrurile pentru mine, nu voi mai ieşi niciodată de aici, mi-a destăinuit el pe un ton liniştit, cu privirea fixată pe tavan.

Se opri pentru o clipă.

— Am venit aici cu o durere de stomac, despre care am crezut că a fost cauzată de ceva ce am mâncat. Şase zile mai târziu, m-au băgat la chimioterapie.

— Cancer? am întrebat eu, încercând să fiu cât de sensibil posibil.

— Da. Până l-au detectat medicii, s-a întins deja în tot corpul meu. Este în plămânii mei, în intestine, iar acum a ajuns chiar şi în capul meu, a spus el trecându-şi tremurând mâna dreaptă prin păr. Oricum, a continuat el pe un ton gânditor, am trăit o viaţă grozavă faţă de cei mai mulţi oameni. Am crescut într-o sărăcie lucie, îngrijit doar de mama mea. Şi ce femeie nobilă a fost!

— La fel ca a mea, am exclamat eu.

— Mă gândesc la mama mea în fiecare zi, a continuat Cal. Era sensibilă, curajoasă şi tare ca oţelul proaspăt forjat. Ea a crezut în mine ca nimeni altcineva, m-a încurajat mereu să îmi stabilesc obiective măreţe şi să am cele mai îndrăzneţe vise. Dragostea ei pentru mine a fost cu adevărat necondiţionată – şi asta este singura iubire adevărată, Jack. Mă face să mă gândesc la ce a scris odată Victor Hugo: „Fericirea supremă a vieţii este convingerea că suntem iubiţi.” Şi, frate, ştiu că m-am simţit iubit de acea femeie

extraordinară. Nu te superi dacă împărtăşesc povestea mea cu tine, nu?

— Nu, deloc, am răspuns. De fapt, m-aţi făcut curios.

— Bun. Ei bine, copilăria mea a fost simplă, dar distractivă. Veri petrecute pe malul unei gârle, în care făceam baie în pielea goală, şi ierni petrecute în faţa unui foc dogoritor, spunând poveşti şi citind cărţi minunate. Mama mea m-a învăţat să iubesc cărţile.

— Şi mie îmi plac cărţile, i-am mărturisit eu. De fapt, şcoala nu mi-a plăcut prea mult. Dar am preţuit cărţile.

— Aşa am fost şi eu – într-o foarte mare măsură. Ştii, cum observa marele gânditor Iuda ibn-Tibbon, atât de înţelept: „Fă din cărţile tale însoţitorii tăi. Locul tuturor desfătărilor tale să fie rafturile şi cutiile pline de cărţi.”

— Frumoase cuvinte, Cal.

El a continuat.

— Şcoala m-a plictisit, dar cărţile m-au stimulat şi m-au fascinat. Nu o voi uita niciodată pe mama care îmi spunea că o idee citită într-o carte are potenţialul de a-mi transforma radical viaţa. Singura problemă reală, spunea ea, e că pur şi simplu nu ştim care carte conţine acea idee care ar putea duce la trezirea noastră! Datoria mea, îmi spunea ea cu toată dragostea, era să caut acea carte; odată ce aveam s-o găsesc, trebuia să am curajul de a acţiona conform acelei idei, astfel încât să se concretizeze cumva în viaţa mea. Jack, din moment ce şi ţie îţi place să citeşti, voi împărtăşi cu tine un alt citat scurt despre puterea care se ascunde în spatele cuvintelor scrise.

— Da, chiar te rog!

— „Atunci când cumperi mai multe cărţi decât poţi citi, înseamnă că sufletul aspiră spre infinit, iar această pasiune este singurul lucru care ne ridică deasupra animalelor muritoare.” Este din A. Edward Norton – pe ăsta a trebuit să-l învăţ în

liceu, a menţionat Cal, în timp ce îşi schimba poziţia în pat.

— În fine, odată ce am crescut un pic mai mare, am plecat la o academie militară pentru educaţie şi formare. Mama nu a vrut să plec, dar am primit o bursă şi a fost într-adevăr biletul meu de ieşire din sărăcia în care am crescut. După aceea, m-am dus la facultate şi acolo, chiar din prima zi în campusul universitar, m-am îndrăgostit de o frumuseţe de fată de 18 ani, cu părul de aur şi pielea ca fildeşul. Am întâlnit-o la ora de istorie şi chiar a fost dragoste la prima vedere. Am ştiut de la bun început că eram meniţi să fim împreună. Doamne, cât am iubit-o pe Grace – era atât de inocentă şi de bună. Nici nu mi-aş fi putut imagina o persoană mai frumoasă decât ea. Care să călătorească alături de mine prin viaţă.

— Pe mama mea o chema Grace, am spus eu.

— E un nume frumos, nu-i aşa, Jack?

— Da, este.

— După ce m-am căsătorit cu Grace, ni s-a născut un copil, un băiat. L-am iubit atât de mult pe puştiul ăsta. Au fost vremuri cu adevărat speciale pentru noi. Ne-am distrat, am râs, ne-am iubit – am avut parte de cele mai bune lucruri din viaţă. Cam atunci am decis să-mi încerc norocul în afaceri. Am deschis o firmă de cherestea care a furnizat material către mulţi contractori mari. A fost o perioadă de prosperitate economică, iar noi am prins chiar momentul în care domeniul construcţiilor era pe val. După câţiva ani, am făcut o grămadă de bani – de fapt, milioane de dolari, şi viaţa pe care eu, Grace şi fiul nostru am început să o trăim era parcă desprinsă din basme. Fantezie pură, altfel nu pot să-i spun, a murmurat Cal, clătinând din cap ca şi cum nici lui nu-i venea să creadă.

— Dar, pe măsură ce făceam mai mulţi bani, deveneam din ce în ce mai consumat de muncă. Eram din ce în ce mai distrat şi mai puţin atent la

familia mea. Se spune că pe măsură ce treci prin viaţă, trebuie să jonglezi cu un număr diferit de bile. Unele bile, cum ar fi cele care simbolizează cariera, sunt făcute din cauciuc. Dacă le scapi, ele au capacitatea de a sări înapoi. Dar unele bile sunt făcute din sticlă – familia este aşa. Dacă scapi mingea aia, nu se mai întoarce. Asta e greşeala pe care am făcut-o. Banii n-au făcut decât să complice lucrurile pentru mine şi să mă trimită pe o cale greşită. Am pierdut din vedere valorile mele cele mai profunde şi priorităţile mele cele mai importante. M-am îndepărtat de familia mea, în loc să mă apropii de ea. Am descoperit că cel mai bogat om din lume nu este persoana care are cel mai mult, ci cel care are nevoie cel mai puţin. Mi-a luat mult timp pentru a înţelege această lecţie. Şi, frate, am plătit un preţ consistent pentru ea.

Am ascultat cu atenţie, absorbit de povestea unui om care îşi împărtăşea experienţa de o viaţă, atât de deschis cu mine. Şi eu am crescut fără tată, aşa că am fost fascinat de perspectiva lui Cal asupra importanţei unei vieţi de familie puternice. Întotdeauna mi-am dorit o conexiune cu tatăl pe care nu l-am cunoscut cu adevărat şi am simţit mereu că o bucată mare din viaţa mea lipsea din cauza acestei poveşti rămase incomplete. Am simţit, de asemenea, o tristeţe trecând prin mine ca o umbră, datorită faptului că, deşi eram un om relativ tânăr, încă nu întâlnisem femeia alături de care să simt că mi-aş putea petrece viaţa şi cu care aş putea întemeia o familie. Era o dorinţă pe care abia acum o depistam în mine pentru prima oară.

— Oricum, a continuat Cal cuprins de entuziasm, industria noastră a fost lovită de vremuri grele, aşa cum se întâmplă mereu, şi am pierdut toată averea, până la ultimul sfanţ. Nu spun că am pierdut o parte din bani şi o parte din bunurile noastre, Jack. Ci că am pierdut totul într-o perioadă de doar câteva săptămâni. Grace a suportat greu şi şi-a făcut griji la nesfârşit din

cauza greutăţilor noastre cumplite. Dar am fost puternici şi, împreună, am încercat tot posibilul pentru a reconstrui.

— Afacerea a fost redusă considerabil şi eu şi Grace ne-am rezumat la un stil de viaţă mult mai simplu. A fost, de asemenea, un moment de mare reflecţie internă pentru noi doi. De cele mai multe ori, eşecul face asta pentru oameni. Ne deschide ochii asupra noastră, ne face să ne întrebăm cine suntem cu adevărat şi ce ne dorim în realitate şi ne scoate din zona noastră de confort. Şi astfel, chiar dacă ne-a fost incomod din punct de vedere economic, iar relaţia noastră se confrunta în continuare cu diverse probleme, eu am evoluat enorm ca fiinţă umană. De fapt, necazul din acea perioadă m-a condus pe o cale de autodescoperire şi dezvoltare personală pe care călătoresc chiar şi azi. Mi-a schimbat total viaţa.

— Păi, şi ce s-a întâmplat în continuare, Cal? am întrebat eu realmente interesat, fără să-mi pese că se făcuse târziu şi luminile din spital fuseseră toate stinse.

— Am devenit un filosof, a venit răspunsul lui simplu şi direct.

— Un filosof? Şi afacerea ta? Ce s-a întâmplat cu Grace şi fiul tău

— Filosofia înseamnă pur şi simplu „iubire pentru înţelepciune”. Ceea ce încerc să îţi spun, Jack, este că am ajuns să iubesc înţelepciunea la fel de mult cum iubeam viaţa însăşi. Aş fi fost în stare să petrec zile întregi reflectând la sensul vieţii şi meditând asupra problemelor sale profunde. Lucrurile la care mă gândeam în trecut mi se păreau acum banale. Din păcate, relaţia cu Grace a început să se deterioreze şi mai mult şi, în cele din urmă, ne-am despărţit. Unii oameni cred că relaţiile pe care le avem în viaţă sunt de fapt misiuni. Unele pot dura săptămâni, altele durează o viaţă, dar toate au menirea să ne înveţe lecţii mari a căror miză este aceea de a ne stimula

evoluţia noastră ca oameni. Tot ce ştiu este că am învăţat atât de mult din timpul pe care l-am petrecut împreună. Din păcate, a luat băiatul cu ea şi, de atunci, nu i-am mai văzut niciodată. Asta m-a zdrobit, a declarat Cal cu vocea tremurândă. O parte din mine a murit atunci când s-a întâmplat asta. Nici acum nu am reuşit să mă iert în totalitate pentru ceea ce am făcut, distrugând viaţa familiei mele. Şi, Dumnezeule, cât de dor mi-a fost de copilul meu!

Ultima dată când am auzit de ei, Grace se mutase în cealaltă parte a ţării şi încerca să-l crească pe fiul nostru folosindu-şi resursele limitate pe care le avea la dispoziţie. Am încercat să rămân în contact cu ei şi să o ajut. Dar ştiam că inima ei a fost frântă şi, mândră cum era, n-a vrut să accepte nimic de la mine. A fost cu adevărat cea mai mare greşeală din viaţa mea, pierderea familiei mele. Soţia şi fiul meu mi-au oferit momente extraordinar de fericite, pe care nu am fost în stare să le văd decât atunci când a fost prea târziu.

Dar greşelile noastre cele mai mari, poartă în ele şi cele mai mari lecţii pe care le vom învăţa vreodată. Acum sunt mai înţelept. Cred că adevăratul truc în viaţă este de a transforma retrospectiv în previziune ceea ce dezvăluie perspectiva.

— Frumos mod de a spune, Cal. Din câte înţeleg eu de la tine, în viaţă e important să permitem trecutului să ne servească drept lecţie. Nu-i aşa?

— Foarte bine spus. Chiar asta încerc să zic. Nu e nimic în neregulă cu a face o greşeală – este modul în care fiinţele umane evoluează. Suntem concepuţi pentru a face greşeli, pentru că greşelile aduc cu ele evoluţia. Doar că nu trebuie să repetăm aceeaşi greşeală la infinit. Transformă o rană în înţelepciune sau, aşa cum ai spus tu, lasă trecutul să te servească.

Oricum, după ce Grace şi fiul nostru au plecat, eu, la rândul meu, am pătruns şi mai adânc în mine şi, timp de câţiva ani, m-am închis în mine, devenind profund implicat în autoexaminare şi în tot ceea ce însemna interogatoriu lăuntric. Am făcut o pasiune din încercarea mea de a descoperi cine eram ca fiinţă umană şi de ce viaţa mea s-a desfăşurat după acel scenariu şi nu altul. Într-o lume în care cei mai mulţi oameni trăiesc în afara lor, eu am ales să trăiesc înlăuntrul meu. Într-o lume în care oamenii fug de temerile care îi bântuie, eu am alergat spre ele. Şi ceea ce am văzut în cele mai ascunse colţuri ale fiinţei mele a fost absolut incredibil.

— Poţi să îmi povesteşti şi mie ce ai văzut în tine? am întrebat cu nerăbdare, agăţându-mă de fiecare cuvânt al lui Cal.

— Te las să afli asta singur, fiule, a răspuns el, făcându-mă şi mai curios decât eram deja. Ştii, fiecare dintre noi trebuie să facă propria sa muncă interioară. Este cea mai mare responsabilitate a noastră. Aceea de a ne analiza şi de a ne descoperi pe noi înşine, aşa cum suntem cu adevărat – aceasta este scopul central al vieţii unui om. Cea mai măreaţă călătorie în care te poţi îmbarca este aceea care te va conduce spre tine, în care vei afla mai multe despre tine, astfel încât să *poţi* oferi mai mult lumii din jur. Ştii cum e, adevăratul succes în viaţă se obţine printr-o muncă susţinută în interior.

— Înţeleg perfect.

— Am descoperit că cele mai minunate comori pe care le va descoperi vreodată un om, sunt cele ascunse în inima sa. Cele mai mari daruri ale vieţii sunt darurile interioare, care sunt revelate doar celor care au curajul de a privi dincolo de stratul de la suprafaţă al vieţii lor.

Preţ de o clipă, m-am gândit la ce a spus el.

— Din păcate, Cal, nu prea m-a pasionat dezvoltarea personală. Lucrez pentru o agenţie de publicitate, aşa că îmi petrec zilele în lumea

corporatistă. Totul se rezumă la a face bani şi a arăta bine. Nu sunt mândru de felul în care funcţionează lumea mea, dar am învăţat regulile jocului. Şi îl joc destul de bine. Am o maşină ultimul răcnet – sau, mă rog, mai bine zis, am avut una. Am un apartament super tare şi prieteni faini. Însă, la sfârşitul zilei, eu tot nefericit sunt. Ceva lipseşte. Chiar înţeleg ce vrei să zici, că succesul este o treabă care ţine de munca lăuntrică a fiecăruia. Dacă m-aş simţi bine cu mine însumi, atunci aş fi mult mai mulţumit de viaţa mea. Deci, de unde ar trebui să încep această „lucrare interioară", cum îi spui tu?

— Poţi începe prin a te conecta cu propria-ţi mortalitate, Jack. A medita la moarte este o modalitate foarte puternică de a pune mai bine în lumină viaţa.

— Serios?

— Sigur că da. În momentele în care conştientizăm faptul că vieţile noastre sunt scurte şi orele noastre limitate, abia atunci începem să trăim. Dacă ai mai avea doar un an de trăit, pun pariu că ţi-ai trăi viaţa altfel decât o trăieşti acum. Te-ai asigura că trăieşti fără regrete; ţi-ai asuma riscuri; ai risca să-ţi deschizi inima în faţa iubirii; şi ai trăi cuprins de pasiune, ai gusta din tot ceea ce ţi s-ar oferi şi te-ai concentra doar pe ceea ce merită atenţia ta.

— Ce vrei să spui cu „doar pe ceea ce merită atenţia mea"? am întrebat.

Cal s-a ridicat încet şi s-a întins după un creion aşezat pe masa de lângă el.

— Fii asemenea acestui creion şi vei avea o viaţă excelentă, mi-a spus el pe un ton încrezător. Mare parte dintre noi trăim viaţa ca şi când ar fi o margine rotunjită. Trebuie să ne concentrăm întreaga viaţă într-un singur punct şi să trăim ca pe un vârf ascuţit – la fel ca un creion. Acesta este modul în care îţi poţi proiecta şi construi apoi o experienţă extraordinară de viaţă. Scriitorul Michel

Eyquem de Montaigne a spus acelaşi lucru, dar l-a formulat cam aşa: „Cea mai mare şi mai glorioasă capodoperă a oamenilor este de a trăi concentraţi pe un singur punct. Toate celelalte lucruri nu sunt altceva decât recuzite şi apendice lipsite de importanţă.” Vezi tu, Jack, cei mai mulţi dintre noi trăim viaţa ca şi cum am avea tot timpul din lume. Ne interzicem singuri propriile noastre pasiuni şi ne amânăm visele. Dar viaţa este, într-adevăr, un cadou fragil şi trebuie trăită chiar acum. Niciunul dintre noi nu ştie cât de multe zile ne-au rămas în faţă. Te rog să mă crezi că nu te mint.

— Te cred, i-am spus cu sinceritate, simţind cât de importantă a fost această lecţie pentru noul meu prieten.

— Concentrează-te pe lucrurile care contează cu adevărat în viaţa ta. Acum, că sunt mai în vârstă şi mai înţelept, am descoperit că lucrurile pe care le-am crezut odată a fi marile lucruri în viaţă sunt, de fapt, lucrurile mici. Şi toate acele lucruri pe care cu mult timp în urmă le credeam mici, nesemnificative, s-au dovedit a fi cele mai mari lucruri – cele care contează de fapt cel mai mult.

— Şi cum să fac să mă conectez cu propria-mi mortalitate?

— Pune-ţi Întrebările Finale, a venit răspunsul clar.

— Întrebările Finale? Mă tem că nu le ştiu. Ce vrei să spui, Cal?

M-am ridicat în capul oaselor, complet transfigurat de ce auzeam de la acest om unic şi oarecum misterios.

— Când vei fi pe patul de moarte şi vei trage în tine ultimele guri de aer, vor exista doar trei întrebări care îţi vor ocupa atunci mintea. Acestea sunt ceea ce eu numesc Întrebările Finale ale unui om. Şi, din moment ce răspunsurile la aceste întrebări vor fi cele mai importante considerente la sfârşitul vieţii tale, de ce să nu-ţi exersezi curajul

pentru a le transforma în cele mai importante considerente ale zilei de azi.

— Şi întrebările sunt? am insistat eu, simţind că ceea ce eram pe cale să aud mi-ar putea schimba viaţa.

— Sunt simple şi la obiect: „Am trăit cu înţelepciune?”, „Am iubit bine?” şi „Am servit cum se cuvine?”

— Ai putea, te rog, să îmi explici puţin fiecare dintre aceste întrebări? l-am rugat eu cuprins de nerăbdare. Ştiu că e târziu, dar această informaţie ar putea schimba într-adevăr totul pentru mine.

— Jack, chiar dacă mi-e cam somn, apreciez entuziasmul tău. Nu există nicio îndoială în mintea mea că întâlnirea noastră nu este întâmplătoare. Pur şi simplu aşa funcţionează lumea. Toţi cei care intră în viaţa ta vin la tine exact în momentul în care ai cea mai mare nevoie să înveţi lecţia pe care ei au venit să ţi-o predea.

— Asta cred şi eu.

— Lumea noastră este un loc plin de înţelepciune şi vieţile noastre se desfăşoară în conformitate cu o serie de legi naturale, care sunt nici mai mult, nici mai puţin geniale.

Noi, fiinţele umane, credem că vieţile noastre sunt guvernate de evenimente aleatorii şi că persoanele care intră şi ies în şi din existenţa noastră fac acest lucru, pur şi simplu, din întâmplare. Nimic nu ar putea fi mai departe de adevăr. Nu e niciun haos în lumea noastră, doar ordine. Nu există coincidenţe – *niciodată.* Vieţile noastre nu sunt conduse de noroc sau ghinion, ci de un proces inteligent, special conceput pentru a ne ajuta să evoluăm spre cea mai bună variantă a propriului nostru eu.

— De unde ştii asta?

— Pur şi simplu ştiu. Şi o să ştii şi tu, a afirmat Cal, pe un ton plină de siguranţă.

— Interesant, i-am răspuns adâncit în gânduri.

— Te-ai născut pentru a arăta lumii întregi darurile tale. Dar modul în care este configurat totul te obligă ca, înainte de a putea străluci ca individ – şi vreau să spun că vei străluci – trebuie să faci acea muncă lăuntrică despre care am vorbit mai devreme. Trebuie să ajungi să te cunoşti; trebuie să te uiţi la credinţele limitative şi să le recreezi. Şi trebuie să analizezi presupunerile false pe care le ai în ceea ce te priveşte – despre ce poţi fi, ce poţi avea şi ce poţi face tu ca individ. După care trebuie să le corectezi. Trebuie să devii conştient de tiparele tale istorice privind reacţiile tale la diferite scenarii din viaţa ta şi apoi trebuie să recreezi aceste tipare. În plus, trebuie să-ţi abordezi propriile temeri şi să te deplasezi prin ele. Odată ce ai bifat şi pasul ăsta, îţi poţi deschide inima şi poţi să te concentrezi mai mult pe fericirea celor din jurul tău decât pe a ta. Şi în momentul în care vei face asta, în mod ironic, vei deveni fericit.

— Deci, totul este stabilit într-un mod foarte metodic, am gândit eu cu glas tare, rezumând cunoştinţele care tocmai îmi fuseseră predate. Structura lumii noastre presupune un design şi o ordine clară. Cred că primul lucru pe care ar trebui să-l fac este să înţeleg legile naturale după care se ghidează această lume?

— Da, fiule, a răspuns Cal, în mod clar mulţumit de interesul meu faţă de filosofia lui de viaţă. Odată ce te aliniezi cu aceste legi, vei avea acces la adevărata putere. Vei deveni tu însuţi o forţă a naturii, iar viaţa ta se va muta dintr-un front de luptă într-un spaţiu al fluidităţii şi al armoniei. Vei deveni tot ce ai visat vreodată să fii. Vei atrage fără niciun efort, în modul cel mai firesc cu putinţă, tot ce inima ta şi-a dorit vreodată. Viaţa ta va începe să funcţioneze ca şi când ar fi sub influenţa unei magii.

Preţ de o clipă m-am gândit la ceea ce a spus el şi apoi am spus:

— Cu toate astea, mă întreb de unde ar trebui să încep. Sincer să fiu am senzaţia că în mine se duce acum o luptă. Nu mai ştiu cu adevărat cine sunt, dar îmi doresc foarte mult să-mi fac viaţa mai bună. De curând, relaţia cu prietena mea s-a încheiat. Nu mai suport serviciul pe care îl am. La sfârşitul lunii, nu îmi rămân niciodată suficienţi bani, deşi am un salariu bun. Şi simt o durere profundă în mine, o durere care nu îmi dă niciodată pace.

— Ai încredere în durere, fiule.

— Cum? l-am întrebat eu crezând că nu am auzit bine.

— Încrede-te în durerea aia pe care o simţi, a repetat Cal. Am învăţat de la maeştrii mei că numai atunci când vom avea sentimentele şi dorinţele de care cei mai mulţi dintre noi fug, abia atunci vom găsi cele mai importante răspunsuri. Sentimentele noastre ne oferă o înţelepciune imensă şi poartă în ele cunoaşterea ascunsă în mintea noastră subconştientă. Iar mintea noastră subconştientă ne conectează cu înţelepciunea universului. Gândirea noastră conştientă este îngrozitor de limitată, dar gândirea noastră subconştientă este infinită.

Ştii, cei mai mulţi dintre noi avem tendinţa de a ne nega propriile sentimente. Societatea ne-a învăţat să facem asta. Renunţăm de la o vârstă fragedă la modul în care simţim. Ni s-a spus să nu plângem, ni s-a spus să nu râdem prea tare şi ni s-a spus că este greşit să ne simţim trişti sau să ne manifestăm furia. Dar sentimentele noastre nu sunt nici bune, nici rele, sunt pur şi simplu sentimentele noastre şi, în acelaşi timp, sunt o parte esenţială a experienţei umane. Fă greşeala de a ţi le reprima şi vei vedea cum începi să închizi părţi din tine. Continuă să faci asta şi vei pierde conexiunea cu cel care eşti în realitate. Vei începe să trăieşti în exclusivitate în capul tău şi vei înceta să mai simţi ceva.

Cal s-a oprit pentru o clipă şi m-a privit în ochi.

— Sunt gata să pariez, Jack, că toată ziua nu faci altceva decât să te gândeşti, să te gândeşti şi iar să te gândeşti. Mintea ta este o maşină care huruie non-stop, iar tu nu mai ai pic de pace interioară. Ai încetat să mai trăieşti în prezent şi nu mai *simţi* cum e să fii pe deplin viu – eşti prea ocupat să-ţi trăieşti trecutul sau viitorul. Ştiai că mintea umană funcţionează foarte rar la timpul prezent? Îşi face mereu griji cu privire la trecut sau se gândeşte la viitor. Dar toate gândurile astea nu au o bază reală. Tot ce este real este momentul de faţă. Nu rata acel moment, pentru că în el este cuprinsă întreaga ta viaţă.

— Cât de adevărat, am remarcat, oftând adânc.

Cuvintele acestui om reflectau adevărul, am simţit asta cu toată fiinţa mea.

— Începe să aibă sens totul, am remarcat eu. Aş vrea să fie mai mulţi oameni aici care să audă cuvintele înţelepte pe care mi le împărtăşeşti şi ei, la rândul lor, să îşi deschidă ochii asupra acestor adevăruri. Atunci, cu siguranţă, lumea ar fi un loc mai bun.

— Vor învăţa şi ei atunci când vor fi gata să înveţe. Aşa cum spune zicala: „Când studentul este gata, apare profesorul.” Ştii, n-ai cum să împingi râul de la spate.

— Cred că e prea mult cinism în lumea de astăzi, i-am răspuns. Noi nu mai credem în marile vise pe care le-am avut pe vremea când eram copii. Nu cred că noi avem puterea de a crea viaţa pe care ne-o dorim. Nu credem cu adevărat că suntem în stare să schimbăm cu ceva lumea prin lucrurile pe care le facem.

Cal a dat din cap, aprobându-mă.

— Şi ăsta este exact motivul pentru care cei mai mulţi dintre noi suntem blocaţi. Avem o putere fenomenală în noi; doar că ne-am pierdut legătura cu ea. O parte din cauzalitate se explică prin frică. Posibilităţile pe care le avem la dispoziţie în viaţă

sunt cu adevărat miraculoase. Minunile pe care avem potenţialul să le creăm în vieţile noastre – odată ce ne vom alinia cu forţa naturii – sunt absolut uluitoare, chiar sunt. Dar tot acest potenţial aduce cu sine anumite responsabilităţi… şi acest lucru ne sperie. Deci, noi nu credem în noi înşine. Ne negăm puterea şi ne baricadăm singuri calea spre împlinirea vieţii extraordinare pe care suntem meniţi să o trăim.

— E ca şi cum ne-am sabota de unii singuri. Fugim de ceea ce ne dorim cel mai mult.

— Asta este exact ceea ce facem. Ne prefacem că noi nu contăm şi acţionăm ca şi când nu am avea nimic special în noi. Ne închidem ochii la modul în care lumea funcţionează în realitate, aşa că nu avem încredere în aceste legi naturale care o guvernează. Aceste legi încep să funcţioneze în viaţa ta numai atunci când ţi-ai pus în ele toată încrederea de care eşti capabil. *Aceste legi nu funcţionează dacă nu crezi în ele cu toată fiinţa ta.* Pentru a avea acces la cele mai bune scenarii de viaţă, fiecare dintre noi trebuie să opereze câteva schimbări fundamentale la nivel mental. Poate chiar mai important, fiecare dintre noi trebuie să opereze câteva schimbări fundamentale ale inimii. Aceste schimbări încep cu încrederea pe care fiinţa umană trebuie să o aibă în legile naturii, despre care ţi-am povestit adineauri.

— Deci, în primul rând, ar trebui *să am încredere* că aceste legi funcţionează şi abia atunci ele vor funcţiona?

— Corect. Toată schema asta seamănă un pic cu un şemineu. Trebuie mai întâi să pui nişte buşteni înăuntru şi abia apoi începi să te încălzeşti. Stând în faţa unui şemineu gol nu-i suficient ca să ţi se facă mai cald. Oamenii nu au încredere; ei nu au încredere în inteligenţa supremă a universului şi rolul pe care ei îl joacă în cadrul ei. De aceea, nu există nicio magie în viaţa lor. Din cauză că ei nu reuşesc să înţeleagă modul în care lumea

funcţionează şi, în acelaşi timp, din cauză că ei au renunţat la rolul lor de lideri.

Remarca lui m-a nedumerit.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Punctul de plecare al iluminării, care este de altfel un obiectiv pentru care fiecare persoană ar trebui să depună eforturi să-l atingă, este leadershipul interior. Leadershipul înseamnă mult mai mult decât ceva practicat de oamenii de afaceri la locul de muncă. Leadershipul înseamnă responsabilitate personală, autodescoperire şi amplificare a valorii acestei lumi prin ceea ce devenim. Prea mulţi oameni îşi petrec timpul dând vina pe alţii pentru tot ceea ce nu funcţionează în viaţa lor. Dăm vina pe soţii sau soţiile noastre noastre pentru vieţile anoste pe care le trăim acasă, dăm vina pe şefii noştri pentru suferinţa care ne macină la locul de muncă, dăm vina pe străini pe autostradă pentru că ne calcă pe nervi, dăm vina pe părinţii noştri pentru că nu ne permit să creştem. Vină, vină, vină, vină. Dar învinuind pe alţii nu facem altceva decât să ne găsim nouă scuze. Blamarea altora pentru calitatea actuală a vieţii tale este un mod trist de a trăi. Procedând astfel, nu faci decât să joci rolul victimei.

— Serios?

— Categoric. Pentru că, trăind astfel, mesajul pe care îl propagi este că nu îţi asumi rolul de conducător al propriei tale vieţi. Ceea ce spui, de fapt, este că pentru a-ţi schimba viaţa, partenerul tău trebuie să se schimbe sau şeful tău trebuie să se schimbe sau străinii de pe autostradă trebuie să se schimbe. Iar stilul ăsta de a trăi este unul foarte puţin potent. Unde este leadershipul în filosofia asta de, viaţă?

Vocea lui Cal s-a ridicat pe măsură ce intensitatea discursului său a crescut.

— Singura modalitate de a-ţi ridica viaţa la următorul nivel este de a acţiona ca un lider şi de a-ţi asuma conducerea asupra propriei tale

existenţe. În momentul în care te uiţi în oglindă şi îţi spui cu cea mai lăuntrică voce pe care o ai în tine: „pentru ca viaţa mea să se schimbe, *eu* trebuie să mă schimb” – ei bine, ăsta este momentul în care vei începe să creşti şi vei putea trece pragul acelei uşi care te va conduce spre cea mai bună viaţă dintre toate variantele de vieţi posibile.

— Dar, oare de ce este aşa, mă întreb?

— Pentru că, Jack, atunci îţi vei lua viaţa în propriile mâini, mi-a răspuns Cal cu vocea aprinsă de pasiune, ridicându-şi mâinile cu un aer dramatic, îţi vei asuma responsabilitatea pentru destinul care ţi-a fost scris. Vei înceta *să mai opui rezistenţă* propriei tale vieţi şi vei accepta lucrurile aşa cum *sunt.* Te vei alinia cu aceste legi imuabile ale naturii, despre care ţi-am vorbit, legile care au guvernat întotdeauna modul în care funcţionează viaţa, de la începutul timpului. *Îţi vei primi puterea înapoi.*

Cal a tăcut şi s-a uitat adânc în ochii mei.

— Îndreaptă-ţi arătătorul către mine, fiule, mi-a spus el.

— Ce?

— Fă-o, a repetat el cu fermitate.

Am ridicat mâna şi am arătat cu degetul direct spre colegul meu de camera, atât de unic şi excentric.

— Ce observi? m-a întrebat el.

— Cred că mi se cojeşte puţin pielea, i-am răspuns eu cu cea mai mare sinceritate.

— Nu, fiule. Gândeşte-te mai profund – chestie pe care toţi ar trebui să o facem mai des, în călătoria noastră prin viaţă. Ştii, reflecţia este mama înţelepciunii. Ok, deci ai un deget îndreptat spre mine, dar spre cine arată celelalte degetele?

Am rămas uimit de demonstraţia lui Cal, atât de simplă, dar atât de puternică. Ceea ce voia să puncteze era clar: de fiecare dată când arătăm pe cineva cu degetul, trei degete vor indica

întotdeauna spre noi. Am repetat cu voce tare concluzia mea.

— Acum te-ai prins! a exclamat cu bucurie. Nu mai da vina pe alţii pentru tot ceea ce-ţi displace la viaţa ta. Uită-te în oglindă şi asumă-ţi puţină responsabilitate asupra existenţei tale. Aşa începe schimbarea personală, aşa începi să-ţi conduci viaţa.

I-am zâmbit.

— Ok, acum înţeleg unde baţi.

Am rămas tăcut o vreme, asimilând mai bine înţelepciunea şi lecţiile lui Cal. Apoi i-am spus:

— Tu nu gândeşti ca restul oamenilor.

— Ştiu. Asta pentru că văd mai mult decât restul oamenilor. Şi asta nu pentru că aş fi mai bun decât oricine altcineva, ci pentru că am fost învăţat de către cei mai buni, mi-a răspuns Cal cu smerenie.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Ei bine, mă gândesc la ceea ce a spus părintele fizicii clasice, Isaac Newton: „Dacă am văzut mai departe decât altele, este pentru că am stat pe umerii unor uriaşi.” Vezi tu, eu am avut norocul să am nişte călăuze extraordinare în viaţa mea. Înţelepciunea pe care o împart acum cu tine nu-mi aparţine.

— Nu?

— Nu, nu chiar. Am învăţat-o de la cei trei profesori, trei fiinţe umane extraordinare, care mi-au schimbat viaţa. Lor le datorez totul.

— Pot să-i cunosc? am întrebat emoţionat.

— Sigur că poţi, mai repede decât crezi, de fapt. Ei vor fi cei care îţi vor explica sensul Întrebărilor Finale la care am făcut aluzie mai devreme. Ei vor fi cei care îţi vor da într-adevăr răspunsurile pe care le cauţi. De la ei poţi învăţa cel mai bine cum să fii un adevărat lider al propriei vieţi şi cum să trăieşti în armonie cu legile naturale ale lumii. *Ei sunt* maeştri. Eu sunt doar un student.

Chiar atunci, Cal a început să tuşească. La început, a fost doar o tuse uşoară, apoi s-a

amplificat destul de repede. S-a făcut roşu la faţă şi o linie de sudoare a început să i se scurgă pe frunte.

— Doamne, Dumnezeule, Cal! Vrei să chem asistenta? l-am întrebat eu îngrijorat.

— Nu, o să-mi revin, a răspuns el, respirând greu, cu faţa palidă ca de mort. Acum chiar cred că ar trebui să dorm puţin. Îţi promit că mâine va fi o zi foarte mare pentru tine – ar putea fi chiar cea mai mare zi din viaţa ta de până acum. Ar putea fi noul tău început, a adăugat el, cu o notă de suspans în glas. Ochii lui albaştri străluceau ca două stele pe cerul unei nopţi îngheţate de iarnă.

— Chiar m-am bucurat să te cunosc, Jack, a continuat Cal. Cum îţi ziceam, *aşa a fost dat să fie,* legătura asta frumoasă care s-a creat între noi. Am pătruns unul în viaţa celuilalt în seara asta pentru un motiv. *Aşa funcţionează lumea,* a spus el cu un zâmbet, după care s-a întors cu spatele şi s-a învelit cu pătura până peste umeri, chicotind pentru el.

— Aşa funcţionează lumea, a repetat el. Viaţa este într-adevăr frumoasă.

Pentru o clipă, camera s-a cufundat în tăcere.

— Oh, şi apropos, fiule, a adăugat el cu blândeţe. Te iubesc.

2. Regulile căii

„A trăi în inimile celor pe care îi lăsăm în urmă înseamnă a nu muri.”

Thomas Campbell

M-am trezit în dimineaţa următoare cu lumina puternică a soarelui bătându-mi direct în faţă. Mă simţeam mult mai bine şi, deşi ştiam că va trece ceva timp până să îmi revin complet, eram plin de speranţă. Mi-am dat seama că, indiferent de ceea ce s-ar întâmpla, eu voi fi bine.

Conversaţia pe care am avut-o în noaptea precedentă cu Cal – un om unic şi poate cel mai interesant pe care l-am întâlnit vreodată – îmi provocase un sentiment de bucurie pe care nu o mai simţisem de ani de zile. Înţelepciunea şi filosofia lui despre modul în care vieţile noastre se desfăşoară erau absolut remarcabile.

Şi abia aşteptam să mă prezinte celor trei maeştri care i-au schimbat viaţa.

Deşi mi s-a părut puţin ciudat că mi-a spus că mă iubeşte, chiar înainte să adoarmă, am presupus că era pur şi simplu una dintre practicile sale de a trăi o viaţă mai bogată şi a arăta o formă de leadership autentic. Abia aşteptam să ne continuăm dialogul şi să învăţ mai mult de la acest om faţă de care căpătasem, în cel mai scurt timp, un respect profund.

— Bună dimineaţa, Cal, am exclamat plin de entuziasm, în timp ce mă întindeam ca o pisică în patul meu de spital. Prietene, ziua asta o să fie absolut fabuloasă pentru noi.

Cal a rămas întors cu spatele la mine şi nu mi-a răspuns.

— Hei, Cal, e deja ora zece, e timpul să te trezeşti. Nu mă face să mă ridic de aici şi să vin la tine, i-am strigat pe un ton jucăuş.

Dar Cal nu s-a mişcat. Am simţit cum mi se strânge stomacul şi mă ia cu ameţeli – m-am temut de ce era mai rău.

— Asistentă! am strigat. Te rog, am nevoie de ajutor, repede!

Trei asistente medicale au dat buzna în cameră.

— Cred că ceva e în neregulă cu Cal! A fost bine noaptea trecută, până în momentul în care a început să tuşească. El mi-a zis că o să-şi revină, dar acum nu pare să fie bine.

Cal a rămas în continuare nemişcat, în timp ce asistentele se ocupau de el.

— Sper că e în regulă, am spus eu extrem de îngrijorat.

— Cal a murit, a declarat cea mai înaltă dintre cele trei asistente. Îmi pare rău, a adăugat ea, pe un ton puţin mai blând.

— Cal a fost foarte bolnav, timp îndelungat, Jack, a spus o altă asistentă. Cancerul i s-a răspândit în tot corpul şi nu am putut face nimic pentru el. A cerut în mod special să fie adus aici noaptea trecută – niciunul dintre noi nu am înţeles de ce. A fost ultima lui dorinţă. Iar noi am fost onoraţi să i-o respectăm.

— A spus doar că te cunoaşte de mult timp şi că ar vrea să te vadă, a declarat asistenta-şefă. Ştii, Cal, a fost întotdeauna un om destul de misterios.

— Ştiu, i-am răspuns.

M-a întristat îngrozitor pierderea acestei persoane care intrase în viaţa mea asemenea unui înger păzitor şi care mi-a ghidat viaţa spre o direcţie complet nouă, oferindu-mi şansa unui nou început, după care tânjeam de atâta timp.

— Cal a fost un om extraordinar, am spus cu respect. Nu pot să cred că a murit – m-a schimbat atât de mult, într-un timp atât de scurt, încât cred că nici nu realizez pe deplin impactul pe care l-a avut asupra mea.

— Aşa funcţionează lumea, au spus la unison toate cele trei asistente medicale, folosind una

dintre frazele preferate ale colegului meu de cameră, acum plecat dintre noi.

Şi-au zâmbit reciproc.

— Noi am ţinut foarte mult la Cal, a spus una dintre ele. Apropos, a adăugat ea în timp ce colegele ei l-au acoperit pe Cal cu un cearşaf şi l-au scos din cameră, să ştii că a lăsat un pachet pentru tine. Ni s-a spus să ţi-l dăm în dimineaţa asta. Aproape că-mi vine să cred că ştia că va muri noaptea asta, a spus ea încet, cu lacrimile şiroindu-i pe obraz. Stai puţin că ţi-l aduc acum.

În câteva minute, asistenta a revenit. Mi-a întins pachetul, care era acoperit într-un ambalaj de cadou. Pe hârtie erau desenaţi copii mici, care înotau şi se zbenguiau în nisip. Erau imagini desenate de o mână talentată şi colorate cu creioane. Arătau fantastic.

— V-ar deranja dacă aş prefera să deschid pachetul singur? am întrebat-o eu pe asistentă. Simt că acesta este un moment personal pentru mine şi aş vrea să-l experimentez de unul singur. Va fi felul meu de a-l onora pe Cal.

— Desigur. Nicio problemă, a răspuns ea. Suntem toţi foarte întristaţi de plecarea lui Cal, dar dacă ai nevoie de ceva, cheamă-ne. Suntem aici, pe hol, la camera de gardă a asistentelor.

— Mulţumesc.

Am desfăcut pachetul cu atenţie. A trebuit să dau la o parte mai multe straturi de hârtie pentru a ajunge la cadoul dinăuntru. Şi, odată ce l-am scos la iveală, am fost uimit de ceea ce am văzut.

Erau trei bilete de avion, puse frumos unul peste celălalt.

La o privire mai atentă, am observat că erau bilete la clasa întâi, către trei dintre cele mai remarcabile locuri din lume: Roma, Hawaii şi New York.

Lângă biletele de avion era câte o hartă a fiecărei destinaţii, cu instrucţiunile mâzgălite cu cerneală roşie şi un „x” încercuit, care – am

presupus eu – indica locul în care trebuia să ajung. Elementul final al acestui cadou era un bilet scris de mână, de către Cal. Scria aşa:

Dragă Jack,

Îmi pare rău să te părăsesc atât de repede, fiule. Ştiam că o să plec în curând. Eşti un tânăr cu mare potenţial şi ştiu că eşti menit să ai o viaţă plină de onoare şi bucurie. Te las fără să port în mine niciun pic de tristeţe, ba dimpotrivă, sunt extrem de fericit şi împlinit. Vezi tu, eu am avut o viaţă minunată, în care m-am bucurat de mai multe aniversări decât se bucură majoritatea oamenilor şi care a fost presărată cu nenumărate momente speciale.

Am călătorit prin văile vieţii şi am trăit cele mai adânci tristeţi.

Şi am călătorit pe vârfurile ei, simţind mai multă fericire decât aş fi avut vreodată dreptul să simt. Da, am făcut şi greşeli, mai multe decât mi s-ar fi cuvenit să fac. Dar, fiule, eu sunt un om practic – întotdeauna am fost aşa. Deci am învăţat că e mai bine să rişti şi să pierzi, decât să nu rişti deloc.

Ştiu că acum eşti la o răscruce în viaţa ta. Deşi poate părea o perioadă dificilă, în care cauţi răspunsuri la întrebările tale cele mai mari, fii conştient de faptul că este, în acelaşi timp, un moment minunat. Fiinţele umane sunt mai vii ca oricând atunci când trăiesc în necunoscut, pentru că numai acolo totul şi orice devine posibil. Începi să te deschizi către lume, aşa că lumea va începe de acum să se deschidă spre tine.

Nu te pot învăţa tot ceea ce ai nevoie să înveţi. Chiar dacă am devenit mai înţelept de-a lungul vieţii, există alţi maeştri la picioarele cărora trebuie să stai şi cu a căror înţelepciune extraordinară trebuie să iei

contact: şi, mă refer aici, în mod special, la trei ghizi spirituali.

Îndată ce te vei vindeca complet, te îndemn să îi vizitezi. Sunt oameni onorabili, care au mult de oferit. Fiecare dintre ei a descoperit cum se poate crea o viaţă cu adevărat extraordinară. Şi au fost de acord să te ghideze.

Ţi-am oferit trei bilete de avion. Mai întâi, du-te la Roma. Urmează instrucţiunile de pe hartă şi mergi de-ţi întâlneşte primul maestru. Totul a fost aranjat. Odată ajuns acolo, vei învăţa tot ceea ce trebuie să ştii despre prima dintre întrebările finale: „Am trăit cu înţelepciune?" Vei afla cum trebuie să îţi trăieşti viaţa la modul nobil şi luminat. De la acest prim maestru vei afla cât de important este să descoperi darurile din interiorul vieţii tale, astfel încât să poţi trăi cu o pace imensă în exterior. Vei descoperi cum să pătrunzi adânc în tine, ca individ.

Apoi, mergi în Hawaii. Maestrul pe care îl vei întâlni acolo este un adevărat personaj.

Dar nu te lăsa înşelat de aspectul lui simplu şi comportamentul său ludic.

Acest profesor este un maestru autentic. El îţi va explica o filosofie splendidă, referitoare la cea de-a doua dintre întrebările finale: „Am iubit bine?" Cu el vei învăţa cum să iubeşti însăşi viaţa, fiecare dintre momentele ei.

El te va inspira şi vei înţelege cum să experimentezi fericirea, cum să trăieşti cu acel sentiment minunat de aventură şi cum să-ţi deschizi inima spre o realitate cu totul nouă.

Şi apoi, pentru a finaliza transformarea ta personală, vei călători la New York. Acolo vei întâlni o fiinţă cu adevărat excepţională, un

om care te va conduce prin cea de-a treia întrebare finală: „Am servit cum se cuvine?”

Acest maestru îţi va arăta cum să fii un lider pe planeta asta, nu numai în ceea ce priveşte cariera ta, dar, de asemenea, în ceea ce priveşte viaţa ta.

Acest întreg proces va dura trei luni, dar îţi garantez că te vei schimba fundamental ca urmare a acestei experienţe. Cum ştiu acest lucru? Pentru că eu m-am schimbat la un nivel fundamental, ca urmare a ceea ce m-au învăţat ei. Te rog să nu dai frâu liber criticului interior care ar putea să se trezească în mintea ta în acest moment. Acest vârcolac începe întotdeauna să vorbească atunci când ni se oferă şansa de a evolua ca oameni. Nu e nimic altceva decât vocea fricii. Şi nu spune adevărul. Nu eşti tu. Pur şi simplu, ai încredere în călătoria aceasta pe care ţi-o ofer cu toată dragostea. Scapă de orice griji pe care le-ai putea avea, referitoare la această cale pe care eşti pe punctul de a păşi; calcă pe drumul ăsta cu curiozitatea unui copil, ştiind că, la capăt, vei fi un om nou sau, mai bine zis, vei fi cu mult mai mult persoana care eşti cu adevărat şi care ai fost creat să fii.

Aş vrea să te pot ghida prin toate astea, dar aceasta este o călătorie solitară pe care numai tu trebuie să o parcurgi. Aşa că îţi doresc numai bine, fiule. Binecuvântată fie viaţa ta. Mă rog pentru izbânda ta. Şi te asigur de toată dragostea mea.

Tatăl tău,
Cal Valentine

Am fost uimit de această notă, mai ales de felul în care s-a încheiat.

Oare Cal să fi fost într-adevăr tatăl pe care eu nu-l cunoscusem niciodată? Multe întrebări au

rămas fără răspuns, în timp ce valuri de gânduri îmi tulburau mintea. *Unde a fost toţi aceşti ani? De ce nu a încercat să mă contacteze? De ce nu mi-a spus cine este în momentele lui finale? Oare ce ar trebui să simt pentru el, dragoste sau furie, că ne-a abandonat, pe mine şi pe mama, cu ani în urmă?* Eram complet derutat. Şi am simţit vechile răni deschizându-se iar în mine. Atunci m-am uitat în jos, spre pachet, şi m-am întrebat dacă biletele de avion erau reale şi dacă avea vreun rost să cred ceva din instrucţiunile lăsate de Cal. Oare călătoria asta pe care mi-o recomanda era una sigură? Dar apoi ceva în mine a început să se schimbe. Cal a fost atât de bun cu mine în scurta noastră întâlnire. Am simţit că tot ceea ce a vrut să facă în ultimele sale ore pe pământ a fost să mă ajute, să mă călăuzească şi să mă înveţe. Am simţit dragostea lui şi am ştiut că era adevărată.

Dorinţa lui a fost ca eu să pornesc în această călătorie şi m-am simţit obligat să fac acest lucru. Aveam să îmi gestionez durerea pe măsură ce zilele aveau să treacă peste mine, dar una peste alta, ştiam că o să fiu bine.

Singur în patul de spital, nu mă puteam gândi decât la un cuvânt: *încredere.* Şi aşa am făcut. Nu trebuia să pun totul cap la cap chiar în secunda asta. Viaţa mea se deschidea, iar eu am decis să mă bucur de călătoria ce se întindea în faţa mea. Mi-am petrecut mult prea mult timp încercând să înţeleg totul în trecut – planificam, gândeam, îmi făceam griji. Dar acum universul mi-a dat o şansă imensă şi m-am simţit liber să profit de ea. Mi-am spus că, dacă modul de a găsi răspunsurile de care aveam nevoie pentru a-mi crea viaţa extraordinară pe care mi-am dorit-o mereu era acela de a-mi imagina răspunsuri de capul meu, atunci până acum ar fi trebuit să am acele răspunsuri.

O voce din mine îmi tot repeta: „Există un alt mod de a trăi, Jack. Şi este un mod mult mai puternic de a funcţiona. Nu are nimic de-a face cu

lucrurile pe care ţi le imaginezi tu – totul se rezumă doar la a-ţi asculta şoaptele inimii. Nu mai fi atât de preocupat cu *a face* diverse lucruri şi începe să-ţi petreci mai mult timp doar pentru *a fi*. Setează-te pe intenţia de a-ţi alinia viaţa cu puterea naturală care conduce lumea. Doar acolo vei găsi răspunsurile pe care le cauţi." Am citit mai demult un citat din respectatul psiholog Abraham Maslow, care mi-a rămas în minte. Cuvintele lui erau cele mai potrivite pentru călătoria în care eram pe cale să pornesc. Aş vrea să le împărtăşesc cu voi:

„Ne temem de posibilităţile noastre cele mai mari… Ne este, în general, frică să devenim ceea ce întrezărim în noi, în momentele noastre cele mai perfecte, în condiţiile cele mai bune, în clipele de mare curaj. Ne bucurăm, ba chiar ne entuziasmăm de posibilităţile pe care le vedem în noi înşine, în astfel de momente de graţie şi, totuşi, în acelaşi timp, tremurăm de slăbiciune, de sentimentul copleşitor al propriei micimi şi de teamă în faţa aceloraşi posibilităţi." Am închis ochii şi am simţit lumina soarelui pe faţă şi bătaia ritmică a inimii mele. Am ştiut atunci, în adâncul meu, că viaţa mea – cea mai bună viaţă dintre toate câte aş fi putut avea – se apropie de mine.

Am simţit cum destinul meu se apropie în viteză de mine.

SFÂNTUL

3. Cum să te deschizi spre a înţelege felul în care funcţionează lumea în realitate

„Cei care trăiesc cu nobleţe, chiar dacă în viaţa lor ei trăiesc în obscuritate, nu trebuie să se teamă că vor fi trăit în zadar. Ceva radiază în viaţa lor, o lumină le arată calea prietenilor lor, vecinilor şi poate chiar şi generaţiilor din timpurile care au să vină.”

Bertrand Russell

„Aminteşte-ţi cine eşti, a spus ea. Eşti un maestru.”

Aniesa Thames

Era primăvară, iar eu mă aflam în Roma. Era un moment minunat pentru a fi în viaţă. Îmi revenisem complet după accident şi mă simţeam mai bine ca oricând. Mi-am luat un concediu fără plată, de trei luni, şi mi-am închiriat apartamentul unei vechi prietene, care s-a bucurat enorm de norocul care a dat peste ea. Am reuşit să ajung în punctul final al relaţiei mele cu fosta mea iubită şi mă bucur să spun că ne-am despărţit prieteni. Pentru prima oară în ultimii ani eram mulţumit de viaţa mea. Şi eram gata de aventură.

Experienţa pe care am avut-o cu Cal mi-a rămas tot timpul în minte. De la întâlnirea noastră magică, nu a trecut o zi în care să nu mă gândesc cel puţin câteva momente la el şi la înţelepciunea lui. Cunoştinţele lui au prins rădăcini adânci în mine şi, odată cu trecerea zilelor, am descoperit noi unghiuri de vedere asupra lucrurilor pe care le-a împărtăşit cu mine. În plus, mi-am dat seama că merita toată încrederea mea: biletul spre Roma, la prima clasă, s-a dovedit a fi valid, aşa cum mi-a promis şi tot ce s-a legat de călătoria mea a fost aranjat dinainte, până la cele mai mici detalii. Era clar că se gândise la toate, că se gândise mult la

procesul de transformare personală prin care urma să trec şi că a avut grijă ca toate detaliile acestei călătorii unice să fie în regulă.

Nu-mi vine să cred – sunt în Roma, cu tot timpul din lume doar pentru mine şi nimic care să mă îngreuneze, în afară de un rucsac cu câteva haine, mi-am zis în gând, în timp ce mă plimbam pe străduţele pietruite din centrul vechi al oraşului. În aer plutea o aromă dulce care mă făcea să zâmbesc şi să mă relaxez în mijlocul acestui mediu nou. Mă simţeam de parcă mi-era *destinat* să mă aflu acolo, în locul acela incredibil, unde trebuia să înceapă călătoria care avea să mă conducă spre propria mea descoperire. Era ca şi când soarta mi l-a scos în cale pe Cal, iar destinul m-a condus în locul în care mă aflam în acel moment. Tot ce trebuia să fac era să rămân prezent în acel moment şi să mă deschid la ceea ce urma să se întâmple în viaţa mea. Era un modus operandi complet diferit pentru mine, o schiţă fantomatică a vieţii rigide şi atent plănuite pe care o trăisem înainte de accident.

Şi, totuşi, o parte din mine ştia că acest mod nou de a fi era mult mai puternic decât cel vechi. Mi se părea că viaţa este cea care mă conduce, iar eu eram gata să mă bucur de darurile ei şi să savurez surprizele pe care mi le pregătea.

Ca să mă exprim mai clar, a fost aproape ca şi când o pereche de mâini ascunse sau o forţă invizibilă mă ghidau în direcţia în care se aflau culmile vieţii mele cele mai autentice. Este într-adevăr greu de explicat cum am perceput totul în acel moment din viaţa mea. Dar ce pot să spun este că m-am simţit în largul meu, cuprins de o profundă pace.

Am ajuns să înţeleg că această forţă, această putere invizibilă este forţa naturii. Este aceeaşi putere care a creat stelele şi care face soarele să apună. Pulsează prin fiecare fiinţă vie şi stă la dispoziţia oricui are luciditatea de a o detecta şi de a se alinia apoi cu ea.

Totul începe cu angajamentul de a elimina ochelarii de cal pe care cei mai mulţi dintre noi ni i-am pus la ochi şi cu decizia de a porni în căutarea adevărului. Şi adevărul a devenit mai clar pentru mine, pe măsură ce am coborât mai adânc în propriul meu eu. Cred că la asta se rezumă de fapt definiţia conceptului de leadership. Nu e nimic mai mult decât o căutare individuală a adevărului – adevărul despre ceea ce am experimentat în trecut şi ce putem deveni în viitor; adevărul despre motivul pentru care suntem aici şi drumul pe care l-am parcurs până în punctul în care ne aflăm. Singurul mod de a fi liberi este să descoperim adevărul şi apoi să ne trăim viaţa conform acestui adevăr.

Prin experienţele şi lecţiile personale pe care le-am primit de-a lungul drumului, am învăţat că, în cazul meu, leadership înseamnă şi desprinderea de realitatea de care mă ţineam strâns, cu toate puterile. Noi toţi trebuie să renunţăm la această dependenţă de a vrea să ştim dinainte cum vor evolua vieţile noastre. Realitatea e că devenim puternici (sau cel puţin atunci începe procesul care conduce la asta) în momentul în care renunţăm la controlul de care ne agăţăm cu atâta disperare şi teamă şi începem să ne deschidem spre infinitatea de posibilităţi pe care acest univers minunat ne-o oferă. Este, de fapt, un mare act de *smerenie* pentru că asta presupune să renunţăm la credinţa că *noi* ştim ce e mai bine pentru noi. Ne obligă să conştientizăm că s-ar putea ca, ceea ce credem noi că este necesar pentru atingerea fericirii, să nu fie de fapt ceea ce ne trebuie. Şi eu zic că această desprindere de tot ceea ce înseamnă control este un mare act de smerenie pentru că se reduce la a ne preda cu totul în faţa inteligenţei mult mai puternice a lumii în care trăim. Ştiu că la început poate fi înspăimântător, dar am descoperit că, de cealaltă parte a celor mai mari temeri ale noastre,

se ascund, de fapt, cele mai mari comori ale existenţei noastre.

Presupun că totul se rezumă la a avea credinţă în faptul că, deşi vieţile noastre nu se desfăşoară conform planurilor pe care le stabilim în cele mai mici detalii, totul va fi bine în cele din urmă. Şi se mai rezumă la a crede într-un succes mai mare, aflat dincolo de limita noastră de vizibilitate. Arthur Schopenhauer aproape a pus punctul pe „i" atunci când a spus: „Aproape fiecare om din lumea asta crede că limitele universului se rezumă la limitele câmpului său vizual." Dar sunt câţiva care nu cred asta. Alăturaţi-vă a lor.

Am urmat instrucţiunile date de Cal preţ de o oră, până să ajung undeva în apropierea locului marcat de el pe hartă cu un „x". Pe biletul lui scris de mână era următorul mesaj, destul de criptic: „Găseşte fereastra cu vitraliu şi vei vedea lumea prin lentile noi." Am continuat să urc pe drumul pe care mă aflam, uitându-mă după clădirea pe care o căutam, şi deodată m-am trezit în faţa unei privelişti care mi-a tăiat respiraţia. Chiar în faţa mea se ridica maiestuoasă o catedrală incredibil de frumoasă, cu uşile larg deschise şi tufe de trandafiri de o parte şi de alta a scărilor. Acordurile unei melodii baroce se revărsau afară, iar sunetele acelea pure se rostogoleau până în stradă. Coloanele de la intrare erau acoperite cu marcaje din piatră, iar în mijloc, fără nicio posibilitate de tăgadă, se afla cea mai spectaculoasă fereastră cu vitralii din câte mi-a fost dat să văd vreodată.

Am rămas acolo nemişcat, copleşit de uimire, ascultând muzica şi lăsându-mă cuprins de magia acelui moment. Ochii mi s-au umplut de lacrimi, inima a început să-mi bată cu putere, iar palmele mi s-au umezit de transpiraţie. Am realizat atunci că vieţile noastre nu sunt altceva decât o serie de momente – dacă ratezi momentele, îţi ratezi viaţa. Din fericire, am găsit în mine suficientă înţelepciune cât să mă bucur de acel moment care,

într-un fel, m-a conectat de ceva mult mai mare decât mine însumi. Sentimentul pe care l-am avut atunci mi-a amintit că nu sunt singur şi că nu am fost singur nicio clipă a vieţii mele. Mi-a amintit de faimoasa poveste scrisă de Margaret Fishback Powers, intitulată *Urme,* în care un om s-a visat mergând alături de Dumnezeu, pe o plajă goală. Deasupra, pe cer, se vedeau imagini din diverse momente ale vieţii acelui om. Şi, în fiecare scenă, omul zărea două perechi de urme pe nisip. O pereche de picioare erau ale lui, cealaltă era a lui Dumnezeu. Deodată, în timp ce se uita la imaginile desenate pe cer, omul a observat ceva fascinant: pe alocuri, era o singură pereche de urme. Şi această pereche de urme solitară apărea numai în timpul celor mai dificile şi mai dureroase perioade din viaţa lui. Aşa că omul l-a luat la rost pe Dumnezeu, mărturisindu-şi dezamăgirea că a fost lăsat singur atunci când avea cea mai mare nevoie de El. Dar Dumnezeu i-a explicat cu blândeţe şi dragoste că în acele perioade, El *l-a purtat în braţe.*

Tocmai mă gândeam la acest vis deosebit care a schimbat în omul acela felul în care percepea lumea, când, deodată, o voce puternică s-a rostogolit ca un tunet din catedrală până la mine:

— Jack, ai reuşit! Cât mă bucur să te văd sosit!

Un preot a ieşit în fugă să mă întâmpine. Era înveşmântat în straiele tradiţionale de slujbă, cu un rozariu într-o mână şi o carte legată cu o panglică roşie, în cealaltă mână. A coborât treptele de la intrarea în catedrală şi s-a oprit direct în faţa mea, cu un zâmbet larg pe faţă.

— Asta-i pentru tine, Jack, mi-a spus el şi mi-a înmânat cartea. Cal mi-a spus că o să vii. Am pregătit totul pentru şederea ta aici. Sper că te vei bucura de acest dar – este un jurnal în care îţi poţi nota gândurile. Una dintre practicile extrem de puternice în procesul de schimbare a eului este ţinerea la zi a unui jurnal, iar eu ştiu sigur că vei

avea multe observaţii de notat pe parcursul şederii tale aici.

— Şederea mea?

— Da, tinere prieten. În următoarele patru săptămâni vei sta cu mine în catedrală. Eu îţi voi fi un fel antrenor în ale vieţii şi te voi ajuta să ajungi la sinele tău cel mai bun, cel mai elevat. Te voi învăţa tot soiul de lucruri cum ar fi destinul, autenticitatea şi integritatea. Îţi voi arăta cum să îţi accesezi adevărata putere şi te voi ghida spre propriul tău spirit. Vom petrece împreună o perioadă *minunată*!

— Mulţumesc – dar, sincer să fiu, nu sunt tocmai o persoană religioasă, i-am mărturisit eu cu sinceritate.

— Ceea ce trebuie să te învăţ eu nu are nimic de-a face cu religia. A fi un om spiritual înseamnă a fi un om *autentic.* Înseamnă să trăieşti conform valorilor tale cele mai nobile, să fii onest în ceea ce priveşte felul în care îţi trăieşti viaţa şi să vezi lumea într-un fel mai evoluat şi mai iluminat.

— Ok, asta într-adevăr mă interesează, i-am spus.

Mi-am dat jos din spate rucsacul şi am băut o gură de apă din sticla pe care o aveam la mine.

— În viaţa mea nu am fost mai pregătit pentru astfel de schimbări.

— Perfect. Cal m-a rugat să pregătesc totul pentru tine şi asta am şi făcut, cu bucurie. Am să te învăţ despre înţelesul vieţii. O să îţi explic, pas cu pas, cum să îţi activezi cele mai elevate talente ale tale, cum să îţi accesezi înţelepciunea la nivelul ei cel mai profund şi cum să laşi în urma ta o moştenire. Practic, am să îţi arăt cum se trăieşte întru înţelepciune – cum se trăieşte o viaţă înţeleaptă.

— Prima dintre cele trei Întrebări Finale, am remarcat eu, amintindu-mi de cele trei întrebări importante ale vieţii, despre care Cal îmi vorbise

în timpul acelei nopţi de neuitat, petrecute împreună în spital.

— Da. Voi avea grijă ca, atunci când va veni momentul să te întrebi „Am trăit cu înţelepciune?”, răspunsul tău să fie „Absolut!”. Vreau să trăieşti atât de înţelept, încât să mori fericit. Bun venit în Roma! a strigat el în final cu toată emoţia şi entuziasmul unui star de operă italian. Iartă-mă că nu m-am prezentat – sunt Părintele Michael Antonio Di Franco. Prietenii îmi spun Părintele Mike, a adăugat el şi mi-a făcut cu ochiul.

— Foarte încântat de cunoştinţă, Părinte Mike. Îţi mulţumesc pentru primirea călduroasă, i-am spus cu sinceritate, simţindu-mă extrem de confortabil în compania acestui om scund, cu faţa rotundă şi părul lucios, strâns la spate. L-ai cunoscut pe Cal?

— Oh, da. Tatăl tău a fost un om minunat, Jack. Un om special, din atâtea puncte de vedere. Mi-a povestit totul despre tine. Chiar dacă acum eşti om în toată firea, semeni încă destul de mult cu puştiul din fotografia pe care o ţinea în permanent la el. De asta te-am şi recunoscut atât de uşor azi.

— Încă nu-mi vine să cred că tatăl meu era Cal. Ai idee de ce m-a părăsit pe mine şi pe mama? De ce n-a încercat niciodată să mă contacteze? Dacă omul ăsta mi-a fost tată, mă gândesc că ar fi trebuit să încerce să mă găsească, am spus eu cuprins de furie. Taţii nu uită pur şi simplu de copiii lor.

— Nu ştiu prea multe despre despărţirea părinţilor tăi. Tot ce mi-a spus în legătură cu asta a fost că el şi mama ta s-au îndepărtat foarte mult în timpul în care afacerile sale au trecut printr-o perioadă critică. Eu intuiesc că, după ce şi-a pierdut averea, tatăl tău a început să se retragă în sine, iar felul în care percepea lumea a început să se schimbe. Cred că au ajuns atunci la un moment în care au realizat că se îndreptau amândoi în direcţii diferite. Cal mi-a spus că încă o iubea pe mama ta, dar cred că au decis amândoi să meargă

mai departe, fiecare pe drumul lui. Nu-mi pot imagina cât de greu ţi-a fost, Jack. Dar ce trebuie să reţii e faptul că tatăl tău a fost un om extrem de iubitor. Chiar i-a păsat de oameni mult, foarte mult – iar cel mai mult, i-a păsat de tine.

— Mulţumesc că-mi spui asta, i-am zis, pe un ton liniştit. Mi-am petrecut atâtea nopţi albe în copilărie, cu gândul la tata. A ratat toate concertele mele de Crăciun, scenetele de la şcoală şi meciurile de fotbal… Acum simt o oarecare consolare ştiind că, de fapt, chiar m-a iubit.

— Tatăl tău m-a poreclit „Sfântul" pentru că m-am dedicat în întregime unui stil de viaţă extrem de nobil, înţelept şi autentic. El a venit la mine acum mulţi ani în urmă pentru a învăţa aceeaşi lecţie pe care tu eşti pe punctul de a o descoperi. Cal a fost un filosof, în adevăratul sens al cuvântului. Îi plăcea foarte mult să înveţe şi era foarte dedicat muncii sale de autoaprofundare. Iar din punctul meu de vedere, ăsta e cel mai bun lucru pe care un om îl poate face. Ştiai că a parcurs acelaşi drum ca cel pe care tu eşti pe punctul de a porni acum? Aşa tată, aşa fiu, a chicotit el. În fine, sunt tare bucuros să te văd în sfârşit aici.

— Şi eu sunt bucuros să mă aflu aici, Părinte Mike. Dar, sincer să fiu, sunt puţin reticent la toată povestea asta. De fapt, recunosc că sunt destul de neliniştit pe tema asta. A trebuit să asimilez foarte multe noutăţi, într-un timp foarte scurt.

— Te înţeleg, Jack. Te înţeleg perfect. Eşti pe cale să înveţi ceva cu totul şi cu totul nou, aşa că e normal ca temerile tale să iasă la suprafaţă – şi cum altfel crezi că se manifestă ele, dacă nu prin nesiguranţă şi nelinişte. Dar trebuie să crezi – până la urmă, nu se rezumă totul la încredere? Ai încredere că tatăl tău, Cal, a apărut atunci când aveai mai multă nevoie de el. Ai încredere că noi doi ne-am întâlnit pentru un anume motiv. Ai încredere că nu există loc mai bun în care să te afli decât acesta în care eşti acum. Şi ai încredere că în

următoarele patru săptămâni pe care le vei petrece alături de mine, ţi se va arăta un mod nou de a gândi şi de a fi. Ştii, putem să schimbăm felul în care privim lumea într-o secundă. O singură schimbare care are loc într-o secundă ar putea fi tot ce ai nevoie ca să descoperi o nouă realitate.

— Deci tu eşti unul dintre marii maeştri despre care mi-a vorbit tata? l-am întrebat eu, în timp ce el şi-a pus braţul peste umerii mei şi m-a ghidat spre treptele catedralei.

— Da, aşa este. Tatăl tău chiar a fost un om minunat. Ştiu că a făcut greşeli în viaţă, cum ar fi faptul că nu te-a cunoscut şi nu ţi-a arătat dragostea pe care ţi-o purta, dar până acum n-am întâlnit om care să nu fi greşit vreodată în viaţa lui. Condiţia umană este una imperfectă, deşi eu unul am înţeles în cele din urmă că, de fapt, suntem perfecţi în imperfecţiunea noastră. Dacă n-am fi avut slăbiciunile pe care le avem, n-am fi avut la ce să lucrăm în călătoria noastră prin viaţă. Cum ar fi spus misticii: „Cărarea nu mai are nicio importanţă atunci când ajungi la destinaţie.” Particularităţile noastre, aşa cum sunt ele, departe de a fi ideale, sunt cele mai preţioase comori pe care le avem, pentru că ele funcţionează ca nişte pasaje spre versiuni mai elevate ale oamenilor care suntem acum.

Această ultimă afirmaţie m-a intrigat. Oare Părintele Mike avea dreptate cu ce spunea? Am reflectat puţin asupra propriei mele călătorii prin viaţă – greutăţile pe care le-am întâmpinat în copilărie şi barierele pe care le-am întâlnit de-a lungul drumului; şirul meu de relaţii eşuate; şi faptul că, indiferent cât de mult m-am străduit, n-am reuşit să-mi găsesc o slujbă care să mi se potrivească. Poate că toată această imperfecţiune a vieţii mele *era* de fapt perfectă – totul s-a desfăşurat exact aşa cum a fost menit să se desfăşoare, iar pe scară largă, făceam parte dintr-un plan pe care eu nu reuşeam să îl văd. Poate

toate imperfecţiunile mele erau tot atâtea oportunităţi pentru mine, ca om, să evoluez. Gândurile acestea m-au relaxat şi mi-au adus un sentiment de uşurare.

— Imperfecţiunile noastre dau sens vieţilor noastre, a continuat Părintele Mike. Ne oferă o misiune principală: să refacem călătoria spre sinele nostru original şi ideal cu care ne-am născut şi să devenim oamenii care suntem în realitate. Dacă nu ar fi existat eşecurile noastre omeneşti, n-am mai avea nimic de lucrat în noi înşine. Iar munca aceasta pe care o săvârşim asupra noastră este cea care ne reconectează cu măreţia noastră personală. Vezi tu, Jack, pentru a avea mai mult în viaţă din ceea ce îţi doreşti, trebuie mai întâi să *devii* tu mai mult din cel care eşti în realitate. Dacă vrei să fii o poveste de succes, atunci nu trebuie neapărat să faci mai mult, ci să *devii* mai mult.

— Sigur, cu asta chiar sunt de acord. Faza asta a început să mă obosească destul de rău; indiferent de câte fac şi indiferent câte jucării adun, nu-i niciodată de ajuns.

Părintele Mike n-a părut prea surprins de sentimentul pe care i l-am împărtăşit.

— Nu-ţi mai place vechea ta viaţă, nu-i aşa?

— Nu, nu prea. I-am răspuns eu. De fapt, pot spune că o urăsc. Mi se părea că nu mă mai distram deloc. Totul devenise atât de serios şi închistat în rutină. Doamne, ca să fiu sincer cu tine, nu mi-am imaginat niciodată că viaţa ar putea fi atât de grea.

— Păi, bine, ca să poţi trăi o nouă viaţă, trebuie mai întâi să gândeşti, să simţi şi să acţionezi ca un om nou. În final, în viaţă nu ajungem la ceea ce ne dorim, ci la ceea ce *suntem.* Pentru a avea lucruri noi în viaţă, cum ar fi o nouă relaţie sau o plăcere nouă la un alt nivel sau noi experienţe care să ne aducă împlinirea, atunci trebuie să începi să faci lucruri noi.

— Cum ar fi?

— Cum ar fi să începi să-ţi cunoşti cu adevărat slăbiciunile. Ăsta e un foarte bun punct de plecare; de fapt, de aici am pornit şi eu. Unul dintre motivele principale pentru care ne aflăm aici este ca tu să îţi identifici slăbiciunile. Din multe puncte de vedere, scopul vieţii este acela de a face pace cu partea întunecată din noi, astfel încât să putem trăi în propria noastră lumină. Cu toţii avem puncte moarte în care nu reuşim să străbatem – trebuie să le conştientizăm şi să le aducem la lumină, acolo unde le putem tămădui. Şi trebuie să ne reconfigurăm falsele credinţe şi să lucrăm asupra emoţiilor noastre blocate. În mod ironic, pe măsură ce înaintăm, ne deplasăm înapoi – înapoi spre creaturile frumoase şi perfecte care am fost în momentul naşterii.

Părintele Mike a făcut un ocol cu privirea prin catedrală, apoi a zâmbit.

— Pe vremuri, eram un personaj destul de răutăcios, mi-a mărturisit el. În tinereţe, nu-mi păsa de nimeni în afară de mine însumi. În toate relaţiile pe care le aveam cu oamenii, mă concentram numai şi numai pe ceea ce nu primeam *eu.* Apoi, într-o zi, pe când mă aflam la studii, în Franţa, am primit un telefon prin care am fost informat că fratele meu mai mic a fost ucis într-un club de noapte, în urma unui schimb de focuri. Evenimentul acela m-a devastat şi a schimbat totul pentru mine. Am început să mă rog să mi se dea sprijin şi curaj să trec prin această perioadă grea din viaţa mea. Uneori, era atât de greu, încât m-am gândit chiar să mă sinucid. Dar cu cât mă rugam mai mult, cu atât am început să realizez că viaţa mea avea un sens şi că era nevoie de mine în lumea asta mare. În cele din urmă, am început să studiez teologia şi am ajuns să fiu preot aici. Iar acum, în relaţiile pe care le am cu ceilalţi, nu mă gândesc nicio secundă ce am eu de obţinut de la cineva. În schimb, mă gândesc numai la ceea ce

pot eu oferi. Iar asta, prietene, m-a făcut un om fericit.

A făcut o pauză, după care a urlat din nou:

— Bine ai venit la Roma!

Nu m-am putut abţine să nu râd de comportamentul lui uşor excentric.

— Jack, dă-mi voie să îţi spun ceva: ceea ce nu stăpâneşti în fiinţa ta, te stăpâneşte pe tine, a continuat Părintele Mike, în timp ce pătrundeam împreună în încăperea principală a catedralei.

— Nu ştiam asta.

— E adevărat. Dacă nu îţi stăpâneşti partea aia întunecată din tine, care este plină de egoism, de exemplu, atunci ea te va stăpâni pe tine. Dacă nu stăpâneşti acea parte din tine în care simţi că nu eşti suficient de bun, ca să dau un exemplu destul de întâlnit, atunci acea parte te va stăpâni pe tine. Dacă nu îţi stăpâneşti acea parte din sinele tău care nu are încredere în alţi oameni, atunci acea parte te va stăpâni pe tine şi îţi va conduce şi ruina viaţa, în diverse feluri. Ştii, eu nu am început să mă schimb decât în momentul în care am început să-mi stăpânesc egoismul care mă caracteriza pe vremea când eram tânăr.

— Da, are sens ce spui. Mă întreb de ce nu am învăţat niciodată, de unul singur, toate astea. Presupun că am fost atât de preocupat cu lucrurile triviale care îmi umpleau viaţa, încât mi-a scăpat imaginea de ansamblu, am spus eu, adâncit în gânduri.

— Asta se întâmplă destul de des. Mulţi oameni pe lumea asta sunt orbi în faţa propriilor lor vieţi şi nu văd înţelepciunea din spatele existenţei umane, dar acum tu eşti gata să faci următorul pas. Nu erai gata pentru pasul ăsta înainte, aşa că el nu îţi era încă destinat. Dar acum, a sosit timpul să-ţi accesezi propria măreţie şi să ieşi în întâmpinarea celei mai bune vieţi pe care o poţi avea. Viaţa nu te-ar fi adus aici dacă ai fi fost pregătit pentru orice altceva.

— Sunt de acord cu tine.

— Bun. Oricum, majoritatea oamenilor neagă şi evită să se conecteze cu sinele lor din umbră, partea aceea pe care nu o stăpânesc. Înţelepţii, în schimb, cunosc aceste părţi mai bine chiar decât ceea ce lasă să se vadă cu ochiul liber. Numai când vei înţelege acest principiu esenţial vei fi în stare să îţi găseşti pacea interioară şi bucuria pură pe care le meriţi. Pentru că numai atunci când ajungi să te cunoşti şi apoi să te accepţi cu *totul,* poţi cu adevărat să te iubeşti pe tine. Şi fără dragoste de sine, nu poate fi pace; şi fără pace, nu există bucurie. Cu toate acestea, în mod paradoxal, cu cât dezvălui mai mult lumina pe care tu, ca fiinţă umană, o ascunzi în tine şi o laşi să lumineze în afara ta, cu atât mai puţin impresionante devin părţile acelea din tine pe care le-ai ţinut ascunse.

— Asta e adevărat, i-am răspuns. Am observat asta întâmplându-se în relaţiile mele intime. Spre exemplu, m-am îndrăgostit de cineva şi m-am deschis aşa cum n-am mai făcut-o în viaţa mea. Am fost mai pasionat şi mai atent ca oricând, dar, în acelaşi timp, toate părţile mele urâte au început să iasă la iveală. De fapt, asta s-a întâmplat în ultima relaţie pe care am avut-o. Am simţit atâta dragoste pentru Jane, încât nici mie nu-mi venea să cred că pot fi capabil de o asemenea iubire. Odată cu ea, o parte fascinantă din mine şi-a croit drum spre suprafaţă: dansam cu orele la ea în bucătărie şi cântam sub luna plină. La adăpostul nopţii, ne-am împărtăşit unul altuia cele mai mari secrete şi ne-am susţinut unul pe celălalt să ne urmăm visele, într-un fel pe care nu-l credeam posibil. Dar, cu toată dragostea asta, din nu ştiu ce motiv misterios, cele mai urâte părţi ale mele au ieşit la suprafaţă şi, uneori, situaţia se degrada rău de tot. Presupun că se întâmpla asta din cauză că mă simţeam în siguranţă cu ea. Iar când ne simţim în siguranţă, se pare că sinele nostru real se iveşte de după armura

socială pe care ne-am construit-o ca să arătăm bine în faţa lumii.

— Bine spus, Jack. Aş adăuga doar atât la ceea ce ai observat tu, cu atâta perspicacitate: dacă eşti atent la felul în care funcţionează natura, vei şti cum funcţionează viaţa. Legile care guvernează natura sunt aceleaşi cu legile care ne conduc vieţile. Spre exemplu, ai observat că atunci când soarele luminează cel mai tare, în momentul acela, umbrele noastre sunt cele mai mari.

— Sigur, am răspuns eu.

— Ei bine, acelaşi lucru este valabil şi pentru noi, oamenii.

— Frumoasă metaforă, Părinte Mike, i-am spus eu pe un ton admirativ.

— E atât de uşor, atunci când nu am lucrat prea mult la sinele nostru, să credem că suntem profund implicaţi şi că funcţionăm la cele mai bune capacităţi ale noastre! Când ceva rău se întâmplă, ne gândim automat că e vina altcuiva. Asta din cauză că toate credinţele noastre limitate, falsele presupuneri şi bagajul emoţional care nu ne permite să creştem, au fost în mod convenţional ascunse într-un loc întunecat din noi înşine. Nici măcar nu ştim că e acolo, în noi, conducându-ne vieţile şi sabotându-ne visele, începem să credem ca suntem nişte fiinţe umane ideale, din toate punctele de vedere. Ne cumpărăm singuri propria noastră propagandă, pentru a nu fi nevoiţi să ne confruntăm cu slăbiciunile noastre şi să depunem efortul necesar pentru a le preschimba în puncte forte. Chiar e nevoie de o putere interioară imensă pentru a privi îndeaproape întunericul care ne blochează creşterea. Şi e nevoie de o forţă interioară foarte mare pentru a analiza cu seriozitate felul în care trăim şi de a face corecturile necesare pentru a ne relua cursul firesc al vieţii.

— Cum aşa?

— Pentru că uitându-ne la eşecurile noastre, ne dăm seama că trebuie să ne schimbăm, iar oamenii, în general, sunt reticenţi la schimbare. Este, de fapt, programat în creierele noastre să ne dorim sa rămânem în rutina în care trăim. Ştiinţa a demonstrat că există o parte străveche în creierele noastre, cunoscută sub numele de *amigdala,* care tânjeşte după rutină şi respinge orice schimbare adusă la nivel personal. Nu caută altceva decât siguranţă constantă şi control. Tendinţa asta a servit primilor noştri strămoşi şi i-a ajutat să supravieţuiască în acele timpuri primitive, dar în lumea actuală nu ne mai serveşte la nimic.

— Păi şi cum inhibăm tendinţele acestei părţi a creierului nostru? l-am întrebat plin de curiozitate.

— Sugestia mea este ca, în fiecare zi, să îţi propui – la modul conştient şi la nivel de intenţie – să faci schimbări în tine. Am învăţat în viaţă că intenţiile mele sunt cele care îmi modelează realitatea. Caută modalităţi prin care să te poţi extinde: învaţă-ţi creierul că schimbarea e bună şi continuă să luminezi o cale pe care nimeni n-a mai mers înaintea ta. În sensul că te vei transforma ca persoană.

Şi în momentul acela, Părintele Mike a făcut un gest care mai întâi m-a uimit, după care m-a amuzat. A rupt-o la fugă pe lângă stranele goale din încăperea principală în care ne aflam, după care s-a aplecat şi a aterizat într-o cameră mică, adiacentă celei în care eram. Până să-mi dau seama ce se petrecea, m-am trezit că ascult acordurile melodiei lui Frank Sinatra, „My Way” („Voia mea”), iar Părintele Mike dansa fericit, cu ochii închişi, în ritmul muzicii. L-am privit fără să fac nimic, nesigur de ce se întâmpla sub ochii mei. După ce cântecul s-a terminat, Părintele Mike şi-a deschis ochii.

— Înainte, îmi era frică să dansez, îmi spuse el. Acum îmi place la nebunie! Mă ajută să-mi ţin inima deschisă. Ce-am făcut eu acum se numeşte

asumarea unui risc, Jack. Mi-a fost atât de frică să dansez în faţa oamenilor, încât acum mi-am făcut un ţel din a-mi confrunta fricile şi de a-mi vâna demonii.

— Interesant, a fost singura replică pe care am reuşit să o scot din mine.

— Caut în mod constant metode de a mă pune în situaţii care să mă provoace să-mi vindec cele mai mari temeri ale mele. Până acum, strategia a funcţionat extrem de bine. Apropos, ce părere ai de mişcările mele? m-a întrebat el cu un zâmbet mare întins pe faţă. Sunt gata pentru MTV?

— Nu chiar, i-am zis eu râzând.

— Nu-ţi sugerez decât că trebuie să te dedici unei autodescoperiri constante şi fără sfârşit. Din câte îmi dau eu seama, asta e singura metodă prin care îţi poţi cere dreptul la plinătatea luminii tale. După cum spunea Erich Fromm la un moment dat: „Principala misiune în viaţă a unui om este să dea naştere propriului său eu, să devină ceea ce are potenţialul să devină.” Iar când se întâmplă asta, sub ochii tăi începe să se arate cea mai frumoasă imagine posibilă a realităţii. Asta e o certitudine. Oricum, tatăl tău a vorbit despre tine cu atâta dragoste în timpul petrecut aici, cu mine. Aşa că ştiu câte ceva despre tine.

— Cum ar fi?

— Ştiu că în copilărie îţi plăcea să înoţi. Ştiu că ai avut vise măreţe când erai mai tânăr. Şi mai ştiu că îţi place ciocolata, a adăugat el şi a scos o bucată de ciocolată din buzunar.

— Uite, ia o gură, a insistat el.

— Are un gust dulce-amărui, am comentat eu, plimbându-mă prin catedrala magnifică.

— Da, la fel ca şi viaţa. Vezi tu, Jack, viaţa are urcuşurile şi coborâşurile sale. Cei mai mulţi dintre noi rămân prinşi în pânza ei dramatică. Când lucrurile merg bine, suntem fericiţi. Când lucrurile merg prost, suntem trişti. Genul ăsta de abordare a vieţii este unul extrem de slab. Devii o bucată de

lemn care pluteşte pe valuri. Îţi schimbi direcţia în funcţie de curenţi: acum te mişti într-o direcţie, pentru ca în secunda următoare să te mişti în altă direcţie. O modalitate mult mai înţeleaptă de a juca acest joc este de a te elibera de orice fel de prejudecată. Nu mai pune etichete pe experienţele pe care le trăieşti şi acceptă-le fără nici cea mai mică rezistenţă. Următorul pas este să înţelegi că viaţa nu este altceva decât o şcoală în care învăţăm cum să creştem şi *tot* ce ţi se întâmplă are frumuseţea sa.

— Tot? Mi se pare greu de acceptat că moartea celor dragi sau pierderea unei relaţii care ţi-a adus atâta fericire sunt frumoase.

— Doar gândirea noastră umană atât de limitativă etichetează lucrurile ca fiind bune sau rele, mi-a răspuns Părintele Mike. Nicio întâmplare din vieţile noastre nu are în mod *natural* nimic bun sau rău în ea – ea doar există. Dar datorită tendinţei noastre omeneşti de a controla lucrurile, ne grăbim să o etichetăm.

— Ca fiind bună sau rea, l-am întrerupt eu.

— Da. Dar, în realitate, dacă pătrunzi în profunzimea lumii şi începi să înţelegi cum funcţionează ea, nu există evenimente bune, aşa cum nu există nici evenimente rele. Absolut *orice* ţi se întâmplă este pur şi simplu o ocazie să creşti şi să vindeci o parte din tine care are nevoie de tămăduire. Cei înţelepţi depistează lucrurile astea şi apoi profită de oportunităţile care li se oferă pentru a avansa mai mult spre cei care sunt în realitate. De aia zic că viaţa este ca o şcoală în care creştem.

M-am gândit puţin la conceptul ăsta, încă nesigur de întreaga noţiune. Oare vieţile noastre chiar erau proiectate pentru acest scop? Părintele Mike a continuat:

— În fiecare zi, când ieşi în lume, mergi de fapt la şcoală. Şi, la fel ca în şcoala tradiţională, există un curriculum cu diferite materii care predau

diferite lecţii. Odată ce ai trecut examenul la o anumită materie şi ai aprofundat lecţia, treci la următoarea materie.

— Şi dacă nu înveţi lecţia?

— Ah, atunci rămâi repetent – bineînţeles, mi-a răspuns el cu seriozitate. Se numeşte *reciclare.* Fiecare experienţă care se intersectează cu viaţa ta ajunge la tine pentru a te învăţa lecţia de care ai cea mai mare nevoie pentru a te ridica la următoarea platformă a vieţii tale. Când studentul e pregătit pentru lecţie, profesorul apare.

— Cal mi-a spus asta, am zis eu încet, simţindu-mă copleşit de tristeţea pierderii tatălui pe care îl cunoscusem atât de puţin.

— Asta pentru că eu i-am spus-o lui, mi-a răspuns Părintele Mike zâmbind. Oricum, dacă înţelegi acest proces şi dacă realizezi că oportunitatea de a învăţa o lecţie din *fiecare* situaţie cu care te confrunţi, atunci poţi trece la următoarea materie. Şi, în timp ce mergi mai departe şi laşi în urmă vechea materie, înaintezi de fapt pe calea vieţii pentru că – destul de interesant – odată ce înţelegi lecţia de care ai avut nevoie, genul de persoană sau situaţie sub forma căreia s-a deghizat lecţia respectivă, nu se va mai intersecta niciodată cu tine. E ca şi când am năpârli o veche piele ori de câte ori învăţăm o lecţie nouă, trecem la o nouă materie şi apoi la următoarea parte, mai elevată, din viaţa noastră.

— O schemă absolut genială, dacă e să judecăm după felul în care funcţionează, am reflectat eu.

— Chiar aşa este. Dar dacă *nu* accepţi lecţia pe care te învaţă experienţa respectivă, din cauză că, să zicem, blamezi cealaltă persoană implicată în ceea ce se întâmplă şi ratezi să vezi miezul de înţelepciune pe care trebuia să-l asimilezi, atunci circumstanţele acelea se vor repeta în viaţa ta, până când vei înţelege. Cu cât ratezi mai multe lecţii, cu atât mai dureros devine fiecare eveniment sub forma căruia se deghizează ele, până când

ajungi la un moment dat să suferi atât de mult, încât singura opţiune care îţi rămâne este aceea de a le înţelege.

— Remarcabil – felul în care funcţionează universul este mai grozav decât mi-am imaginat eu vreodată, am exclamat cuprins de entuziasm, simţindu-mă din ce în ce mai confortabil cu această filosofie de viaţă neconvenţională la care tocmai eram expus.

— Da, Jack, e adevărat. Aceste legi naturale care guvernează totul în jurul nostru nu încetează să mă uimească. În fine, ce vreau să spun este că *realitatea ta actuală nu este altceva decât o reflecţie completă a lecţiilor de care ai cea mai mare nevoie să le înveţi.*

— Asta e o afirmaţie foarte puternică, Părinte Mike. De fapt, este o afirmaţie revoluţionară.

— Aşa este. Şi din moment ce înveţi mult mai mult din ceea ce nu funcţionează în viaţa ta decât din ceea ce funcţionează, atunci tot ceea ce este nefuncţional este în realitate un dar. Milton Erickson a scris aşa: „Viaţa în sine îţi va aduce durere. Responsabilitatea ta este să creezi bucurie.” Din moment ce descoperi mai mult despre tine prin eşec decât prin succes, atunci fă din eşec un prieten de la care să înveţi şi pe care să ştii cum să-l respecţi. Creează bucurie prin intermediul lui.

— Cum adică să fac din eşec un prieten?

— Ei bine, fiecare lucru din viaţa ta care îţi displace, fiecare lucru care te irită sau te stresează, este un profesor extrem de important. Toate acele lucruri care îţi apasă butoanele îţi oferă cele mai bune indicii despre ce anume din tine trebuie să crească şi să evolueze. Lucrurile din viaţa ta care nu îţi plac – alea enervante şi stresante – nu sunt altceva decât nişte vehicule ce poartă cu ele lecţiile pe care trebuie să le înveţi pentru a asimila materia pe care o studiezi.

— Şi dacă procedez aşa, mă voi muta la următorul nivel din viaţa mea?

— Exact.

— Deci, toate chestiile care îmi displac la viaţa mea sunt, de fapt, cei mai buni prieteni ai mei şi cei mai mari profesori pentru că mă ajută să ajung la destinaţie – viaţa mea ideală, am concluzionat eu.

— Da, şi la cel mai elevat sine al tău. Dar o să vorbesc despre asta ceva mai târziu, deocamdată reţine doar că viaţa este o şcoală extraordinară, în care creştem şi unde tot ce ţi se întâmplă este de-a dreptul divin! *Este* uimitor, chiar este, felul în care funcţionează acest univers inteligent în care trăim, a adăugat Părintele Mike. A făcut o pauză şi m-a privit adânc în ochi.

— Ai vreo întrebare?

— Păi, mi-ar prinde bine câteva exemple de reciclare. Cred că asta m-ar ajuta să depistez faza asta în momentul în care aş trece prin ea.

— Sigur. De exemplu, dacă lecţia pe care trebuie să o înveţi într-o anumită perioadă din existenţa ta este acceptarea, atunci o să observi un flux constant de oameni care vor veni spre tine părând să nu aibă alt scop în viaţă decât acela de a te scoate din minţi. Sau dacă lecţia ta este aceea de a deveni mai puţin preocupat de control, o să observi că, în perioada aia, vei întâlni foarte mulţi oameni obsedaţi de control. Asta îmi aminteşte de ce a spus Buddha cu mulţi ani în urmă: „Imaginează-ţi că fiecare om din lume este iluminat, în afară de tine. Toţi sunt profesori, făcând fiecare exact lucrurile care trebuie făcute ca să te ajute să înveţi răbdarea, înţelepciunea perfectă, compasiunea fără cusur.”

— Minunate cuvinte – dar sunt surprins să aud un preot citându-l pe Buddha, i-am spus.

— Ei bine, Jack, în ultimă instanţă misiunea mea este căutarea adevărului. Şi toate marile religii ale lumii vorbesc despre acelaşi adevăr. Aşa că

dacă Buddha a ajuns într-un punct al înţelepciunii sale care eu cred că merită împărtăşit, atunci mă simt obligat să împart cu tine acest adevăr.

— Bun răspuns, i-am zis pe un ton jucăuş, bătând din palme şi mimând un comentator sportiv.

— Revenind la procesul de reciclare, reluă Părintele Mike în timp ce aranja un buchet de flori uimitor de frumos aşezat pe o masă mică în faţa camerei în care ne aflam. Dacă nu ai capacitatea de a depista ce ţi se întâmplă în viaţă şi dacă refuzi să accepţi responsabilitatea rolului pe care îl joci în scenariile din viaţa ta, atunci genul acesta de oameni – sau mai bine zis, profesori – vor continua să apară. Vor continua să recicleze şi o vor face în moduri din ce în ce mai dureroase până când îţi vezi rolul şi oportunitatea *ta* de a te dezvolta, cu fiecare interacţiune în parte.

— Deci numai atunci când *eu* îmi voi asuma cu adevărat responsabilitatea pentru fiecare moment din viaţa mea, numai şi numai atunci voi începe să evoluez şi viaţa mea se va îmbunătăţi. Ăsta e adevăratul mesaj?

— Exact. Şi apoi – şi asta e partea cea mai tare – acel gen de oameni sau situaţii vor înceta să mai apară în viaţa ta.

— Incredibil. Absolut incredibil.

— Mă rog, trebuie să recunosc că lucrurile nu sunt chiar atât de vopsite în alb şi negru. Odată ce înţelegi lecţia, există câteva scenarii posibile. Aceşti oameni ar putea înceta să apară la frecvenţa la care apăreau înainte pentru că au venit spre tine pe post de profesori, iar acum misiunea lor s-a încheiat.

— Bun. Ce altă variantă există?

— Comportamentul acestor oameni se poate schimba dramatic şi, dintr-o dată, ţi se vor părea cele mai blânde şi mai iubitoare suflete pe care le-ai întâlnit vreodată.

— Cum se pot schimba atât de repede?

— O explicaţie ar fi următoarea: schimbându-ţi poziţia de acuzator – poziţie pe care majoritatea tinde să o aibă în astfel de situaţii – în cea de individ care lucrează cu el însuşi şi îşi deblochează părţile blocate în sinele său, creezi un spaţiu extrem de puternic *pentru ca ei* să se transforme în cele mai bune variante ale sinelor lor, în situaţiile care înainte îi făcuse dificili. Ştii, oamenii, în esenţa lor, sunt buni. Şi dacă îi copleşeşti cu iubire necondiţionată şi înţelegere, în loc să îi ataci şi să îi învinuieşti, nu se pot abţine să nu îţi răspundă într-un fel mult mai elevat şi mai iluminat decât au făcut-o în trecut. În faţa iubirii adevărate şi a înţelegerii profunde, niciun om nu îşi poate ţine inima închisă. Toate umbrele pier în lumină. O altă explicaţie este aceasta: ne prindem într-un dans cu fiecare persoană care este importantă în vieţile noastre.

— Oh, nu dansăm iarăşi, am zis, izbucnind în râs.

— De data asta, e un alt fel de dans. Este dansul relaţiilor şi, repet, cu toţii îl dansăm. Poţi să faci chiar un grafic al dansului pe care îl ai cu fiecare persoană importantă din viaţa ta, asta în cazul în care vrei să înţelegi mai bine cum funcţionează. Să zicem, de exemplu, că femeia cu care te vezi îţi spune să speli vasele după ce aţi cinat. Acest moment ar putea conţine evenimentul care declanşează dansul. Ca reacţie la cuvintele ei, tu te-ai putea simţi controlat de ea şi s-ar putea să te enervezi. Drept urmare, o atingi în punctele sensibile, iar pasul ei în acest dans ar fi acela de a se simţi vinovată că ţi-a rănit sentimentele, situaţie pe care o manifestă prin furie. Şi tot aşa – voi doi începeţi un dans elaborat, format din paşi reactivi, de care nici măcar nu sunteţi conştienţi. Fiecare apasă butoanele celuilalt, care nu sunt altceva decât sentimente din trecut, care nu au fost niciodată rezolvate sau vindecate. De fapt, mare parte dintre aceste răni provin din copilărie şi nu

au nimic de-a face cu persoana care eşti tu în prezent.

În multe relaţii, dansul ăsta se repetă decenii întregi. Şi, din cauză că niciunul dintre parteneri nu este conştient de dans şi nici nu îşi asumă angajamentul de a lucra în interiorul său pentru a realiza ritmul după care se mişcă, acest dans continuă. Acum, uite unde vreau eu să ajung cu asta: poţi schimba întreaga dinamică a oricărei relaţii în momentul în care opreşti dansul. Imediat ce realizezi că dansul ăsta începe, nu mai face niciuna din mişcările pe care le faci de obicei – scoate din schemă paşii de dans şi mergi pe calea de sus.

— Şi cum fac asta? l-am întrebat.

— Ei bine, în scenariul pe care ţi l-am dat drept exemplu, chiar înainte de a avea reacţia obişnuită de a te enerva atunci când te simţi controlat, fii atent la ce gândeşti şi alege o alternativă superioară. De fiecare dată când eşti pe punctul de a te purta ca în trecut, gata să fii mereu în apărare, fă o alegere mai înţeleaptă. Atunci când faci asta, energia pe care vechiul tău sine o avea asupra ta, se va transforma într-o putere personală pozitivă. Şi, de fiecare dată când faci asta, creezi noi pasaje în creierul tău, care, la rândul lor, vor crea modalităţi de exprimare a unor noi tipuri de comportament. Acesta este cel mai bun mod de a deveni o fiinţă umană mai puternică – continuă doar să alegi, în orice situaţie te-ai afla, răspunsul cel mai elevat, cel mai *plin de iubire* pe care îl poţi da. Cu timpul, va fi mai uşor, iar rezultatele vor fi uluitoare.

Deci, în scenariul pe care l-am dat exemplu, să zicem că, în loc să te enervezi pe partenera ta, sapi adânc în tine şi îţi dai seama că ea „nu încearcă să te controleze”. Îţi dai seama că nu faci altceva decât să proiectezi asupra ei comportamentul mamei tale, care te controla în copilărie. Cu alte cuvinte, toată enervarea asta pe care o simţi acum

nu are nimic de-a face cu partenera ta, ci cu o problemă pe care nu ai reuşit niciodată să o rezolvi şi care are legătură cu mama ta. Faptul că partenera ta ţi-a cerut să speli vasele nu a fost decât evenimentul care a declanşat întoarcerea ta în copilărie. Conştientizezi acest lucru şi, făcând asta, nu te prinzi în dans. Când încetezi să dansezi cu cineva, ce crezi că este forţat acel cineva să facă?

— Păi, nu pot continua să danseze singur, nu-i aşa?

— Exact. Deci, dacă *tu* îţi schimbi comportamentul, atunci ceilalţi vor fi obligaţi să-şi schimbe *propriul lor* comportament. De aceea este impactul mult mai mare atunci când depui eforturi să te schimbi pe tine, în loc să îţi pierzi timpul încercând să-l schimbi pe celălalt. Şi, de aceea, cel mai bun mod de a influenţa schimbarea celui de lângă tine este acela de a vedea o şansă de ascensiune personală în fiecare situaţie cu care te confrunţi în viaţă şi apoi de a-ţi asuma responsabilitatea faptelor tale în loc să blamezi pe altcineva pentru ele.

— Ceea ce mi-ai spus acum îmi va schimba complet relaţiile cu cei din jur! am exclamat eu.

— Şi, bineînţeles, că vor exista şi situaţii când partenera ta chiar greşeşte, a continuat Părintele Mike. În astfel de situaţii, aminteşte-ţi doar că antidotul pentru frică este dragostea. Atunci când faci un pas înapoi în faţa unei situaţii complicate şi vezi că persoana care se poartă nedrept cu tine nu face altceva decât strige la tine după ajutor, pentru că e mult prea speriată sau rănită în sinele său, atunci poţi să îi oferi dragostea ta cu uşurinţă. Nu uita niciodată că atunci când o persoană reacţionează cu furie sau într-un fel mai puţin iubitor, chiar înainte de acel moment, persoana respectivă a simţit durere. Acesta este un punct foarte important. Oamenii care explodează în crize de furie se poartă aşa pentru că tocmai au fost

răniţi. Au nevoie de tine să le arăţi că îţi pasă – nu au nevoie de blamarea ta. Adu-ţi aminte asta, că atunci când oferi oamenilor dragostea după care tânjesc, iese la suprafaţă tot ce au mai bun în ei, pentru că le-ai creat un spaţiu sigur, în care pot străluci. Atunci când te schimbi, automat se schimbă şi ceilalţi, pentru că le creezi loc să înmugurească.

Ceea ce mi-a povestit Părintele Mike era extrem de puternic. Şi avea sens în întregime. Cu cât reflectam mai mult la teoria lui cu privire la modul de funcţionare a lumii, cu atât mai clar vedeam cum procesul de reciclare îmi modelase viaţa fără ca eu să fiu conştient de asta. Trecusem prin aceleaşi experienţe şi mă lovisem de aceiaşi oameni, la infinit. Spre exemplu, la slujbă atrăgeam la infinit clienţi pe partea de vânzare, care îmi promiteau marea cu sarea, ca pe urmă să mă lase cu ochii-n soare, făcându-mă să trăiesc într-un continuu sentiment de dezamăgire şi ducând la pierderi de bani considerabile din partea companiei. Dacă Părintele Mike spunea adevărul, atunci chestia asta nu era ceva întâmplător. Mai degrabă, oamenii ăştia făceau parte dintr-un scenariu special scris pentru mine, erau angajaţi la şcoala vieţii la care eu mergeam încă de la naştere. Şi singurul motiv pentru care oamenii ăştia continuau să vină spre mine şi pentru care evenimentele astea se repetau la infinit era acela că *eu* nu pricepeam lecţia de viaţă pe care trebuia să o învăţ.

Am început să mă gândesc mai bine la oamenii care mi s-au perindat prin viaţă. Nu ştiu de ce, dar am atras mereu fete care doreau o relaţie mai serioasă decât puteam eu să le ofer. Cu cât îşi exprimau mai clar această nevoie a lor, cu atât mai distant deveneam, temându-mă că o relaţie intimă avea să pună capăt libertăţii mele. Poate, zic poate, scenariul ăsta s-a repetat cu un motiv – era o lecţie

pe care trebuia să o învăţ în povestea asta care s-a tot repetat în viaţa mea.

Oare care era lecţia? Poate era timpul să-mi deschid inima şi să permit altcuiva să intre, ocazie cu care aş putea evolua spre o variantă mai bună şi mai iubitoare a propriului meu eu. Oare nu cumva repetam un model preluat inconştient de la relaţia părinţilor mei? Ei bine, poate că era timpul să încetez să mă mai tem că-mi pierd libertatea şi să descopăr că adevărata bucurie în viaţă apare atunci când este împărţită cu cineva pe care îl iubeşti.

N-am mai făcut o astfel de autoanaliză până la momentul acela. Niciodată în viaţa mea nu am avut suficient timp să sap în adâncuri şi să analizez comportamentele şi obiceiurile mele negative. Semăna puţin cu munca pe care o face un detectiv – aruncam lumină asupra părţilor pierdute din mine. Acum îmi dau seama că este una dintre cele mai importante activităţi pe care un om le poate face. O persoană care nu se cunoaşte pe sine, nu cunoaşte de fapt nimic. Şi, poate, motivul din spatele groaznicului meu accident a fost acela de a mă forţa să mă întorc spre mine şi de a porni în căutarea propriului meu eu.

Am ajuns la concluzia că, atunci când viaţa este lineară şi lipsită de asperităţi, ajungem să trăim la un nivel superficial. Dar când viaţa devine dură şi ne trezim în mijlocul unei crize, întotdeauna sfârşim prin a face o introspecţie şi a reflecta la noi înşine. Aşa că eu unul cred că înţelepţii şi misticii din vremurile apuse aveau dreptate atunci când observau că cele mai mari dificultăţi ale vieţii sunt, de fapt, cele mai mari binecuvântări, pentru că rolul lor este acela de a ne cufunda mai mult în noi înşine şi ne deschid uşa spre o vastă experienţă de viaţă. Căderile conduc întotdeauna spre treceri la alte niveluri.

Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât identificam mai bine tiparele care se repetau în viaţa mea. Părea că am avut un adevărat talent în a

atrage în viaţa mea un număr infinit de oameni care se exprimau în aşa fel încât reuşeau invariabil să mă rănească. Poate că asta se întâmpla din cauză că aveam o lecţie de învăţat. M-am gândit că poate ar fi trebuit să lucrez mai mult la îmbunătăţirea stimei de sine şi să iau lucrurile mai puţin personal.

Deodată, vocea sceptică din mine a început să vorbească şi m-am trezit întrebându-mă dacă viaţa chiar funcţiona în felul acesta. Poate că Părintele Mike, aşa bine-intenţionat cum era el, nu era decât un visător care se pricepea de minune la a da glas unor teorii interesante, dar complet rupt de lumea reală. Şi atunci, ca într-o străfulgerare, mi-a trecut iar prin minte cuvântul acela *încredere*. În sinea mea, ştiam că spune adevărul. Şi asta a fost tot ce-am avut nevoie să ştiu.

— Bun, tinere, a zis Părintele Mike întrerupându-mi şirul gândurilor. Mi-a luat rucsacul şi m-a condus pe treptele unei scări spiralate.

— E suficient pe ziua de azi. Hai să te conduc la cameră – sunt sigur că o să-ţi placă priveliştea pe care o ai la fereastră. Se vede toată panorama oraşului Roma. Noaptea poţi să priveşti stelele căzătoare. Aceasta va fi casa ta timp de o lună. Oh, stai să îţi las cheia până nu uit.

Părintele Mike mi-a înmânat o cheie aurită ataşată de un breloc metalic şi apoi m-a condus la camera de oaspeţi. Era o odaie mică, sărăcăcios mobilată, dar foarte curată. Pe măsuţa de noapte, într-o vază argintie, se odihnea o gherberă – floarea fericirii. Iar priveliştea era, aşa cum îmi promisese, spectaculoasă. Când m-am întors să îi mulţumesc Părintelui Mike pentru generozitatea sa, mi-am dat seama că deja plecase. M-am uitat la brelocul ataşat de cheie. Avea un citat inscripţionat pe el. Scria aşa: *„Singurii demoni care bântuie lumea sunt cei care sălăşluiesc în inimile noastre. Acolo ar trebui purtată lupta.”* – Mahatma Gandhi

4. Fii onest cu propriul tău Eu

„Putem ierta cu uşurinţă un copil căruia îi este frică de întuneric. Adevărata tragedie a vieţii este atunci când un adult se teme de lumină.”

Platon

„În spatele tuturor lucrurilor văzute se află ceva mai vast; tot ce vedem nu este decât o cale, un portal sau o fereastră care se deschide spre altceva decât spre sine însăşi.”

Antoine de Saint-Exupery

Am dormit mai profund ca oricând şi am avut un vis minunat – am visat că eram iar copil, plin de bucurie, pasiune şi inocenţă. Dansam cu picioarele goale pe o pajişte mică de la munte, înconjurat de vârfurile acoperite de zăpadă şi văile pline de flori. Îi auzeam pe ceilalţi copii râzând şi jucându-se în timp ce eu dansam, prins în farmecul acelei clipe. Inima îmi era plină de fericire, mintea liniştită şi toată fiinţa mea cuprinsă de o pace adâncă.

M-am trezit la atingerea uşoară a unei mâini. Era Părintele Mike, care venise să mă trezească. Zâmbea şi ochii îi străluceau în timp ce mulţumea pentru dimineaţa frumoasă care ne aştepta afară.

— Încă o zi minunată, Jack, a strigat el. Hai mai bine să nu ratăm nicio secundă din ea. Am atâtea să împart cu tine. Ce-ar fi mai bine să te îmbraci şi să ne întâlnim jos? Am putea lua un mic dejun frugal şi apoi ne aşezăm pe treptele din faţă.

— Perfect, i-am răspuns eu. Am câteva întrebări să-ţi pun – mi-au venit în minte după discuţia de ieri.

— Perfect, mi-a răspuns Părintele Mike ca un ecou.

Chiar era o dimineaţă magnifică, iar treptele catedralei erau numai bune de stat pe ele. Parfumul

trandafirilor care străjuiau poteca de la intrare era încântător. În timp ce priveam oamenii care treceau pe stradă am simţit cum se întăreşte legătura mea cu străvechiul oraş al Romei, locul unde mare parte din înţelepciunea acestei lumi a luat naştere.

— Părinte Mike, ieri mi-ai spus că viaţa este o şcoală în care ne formăm, creştem. Fiecare persoană cu care interacţionăm şi fiecare experienţă care ne iese în cale ajung la noi pentru a ne preda lecţia de care avem cel mai mult nevoie în acel moment al călătoriei noastre. Avem de ales între a deveni conştienţi de acest act al naturii sau a rămâne orbi în faţa lui, riscând astfel să repetăm greşelile trecutului la nesfârşit, până când durerea devine atât de acută încât nu ne rămâne altceva de făcut decât să ne schimbăm.

— Frumos rezumat, a comentat Părintele Mike în timp ce muşca dintr-o felie de pâine proaspăt scoasă din cuptor pe care trona o bucată de brânză gorgonzola. În curând, studentul va deveni profesor, a adăugat el pe un ton încurajator.

— Ei bine, mă întrebam dacă toată lumea trebuie să urmeze acelaşi curriculum despre care mi-ai vorbit? Adică, fiecare dintre noi are de învăţat aceleaşi lecţii şi trebuie să urmeze aceleaşi cursuri la şcoala vieţii?

— Foarte bună întrebare, Jack. O să te descurci foarte bine aici, cu mine – sunt sigur de asta, a zis Părintele Mike în timp ce ne relaxam amândoi în lumina soarelui.

Era o zi din aia în care puteai zări silueta lunii proiectată pe cerul albastru, în ciuda faptului că soarele strălucea orbitor deasupra noastră.

— Ca să îţi răspund la întrebare – fiecare persoană de pe lumea asta are propriul său curriculum pe care trebuie să îl urmeze, diferit de al celorlalţi – este, dacă vrei, un fel de proces de învăţare personalizat. Spre exemplu, lecţiile pe care trebuie să le învăţ eu sunt cel mai probabil

foarte diferite de cele care îţi sunt destinate ţie. Curriculum-ul meu ar putea avea drept scop final schimbarea mea într-un om mai puţin critic şi mai înţelegător. Şi lecţiile mele de viaţă ar putea fi structurate în jurul unei teme precum dăruirea, curăţarea de orice gânduri legate de lipsuri, renunţarea la orice dorinţă de control şi predarea necondiţionată în faţa cursului vieţii.

Pe de altă parte, a continuat Părintele Mike, curriculum-ul tău ar putea fi proiectat astfel încât să te înveţe să trăieşti mai mult în inima ta, decât în mintea ta – să trăieşti momentul şi mai degrabă să *simţi* decât să gândeşti tot timpul. Ar putea fi centrat pe renunţarea la orice urmă de egocentrism şi considerente legate de competiţie – iar tu va trebui să înveţi să te dedici celorlalţi necondiţionat. Cărarea ta te-ar putea duce până la punctul în care să poţi vedea binele din fiecare, în loc să observi slăbiciunile. Ar putea fi chiar o călătorie la sfârşitul căreia să ştii care este valoarea ta personală şi să nu permiţi nimănui să te facă să te simţi inferior.

Cât de intuitiv este, m-am gândit eu. Era ca şi când omul ăsta îmi cunoştea cele mai adânci probleme şi cele mai intime lupte interioare. Felul în care vorbise era genial. Mama mea avea un asemenea dar – îşi trăise mare parte din viaţă ghidându-se după intuiţie. Ea *ştia,* pur şi simplu, ce trebuia să facă în orice situaţie s-ar fi aflat şi se încredea cu toată inima în ceea ce ştia inima ei. Eu, în schimb, îmi făceam toate alegerile din viaţă pornind de la raţiune şi logică, deşi îmi dădeam seama că mama avea rădăcini mult mai adânci şi înţelepciune mult mai profundă decât a mea.

— În orice caz, a continuat Părintele Mike muşcând cu poftă din pâine, tot ce am vrut de fapt să spun ieri a fost că fiecare eveniment şi persoană care interacţionează cu vieţile noastre o fac cu un motiv. Nu uita, *nu există coincidenţe.* Lumea este un radar imens care detectează necesităţile noastre

de elevare şi care apoi trimite spre noi oamenii şi experienţele potrivite pentru a ne facilita creşterea. Un lucru important de reţinut aici este faptul că oamenii din vieţile noastre sunt nişte oglinzi, ce reflectă atât părţile noastre cele mai luminoase, cât şi pe cele mai întunecate.

— Tu vorbeşti serios? l-am întrebat eu.

— Da. N-ai avea cum să vezi o mare calitate a unei alte persoane decât dacă îţi cunoşti propria calitate, pe care o ai tu.

— Da, presupun că are sens ce spui. Adică n-aş fi în stare să recunosc ceva bun în altă persoană dacă n-aş avea nici cea mai mică idee despre acel ceva.

— Corect. Dacă n-ai văzut niciodată cum arată caviarul, atunci n-ai cum să-l recunoşti în farfuria altcuiva, la o cină simandicoasă. În mod similar, dacă nu eşti în stare să recunoşti şi să îţi asumi o parte bună din tine, îţi este imposibil să zăreşti binele în cel de lângă tine. Spre exemplu, dacă nu ştii cum e să iubeşti cu adevărat pe cineva, nu ai de unde şti că cineva te copleşeşte cu iubire. Sau dacă nu ţi-ai asumat niciodată un har personal – un intelect puternic, să zicem – nu vei fi niciodată în stare să îl apreciezi în celălalt. Ca să poţi vedea ceva măreţ în celălalt înseamnă să îţi vezi propria măreţie. Trebuie să menţionez însă că acelaşi principiu funcţionează şi pentru calităţile negative, pe care nu le poţi suferi la oamenii din jurul tău.

— Cum adică?

— Ei bine, mi-a răspuns Părintele Mike, ca să vezi un om înfuriat, trebuie să ştii ce înseamnă furia adevărată. Ca să îi poţi spune unui om că e furios, tu însuţi trebuie să ascunzi în tine furie. Dacă percepi pe cineva ca fiind egoist, atunci fii sigur că ai şi tu porţia ta de egoism. Dacă cineva ţi se pare manipulator, atunci ai şi tu o parte care manipulează. Altfel, n-ai avea niciun reper în lume ca să poţi recunoaşte aceste calităţi. Întreaga viaţă nu este altceva decât o proiecţie. Asemenea unui

proiector imens de filme, proiectăm în lumea noastră exterioară, lumile din interiorul nostru. *Culegem ceea ce proiectăm.*

— Fascinant, am răspuns eu. Poţi să îmi dai un exemplu scurt?

— Bineînţeles. Să zicem că te afli într-un magazin de muzică, la una dintre staţiile acelea care îţi permit să asculţi ultimele înregistrări şi te distrezi ascultând melodiile care îţi plac. Deodată, unul dintre vânzători vine la tine şi îţi spune să nu mai asculţi atâtea melodii. Să zicem că îţi spune asta pe un ton răstit, gălăgios şi nepoliticos. Dacă tu îi răspunzi ţipând la el, înseamnă că ceva din *tine* are nevoie de cercetare şi tămăduire.

— Da, dar a fost *nepoliticos*! am exclamat eu. Nu eu am început.

— Jack, nu poţi obţine ceva din nimic. Tot ce poate ieşi din tine este ceva ce există deja în tine, de la bun început – adică, până la urmă, nu poţi obţine suc de roşii dintr-o lămâie. Însuşi faptul că omul acesta a reuşit să scoată din tine furie, înseamnă că a existat în tine, de la început, o furie care aştepta să se manifeste, corect?

— Trebuie să recunosc că are sens ce spui.

— Deci, omul acesta a acţionat o parte din tine care este furioasă. Dacă nu conştientizezi şi nu-ţi asumi acest lucru, ţi se va întâmpla asta, la infinit. Furia asta veche exista în tine înainte ca el să fi apărut măcar în viaţa ta – este ceea ce eu numesc o *condiţie preexistentă.* Iar tu trebuie să conştientizezi acest lucru şi să îţi asumi responsabilitatea pentru el, în loc să îl blamezi pe omul care o aduce la suprafaţă. El nu este decât un catalizator. Este similar cu ce scria odată filosoful acela francez, Antoine de Saint-Exupery: „Nu există eveniment singular care să poată trezi în noi un străin complet necunoscut nouă. A trăi înseamnă a te naşte încet.” Deci, modul iluminat de a privi lucrurile în magazinul de muzică este de a-l percepe pe acest vânzător necioplit ca pe un

mare dar. Există o oportunitate imensă de a creşte şi de a evolua într-o astfel de situaţie, dacă eşti suficient de înţelept. Prin comportamentul lui nepoliticos, el îţi face cunoştinţă cu o parte din tine care până în acel moment s-a ascuns de straturile conştiente ale minţii tale.

Părintele Mike a tras o gură de aer în piept şi a continuat. – Carl Jung a scris odată că „tot ceea ce ne irită la ceilalţi ne poate ajuta să ne înţelegem mai bine pe noi înşine." Acum, ai curajul şi maturitatea să realizezi munca interioară necesară eliberării furiei preexistente şi mută-te într-un spaţiu guvernat de dragoste. Ăsta e ţelul pentru care toţi ar trebui să ne luptăm să-l atingem – să devenim iubire în stare pură. Pentru că un om care nu este altceva decât iubire încarnată, poate vedea doar iubire pură în cel spre care priveşte. Ştiu că nu e un proces uşor, care să poată fi asimilat repede – din multe puncte de vedere, este un ideal la care trebuie să ţintim şi pentru mulţi, deplasarea asta dintr-o stare de furie şi frică într-un spaţiu guvernat în întregime de iubire absolută şi acceptare, poate însemna o viaţă întreagă de muncă interioară. De fapt, la asta se rezumă călătoria noastră prin viaţă – la a ne depista punctele slabe şi a le vindeca astfel încât, în cele din urmă, sinele nostru să fie în cea mai bună formă posibilă. Aceasta este singura cale de urmat dacă obiectivul tău este acela de a găsi pacea de durată şi libertatea. Nu există altă opţiune.

Părintele Mike s-a ridicat brusc în picioare şi a spus:

— Haide. Azi e zi de distracţie. Dacă stăm toată ziua să învăţăm şi nu ne mai jucăm deloc, nu facem nimic. Am învăţat că auto-descoperirea şi evoluţia personală se completează foarte bine pe fondul unui spirit de distracţie şi aventură – viaţa e prea scurtă pentru a fi luată tot timpul în serios. Azi ne vom juca de-a turiştii. Vreau să te duc la Colosseum şi în alte câteva locuri faimoase din

Roma. Iar la prânz, facem picnic. Ţi-am adus chiar şi o sticlă mică de vin italian, a adăugat el, făcându-mi cu ochiul.

Şi acestea fiind spuse, miraculosul om în straie preoţeşti a început să coboare în grabă treptele catedralei, oprindu-se din când în când să miroasă tufele înflorite de trandafiri. Abia aşteptam să-l urmez. Ştiam că toate învăţăturile pe care le primeam de la el aveau să mă conducă acasă.

Pe măsură ce zilele au trecut, m-am ataşat din ce în ce mai mult de Părintele Mike. Era un om inteligent, care-mi oferea perspective asupra vieţii de care nu mai auzisem înainte şi care mă învăţa cum să îmi trăiesc viaţa la potenţialul său maxim. Dar mai mult ca orice, era un om bun. Înţelegea natura umană, în general, şi, mai ales, simţeam că mă înţelege pe mine, în mod special. Ştia că schimbarea la nivel personal aduce cu sine demonii cei mai vechi şi mai adânc înrădăcinaţi în noi. Pe măsură ce ne înălţăm mai mult spre lumină, părţile întunecate din noi chiar ies la suprafaţă şi o parte din noi se luptă să rămână mică, agăţându-se de vechile noastre obiceiuri de a gândi, de a simţi şi de a acţiona. Pe măsură ce ne apropiem de iubire, se trezesc în noi şi cele mai mari temeri ale noastre. Părintele Mike m-a ajutat cu blândeţe în toată această perioadă în care i-am îmbrăţişat filosofia şi mi-am îndreptat paşii spre cea mai bună viaţă pe care aş fi putut să o am. Mi-a reamintit constant de măreţia care se ascunde în mine şi de puterea pe care absolut fiecare dintre noi o are, de a ne modela zi de zi destinele. Timpul pe care l-am petrecut cu el a fost o binecuvântare.

Într-o dimineaţă, în timp ce luam micul dejun pe o verandă aflată într-o aripă a catedralei, Părintele Mike a zis ceva ce m-a surprins. Eram în cea de-a doua săptămână petrecută cu el şi eram foarte mulţumit de toate progresele pe care le făceam, ca rezultat al ideilor şi instrumentelor pe care le împărţise cu mine. În mine începuse să crească o

pace adâncă şi puteam deja să privesc la toate trăsăturile mele, care erau departe de a fi ideale, şi să le accept aşa cum erau: o parte întunecată din mine care trebuia vindecată astfel încât lumina din mine să poată străbate peste tot. Mă simţeam mai fericit şi mai sănătos ca oricând şi începusem să cred că, într-adevăr, lumea asta chiar se desfăşoară conform unui plan mai mare, unul care ţine cont de interesele mele şi a cărui finalitate este binele meu absolut. Deveneam un elev în toată regula în marea şcoală a vieţii. Lăsam în urmă vechile obiceiuri aşa cum o omidă lasă în urma sa coconul în momentul în care se transformă în fluture.

— Ştii, Părinte Mike, am început eu pe un ton vesel, în timp ce mă pregăteam să muşc dintr-un croissant proaspăt, chestia asta cu autoperfecţionarea chiar funcţionează. Întotdeauna am crezut că e o pierdere de vreme. Dar, trebuie să recunosc, chiar simt nişte schimbări extraordinare în mine.

— Termenul de *autoperfecţionare* este un nonsens, din punctul meu de vedere, mi-a replicat Părintele Mike în timp ce privea gânditor peste oraşul încă adormit. Expresia în sine sugerează că oamenii sunt stricaţi şi au nevoie de reparaţii. Dar nimic nu poate fi mai departe de adevăr. Nimic! Fiecare dintre noi este perfect în esenţă – trebuie doar să dăm straturile la o parte şi să ajungem înapoi la perfecţiune.

— Eu credeam că, în calitate de preot şi antrenor într-ale vieţii, vei susţine din toate punctele de vedere ideea îmbunătăţirii mele, ştii, să trăiesc la un nivel mai nobil, să duc o existenţă asumată, cu înţelepciune – să fiu o fiinţă umană mai bună, mai blândă şi mai iubitoare. Ce poate fi greşit în noţiunea de *autoperfecţiune* – am întrebat eu, jucându-mă de-a avocatul diavolului.

— E greşită – atâta tot, mi-a răspuns pe un ton şi mai convingător, cu vocea ridicată de efervescenţa momentului. Călătoria prin viaţă nu are drept scop

îmbunătăţirea sinelui, Jack. Scopul este mai degrabă să-ţi *reaminteşti* de tine – iar asta este o nuanţă foarte importantă. Aceia dintre noi care caută să ajungă la punctul în care viaţa este trăită la potenţialul ei maxim şi în care se manifestă ca o concretizare a dorinţelor din inimile noastre, trebuie să urmeze calea descoperirii interioare şi nu pe cea a schimbărilor din exterior. Adevăratul scop în viaţă este autorevelarea: a revela cel mai bun eu al tău eului tău de acum şi a vedea lumea prin alţi ochi, în timpul acestui proces.

— Dar dacă nimeni nu are nevoie să se îmbunătăţească, atunci de ce lumea în care trăim e în starea jalnică în care se află? De ce există atâta rău în lume? De ce există războaie şi oameni fără adăpost şi copii care mor de foame? De ce există atâta ură şi atât de puţină iubire?

— Uşurel, Jack. Tot ce spun eu este că nimeni nu are nevoie să devină mai bun decât este deja în sinele său. Genul ăsta de gândire nu face decât să amplifice sentimentul de vinovăţie pe care oamenii îl au deja în ei. Spre exemplu, tu, dragul meu prieten, tu eşti deja perfect.

— Serios?

— Da.

— Atunci de ce mă aflu aici, pe poziţie de discipol al tău?

— Pentru autodescoperire – nu pentru autoperfecţionare, mi-a explicat el, pe un ton înţelegător. E motivul pentru care ne aflăm toţi aici, pe planeta asta. Este o nuanţă subtilă, dar este esenţială. Eu nu am să-ţi spun niciodată să te schimbi sau să devii mai bun sau să începi să te porţi ca şi când ai fi altcineva decât eşti. Nu ţi-aş face vreodată una ca asta. Întreaga mea atenţie în perioada aceasta, pe care o petrecem împreună, se concentrează pe ajutorul pe care ţi-l ofer ca să îţi revelezi adevăratul eu ţie însuţi – să te poţi cunoaşte pe tine, pentru prima oară. Calea pe care te afli acum nu este o călătorie pe un tărâm

îndepărtat. Este, de fapt, o călătorie înapoi, spre casă, spre măreţia şi perfecţiunea pe care le-ai avut în tine atunci când te-ai născut. T.S. Elliot a pus punctul pe „i” atât de bine atunci când a scris: „Nu trebuie să renunţăm la căutare. Iar sfârşitul căutării noastre va fi atunci când vom ajunge înapoi, la locul de unde am pornit şi pe care îl vom cunoaşte atunci, pentru prima oară.”

— Nişte cuvinte pline de înţeles.

— Şi foarte adevărate în acelaşi timp, a observat Părintele Mike. Viaţa nu este decât o călătorie inversă, spre acel „acasă” din noi înşine. Ştii, Jack, din multe puncte de vedere, măreţia unei fiinţe umane constă în recuperarea harurilor pe care le-ai pierdut în timp ce te maturizai. A-ţi trăi viaţa la cote maxime înseamnă regăsirea lucrurilor la care ai renunţat.

— Interesant fel de a privi treaba, i-am zis.

— E adevărat. Când erai copil, erai conştient de toate harurile tale. Erai inocent şi pur. Aveai o creativitate fără limite şi o pasiune sălbatică. Imaginaţia ta nu cunoştea graniţe, iar visele tale nu aveau limite. Credeai în ceilalţi şi aveai încredere în tine. Nu aveai nevoia asta pe care o au adulţii – de a înţelege totul dinainte. Exprimai esenţialul din tine fără nicio teamă că vei fi respins şi îţi lăsai liberă lumina interioară, să strălucească în afara ta. Trăiai prins în momentul prezent şi savurai fiecare dar pe care vieţile noastre ni le oferă, în mod regulat. Îţi plăceau fulgii de zăpadă şi păianjenii, o îmbrăţişare caldă şi o ceaşcă fierbinte de ciocolată. Lumea era plină de abundenţă, un loc al tuturor posibilităţilor şi un adevărat partener al tău în atingerea succesului autentic. Dar, mai apoi, ceva s-a întâmplat.

— Ce? am întrebat eu repede.

— Păi, ca s-o spunem pe şleau, ai comis o crimă. De fapt, ai comis cea mai gravă crimă pe care o fiinţă umană o poate comite.

Eu am început să mă simt cam aiurea. Părintele Mike s-a uitat la mine cu o seriozitate intensă şi a zis:

— Ai început să te trădezi singur. Ai început să renunţi la adevăratul tău eu în favoarea credinţelor tribului tău.

— Tribul meu?

— Da, Jack. Societatea e tribul tău. Vezi tu, ai început să preiei credinţele celorlalţi oameni referitoare la felul în care funcţionează viaţa şi la natura rolului tău în lumea asta. Ţi-ai închis minunatul izvor de sentimente şi ai început să trăieşti în capul tău – petrecându-ţi zilele raţionând, judecând şi îngrijorându-te, în loc să sari, să dansezi şi să te joci. Ai devenit un om preocupat să le facă plăcere celorlalţi – gândind, acţionând şi comportându-te după cum alegeau cei din jurul tău – cum ar fi părinţii, profesorii şi prietenii – şi nu după cum ai fi ales tu. Aşa că procesul de socializare a preluat controlul, iar măreţia ta interioară a început să intre într-un con de umbră. Ai făcut ce ţi s-a spus, te-ai purtat aşa cum ai fost instruit să o faci şi ai început să gândeşti aşa cum te-au învăţat restul oamenilor să o faci.

— Şi făcând asta, am început să trăiesc într-o cutiuţă, ca să zic aşa, am adăugat eu.

— Exact. Când vei muri, vei avea suficient timp să stai într-o cutiuţă… aşa că de ce să trăieşti într-una acum?

— Bine punctat, am răspuns eu, vizualizând exemplul grafic pe care tocmai mi-l dăduse strălucitul meu maestru. Dar sunt sigur că nu vrei să insinuezi că ar fi greşit faptul că părinţii îşi învaţă copiii cum să fie manieraţi şi responsabili. Sau ai o problemă cu trasarea limitelor de către profesori şi adulţi, în general?

— Da şi nu. Evident că e important pentru părinţi să acţioneze ca nişte lideri şi ghizi ai copiilor lor. Fără disciplină şi fără limite sănătoase,

un copil ar fi pierdut. Dar esenţa vieţii este echilibrul – iar acesta este unul dintre cele mai importante principii pe care ţi le pot preda. Sigur, un copil are nevoie de educaţie în ceea ce priveşte buna purtare şi fără îndoială, are nevoie să înveţe ce înseamnă limitele. Anumite limite impuse comportamentului unui copil sunt chiar esenţiale, dar orice limită impusă *spiritului* unui copil poate fi devastatoare.

— Înţeleg ce vrei să spui.

— Pot să folosesc copilăria ta, drept exemplu?

— Sigur, Părinte Mike, i-am spus, aşezându-mă mai bine pe scaun.

— Pun pariu că, după vârsta de trei sau patru ani, mare parte din comportamentul tău avea drept scop mulţumirea mamei, tatălui sau a profesorilor tăi. Orice copil tânjeşte după dragoste şi confirmare, aşa că ai început să te trădezi singur şi să te porţi din ce în ce mai fals, doar pentru a-i face cât mai fericiţi pe oamenii pe care îi iubeai. Ai crezut că cea mai bună modalitate de a te asigura de dragostea lor este aceea de a te purta cum doreau ei să te porţi. În loc să cânţi în gura mare în supermarket şi să îţi laşi eul să se exteriorizeze, ai ales să cânţi încetişor, în surdină, ca nu cumva mama ta să se simtă jenată şi să se supere pe tine.

— De atunci, numai în surdină am cântat, metaforic vorbind, l-am completat eu, în timp ce în sinea mea apreciam din tot sufletul cuvintele înţelepte pe care le auzeam.

— Sigur. Ştii ce a spus Thoreau mai demult? „Majoritatea oamenilor moare cu muzica încă vie în ei.”

— Şi a mai spus aşa: „Dacă un om nu ţine pasul cu cei de lângă el, atunci poate că aude o altă tobă. Lasă-l să calce în ritmul muzicii pe care o aude, indiferent care e cadenţa acesteia şi cât de departe ajunge el”, am adăugat eu, amintindu-mi cuvintele acestui mare filosof american a cărui viaţă şi operă le studiasem la şcoală.

— Minunat, a zis Părintele Milce, ţinându-şi ochii închişi în timp ce savura înţelepciunea cuvintelor pline de înţeles pe care tocmai le împărtăşisem cu el. Cu toţii trebuie să le permitem oamenilor din jurul nostru să fie ei înşişi. Aşa cum sugerezi şi tu, trebuie să îi lăsăm pe oameni să mărşăluiască în propriul lor ritm, trebuie să le permitem să se simtă în siguranţă atunci când sunt lângă noi. La asta se rezumă dragostea *necondiţionată* – să încurajezi pasiunile oamenilor, iubirile şi visele lor – chiar dacă nu eşti de acord cu ele. Iar cuvintele acestea puternice pe care tocmai mi le-ai spus, mă fac, la rândul lor, să mă gândesc la un vers sanscrit care spune aşa: „Primăvara a trecut, vara e dusă şi iarna a sosit. Iar cântecul pe care am vrut să îl cânt, rămâne necântat.” Mulţi oameni mor, într-adevăr, fără sa apuce să-şi cânte marea melodie a vieţii lor. Ei nu reuşesc să îşi trăiască vieţile măreţe pe care erau meniţi să le trăiască. Iar acesta este mai mult decât un deserviciu pe care ni-l facem nouă – este un deserviciu adus întregii lumi.

Părintele Mike a mai luat o gură de capuccino şi apoi şi-a reluat şirul vorbelor.

— Atunci când trăim cea mai bună variantă a vieţii noastre, adevărata noastră viaţă, cea autentică, devenim *tot* ceea ce trebuia să fim. Iar când ne arătăm lumii astfel, lumea beneficiază în urma noastră de lucrurile pe care noi le săvârşim. E asemănător cu vorbele lui Paulo Coelho, autorul incredibilei cărţi *Alchimistul,* care a spus aşa: „Lumea va fi ori mai bună ori mai rea, în funcţie de cum vom deveni noi: mai buni sau mai răi.”

— Oh, Doamne! Chiar e grozav să priveşti lucrurile aşa, am spus eu însufleţit de ce mi se revela.

Părintele Mike a continuat.

— Din păcate, majoritatea oamenilor nu înţelege asta niciodată. Ei nu realizează că vieţile lor cântăresc imens în lumea asta – trebuie să aibă

curajul de a deveni ei înşişi. Şi uite aşa, Jack, vieţile lor, pe vremuri atât de frumoase, se transformă în nişte şarade. Mult prea mulţi dintre noi nu îşi trăiesc vieţile conform adevăratului lor eu. Trăim viaţa mamei noastre, pe cea a tatălui nostru, ba chiar şi viaţa duhovnicului nostru, în loc să avem curajul să trăim viaţa care ne-a fost menită în mod special nouă şi numai nouă. Din punctul meu de vedere, acesta este cel mai crunt păcat care se poate săvârşi.

— Te înţeleg, Părinte, am spus respectuos.

El şi-a continuat discursul.

— Sunt gata să pun pariu că, pe măsură ce ai înaintat în vârstă, în loc să visezi să devii astronaut sau poet sau politician, te-ai resemnat la a deveni ceva ce profesorul tău ţi-a spus că ar fi mai practic şi mai indicat să devii. În loc să fii autentic şi să spui exact ce voiai să spui într-o situaţie anume, ai început să porţi o mască socială şi să gândeşti, să simţi şi să acţionezi conform celor dictate de ceilalţi – astfel că ei au ajuns să îţi spună care este felul corect de a gândi, de a simţi şi de a acţiona. Ai devenit „un mare prefăcut”. Pe scurt, ţi-ai înăbuşit propriul fel de a te exprima şi ţi-ai pierdut vocea.

— E atât de adevărat ce spui, am recunoscut eu.

— Iar din momentul în care ai încetat să îţi exprimi sinele şi ai încetat să scoţi la suprafaţă adevărul tău, unic şi irepetabil, ei bine, în acel moment ţi-ai pierdut vocea care poate da glas esenţialului din tine. Iar o persoană care nu se poate exprima pe sine, este o persoană lipsită de libertate personală. Mai mult, o persoană care nu arată cu sinceritate cine este şi ce înseamnă pentru lumea în care ne aflăm, devine invizibilă, o nălucire a adevăratului său eu.

— Am comis autotrădare, am confirmat eu, lăsându-l să vadă că am înţeles ce vrea să spună.

Părintele Mike a clătinat din cap.

— Şi, cu cât ai pierdut mai mult din vedere măreţia ta naturală şi adevăratul tău eu, cu atât mai mult te-ai transformat în altcineva. Şi cu cât ai acţionat mai mult aşa, cu atât mai mult ţi-ai pierdut respectul faţă de sine. Autoaprecierea ta a început să se destrame la cel mai adânc nivel. Şi, zi de zi, cea mai profundă parte din tine a început să se închidă şi să se deconecteze de adevăratul tău eu. Uităm că o viaţă cu adevărat minunată este o viaţă în primul rând autentică. Aşa cum spunea poetul David Whyte: „Sufletul mai degrabă eşuează în propria sa viaţă decât excelează în viaţa altcuiva." Cu toate astea, uităm acest adevăr fundamental. Jack, asta ucide un om. O parte din el începe să moară.

— Păi, şi atunci de ce o facem? Şi de ce nu rezolvăm cumva problema? l-am întrebat eu.

— Din cauza fricii. În primul rând, ne e frică să fim diferiţi. Vrem să avem locul nostru în trib şi să facem parte din comunitate. În lumea noastră, se pune mare valoare pe a face ceea ce face şi restul lumii şi de a gândi la fel ca toţi ceilalţi. *Ce-or să creadă prietenii mei dacă o să merg pe propria mea cale, în loc să urmez calea aleasă de ei?* ne întrebăm noi. *Ce-or să zică vecinii dacă micuţul Johnny vrea să devină poet în loc să se facă doctor?* se întreabă părinţii noştri. Gândind astfel, ne jucăm de-a Dumnezeu cu vieţile propriilor noştri copii, iar ăsta e un lucru trist pentru orice fiinţă umană. În loc să ne încredem în ei şi să le creăm un spaţiu sigur pentru a le permite să-şi dezvolte sinele la maximă capacitate, le spunem copiilor ce ar trebui să facă atunci când vor creşte, ca să-i impresionăm pe vecinii de lângă noi. Realitatea este că părinţii fac asta din cauza *propriilor* temeri. Părinţii le spun copiilor că trebuie să devină doctori sau avocaţi sau să se căsătorească în familii de viţă nobilă din cauza propriilor temeri de a nu arăta ca nişte rataţi în

cazul în care copiii lor nu ajung să aibă „succes” – în sensul pe care societatea îl dă acestui cuvânt.

Dar până la urmă ce este succesul? Pentru mine, *succesul nu este altceva decât a-ţi trăi viaţa conform propriului tău adevăr şi în termenii stabiliţi de tine însuti.* Înseamnă a adera la valorile tale cele mai bune indiferent de presiunile externe, pe care societatea le exercită asupra ta. Succesul înseamnă să îţi trăieşti viaţa într-un permanent proces de creaţie şi să realizezi în permanenţă ce este mai important pentru tine – nu ce este mai important pentru ceilalţi. Aşa au trăit greii spirituali ai acestei lumi, mult înainte ca tu să te naşti. Şi asta e recomandarea pe care ţi-o fac şi ţie. Ai încredere în mine când îţi spun asta. Dacă integrezi doar acest punct de referinţă al înţelepciunii vieţii în existenţa ta de zi cu zi, vei ajunge să ai o viaţă extraordinară.

Părintele Mike a făcut o pauză, şi-a ridicat privirea spre cer un moment, de parcă ar fi căutat îndrumare de acolo, şi apoi a continuat.

— Al doilea motiv pentru care ajungem să ne trădăm şi să împrumutăm calea în viaţă este că ne temem de propria noastră lumină.

— Ce vrei sa spui cu asta?

— Jack, în absolut fiecare persoană de pe planeta asta sălăşluiesc puteri mai mari decât ne-am putea noi imagina vreodată. Dacă am şti cât de puternici şi magnifici suntem în realitate, am ajunge să ne divinizăm pe noi înşine în fiecare zi. Ne-am duce la altarul propriilor noastre vieţi şi ne-am onora pe noi înşine în mod constant. Ne-am iubi în totalitate pe noi şi am deveni eroii şi idolii propriilor noastre vieţi. N-am mai fi bântuiţi de fricile care ne mistuie şi nu ne-am impune limite, aşa cum o facem acum. Dar, din păcate, puterea pe care o avem în noi ne sperie. Orice mare talent aduce cu sine o mare responsabilitate. Undeva, în adâncul nostru, ne întrebăm dacă putem face faţă potenţialului năucitor care există în noi şi ne

temem de vina pe care am putea să o simţim dacă am schilodi sau am irosi puterea noastră naturală.

— Aşa că o negăm, am remarcat eu. Şi făcând asta, presupun că ne renegăm inclusiv propriile noastre destine.

— Foarte bine punctat, tinere Jack, a spus Părintele Mike impresionat în mod vizibil de intervenţia mea în discuţie. Ajungem într-o fază pe care psihologii o numesc *negare.* Este un mecanism de apărare pe care îl foloseşte orice fiinţă umană pentru a evita să simtă durerea produsă de adevăr. Aşa că ajungem cu toţii să creăm o poveste sau să folosim un limbaj mai puternic – minţim cu privire la un subiect anume, după care ne păcălim singuri minţile să creadă că aceea este varianta reală, chiar dacă în sufletul nostru ştim că este o minciună.

— Uau!

— Negarea funcţionează la un nivel dincolo de mintea conştientă, aşa că nici măcar nu ştim că o facem. Da, aşa cum ai remarcat şi tu, ne renegăm propria lumină. Dar la fel de tragic e faptul că, în aceeaşi măsură, ajungem să renegăm şi întunericul din noi. Fiecare dintre noi are o parte ascunsă, această umbră a sinelui la care am tot făcut aluzii în ultimele zile – un segment din noi pe care nu vrem să-l conştientizăm, pentru că, dacă l-am conştientiza, ne-am simţi ruşinaţi. E acea parte din noi care simte gelozie atunci când alţii se bucură de succes; care îşi strânge mai aproape avuţiile atunci când cel de alături este la ananghie; care critică în loc să ofere dragoste; care încearcă să controleze în loc să ofere susţinere; şi care vede competiţia în loc să vadă că toţi suntem conectaţi şi că atunci când unul dintre noi câştigă, toţi câştigăm odată cu el. Fiecare om de pe planeta asta are în el o parte pe care o ascunde de ochii lumii. În strădania noastră nesfârşită de a părea perfecţi, ascundem partea asta undeva, într-o cutiuţă întunecată. De fapt, mergem până acolo încât îi

negăm existenţa şi, procedând astfel, negăm o parte din noi înşine.

— M-am gândit mult la chestia asta de când sunt aici, cu tine, i-am mărturisit eu.

— Minunat, Jack. Dar asta nu-i tot. Pentru că negăm o parte din noi, nu putem fi cu totul vii. A-ţi conduce asumat viaţa înseamnă să ai puterea interioară de a accepta *fiecare* parte din tine, atât segmentele care îţi plac, cât şi cele care îţi displac. Odată ce ai făcut acest pas, vei începe să-ţi apreciezi sinele, iar asta te va duce destul de rapid la nivelul cel mai bun de existenţă. Vei deveni iar întreg – iar a deveni întreg echivalează cu o însănătoşire. Dar prea puţini oameni fac asta. E mult mai uşor să îţi renegi imperfecţiunile, să te prezinţi lumii ca fiind fără cusur şi să porţi masca perfecţiunii. Şi, chiar dacă undeva, în adâncul nostru, ştim că e o minciună, o facem oricum.

— Deci conceptul acesta de negare despre care ai vorbit, ne ţine prinşi într-o capcană într-un fel.

— Da, exact aşa se întâmplă. Fix despre asta este negarea – despre minciuna pe care ţi-o îndeşi pe gât doar de dragul de a evita durerea pe care o aduce cu sine asumarea adevărului. La un nivel mai adânc, se poate spune că, în condiţiile astea, eşti lipsit de integritate. Sigur, ştii cum să vorbeşti asemenea unui om care are integritate – şi încă una la cel mai înalt nivel – şi îţi spui că eşti un om bun, cu standarde morale de calitate. Dar dacă e să fii sincer cu tine însuţi, e posibil să începi să vezi cât de multe negi despre tine. Poate o să observi că tot timpul spui minciuni mici sau decupezi pe la colţuri graniţele eticii. Te convingi singur că eşti de o onestitate impecabilă – dar oare chiar aşa este? Şi crezi că nimeni nu observă, dar cineva chiar vede fiecare gând, fiecare acţiune şi sentiment. Iar acel cineva eşti *tu.*

Fiecare dintre noi poartă cu sine în suflet o parte care ştie ce înseamnă să fii un om decent, iubitor şi nobil. Cu toţii avem un loc ascuns în adâncurile

noastre, de unde *ştim.* Atunci când faci ceva rău, te poţi minţi analizând totul la nivel conştient. Poţi crea o întreagă poveste despre lipsa de integritate a lumii, căreia tu îi cazi victimă. Poţi construi o întreagă demonstraţie cum că cealaltă persoană merită ce ţi-a făcut, iar tu ai reacţionat dur faţă de acel om, doar pentru a-l învăţa o lecţie. Dar nu e responsabilitatea ta să joci rolul poliţistului în univers. Rolul tău este de a te prezenta ca un conducător al propriei tale vieţi – iar asta o faci asimilând lecţiile pe care le urmezi la şcoala vieţii; făcând asta, evoluezi spre sinele tău autentic, cel mai bun.

— Ok, i-am zis, încercând să integrez tot ce auzeam în sistemul meu de gândire. Crezi că ar fi corect dacă aş spune că lupta asta se poartă în jurul autenticităţii? Sau, mai bine zis, este o luptă a integrităţii – din moment ce acţionăm astfel încât devenim incongruenţi cu noi înşine, aşa cum suntem în realitate, devenind astfel lipsiţi de integritate?

— Cu siguranţă, Jack. Există un concept extrem de puternic pe care eu îl numesc Golul de Integritate. Pe scurt, cu cât este mai mare golul dintre cine eşti în interiorul tău (sinele tău real) şi felul în care te prezinţi în exterior (sinele tău social), cu atât mai mare este nefericirea pe care o resimţi în viaţă. Aşa cum remarca Ashley Montague, cu mulţi ani în urmă: „Cea mai mare înfrângere personală pe care poate să o sufere o fiinţă umană constă în diferenţa dintre ce ar fi putut deveni şi ce a devenit în final.” Vezi tu, Golul de Integritate este principalul motiv pentru care atâtea milioane de oameni din ziua de azi, de pe tot cuprinsul lumii, resimt acest disconfort spiritual pe care îl poartă cu ei peste tot, în fiecare clipă. Ei se trădează pe sine şi nu permit luminii din interiorul lor să iasă la suprafaţă. Iar părţile cele mai adânci şi mai bune din ei ştiu cu siguranţă acest lucru.

— Mama obişnuia să îmi spună: „Jack, cel care eşti în realitate vorbeşte atât de tare, încât abia dacă te pot auzi ce spui acum”, am zis eu.

— Înţeleaptă femeie. Şi avea dreptate – cu toţii ar trebui să lăsăm vieţile noastre să vorbească de la sine. Adevăratul tău eu şi felul în care te prezinţi în viaţă spun totul. Şi trebuie să fii onest cu tine, altfel totul se va întoarce împotriva ta. Este un aranjament extraordinar de frumos, a zis Părintele Mike şi a început să chicotească.

— De ce râzi?

— Pentru că lumea funcţionează atât de inteligent, iar designul universului nostru este atât de perfect încât nu mă pot abţine să nu râd de felul în care noi, ca fiinţe umane, credem că deţinem controlul! Adică, uită-te şi tu la felul în care este orchestrat totul. Gândeşte-te puţin – a zis el, adâncindu-şi privirea într-a mea. Ai tot acest potenţial adâncit în tine. Ai anumite valori personale la care ţii foarte mult. Gândeşti, simţi şi acţionezi în anumite feluri care sunt parte din ceea ce te face unic pe această planetă. Ai anumite pasiuni şi preferinţe care te fac fericit. Şi sunt unele vise încifrate în tine la fel de adânc ca ADN-ul. Toate aceste lucruri sunt aspecte ale adevăratului tău eu. Pe măsură ce te îndepărtezi de stilul de viaţă ce reflectă aceste aspecte ale adevăratului tău eu – şi o faci interzicându-i luminii din tine să strălucească, alegând să nu faci lucrurile care îţi plac, netrăind în conformitate cu cele mai importante valori ale tale, cu sentimentele pe care le ai sau alegând să nu dai glas adevărului din tine – ajungi să te închizi încet-încet. Cantitatea de nefericire pe care o resimţi creşte. Ai mai puţină energie, creativitatea ta scade şi te trezeşti că nu te mai mişcă nicio pasiune.

— Deci, disconfortul pe care îl simţim ar putea fi privit ca un dar, am spus eu, intuind ce urmează.

— Tu chiar eşti isteţ, a exclamat Părintele Mike bătând din palme. Asta e! Întreaga insatisfacţie pe

care o simţi nu este altceva decât varianta cea mai bună a vieţii pe care ai putea să o ai – este destinul tău care bate la uşa vieţii pe care o trăieşti acum. Durerea pe care o simţi în forul tău interior este, de fapt, spiritul tău care îţi strigă să te trezeşti şi să revii pe calea cea dreaptă – pentru a redeveni autentic şi egal cu tine însuţi, pentru a fi din nou persoana care eşti în realitate. Aşa cum scria Herman Hesse în *Demian:* „Fiecare om are de fapt o singură vocaţie reală – aceea de a găsi drumul către sine… Sarcina sa era de a-şi descoperi propriul său destin – nu unul la întâmplare – şi de a-l trăi în întregime şi asumat. Orice altceva a fost doar o pseudo-existenţă, o încercare de evaziune, un zbor de întoarcere la idealurile maselor, la conformare şi la teama de propria lume interioară.” Partea tristă e că majoritatea oamenilor nu acordă niciun pic de atenţie acestui disconfort, acestui gol, acestui dor care îi răvăşeşte, acestui impuls universal care declanşează momentul de trezire şi descoperire a sinelui lor cel mai bun. Cred că nefericirea lor este una firească.

— Bun, şi cum fac să-mi aliniez lumea exterioară cu cea interioară? m-am întrebat eu cu glas tare.

— Ar trebui să începi, la modul cel mai conştient cu putinţă, să faci în fiecare zi câte un pas ca să închizi Golul de Integritate, Jack. Procedând astfel, vei redeveni persoana care eşti cu adevărat. Când se întâmplă asta, fiecare dimensiune a vieţii tale va trece printr-o infuzie de măreţie.

— Şi de unde încep?

— Mai întâi, trebui să cobori adânc în tine şi să începi procesul de autocunoaştere. Autocunoaşterea este un punct important de plecare în călătoria care duce spre excelenţă la nivel personal. Identifică cele mai mari valori ale tale, defineşte felul în care vrei cu adevărat să îţi trăieşti viaţa şi gândeşte-te la lucrurile care te fac

fericit. Clarifică standardele conform cărora simţi că trebuie să trăieşti pentru a-ţi rămâne fidel ţie însuţi, apoi articulează felul în care te-ai dezvălui lumii dacă ai gândi, acţiona şi simţi cu adevărat, conform eului tău autentic. Cum ar arăta lucrurile acestea? Ce anume nu ai mai tolera? La ce activităţi ai renunţa şi ce oameni ai alege să scoţi din viaţa ta, la modul conştient?

— Interesante întrebări, am constatat eu.

— Sugestia mea este să îşi notezi în jurnalul pe care ţi l-am dat în prima zi, când ai ajuns aici, tot ceea ce descoperi, astfel încât să poţi închega un dialog continuu cu tine însuţi. E foarte important să porţi conversaţii cu tine însuţi, pentru a putea cunoaşte mai bine cine eşti în realitate. Apoi, următorul pas este să acţionezi în direcţia revelării adevăratului tău lumii din jur – astfel încât să închizi Golul de Integritate. Începe să-ţi trăieşti viaţa în termenii stabiliţi de tine.

— Închide golul, am zis eu încet, ca un ecou.

— Da – fii autentic, fii aşa cum eşti în realitate şi, mai ales, fii tu însuţi. Iar în momentul în care eşti aşa, îţi va creşte imediat stima de sine şi vei da frâu liber unei cantităţi imense de încredere. Nici măcar n-o să-ţi dai seama ce se întâmplă, pentru că procesul se va desfăşura la un nivel subconştient destul de adânc. În schimb, vei începe să vezi schimbări majore în felul tău de a funcţiona atunci când sinele tău *social* va deveni o oglindă a *adevăratului* tău sine. Vei simţi în tine o mare cantitate de energie şi vei descoperi că eşti mai creativ ca oricând. Vei observa că toată fiinţa ta este cuprinsă de o senzaţie de bucurie şi de pace. Sinceritatea faţă de tine însuţi are drept efect trecerea întregii tale vieţi la un cu totul alt nivel şi trezirea celui mai bun eu al tău. Din punct de vedere metafizic, atunci când îţi aliniezi lumea din afară cu lumea dinlăuntrul tău, universul suflă cu toată puterea în pânzele tale şi trimite mai multe comori în direcţia ta.

Părintele Mike s-a ridicat în picioare.

— Ne vedem mâine dimineaţă, în Camera Principală. Trebuie să-ţi arăt ceva, a spus el pe un ton misterios. Pe ziua de azi, am terminat. Ţi-am dat destule informaţii la care să te gândeşti, aşa că îţi sugerez să te retragi la tine în cameră şi să îţi notezi câte ceva în jurnal. Scrie ce ai învăţat azi de la mine şi ce ai descoperit despre tine. Ştiu sigur că exerciţiul ăsta îţi va fi de mare ajutor.

Şi spunând acestea, a plecat, lăsându-mă cu mintea plină de întrebări şi cu o senzaţie de speranţă pe care n-am mai simţit-o de mulţi ani.

5. Fereastra cu vitraliu

„Nivelul de gândire care te-a adus în punctul în care te afli acum, nu te va duce acolo unde visezi să ajungi.”

Albert Einstein

„Există un uriaş adormit în fiecare dintre noi. Când uriaşul acela se trezeşte, se produc miracole.”

Frederick Faust

— Vino cu mine. Vreau să-ţi arăt ceva, mi-a zis Părintele Mike a doua zi dimineaţă când ne-am întâlnit.

L-am urmat în timp ce se îndrepta spre centrul celei mai mari încăperi din catedrală. Mi-a arătat cu degetul fereastra cu vitraliu, acel ornament uluitor al întregului spaţiu. Soarele radia prin piesele ei de culori diferite, creând un curcubeu care umplea camera cu o lumină spectaculoasă.

— Absolut fiecare dintre noi vede lumea prin propria sa fereastră cu vitraliu, Jack. Viaţa ta se poate schimba de îndată ce înţelegi acest lucru. A mea s-a schimbat.

— Serios?

— Da. Vedem lumea nu aşa cum este ea, ci aşa cum suntem noi, a remarcat părintele Mike. Zi de zi, fiecare dintre noi pătrunde pe scena imensă a lumii şi credem că felul în care percepem această lume este o experienţă a adevărului. Când, de fapt, e mai mult vorba despre aroganţa noastră şi felul în care negăm lucrurile. În orice situaţie dată, adevărul este colorat de fereastra cu vitraliu din interiorul nostru, care funcţionează ca un filtru al lumii, şi, la fel cum sticla de pe peretele din faţa ta, preia lumina care se reflectă în ea şi o colorează, fiecare credinţă, frică, presupunere şi îndoială pe care o avem în noi, colorează experienţa pe care o

trăim în momentul respectiv. Noi trăim cu ideea că vedem viaţa prin aceeaşi pereche de ochi prin care o vede toată lumea, dar ne înşelăm. Asta nu-i decât o minciună gogonată pe care ne forţăm toţi s-o credem. Fiecare dintre noi vede lumea prin lentilele contextului nostru personal, care a fost conturat de experienţele unice din vieţile noastre. Şi din moment ce nu există doi oameni pe planeta asta care să aibă aceleaşi experienţe, nimeni în lumea asta nu poate spune că a trecut prin aceeaşi experienţă la nivel personal, într-o situaţie dată. În momentul în care chiar înţelegi asta, viaţa ta va lua o întorsătură cu totul şi cu totul nouă, la nivel de sens. Jack, este o învăţătură extrem de importantă pe care ţi-o ofer azi.

— Fascinantă informaţie. Cred că nu am reuşit niciodată să fac pasul în afara sistemului meu de gândire şi să mă întreb dacă acest sistem reflectă sau nu adevărul, am recunoscut eu.

— Absolut fiecare dintre noi vede lumea prin propriul său set, unic şi irepetabil de filtre, care reprezintă modelul nostru mental. A ne conduce propriile vieţi presupune să realizăm că felul în care vedem noi lumea nu este în mod obligatoriu o reflexie reală a lucrurilor. Nu vedem întotdeauna lucrurile desfăşurându-se aşa cum credem noi că o facem.

— Părinte, dar numai ideea în sine mi se pare înspăimântătoare, i-am spus eu. Aproape că nu mă simt confortabil să cred că ar putea fi adevărat. Mă îngrijorează.

— Asta e bine, Jack. Te încearcă iar frica, iar asta este o reacţie omenească normală, care apare de obicei în momentele în care suntem forţaţi să gândim sau să facem ceva nou în vieţile noastre. Iar frica se manifestă sub formă de stres. Odată ce vei deveni conştient de acest proces, frica nu va mai avea nicio putere asupra ta, iar tu vei reuşi să te ridici deasupra ei. Cel mai bun mod de a scăpa de frică este a-ţi permite să o simţi şi să o

experimentezi – lasă-te în voia fricii şi nu i te mai opune. Stai cu frica ta şi încearcă să te contopeşti cu ea. Atunci când vei reuşi să faci asta, se va întâmpla ceva uimitor: frica ta va dispărea. Dar nu uita că frica nu este nimic mai mult decât o senzaţie – nu este reală. Să nu fugi niciodată de fricile tale; întotdeauna încearcă să fugi spre ele. *Locul în care se ascund cele mai mari temeri ale tale este locul în care poţi creşte cel mai mult.* Şi, din moment ce scopul vieţii omeneşti este de a eleva, nu te sfii să profiţi de imensa oportunitate pe care ţi-o oferă frica. Aşa cum îţi spuneam mai devreme, lucrurile de care te temi în viaţă îţi oferă un teren extrem de fertil pentru autodescoperire.

— Dar este adevărat că absolut fiecare dintre noi percepe realitatea într-un mod eronat? l-am întrebat eu.

— Eu nu spun că toţi vedem lumea eronat – uneori, da, aşa facem, dar alteori ceea ce credem noi că se întâmplă este corect. Ceea ce vreau să spun este că, dacă vrei ca viaţa ta să se schimbe, atunci tu trebuie să te schimbi. Şi unul dintre cele mai bune moduri de a face asta este să realizezi un aspect simplu, respectiv faptul că vedem lumea nu aşa cum e ea, ci aşa cum suntem noi.

Şi cu aceste cuvinte, Părintele Mike m-a condus înapoi în camera mea şi m-a lăsat singur, în braţele nopţii. Mintea mi se învârtea de la toate câte învăţasem într-o perioadă atât de scurtă de timp. Aveam atâta informaţie nouă de prelucrat. Iată-mă aici, în Roma, sub îndrumarea unui preot care împărtăşea cu mine o viziune asupra universului, care ar putea revoluţiona fiecare segment al vieţii mele, în cazul în care aş adera la ea.

Chiar mă cuprindea teama când mă gândeam la ce mi-a spus acest preot incredibil. A-mi trăi viaţa conform acestor noi credinţe, ar însemna să privesc lumea cu o pereche complet nouă de ochi şi prea puţini oameni, dintre cei pe care îi cunoşteam eu, trăiau aşa. Cu toate acestea, în timp

ce mă uitam pe fereastră la oraşul ce se întindea la poalele dealului pe care ne aflam, la stelele care sclipeau pe cerul magnific al Romei, m-am simţit cuprins de o pace mai adâncă decât orice linişte pe care am cunoscut-o vreodată în viaţa mea. Şi un singur cuvânt mi-a răsărit în minte: *încredere.*

În săptămânile care au urmat, m-am obişnuit cu o rutină foarte plăcută la catedrală: mă trezeam în zori şi meditam împreună cu Părintele Mike timp de aproximativ o oră. La început, mi-a fost destul de greu să mă obişnuiesc cu disciplina aceasta, dar după numai câteva zile, o putere interioară a început să îşi croiască drum din adâncurile mele spre suprafaţă, şi exerciţiul a devenit mai uşor. Schimbările au început să se producă în mine într-un ritm mai alert, iar eu am început să funcţionez la un nivel cu totul şi cu totul nou. Am început să mă identific mai puţin cu ceea ce gândeam şi am accesat un nivel mai înalt al conştiinţei. Cu cât pătrundeam mai adânc, cu atât vedeam mai clar că eu nu mă identificam cu gândurile mele – eu eram cel care zămislea aceste gânduri şi, pe măsură ce deveneam un martor al lor, mintea mea care părea să huruie ca un motor imposibil de oprit s-a liniştit şi a devenit calmă, ca suprafaţa unei ape nemişcate.

Ştiam în adâncul meu că mă dezvolt ca fiinţă umană aşa cum nu o mai făcusem până atunci. Mai mult ca oricând, eram de acord cu Părintele Mike care-mi spusese că această călătorie în care ne aflăm cu toţii nu are drept scop perfecţionarea noastră şi încercarea de a semăna mai mult cu altcineva – spre exemplu, eroii noştri. În schimb, am simţit cu toată fiinţa mea că această călătorie care este viaţa, are drept scop asumarea a ceea ce suntem cu adevărat. Chiar *este* un proces de reamintire. Nu numai că am început să cred – am ajuns să *ştiu* asta.

După meditaţia de dimineaţă, eu şi Părintele Mike luam un mic dejun frugal, compus de obicei

din fructe şi cereale, după care porneam la pas uşor spre grădina din spatele catedralei, unde îşi petrecea următoarele ore instruindu-mă şi învăţându-mă lecţiile fundamentale despre cum să trăiesc o viaţă înţeleaptă şi nobilă. Au fost câteva dimineţi când aceste lecţii au luat forma unor slujbe, ţinute în picioare, lângă o tufă de trandafiri, cu vocea cuprinsă de o pasiune şi intensitate ce m-au conectat la cel mai profund loc din inima mea. În alte zile, era mai relaxat şi mă făcea să râd în timp ce-mi dezvăluia înţelepciunea lui năucitoare, sub forma unor pilde amuzante.

În fiecare seară, urcam în camera mea mică şi deschideam fereastra, priveam cerul şi aprofundam cele învăţate despre mine însumi. În fiecare zi, descopeream schimbări remarcabile în felul în care vedeam lumea şi în care înţelegeam acest design creat de incredibilul univers în care existăm. Toate punctele din viaţa noastră sunt conectate între ele şi tot ce se întâmplă, se întâmplă cu un motiv anume. Viaţa chiar este o şcoală în care creştem – trebuie doar să avem luciditatea de a găsi şi apoi de a trăi conform lecţiei care ni se predă.

Am realizat că fiecare viaţă conţine în sine o frumuseţe de o uimitoare graţie şi fragilitate. Perioadele grele au rolul de a ne întări şi de a ne ghida spre bine, în timp ce perioadele bune ne dezvăluie abundenţa posibilităţilor noastre şi ne oferă binecuvântarea de a fi apreciaţi. Şi am mai realizat că nimic foarte bun sau foarte rău nu durează prea mult.

6. În căutarea unei meniri

„Vei fi fericit în aceeaşi măsură în care vei dărui.”

Karl Reiland

Într-o dimineaţă, Părintele Mike m-a invitat să iau loc pe o bancă din grădina luxuriantă din spatele intrării în catedrală. Era locul în care el petrecea mult timp, cufundat în meditaţie şi rugăciune.

— Continuă să crezi că acest univers este un loc prietenos, mi-a spus el. Lumea asta chiar te vrea învingător. Renunţă la controlul în care majoritatea dintre noi îşi petrece cei mai buni ani şi alege în schimb să fii curios. Vei descoperi că, dacă alegi să trăieşti astfel, o putere mai mare decât tine te va conduce zi de zi spre o viaţă absolut minunată. Vei fi literalmente condus spre propria ta chemare.

— M-am întrebat adesea care este adevărata mea misiune în viaţă, Părinte Mike. Undeva, în adâncul meu, am ştiut întotdeauna că fiecare dintre noi are ceva special de realizat pe lumea asta, i-am spus eu.

— Ascultă aici o lecţie importantă: secretul pasiunii este intenţia. Odată ce ţi-ai găsit chemarea – acea chemare covârşitoare pentru care ai fi în stare să îţi dai viaţa – inima ta va începe să cânte şi vei fi inundat de mai multă pasiune, putere şi pace interioară decât ţi-ai putea vreodată imagina. Descoperirea unui vis care să devină axa după care îţi trăieşti viaţa va aduce cu sine o cantitate imensă de putere, motivare şi energie. Jack, un vis puternic este un izvor nesecat de speranţă. Zilele tale vor fi petrecute într-o maximă concentrare, pentru că vei şti cu exactitate care este menirea ta pe lumea asta.

— Fascinant.

— Unul dintre principalele motive pentru care e important să descoperi şi să stabileşti care este viziunea ta personală sau menirea principală a vieţii tale este faptul că, procedând astfel, te poţi concentra pe cele mai importante priorităţi ale tale. Aşa cum spunea Edward G. Bulwer-Lytton: „Omul care se ridică deasupra semenilor săi este acela care îşi stabileşte din timp, în viaţă, obiectivul, iar obiectivul, de obicei, îi direcţionează forţele. Chiar şi un geniu nu este altceva decât observaţie fină întărită de o menire bine determinată. Orice om care observă cu atenţie şi rezolvă lucrurile cu fermitate, devine un geniu, fără măcar să fie conştient de asta."

— Nu m-am gândit niciodată la genialitate în termenii ăştia, am comentat eu căzut pe gânduri.

— Totul se rezumă la a te concentra pe cele mai înalte scopuri ale tale, mi-a răspuns Părintele Mike. Atunci când ştii ce este cel mai important lucru în viaţa ta, atunci poţi deveni mai selectiv cu ce faci şi ce nu faci.

— Bine punctat.

— Iar când îţi descoperi vocaţia principală a vieţii tale, a continuat el, atunci nicio ispită nu te va mai trage înapoi, indiferent cât de puternică ar fi. Singurul mod cu adevărat bun de a depăşi necazurile şi de a-ţi maximiza satisfacţiile este de a-ţi articula o viziune personală asupra vieţii. Da Vinci observa la un moment dat următoarele: „Dacă îţi fixezi destinaţia spre o stea anume, vei putea să navighezi prin orice furtună."

Vezi tu, Jack, cea mai adâncă nevoie a inimii omeneşti este nevoia de a trăi ceva mai înalt decât noi înşine. Suntem toţi măcinaţi de dorinţa de a ne arăta lumii într-un fel care să facă o diferenţă în vieţile celorlalţi şi care ne conectează la o menire ce transcede frontierele vieţilor noastre. Noi, oamenii, suntem mistuiţi de foamea de a şti că, la sfârşitul vieţii, nu vom fi călcat pe lumea asta degeaba. În momentul în care îţi descoperi

chemarea, menirea ta principală, destinul tău vital – atunci vei păşi într-o cu totul altă dimensiune a existenţei tale, una complet nouă. Vei înceta să-ţi mai faci griji din cauza banilor sau a celebrităţii care trebuie atinsă sau din cauza scării pe care trebuie să urci în lumea corporatistă, şi vei începe să fii preocupat de felul în care îţi poţi onora rolul de a crea o lume nouă, mai iubitoare decât cea veche. Şi în acel moment, ceea ce ai tu mai bun în tine se va umple de fericire. La un nivel profund, te vei simţi mai bine cu tine însuţi. Vei începe să te simţi împlinit, să simţi că viaţa ta contează. Din clipa aceea, viaţa ta va căpăta valenţe măreţe.

— E fantastic ce-mi spui, am murmurat eu.

— *Dă-mi voie să reformulez: în momentul în care schimbi registrul de la lupta compulsivă pentru supravieţuire la angajamentul de a-i servi pe ceilalţi, viaţa ta nu are de ales decât să se transforme într-o explozie de succes.*

— Şi cum pot găsi acest destin al meu?

— Jack, în realitate nu tu îţi descoperi destinul – ci destinul te găseşte pe tine.

— Serios?

— Da. Pe măsură ce îţi redescoperi adevăratul eu, destinul tău ţi se dezvăluie înaintea ochilor. Aşa cum ţi-am mai zis înainte, tânărul meu prieten, continuă să munceşti la lucrarea ta interioară – acesta este cel mai important lucru pe care îl ai de făcut. Aşa cum spunea filosoful olandez Benedict de Spinoza: „A fi ceea ce suntem şi a deveni cei care suntem în stare să fim este singura finalitate în viaţă.” Cu cât descoperi mai mult esenţialul din tine şi cu cât îl dezvălui mai mult lumii, astfel încât să îl vedem cu toţii, cu atât mai mult te vei armoniza cu ritmul vieţii tale. Procedând astfel, destinul tău te va găsi.

Am rămas oarecum sceptic auzindu-i cuvintele.

— E chiar atât de simplu?

— Da, de fapt chiar este atât de simplu, mi-a răspuns Părintele Mike. Trebuie doar să fii mai

răbdător şi să te deschizi mai mult. Thomas Merton observa bine când spunea: „Avem ceea ce căutăm. Este acolo tot timpul şi dacă îi acordăm suficient timp, ni se va revela.” Cu cât cunoşti mai bine persoana care eşti în realitate, cu atât mai clar vei vedea că deţii întreaga înţelepciune, putere şi capacitate pe care ţi le-ai dorit toată viaţa. *Eşti deja tot ce ai visat să fii.* Trebuie doar să conştientizezi asta. Iar când o vei face, vei fi capabil să accesezi toate posibilităţile care îţi erau menite. Trebuie doar să continui să sapi din ce în ce mai adânc în tine şi să lucrezi în continuare la tine. Continuă să crezi şi rămâi deschis.

Părintele Mike a făcut o scurtă pauză, după care a continuat:

— Jack, te-ai descurcat bine aici. Ai fost unul dintre cei mai buni studenţi ai mei. Dar acum timpul nostru împreună a luat sfârşit. Ai petrecut cu mine patru săptămâni şi schimbările pe care le-am văzut petrecându-se în tine au fost minunate… dar partea cea mai bună abia acum urmează. Am plantat în tine nişte seminţe care abia au început să crească. A fost o onoare pentru mine să te cunosc, fiul dragului meu prieten, Cal. Sunt sigur că te vei descurca bine în lume şi-ţi vei croi un dram minunat. Rămâi onest cu tine însuţi, Jack. Continuă să cauţi adevărul – şi nu-ţi pierde niciodată încrederea.

Cu aceste cuvinte, Părintele Mike m-a îmbrăţişat călduros, după care s-a întors brusc şi a pornit prin grădină, spre catedrala care îi fusese atâţia ani casă. Soarele strălucea cu putere. Am rămas în picioare lângă tufa noastră de trandafiri, gândindu-mă la ultimele patra săptămâni şi la ceea ce experimentasem în această perioadă. M-am gândit la cuvintele scrise de Louisa May Alcott: „Departe, acolo unde străluceşte soarele zac aspiraţiile mele. Poate că nu le pot ajunge, dar pot privi spre ele şi le pot admira frumuseţea, pot crede în ele şi pot încerca să le urmez.”

Din străfundurile acelei părţi din mine care acum ştia adevărul, am simţit că mă aflam, în sfârşit, pe drumul meu.

SURFERUL

7. O întâlnire cu un Maestru al Inimii

„Există un fitil în tine care aşteaptă să devină lumina sufletului tău. Când această lumină interioară arde cu putere, vei experimenta o trezire magnifică în viaţa ta.”

Bradford Keeney

„Cu fiecare an care trece, sunt din ce în ce mai convins că ne risipim viaţa din cauza dragostei pe care nu o dăruim, a puterilor pe care nu ni le folosim, a prudenţei egoiste care ne forţează să nu riscăm nimic şi care, ferindu-ne de durere, ne forţează în acelaşi timp să ratăm momentul de fericire.”

Mary Cholmondeley

Nu mai văzusem în viaţa mea o privelişte atât de frumoasă. Am fost pe multe plaje în viaţa mea, dar asta se deosebea de toate celelalte pe care le văzusem. Arăta ca desprinsă din Nirvana. Aşa că, în timp ce îi plăteam taximetristului călătoria, i-am spus că o să-mi găsesc singur drumul spre casă.

— Eşti sigur, amice? m-a întrebat el. Suntem la câţiva kilometri depărtare de cel mai apropiat oraş, iar asta e cea mai izolată plajă de pe insulă. Aş putea reveni după tine peste câteva ore, dacă vrei.

— Nu… dar îţi mulţumesc că te-ai oferit, i-am răspuns eu. Am o senzaţie că voi fi bine aici. Ştii, lumea asta a noastră este un loc prietenos, am adăugat, cu un zâmbet atotştiutor pe buze.

Taximetristul s-a holbat la mine, a clătinat din cap şi a plecat mai departe.

Nu se vedea nimeni prin preajmă, dar asta nu avea nicio importanţă. Am părăsit drumul în pas domol, am coborât pe nisip şi mi-am scos sandalele. Scena care se întindea în faţa mea îţi lua respiraţia: oceanul iradia un azuriu strălucitor; nisipul era fin şi alb, iar soarele, deşi bătea cu

putere, îmi mângâia corpul şi mă umplea cu pace. M-am aşezat jos şi am mulţumit în tăcere pentru toate darurile care au început să-mi umple viaţa de la întâlnirea mea cu Cal – tatăl meu – cel pe care îl revăzusem cu doar câteva săptămâni în urmă, după o îndelungată perioadă de absenţă.

După vreo 20 de minute de scăldat în razele soarelui, am observat o mişcare în capătul celălalt al plajei. Mi-am concentrat privirea în acel punct şi, după câteva minute, mi-am dat seama că priveam spre ceva ce părea să fie un om care executa un fel de dans tribal, în nisip. Mâinile i se bălăngăneau, genunchii i se loveau unul de celălalt, iar capul i se mişca încolo şi-ncoace. M-a cuprins teama. Eram singur acolo şi, preţ de o secundă, m-am întrebat dacă sunt în siguranţă. Dar apoi, ceva minunat s-a întâmplat. Cuvântul *încredere* mi-a străfulgerat prin minte şi mi-am amintit ce mi-a spus într-o zi Părintele Mike, atunci cânt eram la Roma: „În spatele fiecărei temeri, vei descoperi o comoară." Am coborât adânc în mine şi am descoperit o nouă dimensiune a curajului, pe care o accesasem din ce în ce mai mult în ultimele patru săptămâni, în care mă conectasem din ce în ce mai tare la puterea care zăcea în mine. Şi atunci, m-am ridicat şi am început să mă apropii cu îndrăzneală de silueta pe care o zărisem.

Pe măsură ce mă apropiam, vedeam omul din ce în ce mai bine. Făcea în continuare mişcări destul de bizare, de parcă s-ar fi aflat într-o transă profundă, şi părea să nu observe că nu mai e singur pe plajă. Într-un final, a spart tăcerea şi a deschis ochii.

— Bine ai venit pe plaja mea, Jack. Ce ţi-a luat atâta să ajungi? m-a întrebat el cu un zâmbet larg întins pe faţă.

Eu am încremenit. Cum era posibil ca omul ăsta să-mi fi ştiut numele? Cuvântul *încredere* mi-a străbătut iar gândurile.

— Îmi ştii numele? l-am întrebat eu surprins şi încă înfricoşat într-o oarecare măsură. Cum aşa?

— Dap, îţi ştiu numele foarte bine – Cal mi-a povestit despre tine. A fost un tip super. Şi frate, ştia să petreacă, nu glumă.

— Ai dat petreceri cu tata? l-am întrebat eu nevenindu-mi a crede ce aud.

— Oh, da, dar a fost o distracţie curată, nimic dubios, te asigur – nu ai de ce să îţi faci probleme, a zis el ştergându-şi transpiraţia de pe piept.

O clipă am studiat personajul misterios din faţa mea, în timp ce acesta îşi scălda faţa în lumina soarelui. Cred că avea în jur de 45 de ani. Pielea îi era bronzată, iar corpul lui arăta aproape perfect, acoperit de muşchi bine conturaţi sub pielea lui suplă. Avea ochii de un albastru izbitor, iar părul aproape că i se albise de la expunerea îndelungată la lumina soarelui. Purta doar un colier făcut din scoici şi o pereche uzată de pantaloni scurţi, ce părea stropită în toate culorile curcubeului.

— Numele meu e Moe. Moe Jackson, mi-a zis el în timp ce-şi întindea mâna spre mine. Bine ai venit în Hawaii. Aceasta este plaja mea – cel mai bun loc de pe insulă pentru surf şi îmi aparţine în totalitate. Localnicii spun că este un loc bântuit, aşa că nu am nicio şansă să fiu deranjat. Iar mie îmi convine, a chicotit el. Fac toată ziua surf, de unul singur, iar asta e tot ce-mi doresc.

— Eşti surfer? l-am întrebat.

— Te-ai prins, frate, mi-a răspuns el pe un ton plin de veselie. La fel ca şi Cal. Şi chiar era al naibii de bun la asta – aproape la fel de bun ca mine, a adăugat el cu un zâmbet.

— Şi chestia asta pe care tocmai o făceai adineauri? Mişcările alea ciudăţele?

— Ah, doar mă distram şi eu puţin. Îmi place să dansez – mă ţine conectat la cursul vieţii şi îmi aminteşte să nu iau lucrurile prea în serios.

— Cursul vieţii?

— Sigur, a zis Moe. Îmi trăiesc viaţa de la un moment la altul. Sunt în totalitate dedicat misiunii mele – de a-mi trăi viaţa într-o stare continuă de graţie. Încerc să rămân în totalitate prezent la toate câte mi se întâmplă. Trecutul e epuizat – demult apus. Aşa că filosofia mea funcţionează astfel: nu permit niciodată zilelor rămase în urma mea să ocupe prea mult din ziua de azi.

— Păi, şi cum rămâne cu viitorul? l-am întrebat eu.

— Omule, viitorul nu este real. Din punctul meu de vedere, există doar o realitate. Singurul lucru pe care mă concentrez cu adevărat este minunăţia momentului de faţă. Trăiesc în mijlocul curentului adus de viaţă şi iau lucrurile aşa cum sunt. Îmi urmez inima. Şi ador starea asta! mi-a destăinuit el plin de entuziasm. Uite, asta e pentru tine, a adăugat el şi mi-a întins un plic pe care l-a scos din buzunarul pantalonilor. Citeşte pagina asta.

Am scos din plic o foaie boţită de hârtie şi am citit cu atenţie cuvintele scrise pe ea. Scria aşa:

„Zi normală, dă-mi voie să fiu conştient de comoara pe care mi-o dăruieşti. Nu mă lăsa să trec peste tine în căutarea unui mâine perfect şi rar. Într-o zi îmi voi înfige unghiile în pământ sau îmi voi îngropa faţa în pernă sau mă voi întinde la maxim şi-mi voi ridica mâinile spre cer dorindu-mi, mai mult ca orice pe lumea asta, întoarcerea ta.” – Mary Jean Iron

— Presupun că este adevărat, am zis eu gânditor. Atâţia oameni se plâng că nu au suficient timp în vieţile lor şi cu toate acestea risipim atât de mult din timpul pe care îl avem deja. Şi ne irosim vieţile într-o vânătoare după traista asta cu aur, pentru a descoperi că cele mai mari comori erau cele mai simple pe care le-am avut, dar de care nu am ştiut niciodată.

— Te-ai prins, a zis Moe, clătinând din cap în semn de aprobare. Majoritatea oamenilor aleargă mereu spre acest tărâm al fanteziei despre care cred că le va rezolva toate problemele şi îi va umple de bucurie. Îşi spun: „Odată ce reuşesc asta sau aia, voi fi fericit.” Dar eu cred că fericirea asta nu este punct în care ajungi – ci este o stare interioară pe care singur o creezi. *Oricine* poate fi fericit – este o stare disponibilă, pentru toată lumea. Trebuie doar să ne oprim şi să fim mai atenţi la comorile din jurul nostru. Aşa că acum îmi trăiesc viaţa din plin. Îmi ţin ochii deschişi. M-am trezit. Iubesc fiecare moment al acestei aventuri măreţe.

— Şi unde trăieşti? l-am întrebat eu curios.

Mi-a arătat cu degetul spre o colibă din paie care se ridica pe marginea plajei, acolo unde malul oceanului se prelungea ca un deget în apă. Lângă colibă, era o grădină mică, plină cu flori, iar de peretele ei, se rezema o bicicletă ruginită.

— Jack, ăsta-i locul meu, casa mea. Şi îmi place la nebunie! a declarat el cu mândrie.

— Interesant, i-am spus eu, fără să îmi dau seama prea bine ce ar trebui să cred despre toată povestea asta.

— E mai mult decât interesant – e perfect. Nu am de ce să îmi fac griji, nu mă deranjează nimeni şi sunt vecin cu valurile astea care-mi fac inima să bată ca o tobă. Din punctul meu de vedere, pot spune că mă aflu în paradis. Aşa că, bine ai venit în paradis! Aici va fi casa ta în următoarele patru săptămâni.

— Sună grozav, dacă mă întrebi pe mine. Sunt gata să gust realitatea, i-am răspuns eu, cu un zâmbet pe buze.

— Totul a fost deja plănuit pentru tine, a continuat Moe. Sunt sigur că ştii deja asta. Iar eu mă bucur să primesc în dar prezenţa ta aici. Te voi învăţa tot ce ştiu despre cea de a doua întrebare dintre Întrebările Finale.

— Am iubit bine? mi-am amintit eu.

— Te-ai prins.

— Minunat. Dar, deocamdată Moe, ca să fiu complet sincer cu tine, trebuie să mă concentrez pe munca pe care o depun în interiorul meu, mai degrabă decât să mă îndrăgostesc. Trec printr-o perioadă extrem de bogată în ceea ce priveşte creşterea internă, în care fiecare element al vieţii mele pare să se schimbe. Întreaga mea fereastră cu vitraliu trece printr-o transformare, ca să zic aşa.

— Părintele Mike te-a învăţat asta, ştiu. Un om genial, a zis Moe pe un ton sincer.

— Îl cunoşti pe Părintele Mike?

— Bineînţeles. E prietenul meu de ani de zile – chiar dacă se teme de apă, observă tovarăşul meu, cu un chicot. N-am reuşit niciodată să-l fac să se apropie de o placă de surf, indiferent cât de tare m-am străduit. Pierderea lui, a adăugat el ridicând din umeri. În fine, ca să îţi răspund la întrebare, a continuat Moe, sunt mai multe tipuri de iubire: iubire erotică, iubire de sine, iubire pentru familie şi iubire pentru viaţă, pur şi simplu, şi pentru minunata ei desfăşurare. Pun pariu că nici măcar n-ai visat vreodată să ai un antrenor de inimă personal, nu-i aşa?

— Un antrenor de inimă? N-am auzit în viaţa mea de aşa ceva.

— Mda, ştiu, a spus Moe. E puţin cam ciudat, dar aşa a vrut Cal. A pus la cale pentru tine tot acest antrenament de viaţă şi ne-a rugat pe noi să îţi fim maeştri. Jack, el chiar a vrut să te ajute – tipul chiar te-a iubit. Dar dă-mi voie să continuu. Am descoperit o cale de a trăi viaţa într-o notă bogată şi uimitoare, în acelaşi timp. Adică *chiar* bogată şi *chiar* uimitoare. Aici, pe plaja asta goală, sunt cel mai fericit om pe care îl ştiu. Mă trezesc în fiecare zi cu inima scăldată de o bucurie profundă. Fac surf. Dansez. Dimineţile, pictez şi, uneori, noaptea târziu, privesc stelele până adorm. Când apune soarele, scriu poezii. Simt că sunt cel mai

bogat om din lume. Iar partea frumoasa este că nu mă deosebesc cu nimic de tine. Poţi avea şi tu ce am eu – dacă îţi doreşti asta.

Moe a continuat.

— Totul a început în momentul în care am încetat să-mi petrec zilele în capul meu şi am început să-mi deschid inima. Asta a fost adevărata şmecherie pentru mine. Carl Jung a spus-o cel mai bine: „Viziunea ta se va clarifica numai în momentul în care vei privi în inima ta. Cine priveşte în afară, nu face altceva decât să viseze. Cine priveşte înăuntru, se trezeşte."

— Minunat citat, am spus eu, cuprins de un val de pace şi confort care a început să-mi scalde întreaga fiinţă, la auzul acestor cuvinte. Ei bine, mă bucur imens că te-am întâlnit, Moe Jackson. Aştept sincer cu nerăbdare zilele pe care urmează să le petrecem împreună, am spus eu cu maximă sinceritate.

— Minunat! mi-a răspuns el. Jack, înţeleg prin ce treci când spui că te afli într-o perioadă de transformări adânci. Asta e bine – e cel mai bun loc în care te poţi afla în viaţă. Ştiu că poate fi o perioadă terifiantă, dar încearcă să rezişti. Încearcă să rămâi complet prezent în procesul prin care treci. Este cea mai importantă perioadă din viaţa ta… de până acum. Aşa că lasă-te purtat de valul ăsta – o să fii recunoscător pentru alegerea făcută. De fapt, pun pariu că după ce ai petrecut ceva timp cu Părintele Mike, inima ta a început deja să se deschidă spre înţelepciunea din interiorul tău.

— Ai dreptate. Am parte de tot soiul de revelaţii pe care nu le-am mai avut până acum – şi nu sunt sigur de unde vin ele, am observat eu, sperând că voi primi un ajutor în direcţia asta.

— Te deplasezi în afara perimetrului în care doar mintea ta are controlul, spre perimetrul controlat în exclusivitate de inima ta, care de altfel este locul în care se ascund toate răspunsurile pe care le cauţi. A trăi în exclusivitate în spaţiul

guvernat de mintea ta echivalează cu a-ţi trăi viaţa în termeni siguri. Încerci să îţi dai seama cum funcţionează lucrurile. Îţi faci tot soiul de planuri şi griji şi te agiţi în legătură cu trecutul, prezentul şi viitorul tău. Petreci o groază de timp analizând cum ar putea fi lucrurile şi ce îţi scapă de nu trăieşti viaţa pe care ai putea să o trăieşti. Modalitatea ideală de a învăţa ceva de la viaţă este de a fi prezent în fiecare moment care ţi se oferă – şi nu poţi face asta dacă eşti prins în gândurile tale.

Moe a făcut o scurtă pauză, după care a continuat.

— Jack, am fost şi eu în locul tău, am trăit şi eu între zidurile minţii mele. De fapt, pe vremuri lucram chiar în acelaşi domeniu în care lucrezi tu.

— Publicitate?

— Da, publicitate. Ai auzit vreodată de MJ Group Internaţional?

— Bineînţeles. Se numără printre primele cinci agenţii de publicitate din lume. Are baza în Chicago, 23 de filiale în întreaga lume, sute de milioane de dolari ca venit.

— Ghici cine a fondat minunăţia asta? m-a întrebat Moe în timp ce se bătea cu drag pe spate cu palma.

— Nu-mi spune! am exclamat eu. MJ sunt iniţialele tale, tu eşti, Moe Jackson?

— Da.

A zâmbit larg.

— Incredibil. Vorbeşti serios?

Nu-mi venea să cred că acest surfer cu care pălăvrăgeam a fost una dintre cele mai strălucite minţi din marketing, în urmă cu un deceniu. Firma lui făcuse pionierat printr-o grămadă de inovaţii şi era cunoscută la scară largă pentru tacticile dure pe care le folosea şi abordarea de câştigător prin orice mijloace a afacerilor. MJ Internaţional era o companie de nivel internaţional şi-mi era greu să-mi imaginez că omul din faţa mea, aflat aici, pe plaja asta fabuloasă, în mijlocul pustietăţii,

degajând pace prin fiecare por al corpului său, era într-adevăr cine spunea că este.

— Crede-mă, e adevărat, a spus Moe. Ascensiunea mea spre succes a fost una rapidă. Păream să am o mână de aur pe vremea când mă ocupam cu afaceri. Mulţi ani am fost de neoprit şi, de-a lungul timpului, am câştigat milioane de dolari. Aveam un fel de-al şaselea simţ când venea vorba de a face următorul pas. La 40 de ani, aveam cam toate bunurile materiale la care poate visa o persoană din lumea ta: un jet privat, o casă în Insulele Cayman, un loc în Aspen, vreo două maşini Porsche în garaj şi o nevastă-trofeu acasă. Şi, după toţi aceşti ani petrecuţi într-o goană nebună după bani, faimă şi recunoaştere, ghici ce-am descoperit?

— Spune-mi, l-am îndemnat eu privindu-l fix în ochi pe Moe, a cărui privire se umpluse de tristeţe şi regret.

— Am descoperit că vedeam în continuare aceeaşi persoană în oglindă, în fiecare dimineaţă. Mă simţeam la fel ca pe vremea când eram înfometat şi fără bani. Mă bântuiau aceiaşi demoni şi purtam cu mine aceeaşi povară pe care o căram după mine oriunde aş fi mers, încă de pe vremea când eram copil. Aveam în continuare aceleaşi păreri limitative despre mine şi despre ce aş putea fi. Şi uite aşa am realizat că indiferent cât de bine arată lumea ta exterioară, ceea ce contează este, de fapt, lumea ta nevăzută, interioară. Dacă aceasta din urmă este guvernată de haos şi boală, atunci nimic din ce primeşti din afară nu te va putea face vreodată fericit. Pe de altă parte, dacă lumea ta interioară este sănătoasă şi completă, cele mai simple şi mai elementare lucruri din lumea ta exterioară îţi vor umple inima şi sufletul. Prietene, crede-mă că cele mai mari comori ale vieţii sunt cele care sunt deja în tine. Aşa cum nota Emerson: „Fără o inimă bogată, averea este un cerşetor hidos.”

— Învăţ asta pe măsură ce pătrund mai adânc în sinea mea, am spus eu gânditor.

— Indiferent cât adunăm, nimic – dar absolut nimic – nu poate umple golul din noi, pe care tânjim să îl umplem. Unii dintre noi ascund în ei goluri săpate de propriii lor părinţi, cărora nu le-a păsat de nevoile lor emoţionale, pe vremea când erau copii; alţii dintre noi au goluri create de colegi de şcoală nepăsători, care nu au fost capabili să vadă adevărata noastră valoare. Mai sunt şi alţii ale căror goluri interne au fost create de profesorii lor, care i-au învăţat că nu sunt niciodată suficient de buni, indiferent de realizările pe care le-au bifat. Şi pe măsură ce creştem şi devenim adulţi, căutăm fără să conştientizăm alţi oameni care să ne umple aceste goluri – care să ne facă să fim compleţi. Iar atunci când nu o fac, mergem mai departe în căutarea unei noi soluţii. Este o căutare nesfârşită care ne goleşte – pe noi, ca oameni – de pacea interioară.

— Şi care este soluţia de durată? l-am întrebat eu pe Moe, în timp ce am început să ne plimbăm amândoi pe plajă, mângâiaţi de adierea blândă a brizei.

— Să pătrunzi cât mai adânc în tine, mi-a răspuns el. Fă tot ce este necesar să faci ca să te completezi pe tine. Umple-ţi singur golurile. Şi aminteşte-ţi că uşa spre împlinire se deschide înspre înăuntru şi nu în afară. De aceea prima prioritate a oricărui om, din câte îmi dau eu seama, este să muncească la ceea ce are în interior, lucrarea internă despre care tocmai ai pomenit.

— E un mod fascinant de a privi lucrurile, Moe.

— E adevărat. Călătoria spre tine însuţi echivalează cu a te adresa lucrurilor care te limitează să ştii cât de grozav poţi fi în realitate.

— Cum ar fi credinţele mele eronate, falsele presupuneri, fricile şi indeciziile personale, m-am băgat eu în seamă.

— Da, lucrurile astea, precum şi multe altele. Alegând să confruntţi toate aceste lucruri la modul cel mai real cu putinţă, te poţi simţi mult mai bine în lumea ta exterioară. Cu cât faci mai multă curăţenie în forul tău interior, cu atât mai frumoasă va deveni mediul exterior în care funcţionezi.

— Totul începe din interior, am spus eu rezumând ideea.

— Da, a spus Moe. Şi unul dintre aspectele cele mai importante ale acestei munci interioare este să îţi deschizi inima. A-ţi deschide inima înseamnă să îţi trăieşti viaţa în iubire – să fii deschis tuturor posibilităţilor umane, să ai încredere în felul în care viaţa ta se desfăşoară şi să fii cât mai viu cu putinţă. Trebuie să trăieşti în miezul minunăţiei vieţii tale, Jack – fii prezent în toată această strălucire din jurul tău. Chiar este o decizie pe care tu ai puterea să o iei. Şi cu puţin exerciţiu, vei ajunge să fii expert în astfel de lucruri. Helen Keller a spus aşa: „Niciun pesimist nu a descoperit vreodată secretele stelelor, nu a călătorit spre vreun tărâm necunoscut şi nici nu a deschis vreun paradis nou pentru sufletul omenesc.” Fii mai curajos cu propria-ţi viaţă – asta a funcţionat în cazul meu. A-ţi deschide inima înseamnă şi a te încrede mai des în instinctele tale şi a fi mai flexibil în faţa surprizelor care se ţes în pânza vieţilor noastre. Înseamnă să primeşti cu braţele deschise imprevizibilul şi să fii disponibil faţă de toate miracolele care te aşteaptă.

— Nu ştiu dacă cred în miracole. Sunt mai deschis ca oricând faţă de tot ceea ce mă înconjoară, dar a crede în miracole mi se pare puţin exagerat, am recunoscut eu.

Chiar în momentul ăla, Moe a luat-o la fugă. La început a alergat într-un ritm lejer, după care a început să prindă viteză.

— Urmează-mă! a strigat el după mine.

Am început şi eu să alerg, predându-mă în faţa acestei experienţe şi având încredere că voi învăţa

o lecţie din ea.

Moe a condus fuga noastră pe plajă, într-un maraton care mi s-a părut că a durat undeva între 15 şi 20 de minute bune. În tot acest timp a rămas tăcut şi concentrat pe ţinta sa: o dună de nisip aflată la capătul celălalt al plajei. Spre finalul alergării, când s-a apropiat de punctul spre care alerga, am reuşit să-l prind din urmă. Transpiraţia îmi curgea şiroaie pe obraji şi abia reuşeam să mai respir.

— Văd că ai mâncat prea multă mâncare italiană, a glumit Moe în timp ce-mi făcea semn spre cărarea ce urca dealul.

— Unde mergem? am gâfâit eu.

— O să vezi, mi-a răspuns el.

În vârful dealului se întindea un covor bogat de iarbă luxuriantă. Din punctul ăsta, se vedeau celelalte insule, vapoarele pe aburi care alunecau pe suprafaţa apei şi formaţiuni de corali, incredibil de frumoase.

— Priveşte acolo, mi-a zis Moe făcându-mi semn spre ceva ce semăna cu nişte ruine antice, care se ridicau la o distanţă oarecare de punctul în care ne aflam noi.

— Ce sunt alea?

— Ei bine, răspunse Moe jucându-se cu o scoică exotică prinsă în colierul de la gâtul său, la prima vedere par nişte ruine istorice sau un şir rudimentar de ziduri şi cărări pietruite. Dar dă-mi voie să-ţi spun ceva super tare referitor la imaginea pe care o ai acum în faţă. Dacă ar fi să zbori deasupra acestor ruine – care de altfel au fost construite de către primii localnici din Hawaii, cu mulţi, mulţi ani în urmă, ai descoperi ceva ce oamenii de ştiinţă au descoperit recent, în timp ce survolau locul cu elicopterele şi avioanele.

— Sunt numai urechi, l-am îndemnat eu nerăbdător.

— Ceea ce la prima vedere pare un complex de cărări şi ziduri, ridicat la întâmplare, este de fapt o

serie complexă de autostrăzi şi sisteme ce stau la baza unei civilizaţii extrem de bogate – dar asta numai dacă este privit de sus, dintr-un punct din care poţi avea o perspectivă completă asupra locului. Ideea e următoarea, îmi explică Moe mai departe. Atunci când vezi lucrurile dintr-un punct mai înalt, descoperi că lucrurile care la prima vedere par să nu aibă nicio legătură unul cu celălalt, sunt de fapt conectate între ele. Iar pentru mine ăsta e un miracol. Vezi tu, un miracol nu este altceva decât o schimbare de macaz a gândirii, schimbare ce te ajută să vezi lucrurile diferit faţă de cum le-ai vedea dacă ai sta jos, pe pământ. Şi, rămânând deschis în mod constant la noi şi noi moduri de a-ţi privi viaţa, vei vedea în cele din urmă miracolele care *chiar* se petrec sub ochii tăi. Cu cât rămâi mai deschis, cu atât mai mult vei observa că lucrurile lipsite în aparenţă de vreo conexiune care ţi s-au întâmplat de-a lungul vieţii, fac parte dintr-un sistem mai larg şi mai coerent decât ai fi tentat să crezi. Asta înţeleg eu printr-un miracol.

Apoi Moe s-a întins pe pământ. În doar câteva secunde, m-am trezit cu el făcând flotări în viteză.

— Acum ce naiba faci? am întrebat eu surprins.

— Mă menţin în formă, nimic mai mult, mi-a răspuns el.

Apoi a continuat să îmi vorbească, deşi sudoarea îi picura pe frunte.

— Jack, sunt atâtea lucruri care te aşteaptă, că nici măcar nu-ţi poţi imagina. Cheia este să ai încredere.

Iarăşi cuvântul acela. Ştiam că trebuie să am încredere că tot ce mi s-a întâmplat în trecut şi toate câte aveau să mi se întâmple în viitor făceau parte dintr-un program orchestrat la perfecţie, menit să mă conducă pe cărarea destinului meu şi spre cel mai elevat adevăr pe care l-aş putea vreodată cunoaşte.

— Încetează să mai trăieşti în mintea ta, mi-a spus Moe. Ai încercat metoda asta de operare atâta timp şi unde te-a adus?

— Sunt încă blocat, chiar şi după toţi aceşti ani, am recunoscut eu.

— Poate e timpul să înlocuieşti sistemul de operare cu unul nou, să trăieşti mai multe momente din viaţa ta filtrându-le prin inimă. *Fii* mai mult iubire şi îţi promit că porţile de aur ale unei lumi noi se vor deschide în faţa ta. Îndată ce începi să-ţi trăieşti viaţa în totalitate, din cel mai adânc loc din tine, şi vei începe să iubeşti cine eşti, toate lucrurile se vor schimba în bine. *Trăieşte-ţi viaţa ca pe o meditaţie asupra iubirii* – iubire pentru ceilalţi, iubire pentru tine însuţi şi iubire pentru lume. Asta vreau să îţi spun.

— Şi cum zici că ai ajuns aici? Care-i povestea ta, Moe?

— Cu toţii avem o poveste, nu-i aşa? Ei bine, eu am decis într-un final să renunţ la viaţa pe care o duceam pentru că mi-a scăpat pur şi simplu de sub control. Am dat tot ce aveam şi am călătorit prin lume, cu un rucsac în spate şi nimic mai mult. Am întâlnit oameni fascinanţi şi am luat contact cu diverse culturi. Am frecventat seminare de dezvoltare personală şi am petrecut luni în şir de unul singur, în sălbăticie. În India, am învăţat să meditez, iar în Australia m-am îndrăgostit de surf. Pe măsură ce am lucrat din ce în ce mai mult cu mine însumi, am ajuns într-un punct unde am început să găsesc răspunsuri la cele mai mari întrebări din viaţa mea. Am început să mă transform într-o persoană cu totul şi cu totul nouă, din multe puncte de vedere. Apoi, pe când mă aflam într-o vizită pe această insulă incredibilă, am descoperit plaja asta. Am simţit atunci că ăsta e locul de care aparţin. Şi de atunci, aici am rămas.

— Incredibil.

M-am gândit o clipă, după care l-am întrebat:

— Este important să fii singur ca să te descoperi pe tine însuţi?

— Nu, absolut deloc, mi-a răspuns Moe. De fapt, dacă stai singur perioade prea îndelungate de timp ai putea ajunge să fugi în felul ăsta de lucrurile la care trebuie să te uiţi. Poate funcţiona chiar ca un element de distragere a atenţiei de la lucrurile spre care trebuie să te apropii cât mai mult şi asupra cărora să lucrezi cel mai concentrat. Când am fost în India, am întâlnit o grămadă de călugări care şi-au trăit cei mai buni ani din viaţă în pustietatea din vârful munţilor, cu nimic altceva asupra lor decât o bucată de pânză şi un bol de orez, drept avuţie. Dar niciodată nu mi-au lăsat senzaţia că ar fi chiar atât de iluminaţi pe cât se dau.

— Mă surprinde să aud asta.

— Păi, dacă stai să te gândeşti puţin e destul de simplu să stai liniştit de unul singur în vârful unui munte, cu nimic altceva de făcut decât să-ţi contempli gândurile. Nu e greu să fii fericit şi lipsit de orice urmă de stres, cât e ziulica de lungă, când eşti singur-singurel şi n-ai pe nimeni pe lângă tine care să-ţi apese pe butoane şi să aducă la suprafaţa ta cele mai adânci probleme care te macină. Din punctul meu de vedere, procesul de elevare poate avea loc numai în lumea reală. Descoperim cine suntem ca oameni numai relaţionând cu cei din jurul nostru. Am descoperit, din proprie experienţă, că numai atunci când ne înconjurăm de oameni ajungem să cunoaştem adevăratul nostru sine. Uite, îţi dau exemplu o metaforă. Să zicem că te trezeşti singur într-o cutie albă. Fără ferestre, fără uşi – doar tu.

— Ok, vizualizez imaginea.

— Bun. Acum îţi dai seama ce vreau să spun? Fără nimic în jur în care să te vezi, nu poţi şti prea multe despre tine. Eşti doar tu singur într-o cutie.

— Îmi dau foarte bine seama ce vrei să zici. Am nevoie de încă un lucru în cutia aia, cu care să mă

compar.

— Ei bine, nu ştiu dacă e chiar nimerit cuvântul *a compara,* dar eşti pe drumul cel bun. Dacă pun placa de surf în cutia în care te afli, poţi spune că intervine un oarecare tip de relaţionare. Ai putea să te uiţi la placă şi apoi să te uiţi la tine. Acum ai putea să obţii informaţii despre tine pornind de la placa de surf – în raport cu ea. Ai putea observa că eşti mai înalt decât placa sau mai inteligent sau că te mişti mai mult. Aşa că numai prin relaţionare ajungem să ne cunoaştem.

— Foarte tare, am exclamat eu.

— Acum pliază metafora asta pe discuţia despre călugăr şi bolul cu orez. Sus, în vârful muntelui, nu relaţionează cu nimeni. Şi pornind de la acest aspect, nu poate avea loc nicio dezvoltare personală şi nici autodescoperire. Dar în momentul în care îl aducem înapoi în lumea reală…

Moe aşteptă ca eu să completez propoziţia.

— Atunci relaţionează cu alţi oameni, am exclamat eu. Se poate vedea reflectat în ceilalţi oameni din lume.

— Da. Şi pe măsură ce zilele trec, valurile lumii îl vor purta în sus şi în jos, făcându-l să reacţioneze în diverse feluri. Dacă cineva îl tratează rău, e posibil să se înfurie. Furia care ajunge la suprafaţă nu e altceva decât o ocazie de a vindeca o rană mai adâncă. Dacă ceva îl înspăimântă, atunci are o altă şansă să înveţe ceva despre el însuşi şi, procedând astfel, conştiinţa lui are posibilitatea de a se ridica la următorul nivel. Dacă o provocare îi aduce frustrare, atunci apare încă un vehicul pentru el care să îl ducă înapoi spre sine şi care să îi dea posibilitatea de a căuta ce anume din el are nevoie de întărire şi ce trebuie îmbunătăţit. Acum înţelegi cum a trăi în lumea reală, a merge la muncă, a-ţi plăti facturile şi, în general, a experimenta tot ce presupune condiţia de om este singura cale spre iluminare?

— Înţeleg. Chiar mi-e foarte clar. Dar, în cazul ăsta – şi sper că nu te vei supăra că te întreb asta – cum se face că *tu* trăieşti aici singur?

Moe nu mi-a răspuns imediat. După ce a analizat puţin întrebarea mea, a spus:

— Aici ai punctat foarte bine. Şi nu ştiu răspunsul la întrebarea asta, Jack. Tot ce pot spune este că mă aflu exact unde trebuie să fiu. Mi-am petrecut întreaga viaţă în mijlocul lumii, iar acum drumul m-a adus în locul ăsta. Intenţia mea este să rămân aici, dar viaţa se desfăşoară mult dincolo de aşteptările noastre. Cine ştie unde voi fi într-un an de-aici înainte? Deocamdată, mă bucur de locul în care mă aflu acum. Joc toate cărţile pe care le am în momentul prezent şi rămân deschis în faţa tuturor posibilităţilor şi a întregului potenţial. Inima mea e plină de bucurie în locul ăsta. Şi până nu îmi va spune altceva, eu aici am de gând să rămân.

Nu eram prea mulţumit de răspunsul pe care mi l-a dat Moe, dar nu i-am zis nimic. Îmi era clar că omul ăsta cu înfăţişarea lui Adonis şi liniştea lui Buddha ştia ceva ce eu nu ştiam. Nu aveam nici cea mai mică îndoială că îşi trăia viaţa în conformitate cu o filosofie mult mai profundă decât a mea.

Până să-l întâlnesc pe Părintele Mike, în urmă cu doar câteva săptămâni, viaţa mea era un dezastru. Îmbrăţişându-i viziunea unică asupra existenţei umane, viaţa mea zbura acum pe repede-înainte. Cine eram eu să judec felul în care trăia Moe? Da, abordarea lui era una neconvenţională. Dar dacă ar fi să trăim conform convenţiilor impuse de mase, societatea noastră nu ar fi depăşit Era Primitivă. Doar datorită noutăţii şi gândirii îndrăzneţe a vizionarilor acestei lumi au fost făcute progrese. Pe deasupra, ceea ce mă învăţa Moe avea sens.

— Jack, am împărtăşit cu tine astăzi o grămadă din cunoştinţele mele – sper că ţi-au fost de folos,

a spus Moe. Dar ne rămâne încă o grămadă de lucruri de discutat în următoarea lună. Şi cât timp te afli aici, vei locui în casa mea de oaspeţi.

— Casa de oaspeţi? M-am mirat eu cu glas tare, dat fiind că nu vedeam nicio altă clădire în afară de coliba lui, ridicată pe plajă.

— Da – e acolo, a venit răspunsul lui Moe şi-mi arătă un pat vechi, cu ramă de lemn, care zăcea în spatele „palatului" său.

— Vei dormi sub cerul liber, cât te afli în Hawaii.

Cu aceste cuvinte, Moe a coborât pe plajă, şi-a luat placa de surf şi s-a avântat în valuri.

8. Pătrunzând misterul

„Ceea ce nu se mai întoarce niciodată face viaţa atât de dulce.”

Emily Dickinson

În timp ce mâncam cu Moe fructe de papaya şi portocale la micul dejun, simţeam că explodez de curiozitate. Aşa că l-am întrebat dacă ar putea să-mi dea câteva detalii pe tema inimii.

— Viaţa mea s-a transformat în momentul în care am început să-mi urmez inima, a început el. Este extrem de important să îţi urmezi inima pentru că poartă în ea o inteligenţă mult mai mare decât cea pe care o ai în cap. Dacă accesezi înţelepciunea ascunsă în inima ta, atunci te poţi conecta la înţelepciunea vastă a lumii şi poţi pătrunde spre inima universului. Nu vreau să par prea mistic, dar ăsta e adevărul pe care l-am descoperit eu. Am încredere completă în înţelepciunea pe care inima mea mi-o oferă.

— Deci, trebuie să *trăiesc* în inima mea?

— Nu, de fapt, e ca o balanţă – un parteneriat. Din câte mi-am dat eu seama, ca să-ţi trăieşti viaţa la cel mai înalt standard, trebuie să faci în aşa fel încât inima şi mintea să lucreze împreună, în deplină armonie. Unii oameni trăiesc cu totul şi cu totul în inimile lor – sunt emoţii şi sentimente pure. Aceşti oameni au de cele mai multe ori probleme cu funcţionarea în lumea reală şi, de obicei, par a fi mereu îndrăgostiţi, iau cele mai proaste decizii posibile şi nu au niciun pic de conştiinţă practică. Alţi oameni trăiesc exclusiv în capul lor – sunt făcuţi în întregime din logică şi raţiune şi nu mai lasă niciun pic de loc pentru intuiţie şi pasiune, care să îi ghideze.

— Sincer, mie îmi plăcea de dl. Spock din serialul tv *Star Trek.*

— Da, Jack, ăsta e un exemplu bun. Şi, la fel ca Spock, astfel de indivizi par a fi reci ca gheaţa. Credinţa mea e că esenţialul în viaţă este menţinerea unui echilibru: fă în aşa fel încât capul şi inima să lucreze în aceeaşi echipă, ca parteneri de viaţă. Trăieşte cu înţelepciune, dar, în acelaşi timp, fii blând, păstrează-ţi latura practică, dar nu-ţi pierde spontaneitatea, fii curajos, dar arată că îţi pasă, fii responsabil şi, în acelaşi timp, pasional. Ia timp şi efort ca să stabileşti echilibrul ăsta – eu am încă zile când mă mai lupt cu mine însumi. Dar cu perseverenţă şi conştiinciozitate, vei reuşi.

— Cum să îmi deschid inima, Moe? Chiar vreau să *simt* mai mult şi să descopăr bucuria din viaţa mea, să trăiesc în sărbătoare şi fericire, am spus eu. Intuiesc că viaţa mea se va deschide îndată ce inima o va face – aşa cum spui tu, dar când îmi ceri să-mi deschid inima, e ca şi când mi-ai cere să discut cu tine în hawaiană. Nu ştiu cu ce să încep.

— Te înţeleg la perfecţie, mi-a răspuns Moe, pe un ton empatic. Am trecut şi eu prin asta, de-a lungul drumului. Şi tocmai de aceea sunt omul cel mai potrivit care să te ghideze, dacă nu te superi că ţi-o spun. Noi predăm celorlalţi lecţiile de care avem cel mai mult nevoie să le înţelegem, iar pentru mine, cea mai mare lecţie a vieţii mele a fost aceea de a-mi face inima mai disponibilă mie însumi. Şi am învăţat atât de mult, încât, iată, acum pot împărtăşi cu tine din experienţa mea. De fapt, tocmai mi-am amintit de o veche poveste despre ce zace într-o inimă. Pot s-o împărtăşesc cu tine?

— Sigur.

— La Răsărit, cu multe mii de ani în urmă, se credea că fiecare om de pe Pământ este un zeu. Dar omenirea a făcut abuz de puterile sale, aşa că Stăpânul Suprem a decis să-i ia toate puterile. Întrebarea era însă unde să ascundă acea scânteie de dumnezeire din om – sursa întregului talent uman, tot potenţialul şi gloria omului. Primul

sfetnic i-a spus: „De ce nu faci o groapă adâncă în pământ ca să ascunzi acolo sâmburele de dumnezeire?”, dar stăpânul a răspuns: „Nu, pentru că, până la urmă, cineva o să sape suficient de adânc şi o va găsi.” Atunci, al doilea sfetnic a spus: „Am o idee. De ce nu ascunzi sursa întregii puteri omeneşti pe vârful celui mai înalt munte?”. Din nou, Marele Maestru a refuzat. „Nu”, a spus Maestrul, „cineva se va urca până la urmă până în vârful muntelui măreţ şi o va găsi”. În sfârşit, cel de-al treilea sfetnic a zis şi el: „Şi dacă o ascunzi pe fundul celui mai adânc ocean din lume?” Dar Maestrul a răspuns: „Se va găsi cineva care să se scufunde în adâncuri şi să o găsească.” Apoi Maestrul a făcut o pauză şi a reflectat. După câteva momente, a vorbit din nou: „Am găsit soluţia. Voi ascunde miezul acestei extraordinare puteri, măreţii şi glorii adânc în inima fiecărui bărbat, a fiecărei femei şi a fiecărui copil de pe planetă, pentru că nu se vor gândi nicicând să o caute acolo.”

— E o poveste minunată, am spus eu.

— Vezi tu, Jack, inima ta ascunde mult mai multă înţelepciune şi haruri decât crezi tu. Ai zice că mintea are toate răspunsurile – şi că, dacă ai putea gândi mai mult, ai putea obţine mai mult. Poate crezi că dacă aduni mai multă informaţie şi dacă înveţi mai mult, atunci ai mai multe şanse să câştigi jocul vieţii. Şi poate crezi că, dacă îţi dai seama ce anume nu funcţionează în viaţa ta, atunci vei şti cum să faci lucrurile să funcţioneze din nou. Dar eu nu cred că viaţa funcţionează aşa.

— Trebuie să îmi urmez inima puţin mai mult? am presupus eu.

— Mult mai mult, a declarat Moe, pe un ton relaxat. Dar, te rog, fii blând cu tine însuţi. Calea dinspre cap spre inimă nu este una scurtă. Ţi-ar putea lua săptămâni, luni sau chiar ani ca să ajungi să te deschizi. Important este să faci primul pas pe calea asta.

— Şi cum anume fac asta?

— Eşti deja pe calea asta, mi-a răspuns Moe. Simplul fapt că ai fost suficient de curajos să vii aici şi să mă cauţi îmi arată că acea bucată din tine care ştie adevărul, este pregătită pentru ca inima ta frântă să fie vindecată.

Ştiam ce voia să spună Moe când s-a referit la inima mea frântă. Am senzaţia că toţi oamenii din lumea asta au avut inima frântă la un moment dat. Nu mă refer doar la inima frântă de pierderea cuiva drag – mă refer la frângerea inimilor noastre care se produce în momentul în care începem să realizăm că visele noastre au pălit şi cele mai mari dorinţe ale noastre nu au fost niciodată îndeplinite, când vedem starea în care se află la ora actuală lumea în care trăim şi valorile atât de lipsite de iubire care o dirijează, când ne vindem vieţile pe nimic şi ne subestimăm destinele. Mi-au trecut prin gând cuvintele lui Benjamin Disraeli: „Viaţa e prea scurtă pentru a fi trăită la scară mică."

Moe a continuat să îmi vorbească.

— Jack, plaja asta este o metaforă bună pentru viaţa ta. Viaţa este o plajă la atât de multe niveluri. Reflectă o călătorie care are şi părţi nisipoase, dar şi zone pietruite, locuri pline de curbe, dar şi locuri drepte. Uneori, când te trezeşti dimineaţa, vezi valurile care se sparg la mal şi simţi furia oceanului; alteori, totul e cuprins de o pace binecuvântată şi totul pare nemişcat. Cum mi-am trăit o bună parte din viaţă pe plaja asta, am ajuns să înţeleg că legile vieţii nu sunt, în realitate, altceva decât legile naturii. Observă felul în care funcţionează natura şi îţi vei da seama cum funcţionează viaţa, la cel mai autentic nivel al său.

Şi Părintele Mike mă învăţase lucrul acesta.

— Uite, să-ţi dau un exemplu, a zis Moe. Mi-am petrecut multe nopţi singur, aici, pe plajă. Uneori, stau treaz toată noaptea, fără să fac nimic altceva decât să respir, să meditez şi să mă cufund în măreţia acestui loc. Nu încetează niciodată să mă

uimească felul în care strălucirea zorilor invadează totul imediat după cea mai întunecată parte a nopţii. La fel se întâmplă şi în vieţile noastre. Absolut fiecare dintre noi trebuie să îndure bezna – dar momentul de întuneric *întotdeauna* trece, iar lumina întotdeauna se întoarce. De fapt, momentul în care te afli în mijlocul tăvălugului de probleme este momentul în care te afli cel mai aproape de soluţii. Iar când treci prin cea mai mare durere, află că cea mai mare pace pe care ai putea s-o simţi vreodată se îndreaptă cu repeziciune spre tine.

Nu m-am mai gândit niciodată la viaţă din perspectiva asta. Înţelepciunea lui Moe avea o notă de graţie şi eleganţă şi se asemăna cumva cu ce îmi împărtăşise Părintele Mike, cu atâta dragoste – amândoi îmi vorbeau despre inteligenţa extraordinară a lumii în care trăim. Conform filosofiei acestor doi maeştri, viaţa fiecărei fiinţe umane părea să se desfăşoare conform unui plan foarte exact – totul se întâmpla cu un motiv, iar viaţa nu era nici mai mult nici mai puţin decât un dar miraculos.

— Dă-mi voie să îţi dau câteva sfaturi practice acum, Jack. Unul dintre primele lucruri pe care ar trebui să le faci ca să te reconectezi la inima ta este să reaprinzi flacăra pasiunilor care s-au stins în tine. Poţi să începi să faci lucrurile care, în trecut, îţi umpleau inima aia mare care îţi bate în piept. Poţi să începi să faci lucrurile care vorbesc puştiului pasionat care se ascunde în tine şi care te face să râzi atât de tare, încât te doare burta. Redescoperă lucrurile care te mişcă şi care-ţi aduc lacrimi în ochi – la o adică, punctul în care lacrimile încep să îţi umple ochii este punctul în care universul vrea să te afli.

— Mă întreb de ce mi-a luat aşa mult să ajung în punctul în care să fiu gata să simt dragostea pentru viaţă. Ca să fiu sincer cu tine, Moe, mă simt prost că mi-au trebuit atâţia ani, am zis eu privind

în jos, spre nisip, şi simţind cum regretul începe să mă cuprindă.

— Jack, nu mai fi aşa dur cu tine. Este fix ce ţi-am zis mai devreme – eşti exact acolo unde trebuie să fii. Nu-ţi mai pune la îndoială calea şi bucură-te de locul în care ai ajuns deja. Tot ce ţi s-a întâmplat de-a lungul drumului, a fost menit să se întâmple. Acceptarea este cheia în momentul ăsta. *Acum* este un timp special în viaţa ta – savurează-l. Îţi recapeţi adevărata viaţă înapoi – cea care ţi-a fost menită înainte să apară în drum diverse obstacole.

Deodată, chipul lui Moe se relaxă într-un zâmbet larg.

— Când eram mic, mama şi tata îmi spuneau că ochii mei străluceau. Îmi spuneau că aveam o licărire în ei. Acum înţeleg ce voiau să spună: un copil care se joacă are ochii plini de strălucire.

— Ei bine, şi eu am fost un puşti destul de entuziasmat.

— Vreau să îţi recapeţi licărul acela din ochi. Şi când se va întâmpla asta, inima ţi se va deschide şi mai mult şi va începe să-ţi şoptească adevărul pe care îl cunoaşte.

— Moe, mi-ar plăcea mult să se întâmple asta.

— Şi se va întâmpla. Sfatul meu pentru tine este să începi să faci mai multe lucruri care te fac fericit. Urmează-ţi fericirea şi fă cât mai multe din lucrurile care, în trecut, îţi făceau inima să cânte. Pe măsură ce îmbătrânim, pierdem din vedere lucrurile care ne accelerau pulsul.

— Nici măcar nu-mi mai amintesc care erau pasiunile mele, am recunoscut eu cu tristeţe.

— Nicio problemă. Te vor găsi ele pe tine, îndată ce vei porni să le cauţi, m-a asigurat Moe. Pune-ţi întrebări, pentru că simplul act de a te angaja într-un autointerogatoriu va aduce la suprafaţă răspunsurile pe care le cauţi. Puneţi întrebări de genul: „Ce făceam eu în trecut când voiam să mă simt bine?” sau „Dacă nu aş fi fost

nevoit să lucrez, cum mi-aş fi petrecut zilele?" Şi îţi mai sugerez să începi să asculţi mai mult.

— Ce să ascult?

— Acele chemări interioare, Jack. Fii mai atent la acele impulsuri tăcute şi delicate care îţi vorbesc din cele mai adânci profunzimi ale tale. Sunt acolo, au o voce proprie şi strigă să fie auzite. Le ştiai pe vremea când erai copil – încearcă să le recunoşti şi acum, ca adult.

— Sunt atât de detaşat de aşa ceva încât mă tem că am pierdut orice legătură cu această profunzime pe care o port în mine. Ştiu că sunt complet închis şi chiar îmi trăiesc viaţa în mintea mea. Dar sunt dispus să încep să ascult aceste chemări interioare despre care vorbeşti.

— Minunat, a spus Moe. Intenţia ta de a începe să îţi asculţi inima cu mai multă atenţie este un pas uriaş spre momentul în care ea se va deschide, iar tu vei începe să te bucuri de darurile incomensurabile pe care are să ţi le ofere. Intenţiile în sine sunt ca nişte valuri uriaşe care se rostogolesc prin univers – şi, în mod inevitabile, revin la tine purtând cu ele cadouri minunate. Nu trebuie decât să continui să asculţi şi să observi. Jack, nu uita că inimile noastre ne vorbesc în momentele de tăcere din vieţile noastre. Fă-ţi timp să reflectezi asupra lucrurilor şi încearcă să le aprofundezi. Şi fii încrezător că va veni o vreme când toate schimbările care speri să se petreacă în viaţa ta, vor deveni certitudini.

— Universul este un loc prietenos, am adăugat eu, repetând cuvintele care deveniseră deja un fel de mantra pentru mine, în toată această călătorie spre zonele necunoscute din mine, în care mă avântasem.

— Te-ai prins, frate. Atâta timp cât crezi că totul va fi bine, atunci, indiferent ce se va întâmpla, noua ta realitate se va apropia de tine. Este exact ce spunea poetul Rumi din Sufi, cu mulţi ani în urmă: „Continuă să baţi şi, în cele din urmă,

bucuria dinlăuntrul tău va deschide o fereastră să vadă cine e la uşă.” Aceste impulsuri te vor conduce în anumite direcţii – sunt vocile inimii tale care te ghidează în direcţia propriului tău destin. Ai curajul de a sta drept în mijlocul misterului din viaţa ta şi o să vezi că vei avansa destul de bine pe cărarea pe care te afli.

— Să trăiesc în mister? E un fel de a spune lucrurilor pe nume destul de tare, Moe.

— Ei bine, am descoperit că singurul lucru pe care te poţi baza în viaţă este imprevizibilul. Această magie care este însăşi viaţa ta se trezeşte în momentul în care te azvârli în mijlocul misterului ei. Cu toţii ar trebui să petrecem mai mult timp în povestea care trebuia să fie de fapt viaţa noastră. Îmi plac foarte mult cuvintele lui T.H. Huxley, care sună aşa: „Stai jos în faţa oricărui fapt, asemenea unui copil şi fii gata să renunţi la orice preconcepţie. Urmează cu smerenie natura – oriunde şi în orice abis te-ar conduce ea, altfel nu vei învăţa nimic.” Spunând toate acestea, Moe s-a aşezat pe plajă şi mi-a făcut semn să-l urmez. A început să ridice un castel de nisip extrem de elaborat, cu turnuri şi o punte făcută dintr-o scoică. O vreme a lucrat fără să rostească nimic. Într-un târziu, a reluat discuţia.

— Inimile noastre îşi doresc să fie libere, a spus el în timp ce finisa ultimele detalii ale operei de artă pe care tocmai o făcuse. Una dintre cele mai mari dorinţe ale inimilor noastre este ca noi să fim exploratori, să călătorim prin viaţă ghidaţi de curiozitate şi uimire – dar asta nu se va întâmpla dacă ne ţinem închişi în faţa posibilităţilor pe care viaţa ni le oferă. Chiar trebuie să renunţăm la toate preconcepţiile pe care le avem în ceea ce priveşte felul în care vieţile noastre ar trebui să arate şi ce avem de făcut pentru a fi fericiţi. Eu unul chiar încerc să „urmez cu smerenie natura – oriunde şi în orice abis m-ar conduce ea”. Cine sunt eu să mă joc de-a Dumnezeu cu viaţa mea?

— Moe, cât de profund e ce ai spus adineauri. E clar că ai petrecut mult timp gândindu-te la asta.

— Am petrecut mult timp simţind asta, mai degrabă, mi-a răspuns el. Apropos de lucruri profunde pe tema asta, Albert Einstein a spus odată aşa: „Cel mai frumos lucru pe care îl putem experimenta este misterul. Este sursa întregii arte adevărate şi a întregii ştiinţe. Cel căruia îi este străină această senzaţie, cel care nu se mai poate opri să se minuneze şi să împietrească de uimire, este ca şi mort; ochii lui sunt închişi".

— Deci momentele de maximă vitalitate sunt cele pe care le trăim pătrunşi de un sentiment de uimire şi consternare. Mi se pare un mod de a trăi foarte liber, am spus eu. Nu trebuie decât să te deschizi în faţa întregului mister. Cred că aş putea face asta.

— Modul acesta de operare ca fiinţă umană va scoate la suprafaţă şi frici pe care le ascunzi în tine – este firesc. Dar simte acele frici şi apoi acţionează oricum. Petrece-ţi timp cu propriile temeri şi lasă-le să curgă prin tine. În cele din urmă, vor dispărea. Uite care este adevărata cheie în momentul ăsta: *Pentru ca viaţa ta să capete proporţii măreţe, atunci credinţa ta trebuie să fie mai mare decât temerile tale.* Numai în momentul în care crezi în faptul că universul este un loc prietenos, aşa cum spui tu, iar această credinţă este mai mare decât temerile care te-au limitat – abia atunci viaţa ta va căpăta culorile cele mai intense. Credinţa ta în faptul că lumea aceasta are drept scop cel mai bun interes pentru tine, dar că adesea trimite miracole deghizate în dificultăţi, trebuie să fie mult mai mare decât teama că aceste dificultăţi îţi vor ruina viaţa. Credinţa ta în inteligenţa universală trebuie să depăşească mult teama că eşti singur în faţa tuturor acestor obstacole. Există un plan mult mai mare care îşi urmează cursul, iar tu trebuie să te încrezi în el. Odată ce vei face asta, magia din viaţa ta va putea ieşi la suprafaţă.

Moe îşi frecă stomacul şi se întinse.

— În fine, revenind la ce spuneam referitor la regăsirea pasiunilor tale, a continuat el. Atunci când creştem în medii care nu permit prea multă autonomie personală – cu alte cuvinte, atunci când ni se spune tot timpul ce avem de făcut – pierdem contactul cu adevăratele dorinţe din inimile noastre. Ne deconectăm de preferinţele pe care le avem şi de lucrurile care ne umplu inima de bucurie. Pierdem cumva dimensiunea lucrurilor pe care le iubim şi apoi devenim nişte adulţi care nici măcar nu ştiu ce înseamnă cu adevărat dorinţele. În consecinţă, nu ştim cum să procedăm astfel încât inimile noastre să bată şi să savureze experienţa de a fi pe de-a întregul viu, asumat în acest prezent. Şi astfel, adevăratele noastre pasiuni rămân îngropate în noi.

— Îngropate?

— Da. Jack, nu ştiu dacă ştii ce o să-ţi povestesc acum. Respectatul pictor James McNeill Whistler a studiat la Academia Militară din West Point. În timp ce se afla la cursul de inginerie, profesorul le-a cerut studenţilor să deseneze imaginea unui pod. Whistler a desenat un pod absolut minunat, arcuit şi construit din piatră şi a adăugat la imagine doi puştani care pescuiau fericiţi de pe acest pod. Profesorul a văzut cei doi copii, s-a enervat şi s-a răstit la Whistler cerându-i să şteargă cele două personaje din desenul său. Whistler a refăcut desenul, de data aceasta plasându-i pe băieţi pe malul râului. Profesorul s-a înfuriat şi mai tare şi a ţipat la Whistler să şteargă cele două personaje de tot din imagine. Whistler s-a conformat, dar în versiunea finală a desenului, a înlocuit cei doi puşti cu ceva ce l-a şocat pe profesor.

— Ce a făcut Whistler?

— A desenat două morminte mici pe malul râului, pe ale căror cruci erau scrise numele copiilor.

— Înţeleg miezul acestei învăţături, am spus eu. Atunci când pierdem conexiunea cu inimile noastre, pierdem în esenţă conexiunea cu acel copil spiritual dinlăuntrul nostru.

— Da, Jack. Şi e nevoie de practică nu glumă, pentru a ne reconecta cu acele lucruri care ne vorbesc de la cel mai adânc nivel şi pentru a ne regăsi acea scânteie de lumină pe care o aveam în noi când eram copii. E nevoie de multă muncă pentru a ne întoarce în noi şi pentru a conştientiza cine suntem cu adevărat.

— Ce fel de muncă?

— Din nou, e vorba de o muncă ce se desfăşoară la nivel interior. Poţi începe prin a te gândi în fiecare zi la lucrurile care te fac fericit. Spre exemplu, ce îndeletniciri te umplu de energie şi te fac să zâmbeşti? Aşază tot pe hârtie, pentru că dacă îţi notezi reflecţiile, ajungi să le înţelegi mai bine. Acestea sunt dorinţele inimii tale, dorinţe care *trebuie* împlinite dacă speri să îţi creezi o viaţă extraordinară. Mă folosesc puţin de cuvintele lui Joseph Campbell: „Dacă îţi urmezi cu adevărat fericirea, ajungi pe o cale care ţi-a fost la îndemână tot timpul, te-a aşteptat, iar viaţa pe care trebuie să o trăieşti este cea pe care o trăieşti acum. Atunci când vezi asta, începi să întâlneşti oameni care fac parte din câmpul fericirii tale şi care îţi deschid uşile. Îţi spun că trebuie să îţi urmezi fericirea şi să nu te temi, şi o să vezi că uşile se vor deschide, în locuri în care nici măcar nu ştiai că există o uşă.”

— E o afirmaţie incredibil de puternică, am comentat eu.

— Da, aşa este. Atunci când îţi urmezi inima şi asculţi dorinţele adevăratului tău eu, ţi se va deschide înainte un univers plin de posibilităţi şi vei păşi peste pragul unei noi realităţi. Vor începe să se ivească tot soiul de coincidenţe pline de sens – spre exemplu, o slujbă care ţi se potriveşte va apărea chiar la momentul potrivit. Vei părea că eşti atins de magie, vei atrage în viaţa ta oamenii

potriviţi şi cele mai bune oportunităţi. Dar toate aceste întâmplări nu vor fi altceva decât o confirmare pe care lumea ţi-o dă, cum că te afli pe drumul cel autentic.

În timp ce Moe vorbea, un val imens s-a spart de stâncile adunate într-un colaj fabulos în apropierea noastră, şi ne-a stropit cu câteva picături proaspete din ocean. Eu m-am simţit mai degrabă iritat decât entuziasmat de incident, dar Moe a început să râdă.

— Uaaaau, ce bine a fost! mai stropeşte-mă cu chestia aia o dată! a strigat el spre ocean, fără niciun pic de reţinere.

Apoi şi-a continuat şirul vorbelor pe care mi le împărtăşea.

— De asemenea, este foarte important să încetezi să te mai lupţi.

— Ce vrei să spui cu asta? am întrebat eu.

— Încetează să te mai lupţi şi începe să fiinţezi. Lupta aduce stres, iar stresul este o barieră uriaşă în calea dorinţei tale de a atinge o stare de graţie, pace şi fluiditate – genul de stare în care trebuie să fii pentru a atrage cea mai bună variantă de viaţă spre tine. Pe vremea când făceam parte din lumea corporatistă, nu vedeam decât oameni care se luptau, se împingeau şi făceau nenumărate încercări. *Se făcea* prea mult şi *era* prea puţin. Legile naturii nu funcţionează aşa. Pentru a creşte o floare, nu e nevoie de luptă sau încercări – pur şi simplu, se întâmplă. Este un proces uimitor de frumos, natural, care are loc. Dacă încerci să forţezi floarea să crească mai repede, o ucizi. Şi cu toate astea, noi fix aşa procedăm cu vieţile noastre. Jack, nu poţi împinge oceanul. Trebuie să-l laşi să curgă liber. Şi dacă nu înţelegi acest aspect şi rămâi prins în luptă, practic nu faci altceva decât să te împotriveşti legilor naturii.

— Iar asta presupun că nu aduce decât necazuri, nu-i aşa?

— Ei bine, n-aş folosi chiar cuvintele astea, pentru că mi se par destule de dure, dar aş zice că, dacă alegi să te acţionezi împotriva naturii, cu siguranţă te-ai asigurat de o lecţie sau două.

— Corect.

— Aşa că tot ce zic este să pluteşti mai mult prin viaţă, frate. Şi atunci viaţa va pluti prin tine. Trăieşte într-o stare de calm, de abandonare, lasă-te purtat de valurile pe care viaţa le aduce la tine. Încetează să te mai lupţi cu viaţa ta, nu-ţi mai condiţiona fericirea băgându-ţi în cap că lucrurile trebuie să arate într-un fel sau altul. În mod ironic, atunci când faci asta, viaţa ta începe să se îmbunătăţească şi adevărata fericire va pluti spre tine. Încetează să mai încerci tot timpul să analizezi fiecare eveniment, bun sau rău. În loc să faci asta, încearcă să-l trăieşti pur şi simplu. Aceasta este calea spre mister: detaşarea de consecinţe. Nu lăsa cele mai bune ore ale vieţii tale să se irosească. Ieşi din luptă şi intră în miezul energiei care pune în mişcare lumea. Aceeaşi energie care a creat oceanul acesta puternic din faţa noastră, te-a creat şi pe tine. Aşa că, în loc să i te opui, uneşte-te cu ea – încetează să mai încerci din răsputeri să obţii ce vrei de la viaţă. Acesta este unul dintre paradoxurile lumii: lucrurile spre care vei alerga, vor fugi de tine. Cu cât te opreşti din a-ţi face griji pe tema felului în care viaţa ta ar trebui să arate, cu atât mai mult viaţa ta va fi una mai bună.

— Bine, Moe, înţeleg. Cred că trebuie să pun stop vieţii frenetice pe care am trăit-o până acum. Trebuie să ies din lupta asta cu toţi şi cu toate şi să devin unul cu ceea ce se întâmplă – conştientizând faptul că sunt exact acolo unde am fost menit să fiu. Presupun că ceea ce vrei de fapt să îmi spui este că ar trebui să încetez să mai încerc să-mi conduc viaţa şi să o accept pur şi simplu, având încredere că, indiferent de felul în care arată acum, totul face parte dintr-un plan mai mare.

— Da. Viaţa ta, a mea, fiecare viaţă este atât de frumoasă. Atâta doar că nu reuşim să ne facem timp să înţelegem acest lucru. Tu de ce te grăbeşti mereu? Spre ce alergi?

— Nu m-am gândit niciodată la asta cu adevărat. Dar, ai dreptate. Până acum câteva săptămâni, viaţa mea nu era altceva decât o cursă lungă. Partea amuzantă este că încep să realizez că nici măcar nu ştiam unde se afla linia de sosire. Alergam doar de dragul de a alerga. Poate încercam să fiu atât de ocupat pentru a părea important.

Moe a clătinat din cap.

— Probabil că şi ăsta era un motiv.

— Cred că o făceam şi pentru a mă completa pe mine cumva şi pentru a umple una dintre găurile alea interne despre care mi-ai vorbit.

— Probabil. Dar adevăratul aspect pe care trebuie să îl reţii, Jack, este următorul: trebuie să te bucuri de proces, de desfăşurarea în ansamblu a vieţii tale. Trebuie să devii mai prezent în propria-ţi viaţă – ieşi la lumină în întregime şi savurează momentele. Asta e tot ce contează în realitate. Călătoria în sine contează mai mult decât finalul.

Moe avea dreptate. Viaţa nu e altceva decât o serie de momente. Dacă eu le ratam, îmi ratam viaţa. Era timpul să mă schimb fundamental.

— Bun, dar dacă e să lucrez la mine însumi din perspectiva aceasta, nu ar trebui să o fac într-un ritm cât mai intens şi mai rapid, astfel încât să mă schimb cât mai repede posibil?

— Drăguţă întrebare. Eu vin şi te întreb din nou: care-i graba? Jack, viaţa este un proces. Şi nu uita că este plin de paradoxuri. Uite încă un aspect pe care să îl iei în calcul: dacă te mişti prea repede, o să ajungi să îţi încetineşti procesul de schimbare.

— Părintele Mike m-a învăţat acelaşi lucru.

— Ei bine, avea dreptate. Dacă îţi accelerezi transformarea personală, o să ajungi să regresezi. Trebuie să creezi spaţiu pentru ca lucrurile pe care

le înveţi să aibă timp pentru sedimentare. Învaţă, acţionează şi apoi *fii* – aceasta este calea maeştrilor.

— Învaţă, acţionează şi apoi, *fii*?

— Da. Atunci când înveţi ceva, în special atunci când înveţi cum să îţi trăieşti viaţa iubind călătoria prin care te poartă şi bucurându-te de fiecare moment, există un proces alcătuit din trei etape – care te va duce la nivelul de maestru. Mai întâi afli ce trebuie să înveţi, iar etapa asta se poate realiza citind cărţile potrivite pe tema subiectului pe care vrei să-l stăpâneşti. Apoi trebuie să dai timp învăţăturii să se sedimenteze şi să se integreze în viaţa ta. Asta se face prin *experimentarea* celor învăţate, prin aplicarea practică în laboratoarele zilelor tale. Aceasta este etapa în care „acţionezi". Odată ce ai bifat şi această etapă, care de altfel ar putea dura o perioadă destul de lungă de timp, vei ajunge în cele din urmă la etapa în care trebuie să „fii" parte din propria-ţi viaţă. Acesta e punctul în care trăiesc maeştrii. Ei nu încearcă să trăiască, ei trăiesc pur şi simplu. Şi nu încearcă să fie prezenţi în întregime, ei pur şi simplu sunt.

— Moe, ai nişte idei cu adevărat interesante. Sunt pur şi simplu profunde, la toate nivelurile.

— Şi, în acelaşi timp, de o simplitate la fel de profundă. Uite un alt mod de a pune în cuvinte ceea ce tocmai te-am învăţat. Există patru paşi prin care un om trebuie să treacă pentru a ajunge de la nivelul de începător la cel de maestru. Primul este *incompetenţa inconştientă.* Din păcate, acesta este locul în care majoritatea oamenilor îşi trăiesc vieţile. În această etapă introductivă, nu ştim ce anume nu cunoaştem. În esenţă, suntem inconştienţi – trăim într-o stare asemănătoare somnului, nu ştim cine suntem cu adevărat şi ce ar putea deveni vieţile noastre. Dar, odată ce deschidem ochii şi ne trezim, odată ce începem să ne asumăm responsabilităţi faţă de propriile noastre vieţi şi pentru crearea propriilor noastre

destine, ne ridicăm la următorul nivel, care este acela de *incompetenţă conştientă.* Aici, începem să ne dezvoltăm un soi de conştiinţă a lucrurilor pe care nu le cunoaştem despre noi înşine.

— Cu alte cuvinte, devenim conştienţi de incompetenţa cu care ne trăim vieţile?

— Exact. Odată ajunşi aici, dacă rămânem conştienţi şi continuăm să lucrăm la sinele nostru interior, vom ajunge la următoarea etapă: aceea de *competenţă conştientă.* Este o etapă în care încep să apară rezultate minunate. Creăm la modul conştient o existenţă extraordinară. Singura problemă este că încă încercăm. Lupta există în continuare.

— Şi asta duce la stres, am exclamat eu.

— Exact. Suntem conştient competenţi de felul în care ne conducem viaţa. E un punct bun în care să te afli, dar nu este un loc atât de grozav încât să îţi petreci tot restul vieţii în el. Cu toţii ar trebui să aspirăm la cea din urmă şi cea mai elevate etapă – aceea de *competenţă inconştientă.* Această etapă a vieţii este etapa măiestriei. Şi nu este vorba de a nu mai învăţa sau a nu mai acţiona – este vorba, pur şi simplu, de a fi.

— Înţeleg, am spus eu. Îmi place la nebunie felul în care explici procesul. Deci, în multe privinţe, aceasta este călătoria vieţii la care toţi ar trebui să aspirăm?

— Pentru mine, asta este. Oricum, tot ce trebuie să ştii la ora asta este să te relaxezi. Relaxează-te, frate. „Lasă-te moale”, cum zicem noi aici, în Hawaii. „Viteza perfectă, fiule, este atinsă atunci când eşti acolo”, spunea înţeleptul scriitor Richard Bach. E timpul să „fii din nou acolo”, în viaţa ta.

Şi, spunând acestea, Moe a intrat în „palatul” său şi a adus cu el prânzul format din sandvişuri cu peşte şi fructe proaspete. Am mâncat în tăcere preţ de o oră, lăsându-ne cuprinşi de frumuseţea acelui loc uimitor şi bucurându-ne de soarele ale cărui raze ne sărutau feţele.

— Da, să îţi petreci viaţa doar în cap şi departe de inima ta este un mod destul de stresant de a trăi, prietene, a zis Moe într-un final, continuând să privească oceanul. Nu este prea elegant să trăieşti aşa. Există un alt fel de a percepe cărarea pe care te poartă viaţa. Poate că cel mai bun mod de a defini lucrurile astea sună aşa: schimbă macazul de la a încerca să îţi controlezi viaţa la a deveni curios despre viaţa ta.

— Şi ce înseamnă asta mai exact?

— În loc să încerci să îţi dai seama de tot ce se întâmplă, trăieşte totul mânat de curiozitate. Nu trebuie să ştii unde vei fi într-un an de aici înainte – nu trebuie să ştii nici măcar ce vei face peste o lună. Îndepărtează-te de această nevoie de garantare a lucrurilor din viaţa ta, nevoie de care suntem toţi dependenţi, şi îndreaptă-te spre curiozitatea de care toţi avem nevoie. Pur şi simplu, fii. Trăieşte momentul cu fiecare picătură a energiei tale vitale şi bucură-te de darul pe care timpul prezent ţi-l face. Comorile vieţii se vor deschide în faţa ta numai dacă tu eşti cu adevărat deschis faţă de ele.

— Dar cu siguranţă nu vrei să spui că nu trebuie *să faci* nimic niciodată. Adică, în ce fel poţi crea o viaţă extraordinară dacă nu încerci nimic, niciodată? Nu-mi poţi spune că e greşit să îţi stabileşti ţeluri şi să-ţi faci planuri şi să munceşti din greu?

— Bine punctat. E totul o balanţă, nu-i aşa? Toate lucrurile pe care le-ai menţionat acum vin din zona raţională şi este perfect normal să fie aşa. Acum, în cazul tău, e timpul să aduci la înaintare inima, încetează să mai încerci să îţi controlezi viaţa şi căile naturii. Tu nu ştii ce e cel mai bine pentru tine. Chiar nu ştii.

— Presupun că inteligenţa mea nu poate fi mai mare decât inteligenţa care conduce lumea, am recunoscut eu.

— Minunat fel de a privi lucrurile, Jack. Aşa că deschide-te mai mult. E o lume mult mai mare în jurul tău, decât îţi poţi tu imagina. Trăieşte mânat de curiozitate. Trăieşte cuprins de uimire. Trăieşte şi minunează-te.

Îmi plăcea la nebunie cum suna ce spunea el.

— Devino mai conştient şi mai asumat, a continuat Moe. Caută indicii, descoperă modelele şi conectează punctele. Detectează sincronia şi serendipitatea şi conştientizează că toate aceste coincidenţe minunate nu sunt altceva decât viaţa ta – cea mai bună variantă a ei posibilă – venind în întâmpinarea ta. Poţi exersa să trăieşti conştient prin simplul fapt de a fi mai atent la ce se întâmplă în jurul tău. Devino mai atent la dansul vieţii. În timp ce mergi la muncă, de exemplu, în loc să te laşi prins de dialogul tău interior, antrenează-ţi mintea să fie atentă la ce se întâmplă în jurul tău. Observă culoarea cerului şi formele norilor. Uită-te la frunzele care cad din copaci şi observă cum se simt razele soarelui în timp ce îţi încălzesc faţa. Simte atingerea Mamei Pământ pe tălpile tale. Îţi sugerez chiar să devii atent la bătăile inimii tale. Exersându-ţi astfel mintea şi atenţia, vei ieşi din zona raţiunii şi te vei apropia de cea a inimii. Vei experimenta în fiecare zi o trăire mai intensă. Şi vei avea parte de mult mai multă distracţie. Un mod chiar mai puternic de a ieşi din zona pur raţională şi de a te muta în zona inimii şi a corpului este pur şi simplu… să ieşi din cap şi să te muţi în corpul tău.

— Hă?

— Unul dintre cele mai eficiente moduri de a ieşi din zona asta în care doar mintea conduce şi de a te depărta de toată pălăvrăgeala mentală care te împiedică să trăieşti în momentul prezent este de a petrece mai mult timp cu corpul tău.

— Şi cum fac asta?

— Fii atent la senzaţiile corpului tău, veni răspunsul lui prompt. În zilele în care mintea ta o

ia la galop, într-un ritm frenetic, întreabă-te la modul cel mai conştient cu putinţă: „Cum mă simt?”, „Ce senzaţii experimentează corpul meu acum?”, „Mi se strânge cumva inima, îmi tresar muşchii piciorului sau simt o durere în inimă?” Această tehnică minoră, dar atât de eficientă, te va sustrage imediat din zona mentală şi te va atrage înspre zona inimii. Şi atunci când trăieşti mai mult în inima ta, vei observa că te vei bucura mai mult de călătoria vieţii.

— Şi lupta ia sfârşit, am adăugat eu.

— Chiar ia sfârşit. Jack, chiar nu e nevoie să pui totul cap la cap. Asta e doar efectul temerilor tale, e tot ce aduce în joc frica. Viaţa este un grozav roman de mistere, în care e scrisă povestea vieţii tale. Care mai e distracţia dacă ştii totul dinainte, cum se va desfăşura şi care va fi finalul, înainte să ajungi la ultimul capitol? Cum ar fi dacă cineva ţi-ar spune dinainte cum se termină un film super tare, înainte ca tu să apuci să-l vezi?

— N-aş fi prea amuzat de fază – aş pierde tot farmecul filmului.

— Exact. Aşa cum spui tu, „universul este un loc prietenos” şi indiferent ce se întâmplă, se întâmplă pentru binele tău. Destinul tău se va desfăşura aşa cum trebuie să se desfăşoare. Între timp, bucură-te de prezent. Trăieşte-l din plin. Trăieşte-l autentic. Trăieşte-l cu bucurie. Trăieşte-l cu toată inima. Viaţa va avea grijă de ea însăşi. Dar gata cu învăţăturile pe ziua de azi. Hai să facem surf!

Spunând astea, Moe Jackson, geniul milionar al publicităţii, transformat într-un hippie surfer, a sărit în picioare, şi-a luat placa de surf şi s-a îndreptat spre mare.

9. Cum să creşti pe tărâmuri nisipoase

„Viaţa, ca proces în desfăşurare, ar trebui să însemne naşterea unui suflet. Aceasta este cea mai înaltă formă de alchimie şi justifică prezenţa noastră pe Pământ. Aceasta este chemarea şi virtutea noastră.”

Henri Frédéric Amiel

Primele două săptămâni petrecute cu Moe, au fost dintre cele mai intense şi minunate perioade din viaţa mea. Ne trezeam devreme, mâncam fructe proaspete la micul dejun şi apoi petreceam următoarele ore plimbându-ne pe plajă, în timp ce el îmi împărtăşea din înţelepciunea lui despre cum să îmi deschid inima şi să simt dragostea pentru viaţă. M-am ataşat enorm de acest om minunat care m-a învăţat secretele căilor inimii şi valoarea care se ascunde în spatele unei vieţi trăite într-un spirit ludic, spontan şi energic. L-am admirat pentru ceea ce a făcut – faptul că a lăsat în urmă viaţa materială şi şi-a urmat cântecul inimii. Şi l-am respectat pentru persoana care a devenit. Asemenea Părintelui Mike, Moe era blând, bun şi plin de dragoste.

— Unul dintre cele mai bune moduri de a-ţi trăi viaţa din inimă este de a schimba judecata cu compasiunea, a început să-mi spună Moe într-o dimineaţă, în timp ce se bronza pe plajă. Simplul fapt de a deveni mai conştient asupra ideii de a fi o persoană mai iubitoare, îţi va deschide inima într-un mod uimitor. Fii mai atent la felul în care îi tratezi pe ceilalţi oameni. Petrece mai mult timp concentrându-te pe puterile lor, mai degrabă decât pe slăbiciunile lor. Aminteşte-ţi că pe patul de moarte n-o să regreţi niciodată că ai fost cel mai iubitor om pe care l-ai cunoscut vreodată sau că ai fost un om care a crezut în semenii săi şi care i-a copleşit cu dragoste necondiţionată. De fapt, la

sfârşitul vieţii, s-ar putea să descoperi că acesta a fost cel mai bun şi mai plin de satisfacţii lucru pe care l-ai făcut vreodată. Devenind mai conştienţi la nivel de intenţie şi deliberare în ceea ce priveşte cantitatea de dragoste şi bunătate pe care o dăruieşti celorlalţi oameni, îţi vei întări de fapt inima *ta.* Pare o tehnică evidentă pentru consolidarea muşchilor inimii, dar de cele mai multe ori este trecută cu vederea uşor.

— Dar dacă devii mai conştient, asta nu înseamnă că te întorci de unde ai plecat şi ajungi iar să trăieşti mai mult în mintea ta? l-am întrebat eu în timp ce tăiam un pepene verde pe o bancă de lemn, de lângă grădina lui Moe.

— Este o întrebare justă. Da şi nu. A fi conştient este un proces care nu are loc în inimă, într-adevăr, dar te ajută să creezi o punte între creierul tău şi inimă.

— Bine, atunci cum aş putea să devin mai conştient în direcţia asta – în a deveni o persoană mai iubitoare?

— Ei bine, unul dintre lucrurile care mă ajută pe mine este să meditez asupra persoanei iubitoare care îmi doresc să fiu.

— Am auzit o grămadă despre meditaţie zilele astea. Care e faza cu meditaţia? m-am interesat eu.

— Meditaţia nu înseamnă altceva decât să îţi foloseşti mintea şi imaginaţia pentru a crea o viaţă interioară mai bună, mi-a răspuns Moe. Totul se rezumă la a-ţi imagina felul în care ţi-ai dori să fii în anumite circumstanţe. Meditaţia este un fel de glorificare a vizualizării – nimic altceva decât concentrare mentală, cu un iz de dezvoltare personală în ea. Dar dacă faci asta în mod regulat, vei reuşi să deschizi noi căi în mintea ta şi îţi vei înmuia inima. De asemenea, vei începe să accesezi iubirea din inima ta. Scopul tău este de a deveni mai iubitor în raport cu lumea, nu-i aşa?

— Corect.

— Minunat. Atunci când te trezeşti dimineaţa – şi chiar aş vrea să încerci asta în următoarele zile – găseşte-ţi un loc liniştit pe plajă şi aşază-te într-o poziţie confortabilă. Apoi, închide ochii şi începe să respiri adânc. A respira corect înseamnă a trăi corect, iar respiraţia calmă şi adâncă va avea darul de a te calma. Te va plasa în afara minţii, în corpul tău, în inima ta.

— Deci, o parte din logoreea asta mentală va dispărea?

— Sigur că da. Acum, te rog, fii puţin atent la ce îţi spun, Jack. Pe măsură ce te relaxezi mai mult, te vei deschide din ce în ce mai tare la ideea de sugestie. Acesta este momentul în care începi să rescrii felul în care te comporţi în viaţa de zi cu zi şi îţi vei crea un model a ceea ce înseamnă să fii un om mai iubitor. E aproape ca şi când, în starea asta, ai deveni un arhitect ce creează desenul ideal. Şi, odată ce acel desen este gata pe pânza imaginaţiei tale, lumea exterioară îl poate concretiza, manifesta conform designului tău personal.

— Ce bine ai spus-o, Moe! Deci, dacă meditez în fiecare zi şi proiectez în minte aceste imagini cu varianta mai bună şi mai empatică a eului meu, o voi traduce în cele din urmă într-o realitate?

— Nu ai altă variantă – este una dintre cele mai importante reguli ale naturii. Jack, meditează asupra felului în care îţi doreşti să tratezi oamenii din viaţa ta. De fapt, încearcă să te vezi acţionând cu mai multă compasiune în situaţiile dificile cu care te confrunţi de obicei. Poţi face şi meditaţii de „deschidere a inimii”, spre exemplu, îţi poţi imagina inima ca pe o floare, şi apoi să o priveşti cum se deschide şi îşi revarsă dragostea în univers.

— Foarte tare.

— Şi făcând genul ăsta de exerciţiu în fiecare zi, te va ajuta să treci de la registrul în care judeci şi găseşti vină oamenilor apropiaţi ţie, la registrul în care îi vezi în adevărata lor lumină, prin filtrul

compasiunii şi al iubirii autentice. Vei putea să le zăreşti inocenţa şi să-i iubeşti pentru ceea ce sunt ei în realitate. Un alt mod de a-ţi deschide inima este de a fi mai dispus să ajuţi. Strategia asta iarăşi pare să se bazeze pe bunul simţ elementar, dar bunul simţ este oricum în zilele noastre, numai elementar nu, a remarcat Moe, potrivindu-şi mai bine ochelarii de soare pe nas.

— Sunt de acord. Odată am auzit un orator spunând că lucrurile cele mai uşor de făcut sunt, în acelaşi timp lucrurile care sunt cele mai uşor să *nu* le faci.

— Destul de adevărat. Poţi să foloseşti câteva scurtături în munca ta asupra inimii exersând bunătatea prin servirea celorlalţi fără să aştepţi nimic în schimb. Ştii, cea mai bună modalitate de a-ţi reduce propria suferinţă este de a reduce suferinţa altora. Cu cât îi ajuţi mai mult pe ceilalţi oameni, la modul cel mai onest cu putinţă, cu atât mai repede inima ta va începe să bată într-un nou ritm. Dacă oferi mai mult altora, cu intenţia sinceră de a le îmbunătăţi vieţile, răsplata pe care lumea ţi-o va da, va fi pe măsură, iar nivelul existenţei tale va creşte. Nu e mare filosofie – nu este nevoie decât de devotament şi de o înţelegere a felului în care funcţionează totul. Şi vreau să subliniez faptul că a dărui ceva aşteptând să primeşti o recompensă la schimb, nu înseamnă cu adevărat a dărui. Antoine de Saint-Exupery a ales cuvintele extrem de bine când a spus: „Adevărata dragoste începe acolo unde nu se aşteaptă nimic la schimb.” Gândeşte-te puţin, Jack – când îţi deschizi inima faţă de cineva şi îl ajuţi sincer, cum te simţi?

— Mă simt minunat, am răspuns eu gândindu-mă la acele câteva ocazii din trecutul meu când am fost mai interesat de bunăstarea altuia decât de propriul meu câştig.

— Exact. De fiecare dată când faci ceva bun pentru cineva – iar punctul ăsta chiar este important – nu acţionezi pozitiv doar asupra

vieţilor lor, ci îţi îmbunătăţeşti în aceeaşi măsură şi propria ta stare. Cu cât îi serveşti mai mult pe ceilalţi, cu atât mai bine te vei simţi în forul tău interior. Stima de sine îţi va creşte şi te vei simţi mai bine cu tine însuţi. La un nivel adânc, în sinea ta, ceva se va schimba şi va începe să crească. Ştii la ce mă refer?

— Nu?

— Mă refer la respectul faţă de tine însuţi, la cantitatea de dragoste pe care o ai pentru tine.

Moe a sorbit o gură de apă din cana lui de tinichea şi mi-a întins-o şi mie.

— Vrei şi tu?

— Nu, mulţumesc. Deocamdată sunt bine.

— Ce e al meu e şi al tău, Jack.

Ştiam că vorbea serios.

— Fac pariu că te gândeşti că nu părăsesc niciodată plaja asta, nu-i aşa? a întrebat Moe schimbând subiectul conversaţiei.

— M-am întrebat, sincer să fiu. Dar e un loc destul de frumos – te-aş înţelege dacă n-ai pleca niciodată de aici.

— Ei bine, dă-mi voie să îţi mărturisesc ceva. În fiecare vineri dimineaţă, prietena mea Samantha vine pe aici cu jaful ei de camionetă şi plecăm împreună spre oraş. Ne petrecem restul dimineţii gătind la adăpostul local destinat oamenilor fără adăpost şi cerşetorilor. Aceasta este una dintre activităţile cele mai importante din viaţa mea – îmi dă un sens adânc şi mă face să simt că sunt un membru activ al societăţii. „Fericirea se naşte atunci când îţi dedici viaţa întrajutorării celorlalţi.” – am mai citit ideea asta în cărţi, dar abia când am început să o pun în aplicare am realizat cât adevăr ascunde. Personal, cred că serviciile şi actele de bunătate pe care le săvârşim faţă de ceilalţi sunt într-un fel chiria pe care o plătim pentru că locuim pe această planetă. Te rog să nu uiţi că mâna care dă este aceeaşi mână care strânge şi, odată cu dăruirea, începi să şi primeşti.

— Deci când mă întorc acasă, ar trebui să fiu mai atent la a-i ajuta pe alţii, am spus eu. Aş putea fi un prieten mai bun prietenilor mei şi să iau considerare ideea de a fi cu adevărat lângă ei atunci când au mai multă nevoie de mine. Mi-aş putea face timp în fiecare săptămână pentru voluntariat sau orice altă formă de serviciu în folosul comunităţii. Aş putea să-i ajut cu adevărat pe oamenii la care ţin, sprijinindu-i în demersul lor de a-şi îndeplini visele şi de a-şi trăi vieţile în nota adevărului lor suprem, în loc să îmi fac atâtea griji cu privire la ce am eu de câştigat. Dacă stau să mă gândesc mai bine, aş putea practica dăruirea acţionând pur şi simplu cu dragoste şi bunătate faţă de străinii de pe stradă. Ar fi drăguţ să plătesc taxa de drum şoferului din spatele maşinii mele, pe podul pe care îl traversez de fiecare dată când merg la muncă. Sau ce tare ar fi să cumpăr o cafea cuiva, de la cafeneaua pe care o frecventez. Ar fi minunat să împart puţin mai mult din mine cu oamenii din jurul meu – aş putea lăsa oamenii să o ia înaintea mea atunci când se blochează traficul şi să zâmbesc mai mult în timp ce-mi văd de treburile cotidiene. Moe, chiar simt valoarea care se ascunde în spatele acestui concept.

— Toate ideile astea sunt excelente – mai ales cea cu sprijinirea celorlalţi în a-şi împlini visele şi cea cu actele de binefacere faţă de străini. Să faci bine oamenilor zi de zi pare o strategie atât de simplă, dar din păcate este unul dintre acele lucruri de care uităm cu desăvârşire. Întotdeauna am considerat că o viaţă se măsoară nu în decenii, ci în fapte bune. Dar trebuie să menţionez că cea mai bună modalitate de a ajunge într-un punct în care să poţi manifesta o iubire fără margini faţă de ceilalţi este de a atinge punctul în care poţi manifesta o iubire nemăsurată faţă de tine însuţi. Jack, îţi jur că viaţa ta se va muta într-un câmp cu totul şi cu totul nou din momentul în care vei începe să practici autoiubirea.

— Chiar vreau să mă iubesc mai mult pe mine însumi, am spus eu. Tu zici că nu pot dărui iubire altuia dacă nu simt dragoste adevărată faţă de mine însumi?

A clătinat din cap.

— Da. Dragostea de sine este carburantul care pune în mişcare procesul de autoschimbare şi te ajută să te transformi într-o persoană mai iubitoare faţă de ceilalţi.

— M-am gândit mult la dragostea de sine în ultima vreme, Moe. Credeam că mă iubeam pe mine însumi, dar cu cât mă gândesc mai profund la asta, cu atât mai mult realizez că sunt atâtea părţi din mine pe care le-am negat. Cred că ascund în mine multă furie generată de diverse lucruri care mi s-au întâmplat de-a lungul vieţii. Iar eu abia acum devin conştient de furia asta şi de felul în care se insinuează în fiecare interacţiune pe care o am cu ceilalţi, precum şi în felul în care trăiesc cu mine însumi.

— Ei bine, va trebui să lucrezi la problema asta. Majoritatea dintre noi are o tonă de furie pe care o proiectează asupra lumii şi care colorează fiecare lucru pe care îl facem, noi ca oameni. Furia aceasta are chiar darul de a atrage în vieţile noastre oameni care îşi etalează propria mânie ca un soi de empatie faţă de ceea ce simţim noi. Trebuie să scapi de furia care ţi-a îngreunat inima; apoi va trebui să depăşeşti tristeţea care va urma acestei etape. Apoi va trebui să depăşeşti frica şi regretele – următoarele straturi care îţi acoperă inima. Şi abia atunci poţi ajunge la iertarea care îţi este atât de necesară să avansezi în viaţă. Ştii că iertarea este, de fapt, un demers făcut în folosul tău, nu-i aşa?

— Serios?

— Da. Toate durerile tale pe care le-ai suferit în trecut şi care rămân neiertate se aglomerează în spatele tău, trăgându-te înapoi pe măsură ce încerci să avansezi în viaţă. Atunci când lucrezi cu tine

însuţi, când te angajezi să scapi de aceste dureri permiţându-ţi să simţi această furie care te macină, să experimentezi tristeţea şi apoi să te apropii de iertare, vei scăpa de sacii ăştia de moară – odată pentru totdeauna. Te vei elibera de o greutate imensă, iar lumea ta va fi cuprinsă de uşurare. Atunci, vei putea înainta fără probleme şi vei putea lumina universul cu lumina pe care o ascunzi în tine. Aminteşte-ţi, nu poţi ajunge dintr-un singur pas la cel de-al doilea nivel, iar dacă stai prins în rănile din trecutul tău nu faci altceva decât să rămâi blocat la primul nivel. Jack, continuă să sapi din ce în ce mai adânc şi să te eliberezi de trecutul tău. În curând, vei ajunge la al doilea nivel, apoi la al treilea. Şi, în cele din urmă, va veni ziua când vei ajunge acasă.

— Iar călătoria vieţii este o călătorie înapoi spre casă, am spus eu. Părintele Mike m-a învăţat asta.

— Încă o dată, Părintele Mike are dreptate. Mie îmi place şi ce a zis Mark Twain: „Iertarea este mireasma pe care violeta o lasă pe călcâi când acesta o striveşte.”

— Oh, ce minunat ai spus! am exclamat eu cu entuziasm.

— Vezi tu, Jack, iertarea înseamnă să treci cu vederea ceva ce ţi-a fost făcut de către cineva în trecut – iertarea înseamnă să accepţi acel lucru care ţi-a fost făcut şi să realizezi că singurul motiv pentru care acel om te-a rănit a fost faptul că, el însuşi, trecea printr-o formă de frică. Tot lucrând la propriul meu sine în zona aceasta a acceptării anumitor lucruri care mi-au adus suferinţă de-a lungul vieţii, mă întorc adesea la Rugăciunea Serenităţii, care sună cam aşa: „Dumnezeu mi-a dat serenitatea de a accepta lucrurile pe care nu le pot schimba, curajul de a schimba lucrurile pe care le pot schimba şi înţelepciunea de a face diferenţa între ele.”

— Moe, ce-mi povesteşti tu, pare să fie un stil de viaţă destul de avansat – să vezi pe cineva care

te-a rănit în lumina fricii care îl consumă.

— Dar eu simt că lucrul ăsta este adevărat. Îţi poţi trăi viaţa fie în iubire…

— Fie în frică, l-am întrerupt eu.

— Da, cum de-ai ghicit asta? Tot de la Părintele Mike?

— Ei bine, ştie foarte bine ce vorbeşte. Dacă nu acţionezi faţă de aproapele tău din iubire – şi poate fi oricine, de la mama ta până la un străin oarecare – atunci impulsul care naşte acţiunea este frica. Deci cel care te răneşte o face pentru că este stăpânit de frică, la un nivel sau altul.

— Moe, cred că m-ar ajuta puţin dacă mi-ai da un exemplu în cazul ăsta. E un concept destul alambicat şi mi-e greu să îl integrez în sistemul meu de gândire, am recunoscut eu şi m-am întins lângă el pe nisip, să mă bronzez.

— Nicio problemă. Să zicem că ai o afacere şi unul dintre angajaţi te jecmăneşte de o grămadă de bani.

— Asta ar fi o chestie destul de greu de iertat.

— Dar a făcut asta din frică, de ce nu l-ai ierta?

— Cum adică din frică? Tipul mi-a luat banii!

— O persoană acţionează fie din dragoste, fie din frică, nu-i aşa? m-a întrebat Moe pe un ton sugestiv. Frica nu trebuie să însemne în mod necesar frică pentru siguranţa personală. Aceea este doar un fel de frică. Dar sunt multe alte forme de teamă care ne controlează până la cele mai adânci niveluri. Am putea fi stăpâniţi de frica de a nu se profita de noi. Ar putea să ne fie frică să nu părem proşti. Am putea fi controlaţi de frica de a nu fi abandonaţi. Ar putea să ne fie frică să nu fim lăsaţi fără sprijin. Ne-ar putea fi frică să nu fim trădaţi.

— Deci ce frică l-ar putea motiva pe hoţul din exemplul tău? l-am întrebat eu, intrigat de filosofia pe care tocmai o auzeam.

— Ar putea fi frica de sărăcie – poate că nu e conştient de abundenţa lumii în care trăim şi de

modul în care bogăţiile sale ne inundă vieţile atunci când ne debarasăm de frica de a nu fi suficient cât să ajungă pentru toţi. Poate că are o credinţă adânc înrădăcinată conform căreia nu se vede capabil să ducă o viaţă prosperă dacă munceşte mult şi tratează oamenii cu respect – aşa că îţi fură ţie banii. Sau poate că îi este teamă că nu este destul de competent ca om şi ca angajat al tău – aşa că îi este frică să nu fie concediat. Are nevoie de bani ca să îşi hrănească familia, aşa că îţi fură *ţie* banii. Acţiunile lui sunt, în mod evident, greşite, iar comportamentul lui nu trebuie trecut cu vederea, dar este stăpânit de frică. El este – şi, din nou, ţin să subliniez că asta se întâmplă la un nivel psihologic foarte profund – este înspăimântat. Pedepseşti un copil înspăimântat?

— Nu, presupun că nu.

— Bun, păi şi atunci ce-ar trebui să faci? m-a întrebat Moe.

— I-aş răspunde copilului cu dragoste – l-aş sprijini, l-aş consola şi l-aş ajuta.

— Exact. Şi asta trebuie să faci şi cu omul care ţi-a furat banii. Îl ierţi, îl ajuţi şi îi arăţi dragoste.

— Îi arăt dragoste? am întrebat eu nevenindu-mi să cred ce-mi aud urechile.

— Da, ideal aşa ar fi. Şi dacă ai putea să faci asta, ai opera la un nivel atât de înalt de iluminare şi de putere personală, încât viaţa ta nu ar fi nimic altceva decât o continuă bucurie. În starea asta, ar fi atrase spre tine cele mai uimitoare comori, zi de zi. În cazul hoţului din exemplul nostru, ar trebui cel puţin să-l ierţi, ca să poţi evolua în cadrul propriei tale vieţi. Ar fi important să analizezi felul în care acesta ţi-a făcut rău, să accepţi că acest rău a avut loc şi apoi să îl elimini din sistemul tău. Pentru a înainta cu adevărat, va trebui să te eliberezi de răul care ţi-a fost făcut şi să înţelegi că această întâmplare poartă cu sine un dar. Ţi s-a ivit în cale o oportunitate şi ţi s-a dat o lecţie prin

durerea pe care ai suferit-o – învaţă-ţi lecţia şi mergi mai departe.

— Viaţa este o şcoală în care creştem, nu-i aşa?

— Chiar aşa este, mi-a răspuns Moe.

— Trebuie să practic mai mult această eliberare de relele care au fost comise în viaţa mea, pentru că am tendinţa să repet la infinit lucrurile pe care oamenii mi le-au făcut în trecut – e ca o obsesie. Mă extenuează şi mă seacă de energie. Uneori nu vreau decât să mă culc şi să uit de toate lucrurile pentru care îmi fac griji, am mărturisit eu cu sinceritate.

— Jack, am impresia că tu nu ştii cât de binecuvântat eşti în realitate. Îţi sugerez să priveşti puţin din perspectiva tuturor lucrurilor bune din viaţa ta. Asta mă face să mă gândesc la un vechi proverb care suna cam aşa: „Am plâns că nu am pantofi în picioare, până în momentul în care am văzut un om fără picioare.”

Cuvintele acestea m-au lovit direct în inimă. M-am simţit cuprins de o emoţie puternică.

— Vieţile noastre se pot schimba atunci când devenim conştienţi de toate lucrurile pozitive pe care le trăim, a continuat Moe, atunci când începem să trăim cu un sentiment mai profund de perspectivă şi mai multă apreciere a adevărului. Atât de puţini dintre noi ştiu cu adevărat adevărul despre propriile lor vieţi – ne prindem în pânza propriilor noastre poveşti. Aşa cum discutam adineauri, rămânem prinşi în lucrurile care ni s-au întâmplat cu un an în urmă sau cu doi sau zece ani în urmă. Jack, şi eu am fost în punctul ăla în care îmi petreceam dimineţile făcându-mi griji pentru tot soiul de lucruri pe care diverşi oameni mi le-au făcut în urmă cu mulţi ani. Ajunsesem să văd lucrurile mult mai distorsionate decât erau în realitate. Mă gândeam cum să mă răzbun şi cum să-i fac pe oamenii ăia să plătească pentru ce mi-au făcut. Era un stil de viaţă destul de meschin, de asta pot să te asigur.

— Eu unul sunt în mare parte cam cum zici tu că ai fost odată. Fac fix acelaşi lucru, dar am de gând să mă opresc.

— Cu mult timp în urmă, Confucius a spus: „Înainte să porneşti în căutarea răzbunării, ai face bine să sapi două morminte”, a zis Moe, izbucnind în râs.

— Minunat punctat, Moe. Doamne, dar ştiu că ne luăm în serios, nu glumă! Suntem toţi atât de absorbiţi de noi înşine, încât avem senzaţia că suntem centrul universului. Ne păcălim singuri să credem că necazurile noastre sunt cele mai mari şi singurele nenorociri de pe lumea asta. Dar nu suntem atât de importanţi pe cât credem noi că suntem, nu-i aşa? Marele fizician Stephen Hawking ar fi spus că ne aflăm pe o planetă minoră, patronată de o stea de dimensiuni moderate, localizată undeva la periferia unei galaxii, care se numără printre alte sute de mii de milioane de galaxii. Dat fiind acest aspect, chiar realizez că problemele şi frustrările noastre nu sunt chiar atât de mari. Ne aflăm pe planeta aceasta pentru o perioadă de timp atât de scurtă şi, cu toate acestea, percepem lucrurile într-o cheie atât de gravă.

— Da, aşa este, a fost de acord Moe. Cu toţii trebuie să dezvoltăm o capacitate mai amplă de a aprecia darurile din viaţa noastră. Şi apreciind lucrurile bune din vieţile noastre, acele lucruri se vor amplifica.

— Dar cum aşa?

— Gândeşte-te în termeni economici: când ceva se apreciază în valoare, casa ta să zicem, ce se întâmplă atunci?

— Păi, aprecierea aduce cu sine creşterea preţului. Devine mai valoroasă.

— Bun. Acelaşi lucru e valabil pentru lucrurile pe care le apreciezi în viaţă: dacă apreciezi răsăritul soarelui, acesta va deveni o parte mai valoroasă a vieţii tale şi îi vei da o valoare mai

mare. Dacă îţi apreciezi prietenii, atunci valoarea prieteniei lor va creşte şi ei vor însemna mai mult pentru tine. Dacă îţi apreciezi sănătatea, va căpăta mai multă valoare în viaţa ta şi o vei percepe ca fiind mai importantă.

— Uau, ăsta e un mod foarte inteligent de a privi lucrurile, am remarcat eu entuziasmat.

— Cred că adevăratul punct important este următorul: dacă trăieşti într-o stare constantă şi interminabilă de recunoştinţă, experienţa vieţii devine mult mai valoroasă şi mai preţuită. Ţi se va modifica felul în care percepi lumea – te vei bucura de micile plăceri ale vieţii mult mai mult şi vei savura fiecare binecuvântare, oricât de minusculă ar fi, pe care fiecare zi ţi-o va aduce. *Trebuie* să-ţi exersezi mai des recunoştinţa. Procedând astfel ajungi la un alt fel de a-ţi deschide inima şi de a iubi viaţa. A exersa în fiecare zi recunoştinţa nu înseamnă altceva decât a exersa în fiecare zi dragostea.

— Şi cum pot să practic recunoştinţa? l-am întrebat eu.

— Unul dintre lucrurile pe care eu le fac în fiecare zi este să-mi binecuvântez mâncarea. Înainte de fiecare masă, mulţumesc în tăcere, cu cea mai mare sinceritate, pentru mâncarea pe care sunt pe punctul de a o savura: le mulţumesc fermierilor care au crescut produsele aflate acum pe masa mea, îi mulţumesc pescarului care a prins peştele şi le mulţumesc vânzătorilor de la piaţă care au pus marfa la dispoziţia mea. Apoi, mulţumesc întregului univers că mi-a dat privilegiul de a avea mâncare pe masă, într-o lume în care milioane peste milioane de oameni nu au ce mânca. Este o tehnică simplă, care însă va declanşa schimbări majore asupra ta. Crede-mă când îţi spun asta.

— Sună tare. Cred că prin simplul fapt că apreciezi mâncarea cu care te hrăneşti, îi creşti

valoarea şi încetezi să o percepi ca şi când ţi s-ar cuveni, nu-i aşa?

— Aşa e. Şi făcând acest ritual, inima mea se deschide, iar eu văd lumea ca pe un loc mai frumos, mai darnic. Aşa cum îţi spuneam mai devreme, dacă faci asta vei începe să vezi mai clar cât de norocos eşti.

— Bine punctat, am răspuns eu. În colţul ăsta de lume, oamenii chiar nu realizează cât de mult au. Nu obişnuim să numărăm binecuvântările care ni se aduc.

— Dap. Îmi place la nebunie să fac liste cu binecuvântări. Au darul de a mă ţine concentrat pe tot binele din viaţa mea.

— Ce e o listă cu binecuvântări?

— E o simplă înregistrare a tuturor lucrurilor, indiferent cât de mici ar fi ele, pe care le iubesc şi pe care viaţa mi le oferă. Scriu despre faptul că trăiesc pe plaja asta. Scriu că mă bucur de o sănătate extraordinară. Scriu că sunt un dansator minunat. Scriu că mă culc în fiecare noapte sub cerul liber. Şi, aşa cum îţi spuneam mai devreme, îmi amintesc ce binecuvântare este faptul că am cu ce mă hrăni în fiecare zi. Şi aş putea continua la infinit. Ce vreau să spun e simplu: fiecare dintre noi are o grămadă de lucruri pentru care să fie recunoscător, dar, cu toate acestea, majoritatea dintre noi se concentrează mai mult pe lipsuri decât pe abundenţă. Iar partea amuzantă este că, cu cât te concentrezi mai mult pe ce ai bun în viaţă, cu atât mai mult începi să atragi spre tine binele.

— Mai ştii şi alte practici care m-ar putea ajuta să creez o atitudine recunoscătoare? l-am întrebat eu.

— Îţi sugerez din toată inima să îţi faci o rugăciune zilnică. Asta nu are nimic de-a face cu a fi religios – asta este treaba ta. Rugăciunea despre care vorbesc se leagă în întregime cu ideea de a fi recunoscător. Creează o rugăciune scurtă, încărcată emoţional, care să exprime recunoştinţa ta sinceră,

pe care o simţi din toată inima, pentru tot ce ai. Recită rugăciunea asta de fiecare dată când te trezeşti şi de fiecare dată înainte să adormi. Încă o dată îţi spun, rezultatele vor fi spectaculoase.

Moe m-a studiat preţ de o secundă.

— Jack, instrumentele pe care ţi le ofer ar putea să ţi se pară puţin ciudate. Dar important e că funcţionează. Ah, mai sunt încă două modalităţi prin care poţi să îţi întăreşti muşchii recunoştinţei tale. Una dintre ele este să trimiţi scrisori de dragoste.

— Dar nu sunt îndrăgostit de nimeni.

— Nu trebuie să fii. Aceste scrisori de dragoste sunt de altă factură – nu se referă la dragostea romantică, ci se rezumă la dragostea umană. Uite un exemplu: să zicem că mergi la cină şi mâncarea este absolut excepţională. Îţi recomand ca, a doua zi, să scrii o „scrisoare de dragoste” bucătarului-şef, în care să îi spui cât de mult ţi-a plăcut masa pe care a pregătit-o pentru tine şi în care să îi lauzi talentul deosebit pe care îl are. Va fi atât de fericit.

— Iar eu o să mă simt grozav.

— Exact. Asta o să îţi mărească stima de sine şi te vei simţi mai bine faţă de tine însuţi. Te vei simţi binecuvântat. Dacă îţi duci maşina la service, iar persoana care o preia face treabă bună, trimite o „scrisoare de dragoste” şefului său în care să îi spui că ţi-a plăcut foarte mult felul în care ai fost servit şi apreciezi bunăvoinţa angajatului său. Fii tot timpul atent la oamenii cărora le-ai putea trimite astfel de scrisori. De fapt, îţi recomand ca, după ce te întorci acasă, să cumperi un pachet de 100 sau 200 de cărţi poştale. Eu mereu sunt în căutarea celor care au inscripţionate pe ele mesaje pline de inspiraţie. Atunci când găsesc unele care îmi plac, le cumpăr la pachet. Apoi, ori de câte ori cineva este amabil cu mine, îi trimit o „scrisoare de dragoste”.

— Moe, dar tu nu părăseşti aproape niciodată plaja asta.

— Ei bine, în ultimele două săptămâni am fost aici cu tine – pentru că am o misiune, de a te ajuta, aşa cum i-am promis lui Cal că voi face. Dar, în general, merg în oraş destul de des. Şi atunci când merg, vânez ocazii de a-mi exprima recunoştinţa.

— Ai menţionat încă un lucru pe care ar trebui să îl fac.

— Aşa e. Instrumentul final prin care îţi poţi arăta recunoştinţa este de a face fiecărei persoane pe care o întâlneşti un dar.

— Asta ar putea deveni costisitor, am comentat eu cu sinceritate.

— Nu mă refer la un dar formal, mi-a răspuns Moe. Ar putea fi ceva simplu, cum ar fi să zâmbeşti onest faţă de cineva pe care tocmai l-ai cunoscut. Ar putea însemna să oferi o îmbrăţişare sau un compliment sincer, într-o lume în care am uitat importanţa aprecierii oneste a cuiva. Ai putea dărui cuiva o floare, o singură floare proaspătă, culeasă din grădina ta sau ai putea să îi dai o gogoaşă caldă pe care tocmai ai scos-o din tigaie. Chiar şi a asculta pe cineva cu toată atenţia şi cu inima larg deschisă este un dar care va atinge oamenii în locuri pe care nici măcar nu ţi le imaginezi.

Moe s-a apropiat de mine. A început să se uite fix în ochii mei, cu un zâmbet blând pe faţă. Nu a rostit niciun cuvânt – a continuat să se uite în ochii mei, cu atenţie. După câteva momente, ceva incredibil s-a întâmplat. Am simţit cum ceva în pieptul meu s-a deschis. În acelaşi timp, am simţit aceeaşi senzaţie de confort şi siguranţă pe care o aveam când eram un puşti, iar mama mă îmbrăţişa înainte să merg la culcare.

— Ce îmi faci? l-am întrebat pe Moe. Trăiesc nişte senzaţii absolut uimitoare.

— Fac ceea ce întotdeauna încerc să fac atunci când mă aflu în prezenţa unei alte fiinţe umane, Jack. Îţi transmit dragoste. Inima mea e larg deschisă şi nu fac altceva decât să apreciez

persoana care eşti. Inima mea vorbeşte inimii tale, iar tu simţi asta. Atunci când interacţionăm cu alţii, se întâmplă mult mai multe lucruri decât conştientizăm noi.

— Este o senzaţie extraordinară să simt toată această dragoste pe care mi-o transmiţi, i-am spus eu.

— Ştiu, mi-a răspuns Moe. Acesta este cel mai mare dar al meu pentru tine.

Apoi, Moe s-a întins spre mine şi m-a îmbrăţişat. Am observat că avea ochii plini de lacrimi.

— Eşti un om bun, Jack, a adăugat el. Mă rog să pui în folosul binelui tot ceea ce ai învăţat până acum. Lumea noastră are atâta nevoie de oameni care să fie mai empatici, mai înţelegători şi mai iubitori. Ai putea fi un adevărat lider pentru atâţia alţii dacă reuşeşti să devii un model al calităţilor din viaţa ta – sunt sigur de asta. Şi ai încredere că, pe măsură ce îţi vei deschide inima, cu atât mai mult viaţa ta – cea mai bună variantă a ei – ţi se va revela.

Moe a pornit apoi agale spre apă. A intrat mai întâi cu un picior, apoi a înaintat. În scurt timp, înota graţios, privind fix spre linia orizontului. Îl auzeam râzând şi cântând în timp ce stropea în jur cu apă. În timp ce îl priveam pe acest maestru înţelept bucurându-se de moment, ceva în adâncul meu a început să se schimbe… şi atunci, deodată, am început să plâng.

10. Surfingul şi dragostea de sine

„Abia atunci când uităm tot ce am învăţat, începem să cunoaştem.”

Henry David Thoreau

Pe parcursul următoarei săptămâni, am ajuns mai adânc ca oricând în inima mea. Integram de ceva timp în sistemul meu existenţial lecţiile lui Moe, precum şi înţelepciunea Părintelui Mike, iar schimbările care aveau loc în viaţa mea erau cu adevărat surprinzătoare. Filosofiile pe care le învăţam chiar funcţionau, chiar dacă unele dintre ele păreau puţin mistice. Simţeam cum mă schimb într-un ritm mai rapid decât mi-aş fi imaginat vreodată. Chiar începeam să mă conectez la un alter ego mai evoluat şi să văd lumea printr-o nouă pereche de ochi, aşa cum m-a încurajat Părintele Mike să o fac. Mai mult, mă simţeam mai fericit decât oricând în viaţa mea şi o pace interioară profundă a început să pună stăpânire pe mine. Dragostea era ceva ce nu cunoscusem înainte, cel puţin nu în felul acesta. Acum o trăiam – nu în relaţie cu o altă persoană, deşi ştiam că urma să se întâmple şi asta, dar în relaţie cu mine însumi.

— Jack, văd că devii un surfer destul de bun în apele astea, mi-a spus Moe în prima zi a ultimei noastre săptămâni împreună.

M-a ajutat să învăţ sportul pe care îl iubea atât de mult şi acum zâmbea spre mine, cu mândrie.

— Eşti un talent înnăscut, ştii.

— A devenit o pasiune de-a mea – unul dintre acele lucruri care îmi fac inima să cânte. Mă simt din nou ca un copil, atunci când fac surfing alături de tine. Este super distractiv. Îţi mulţumesc din suflet că m-ai scos din amorţeala în care intrasem, i-am spus eu.

— Cu plăcere. Azi, înainte să ne avântăm în valuri, aş vrea să mai discutăm puţin despre

dragostea de sine. În ultimele trei săptămâni, am împărtăşit cu tine foarte multe cunoştinţe şi este destul de clar că lucrurile chiar încep să se schimbe în tine.

— Ceea ce se întâmplă cu mine este aproape miraculos, Moe. Îţi sunt foarte recunoscător.

— Nu ai de ce. De asta mă aflu aici. Care-i rostul vieţii dacă nu să îi ajuţi pe alţii?

— Aşa e.

— Oricum, te descurci minunat. Poţi chiar promova autoiubirea, a continuat Moe, dacă alegi cu înţelepciune limbajul prin care să te descrii. Vocabularul pe care îl folosim este mult mai important decât realizează mulţi dintre noi. Dacă nu îţi vorbeşti cu bunătate, în forul tău interior, şi dacă nu alegi cuvinte pline de iubire pentru dialogul pe care îl porţi cu tine însuţi, atunci nu poţi fi bun cu ceilalţi. Cu cât îţi oferi mai multă dragoste, cu atât mai multă iubire vei avea pentru ceilalţi – asta e partea pe care deja ai învăţat-o. Nu poţi dărui ceva ce nu ai deja, nu-i aşa?

Am clătinat din cap.

— Nu.

— Deci este absolut fundamental să îţi aminteşti că eşti stăpânul iubirii care sălăşluieşte în tine. Atunci şi numai atunci te vei afla în poziţia de a dărui în mod automat iubire tuturor celor din jur. Ce încerc să îţi zic este că trebuie să fii bun cu tine însuţi. Fii *cu adevărat* bun faţă de tine însuţi. Tratează-te pe tine însuţi aşa cum te-ar trata cel mai mare erou al tău. Şi o metodă de a începe să faci asta este să te vorbeşti de bine faţă de tine însuşi. Cuvintele pe care le rostim conţin o putere imensă, Jack. Există o energie specifică, ce încarcă fiecare cuvânt pe care îl folosim.

— Serios?

— Da. Tot, dar absolut tot pe lumea asta este energie. Ai studiat cumva fizica, din întâmplare, la facultate?

— Da, chiar am studiat-o. Am urmat câteva cursuri de ştiinţă pentru că, la un moment dat, am crezut că voi urma medicina.

— Minunat. Atunci dă-mi voie să te întreb: placa asta de surf chiar este o placă de surf?

M-am simţit derutat.

— Păi, da… nu este?

— Nu uita, întoarce-te la legile fizicii. Toate lucrurile care par materiale văzute cu ochiul liber, în realitate sunt…

— Energie! am exclamat eu.

— Corect. Această placă de surf nu este altceva decât un conglomerat de particule subatomice, care se mişcă într-un ritm incredibil de rapid. Şi orice fizician bun îţi va confirma faptul că aceste particule subatomice nu sunt altceva decât energie. În ochii omului, placa de surf pare un obiect solid. Dar, în realitate, nu este – asta este iluzia vieţii.

— Deci absolut tot pe lumea asta nu e altceva decât energie, am spus eu gânditor. Ştiu că e adevărat, dar, cu toate astea, e un fapt pe care îl uităm atât de uşor. Ne păcălim cu iluzia că obiectele materiale sunt ceea ce par iniţial să fie.

— Da, a replicat Moe.

— Şi cuvintele pe care alegem să le folosim sunt şi ele tot energie?

— Cu siguranţă. Aşa cum gândurile noastre nu sunt altceva decât ghemotoace de energie pe care le eliberăm în lume, cuvintele pe care le rostim sunt mesageri.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Nu vreau să fiu prea tehnic aici, dar trăim în ceea ce fizicienii numesc *un univers holografic,* ceea ce înseamnă că primim înapoi – într-o formă sau alta – ceea ce degajăm. Dacă avem gânduri legate de sărăcie, de exemplu, vom atrage o mai mare sărăcie în vieţile noastre pentru că aceste gânduri nu sunt altceva decât energie şi ce se aseamănă se adună. Dacă ne gândim cu frică la ceva, atunci ne vom izbi de situaţii înfricoşătoare.

De aceea marele lider spiritual Mahatma Gandhi a spus: „Nu o să las pe nimeni să umble prin mintea mea cu picioarele murdare.”

— Poţi să-mi explici asta mai bine? l-am întrebat eu fascinat de ceea ce auzeam.

— Bine. Un gând legat de sărăcie, cum ar fi *N-am niciodată suficient de mulţi bani şi e dificil să devin bogat* are o anumită energie şi o anumită frecvenţă la care particulele care formează acest gând vibrează.

— Are sens ce spui.

— Şi am învăţat la fizică faptul că lucrurile care vibrează la aceeaşi frecvenţă se atrag reciproc.

— Aşa e.

— Deci gândurile pe care le ai sunt de fapt ca nişte magneţi, care atrag în viaţa ta oameni şi evenimente care tind să fie în armonie cu respectivele gânduri.

— Tu vorbeşti serios? am întrebat eu, uimit de această revelaţie.

— Da, vorbesc serios. E incredibil, nu-i aşa? Felul nostru de a gândi are drept rezultat imediat o profeţie care se autoîmplineşte. Dacă gândim că lumea este un loc sărăcăcios, atunci, în final, asta vom crea. Dacă crezi că nu suntem demni de iubire şi că nimeni nu îşi va dori să fie cu noi dacă descoperă cine suntem cu adevărat, atunci nu ne vom găsi niciodată sufletul pereche după care tânjim. Dacă credem că viaţa este grea, atunci lumea ne va oferi o viaţă grea.

— Cu adevărat remarcabil. Deci, de fiecare dată când mă gândesc la lucrurile care nu funcţionează în viaţa mea, nu fac altceva decât să înrăutăţesc lucrurile.

— Da.

— Şi de fiecare dată când mă concentrez pe ceea ce nu-mi place la viaţa mea, de fapt blochez ceea ce *vreau* să intre.

— Corect. Acum vezi cum gândurile noastre formează lumea în care trăim? În viaţa ta, vor

creşte lucrurile pe care te concentrezi, se vor dezvolta lucrurile la care te vei gândi, iar cele asupra cărora vei zăbovi îndelung îţi vor decide destinul. Acesta nu este un simplu jargon motivaţional. Aceste afirmaţii se bazează pe legile naturii şi pe adevăruri demonstrate ştiinţific.

— Dar ce-mi spui tu acum nu se referă doar la gândirea pozitivă? Parcă mi-ai spus că gândirea pozitivă este în esenţă nesănătoasă – acum afirmi contrariul.

— Ei bine, nu cred că lucrurile se prezintă chiar atât de albe şi negre, cum spui tu, Jack. Sunt atât de multe alte aspecte incluse aici.

— Cum ar fi?

— Cum ar fi sentimentele, de exemplu. Gândirea pozitivă chiar nu este sănătoasă dacă prin asta se înţelege că, în loc să observi felul în care te simţi într-o situaţie dată, alegi să negi acea situaţie şi să „gândeşti pozitiv”, mi-a răspuns Moe, ca un ecou al învăţăturilor Părintelui Mike, pe care le auzisem la Roma, în urmă cu o lună.

Moe a continuat.

— Este esenţial pentru sănătatea noastră emoţională să ne observăm şi să ne experimentăm sentimentele. Asta face parte din acceptarea noastră şi din iubirea faţă de noi înşine; de asemenea, previne adăugarea sentimentelor la bagajul pe care îl cărăm peste tot, după noi, în viaţă. În plus, sentimentele noastre deschid uşi spre marea conştiinţă şi ne oferă perspective remarcabile; trăindu-ne sentimentele, ne menţinem curaţi. Dar, odată ce am epuizat un sentiment, odată ce ajungem în punctul final, pe care orice sentiment îl atinge, atunci nu e nimic rău în a analiza partea bună a situaţiei prin care am trecut. De fapt, este chiar o mişcare isteaţă.

— De ce?

— În primul rând, pentru că în orice situaţie, există întotdeauna ceva bun – tot ce ni se întâmplă reprezintă o oportunitate de a creşte şi de a evolua

spre cel mai bun sine al nostru. În al doilea rând, pentru că acesta este singurul mod de a trăi o viaţă liniştită şi fericită. Şi în al treilea rând, pentru că gândurile noastre sunt ca nişte magneţi, crede-mă, care atrag în viaţa noastră oameni şi situaţii care se armonizează cu ei. Continuă să te concentrezi pe aspectele negative şi îţi garantez că aşa va arăta şi viaţa ta. Antrenează-te să te concentrezi pe partea bună a oricărei situaţii – pentru că întotdeauna există o parte bună dacă te uiţi cu atenţie – şi vei vedea mai mult bine în realitatea ta.

— Gândurile noastre formează lumea în care trăim. Super tare.

— Şi ar trebui să menţionez că *imaginile* pe care le formezi în forul tău interior nu au de ales decât să se manifeste în lumea exterioară. Eu numesc acest proces *extravizualizare.* Voinţa ta internă se manifestă întotdeauna în exterior pentru că toate lucrurile sunt create de două ori: mai întâi în mintea ta, apoi în realitate. Orice imagine pe care o vizualizezi mental, dacă te concentrezi pe ea o perioadă lungă de timp, nu poate decât să se concretizeze în lumea ta exterioară. Încearcă să te vezi ca fiind un om bun, iubitor şi încrezător şi o să vezi că asta vei deveni. Imaginează-te fericit, ludic şi cu inima plină de bogăţie, asemenea unui copil, şi, în cele din urmă, aşa vei ajunge. Este un instrument frumos care ştiu că va avea o valoare imensă pentru tine, de-a lungul călătoriei în care ai pornit.

— Bun, Moe, înainte să îmi povesteşti toate aceste lucruri uimitoare despre lumea care nu este altceva decât energie şi despre legile fizicii şi universul holografic, spuneai ceva despre puterea imensă pe care o ascund în ele cuvintele noastre. Acum înţeleg mai bine de ce lucrurile stau aşa, dar ai putea să clarifici mai bine partea aceasta?

— Sigur. Aşa cum gândurile noastre dau formă lumii în care trăim, acelaşi lucru se întâmplă şi în cazul cuvintelor pe care le rostim – nu numai cele

pe care le adresăm altora, dar şi cele pe care ni le adresăm nouă înşine. Dacă foloseşti cuvinte care sunt pozitive şi pline de putere, vei deveni un om pozitiv şi puternic. Îi vei influenţa pe oameni la un nivel mai profund decât ţi-ai putut vreodată imagina.

Şi spunând acestea, Moe a început să se plimbe încet pe plajă. Era încă o zi minunată şi lumina soarelui dansa pe suprafaţa apei, creând un efect magic.

— Haide! Ce mai aştepţi? m-a îndemnat el şi şi-a aşezat pe nisip placa de surf şi s-a îndreptat spre mica lui colibă. Vreau să-ţi arăt ceva.

Am mers în tăcere, dar Moe avea un zâmbet întins pe toată faţa, în timp ce se mişca graţios de-a lungul malului, călcând din când în când în apa oceanului. Am simţit o bucurie imensă sălăşluind cu acest om „simplu". Deţinea atât de puţine lucruri şi, cu toate acestea, atât de multe.

Când am ajuns la coliba lui Moe, acesta a intrat înăuntru preţ de o clipă.

— Aşteaptă puţin, Jack. O să-ţi placă la nebunie chestia asta, a strigat el, pe un ton jucăuş.

Câteva secunde mai târziu, şi-a făcut iar apariţia, ţinând în mână ceva ciudat. Era o placă de surf, cu ambele capete tăiate.

— Asta era pe vremuri placa mea preferată de surf, mi-a spus el. Acum e placa mea de cuvinte.

— Ce este o placă de cuvinte? am întrebat eu, plin de curiozitate.

— Uite, fii atent aici, mi-a răspuns el în timp ce răsturna invers placa, pentru a dezvălui o serie de cuvinte scrijelite cu mâna direct pe placă.

— Aşa cum îţi spuneam, cuvintele sunt încărcate cu puteri. Foloseşte cuvintele potrivite şi viaţa ta se va schimba. Îţi va creşte puterea, încrederea ta va deveni mai profundă şi vei descoperi un nivel de dragoste de sine la care nu ai mai ajuns niciodată până acum.

Mi-a făcut semn spre placă.

— Citesc cuvintele astea, încet şi cu glas tare, în fiecare seară înainte să merg la culcare. Acest obicei nocturn îmi deschide inima şi mă conectează cu toată strălucirea din interiorul meu. Uite, Jack. Citeşte-le.

M-am uitat la cuvinte şi le-am rostit cu voce tare, pe fiecare în parte, fără să mă grăbesc şi cu toată convingerea de care eram în stare:

— Armonie. Pace. Bunătate. Fericire. Bucurie. Înţelepciune. Vitalitate. Adevăr. Distracţie. Compasiune. Abundenţă. Iertare. Echilibru. Curaj.

— Acum rosteşte-l cu glas tare pe ultimul şi cel mai important dintre ele.

— Dragoste, am spus eu.

— Continuă să faci exerciţiul ăsta în mod regulat. Chiar te va schimba. Vei simţi mai multă compasiune faţă de tine însuţi şi faţă de ceilalţi. Îţi vei ridica nivelul conştiinţei. Şi vei continua să îţi deschizi inima.

— Moe, asta este o metodă destul de inovatoare. Îmi place foarte mult. Cine te-a învăţat?

— Ştii, Jack, cu cât cunosc mai mult despre mine însumi, cu atât mai mult realizez că tot ce am nevoie să ştiu, pentru a crea o viaţă extraordinară, se află deja în mine, aici, mi-a răspuns el, arătând cu degetul spre piept, în dreptul inimii. Desigur, aşa cum ţi-am spus, este o balanţă. Mintea îţi poate oferi perspective minunate, care te pot face mai puternic şi care au darul de a conecta punctele de-a lungul cărării pe care mergi – dar n-am cum să nu subliniez faptul că nu se compară cu inteligenţa şi înţelepciunea care sălăşluiesc în inima ta. Această metodă despre care tocmai ţi-am vorbit nu există în nicio carte. Mi s-a revelat într-o zi, în timp ce făceam o meditaţie pe care o foloseam ca să mă menţin pe drumul de deschidere a inimii. Ştii, cu cât ajung mai adânc acolo şi cu cât mai multă iubire simt faţă de mine – şi faţă de lumea din jur – cu atât mai mult universul pare să mă binecuvânteze cu înţelepciune, adevăr şi idei

uimitoare, care sunt tot atâtea instrumente ajutătoare pentru a trăi o viaţă extraordinară. Nu pot să explic fenomenul – pur şi simplu aşa funcţionează pentru mine.

— Cred că uneori mi-e teamă să mă încred cu totul în inima mea, am recunoscut eu. Mi-am petrecut atâta timp încrezându-mă în ceea ce-mi spune capul că este corect să gândesc, să simt şi să fac.

— Şi asta ţi-a adus genul de viaţă pe care ţi l-ai dorit dintotdeauna, Jack? Strategia asta a avut rezultatele scontate?

— Nu, am mărturisit eu.

— Deci, poate e timpul să pui mai multă credinţă în inima ta. Lucrarea pe care o faci ca să îţi deschizi inima poate este exact ce ai nevoie ca să mergi mai departe, pe calea ta.

— Ei bine, ştiu că aşa este, i-am răspuns eu. Cred că e doar frica mea cea care vorbeşte. Nu vreau să fiu rănit şi nu vreau să-mi încurc viaţa mai mult decât am încurcat-o deja. Cred că lucrul de care mă tem cu adevărat este de a nu mai face alte greşeli.

Moe şi-a pus mâna pe umărul meu şi m-a liniştit.

— O greşeală este o greşeală numai dacă o repeţi, mi-a spus el. Prima dată, nu este altceva decât o frumoasă lecţie – ştii asta. Fii blând cu tine însuţi. Te descurci minunat. Intri într-o chestie măreaţă. Nu trebuie decât să înţelegi că greşelile din trecutul tău nu sunt altceva decât daruri minunate care au ajuns la tine pentru a te aduce în punctul în care te afli acum. Fiecare dintre problemele care ţi s-au ivit în cale în trecut au fost puse acolo de către univers pentru a te ajuta să te ridici la următorul nivel de conştiinţă. Toate eşecurile, toate luptele şi suferinţa ne ajută să ne deschidem – ne sunt trimise pentru a ne ajuta să ne perfecţionăm. Durerea, de exemplu, este un dar.

Mi s-a părut că nu l-am auzit bine.

— Durerea e un dar?

— Bineînţeles că este. Ne ajută să pătrundem în noi până în profunzime şi ne face cunoştinţă cu cel care suntem în realitate. Înţelepţii din Antichitate credeau că cei care suferă cel mai mult în viaţă sunt cei mai binecuvântaţi.

— Nu-mi imaginez de ce credeau asta.

— Pentru că tristeţea are darul de a ne întinde fiinţa, mi-a răspuns Moe în timp ce decojea o portocală.

— Serios?

— Da – ne deschide în faţa ochilor minunea vieţii, pe care altfel am rata-o. O viaţă lipsită de eşecuri este o viaţă trăită superficial. Pentru a experimenta din plin viaţa, trebuie să parcurgi şi culmile ei, dar şi zonele joase, din umbră – abia atunci vei înţelege cu adevărat ce înseamnă să fii în viaţă. Ştii, durerea nu este un lucru chiar atât de rău. De fapt, eu cred că durerea ne iese în cale pentru a ne ajuta să ne ridicăm vieţile la următorul nivel.

— Nu m-am gândit niciodată la durere în felul acesta.

— Şi cred că oamenii care îndură multă durere şi suferinţă sunt meniţi să realizeze lucruri măreţe pe planeta asta. Cu cât există mai multă durere în viaţa cuiva, cu atât mai mult ochii săi se vor deschide către adevăr. Vezi tu, Jack, durerea întăreşte. Durerea conduce spre posibilităţi. Durerea te face mai profund şi te revelează pe tine, ţie însuţi. Durerea are drept efect creşterea fiinţei umane. Îmi plac la nebunie cuvintele lui Thomas Carlyle, care a spus aşa: „Greutăţile sunt pulberi de diamante cu care Raiul îşi lustruieşte bijuteriile.” Jack, tu eşti o bijuterie. Fiecare dintre noi, în lumea asta mare, este o bijuterie a cărei menire aici, pe pământ, este una magnifică. Mi-aş dori ca mai mulţi oameni să înţeleagă acest adevăr.

— Şi eu la fel, am spus pe un ton gânditor.

— Tot ceea ce ni se întâmplă face parte dintr-un plan măreţ – adaugă culoare, textură şi profunzime vieţilor noastre. Vieţile uşoare sunt într-adevăr superficiale. Aşa că nu ar trebui să ne temem de greutăţi, dimpotrivă, ar trebui să le primim cu braţele deschise. Aşa cum spunea Aristotel: „Frumuseţea sufletului străluceşte atunci când un om îşi poartă cu demnitate necaz după necaz, nu pentru că nu le simte, ci pentru că este un om cu un temperament eroic şi un caracter superior.”

Moe a tăcut şi şi-a afundat privirea în apele oceanului.

— Bun, revenind la sfatul meu de a fi autoiubitor. O altă metodă grozavă de a fi bun faţă de tine este să te asiguri că există suficiente activităţi de autoîngrijire în viaţa ta.

— Ok… la ce te referi când vorbeşti despre aceste activităţi de „autoîngrijire”, Moe?

— La lucrurile pe care le faci şi care arată cât de mult te iubeşti pe tine însuţi. Vorbesc despre activităţi de genul unui masaj, pe care să îl faci în mod regulat sau să îţi rezervi timp, în fiecare săptămână, pentru a privi stelele cum strălucesc. Mă refer la alegerea unei mâncări excelente pentru că respecţi templul care este corpul tău. Şi mă refer la lectura celor mai bune cărţi şi la momentele în care te delectezi cu muzică de cea mai bună calitate, care îţi desfată spiritul. Autoîngrijirea – este una dintre cele mai bune chei pentru a ajunge la iubirea de sine.

Moe a oprit câteva felii de portocală pentru el şi mi-a întins restul fructului mie.

— Uite, asta-i pentru tine. Aş vrea să împărtăşesc cu tine cinci practici de autoîngrijire pe care le folosesc în propria mea viaţă, pentru a mă menţine în echilibru, relaxat şi binedispus. Se poate?

— Bineînţeles.

— În primul rând, treci de la un registru complex la unul simplu.

— Te rog, dezvoltă puţin ideea, l-am rugat eu.

— Trăim într-o lume complexă şi fiecare dintre noi îşi asumă o existenţă complexă. Cu cât ne deplasăm mai mult de la „a fi”, la „a face”, cu atât mai complexe devin vieţile noastre – iar această complexitate aduce cu sine dezordine, haos şi stres. Mişcă-te întotdeauna în direcţia simplităţii – întreabă-te întruna: „Cum aş putea să-mi fac viaţa mai simplă?” Aceasta este una dintre cele mai puternice întrebări pe care ţi le poţi pune în viaţă. Fii atent la fiecare lucru care intră în viaţa ta şi care poate să îţi complice şi mai mult existenţa – de la o relaţie dificilă până la înscrierea la un abonament de ziar. Unul dintre principiile organizatorice în jurul căruia este construită orice viaţă extraordinară este următorul: „Simplifică, simplifică, simplifică.” Viaţa mea este atât de simplă, Jack. Şi drept rezultat, este atât de frumoasă. E frumoasă şi armonioasă – exact cum îţi place. Fără telefoane mobile. Fără corespondenţă inutilă. Fără televizor. *Simplu.*

— Numai sunetul acestor cuvinte mă umple de linişte, am remarcat eu.

— Pe vremea când lucram în publicitate, aveam efectiv fiecare minut din viaţa mea programat. Îmi plănuiam orele la care aveam întâlniri şi orele la care trebuia să termin proiectele. Plănuiam momentele de pauză şi momentele când trebuia să dau telefoane. Plănuiam orele exacte la care mergeam la sală şi mă antrenam cu instructorul meu personal şi orele la care mă întâlneam cu prietena mea. Aveam programate chiar şi orele la care dormeam şi mâncam, într-un orar în care fiecare oră avea alocată o activitate.

— Sună extrem de complex, chiar şi după propriile mele standarde.

— *Extrem* este cuvântul potrivit, amice. Nu aveam deloc timp pentru curgere liberă.

— Ce e asta?

— Curgerea liberă este o stare existenţială în care eşti conştient de momentul prezent. Fiecare celulă a corpului tău este angajată în momentul pe care îl trăieşti. Hei, nu e nimic greşit în a-ţi plănui săptămânile, nu mă înţelege greşit – dar nu lăsa planul pe care îl faci să pună stăpânire pe tine. Totul se rezumă la echilibru, nu-i aşa?

— Ca orice altceva în viaţă.

— Exact. Deci lasă-ţi spaţiu – cât mai mult cu putinţă – pentru a savura momentele preţioase ale vieţii. Fă-ţi timp să te bucuri de plăcerile simple ale lumii, pentru că ele durează mai mult decât cele scumpe. Nu îţi aglomera timpul vânând plăcerile mari ale vieţii că rişti să le ratezi pe cele mici. Nu te consuma prea mult pe ideea că nu îţi trăieşti viaţa la fel ca ceilalţi. Ştii, în sinea mea, eu cred că majoritatea dintre noi nu se teme de moarte.

Afirmaţia lui m-a surprins.

— Serios?

— Da. Cred că majoritatea dintre noi se teme mai mult că nu a trăit cu adevărat.

— Are sens ce spui, am spus eu, pe un ton gânditor.

Moe şi-a continuat discursul despre metodele prin care ne putem reînnoi şi adânci şinele.

— A doua metodă de autoîngrijire pe care te încurajez să o integrezi în viaţa ta este să îţi notezi în fiecare zi într-un jurnal. Viaţa ta merită trăită, nu-i aşa?

— Bineînţeles că merită. Sunt mai sigur de asta acum decât oricând.

— Minunat. Şi atunci, din moment ce viaţa ta merită trăită, înseamnă că merită să înregistrezi undeva lucrurile pe care le trăieşti. Eu îmi rezerv puţin timp în fiecare dimineaţă, înainte să fac surf, pentru a scrie „norma zilnică de pagini”, cum le numesc eu. Scriu povestea vieţii mele şi felul în care ea se desfăşoară. Scriu despre idealurile mele care rămân neîmplinite şi sărbătoresc victoriile pe

care le-am bifat. Scriu despre ce mă face fericit şi despre ce mă întristează. Scriu despre durerea mea şi verbalizez în scris lecţiile pe care le-am învăţat de la cei care m-au rănit în trecut. E ceva magic în faptul că îmi revărs inima pe hârtia albă şi proaspătă, în fiecare dimineaţă. E aproape ca şi când mi-aş recrea viaţa în fiecare zi, proiectând pe o pânză viziunea mea asupra vieţii ideale, ori de câte ori răsare soarele. Este extraordinar să ştii că fiecare zi nouă aduce cu sine oportunitatea de a începe o viaţă nouă.

— Moe, tu chiar crezi acest lucru?

— Da, cred asta din toată inima. Nu ai nevoie de o lună sau un an sau un deceniu ca să îţi schimbi viaţa – e nevoie de o clipă. Se întâmplă în momentul în care îţi iei un angajament fundamental, undeva în adâncul tău, de a nu mai accepta mediocritatea şi de a te dedica în întregime vieţii care ţi-a fost destinată să o trăieşti.

— Cea mai bună viaţă a mea.

— Te-ai prins.

— Cred ca ai dreptate. Nu îţi ia mai mult de o secundă să iei decizia asta.

— Da, aşa e, a confirmat Moe. Şi dacă e o decizie luată din adâncul inimii, ceva în forul tău interior se va schimba. Nu o să mai accepţi să trăieşti cum ai trăit până atunci, vei ridica automat standardul tău existenţial şi vei crea un nou set de standarde după care te vei ghida. Dar chiar dacă este de ajuns o secundă ca să îţi schimbi viaţa, hai să rămânem realişti. Îţi va lua luni, ani şi decenii ca să *menţii* acest stil de viaţă. E ca şi când ai merge la sală: odată ce ai reuşit să-ţi aduci corpul în forma cea mai bună posibilă, trebuie să menţii ceea ce ai creat.

— Am înţeles. Bun, spune-mi mai mult despre povestea asta cu notatul într-un jurnal. Am auzit o grămadă de lucruri despre asta în ultimul timp.

— Este o modalitate incredibilă de a explora cele mai profunde locuri din tine şi de a-ţi elibera

cele mai mari talente. Spre exemplu, simplul fapt că scriu într-un jurnal mă ajută să mă eliberez de orice griji care mi-au aglomerat mintea şi să mă situez într-o zonă în care am acces la nişte puncte de vedere care îmi îmbogăţesc efectiv viaţa. Acest jurnal pe care îl ţin zi de zi mă ajută să gândesc mai clar şi îmi dă energie să aliniez viaţa din afara mea cu cea pe care o trăiesc în interiorul meu. Jurnalul este locul în care mă pot conversa cu mine însumi şi, făcând asta, îmi construiesc o conştiinţă mai mare şi reuşesc să mă cunosc mai bine. Jurnalul a devenit pentru mine un instrument prin care îmi pot capta toate ideile şi prin care mi le pot înregistra pentru a le analiza mai târziu. Jack, încearcă doar şi-ai să vezi c-o să începi să te bucuri de beneficiile despre care ţi-am vorbit.

— Deci, ar trebui să-mi aştern gândurile pe hârtie?

— Ei bine, eu îţi recomand de fapt să îţi începi acest obicei prin a-ţi petrece puţin timp, în fiecare dimineaţă, golindu-ţi conştiinţa pe paginile jurnalului tău. Varsă acolo toate lucrurile care îţi provoacă frică şi frustrare în viaţă. Aşterne pe hârtie tot ce-ţi trece prin minte şi notează totul la persoana întâi, pentru că tu eşti eroul şi, în acelaşi timp, naratorul propriei poveşti. Notează toate sentimentele care te tulbură. Pur şi simplu, începe să scrii şi continuă să scrii, fără să ridici pixul de pe hârtie. Iar atunci când simţi că te-ai descărcat şi te simţi eliberat de toate, opreşte-te. Exerciţiul ăsta va face minuni pentru pacea ta interioară, pentru puterea care sălăşluieşte în tine şi pentru viaţa pe care vrei să o trăieşti.

— Foarte tare. Moe, ideea asta cu jurnalul chiar sună minunat.

— Pentru că aşa şi este. Trebuie doar să începi să îţi notezi în fiecare dimineaţă ce se întâmplă în forul tău interior. Scrie despre toate supărările tale. Şi odată ce aspectele negative au fost aşternute pe hârtie şi clarificate, articulează lucrurile pozitive

din viaţa şi inima ta. Îţi sugerez să scrii şi despre visele tale cele mai mari şi despre ceea ce eu numesc *Scopurile tale Nobile.*

— Ce sunt Scopurile Nobile? îmi place cum sună expresia asta.

— Astea sunt cele mai mari dorinţe ale inimii tale, cele cu care îţi vei alimenta creşterea şi care te vor forma. Scrie despre persoana care eşti şi despre cel care ai vrea să devii. Scrie fără nicio constrângere – pe măsură ce zilele trec, vei ajunge la un nivel din ce în ce mai profund. Îţi recomand de asemenea să răspunzi în fiecare dimineaţă, în scris, la cinci întrebări. Îţi va lua doar câteva minute să răspunzi la aceste întrebări Matinale, dar ele te vor seta pentru a avea succes pe tot parcursul zilei.

— Şi care sunt aceste întrebări Matinale?

— Prima este: „Cum mi-aş trăi ziua asta dacă aş şti că este ultima zi din viaţa mea?”. A doua sună aşa: „Pentru ce trebuie să fiu recunoscător în viaţa mea?”

— Asta e bună pentru că o să mă ajute să lucrez mai bine la atitudinea recunoscătoare, am spus eu.

— Exact. Întrebarea numărul trei este: „Dacă ar fi să numesc un singur lucru pe care l-aş putea face pentru a-mi îmbunătăţi substanţial calitatea vieţii, care ar fi acela?”. A patra întrebare sună aşa: „Ce pot face să transform ziua asta într-o zi plină de distracţie?”. Iar cea de-a cincea întrebare este: „Cum pot ajuta pe cineva astăzi?”

— Şi zici că acest exerciţiu îmi va fi de folos?

— Imens. Dacă îţi pui aceste cinci întrebări şi dacă răspunzi la ele în fiecare dimineaţă te vei conecta la cel mai profund nivel de înţelepciune din tine. Şi apoi, acea înţelepciune va invada fiecare minut al zilei tale. Vei deveni mai bun cu cei pe care îi iubeşti, ba chiar şi cu oamenii de pe stradă. Este un exerciţiu foarte puternic.

— Moe, sper să nu te superi că îţi spun asta, dar mi se pare că sunt o grămadă de lucruri pe care

trebuie să le fac în fiecare zi pentru a-mi crea o viaţă perfectă. Mă simt copleşit. Şi în plus, cum ar putea cineva să îşi facă timp pentru toate lucrurile pe care le sugerezi tu să le fac? Eu am o carieră. Am prieteni. Am obligaţii.

— Foarte bine punctat, Jack. Toate acestea sunt nişte idei pe care ar trebui să le iei în consideraţie. Au fost testate şi îţi garantez că funcţionează. *Experimentează* cu fiecare dintre ele. Rămâi deschis la posibilităţile pe care le reprezintă. Şi apoi, odată ce ai reuşit să le explorezi pentru o vreme pe fiecare în parte, selectează ritualurile care funcţionează cel mai bine pentru tine şi apoi integrează-le în structura săptămânilor tale, ca parte esenţială a formulei care te va duce la viaţa ideală, astfel încât să nu le neglijezi niciodată. Iar ăsta este un aspect extrem de important. Pentru a te asigura că aceste practici sunt bifate în mod regulat, trebuie să le priveşti ca pe o parte integrantă a vieţii tale. Nu pleci niciodată la muncă fără să faci duş şi să te bărbiereşti înainte să pleci din casă, nu-i aşa?

— Evident că nu.

— Asta pentru că aceste practici au fost integrate în rutina ta. Au devenit un soi de reflex condiţionat în viaţa ta, aşa că le faci în mod automat. Trebuie să procedezi la fel cu practicile care funcţionează cel mai bine pentru tine.

— Bun. Are sens ceea ce spui, am răspuns eu.

Moe s-a întins şi apoi a căscat.

— Frate, mă simt extenuat azi.

— Şi eu la fel.

— A treia practică de autoîngrijire pe care vreau să ţi-o împărtăşesc se referă la o perioadă zilnică de linişte. Trebuie să îţi faci timp să te retragi undeva, în linişte, în fiecare zi. E un lucru pe care ţi-l datorezi ţie însuţi.

— Când eram copil, eu şi cu mama ne petreceam adesea timpul în liniştea şi nemişcarea pădurii, fără să facem nimic altceva decât să ne

plimbăm. Îmi amintesc şi acum cât de fericit eram în momentele alea, am spus eu gânditor.

— Cam aşa este o retragere în tăcere. Nu-i altceva decât o scurtă perioadă de timp pe care o integrezi în fiecare zi din viaţa ta, în care stai nemişcat şi liniştit. Liniştea este dulcele restaurator al naturii, care ne oferă un spaţiu pentru a ne reconecta cu sinele nostru real – e un tonic care tămăduieşte şi care ne mângâie sufletele. Dacă vei petrece puţin timp în linişte, vei deveni un om mai puternic şi vei obţine rezultate minunate în viaţă. Retrage-te în tăcere zi de zi – te vei transforma într-un om cu totul şi cu totul nou, vei fi mânat de o nouă încredere în tine însuţi şi vei avea idei mai măreţe.

Moe şi-a trecut degetele răsfirate prin părul blond şi des.

— Trăim într-o lume guvernată de prea mult zgomot, în care găsim prea puţină linişte. E atât de important să ne facem timp în fiecare zi pentru tăcere şi nemişcare. Aşa cum scria odată Blaise Pascal: „Am descoperit că toată nefericirea oamenilor se naşte dintr-un singur fapt şi anume că nu pot sta liniştiţi în camera lor.”

— Cât de bine spus, am remarcat eu.

— Cea de-a patra practică este comunicarea cu natura, a continuat Moe. Comunicând cu natura, ne putem direcţiona vieţile înspre noi înşine şi ne putem conecta la ceea ce este mai important pe lumea asta – accesăm o mai mare parte din noi înşine şi ne conectăm la univers. Spre exemplu, atunci când mă aflu singur în ocean, doar eu şi placa mea de surf, îmi amintesc că nu sunt niciodată singur. E ceva ce mă eliberează şi mă deschide. O viaţă fără scurte perioade de timp petrecute în natură este o viaţă trăită pe jumătate din punctul meu de vedere.

— Mie chiar îmi plăcea să mă plimb prin pădure. Nu ştiu de ce am încetat să mai fac asta. Cred că, pe măsură ce viaţa mea s-a aglomerat, am

renunţat la genul ăsta de obiceiuri. Nu am realizat niciodată cu adevărat cât de importante erau pentru bunăstarea mea. Acum însă îmi dau seama de asta.

— Doamne sfinte, Jack. Natura îţi va fi un bun prieten şi tu meriţi un astfel de prieten. Bun, cea de-a cincea practică este cea care se referă la îngrijirea corpului tău. Corpul tău este templul tău – este locul în care sălăşluieşte spiritul tău, este casa ta. Este extrem de important să îţi tratezi corpul aşa cum se cuvine, dacă vrei să arăţi că ai preluat controlul asupra vieţii tale şi vrei să îţi creezi viaţa pe care ştiu că vrei să o ai. Aşa cum vei avea grijă de corpul tău, aşa vei avea grijă de viaţa ta.

— Serios?

— Sigur. Având grijă de dimensiunea ta fizică, vei face o investiţie în calitatea şi longevitatea vieţii tale. Ce rost are să trăieşti mult dacă nu te poţi bucura de viaţă, simţindu-te bine, puternic şi sănătos?

— Are sens ce spui. Şi ce fel de lucruri faci *tu* ca să îţi îngrijeşti corpul, Moe?

— Ei bine, unul dintre aspectele cele mai importante este faptul că mă păstrez în formă. Alerg de-a lungul acestei plaje în fiecare zi. O mare parte a zilei, mi-o petrec pe placa de surf. Iar seara, de obicei, merg la plimbare sau fac puţin yoga acolo sus, pe stânca aia, mi-a răspuns el, arătându-mi cu degetul o stâncă în vârful căreia se deschidea o privelişte minunată asupra cerurilor de deasupra. Ştii, cei care nu îşi fac timp pentru exerciţiile fizice vor trebui în cele din urmă să-şi facă timp pentru boală.

Această ultimă propoziţie chiar a avut un efect puternic asupra mea.

Moe a continuat:

— Întotdeauna mă face să clatin din cap.

— Ce anume? l-am întrebat eu.

— Ei bine, pur şi simplu nu vrem să înţelegem cât de important este să rămâi într-o formă fizică

bună pentru a-ţi crea o viaţă frumoasă. Când suntem tineri, sacrificăm atât de mult din sănătatea noastră în căutarea bunăstării. Iar apoi, pe măsură ce îmbătrânim şi devenim mai înţelepţi, ne schimbăm povestea – suntem dispuşi să sacrificăm toată averea noastră pentru o zi de sănătate. Dar atunci e deja prea târziu. Jack, tu să nu procedezi aşa. Te rog să înţelegi cât de important e să fii într-o formă fizică excelentă. Este un mare act de leadership personal, iar beneficiile pe care ţi le va aduce se vor revărsa în foarte multe segmente ale vieţii tale. Vei avea mai multă energie, vei avea o stare generală mai bună, va creşte respectul faţă de sine şi vei descoperi că până şi somnul tău se va îmbunătăţi.

— Ai dreptate, Moe. Sunt în totalitate de acord cu tine. Ai cuvântul meu de onoare la faza asta – îmi voi lua angajamentul să ajung în cea mai bună formă fizică posibilă. Chiar înţeleg cât de important este acest aspect.

— De asemenea, eu unul mă asigur că aduc cele mai bune ofrande culinare în templul meu. O nutriţie bună este extrem de importantă în crearea unei vieţi de excepţie. Faptul că mănânc numai produsele cele mai bune pe care le am la dispoziţie este un fel de cadou pe care mi-l fac mie însumi. Este un semn al respectului faţă de sine. Dacă însă mănânci mâncăruri din categoriile inferioare, nici nu-ţi dai seama ce lucru teribil îţi faci ţie însuţi. Cred că, la un nivel mai profund, oricine procedează aşa în mod regulat, ar trebui să se iubească pe sine mai mult.

— Are sens ce zici.

— Sigur. Dacă te iubeşti cu adevărat, cum ai putea să mănânci altceva decât mâncare de calitate? Hrana bună este un semn al respectului de sine şi are darul de a amplifica dragostea de sine.

— Ce fel de mâncare mănânci, Moe? De când am venit aici, am observat că mănânci mai mult fructe şi legume.

— Chestiile simple, cum ar fi fructele proaspete, mi se potrivesc cel mai bine. Aşa cum ai observat şi tu, îmi plac la nebunie fructele proaspete, iar aici, pe insulă, sunt binecuvântat că am parte de ele în abundenţă. Mănânc o grămadă de legume şi sunt mare fan al peştelui. Foarte rar servesc şi alte tipuri de carne, dar încerc să mă feresc de extreme.

— Toate lucrurile trebuie ţinute în echilibru.

— Bine spus, Jack. Aceasta este adevărata cheie. Oh, un alt lucru pe care îl fac pentru corpul meu este masajul. Am un prieten care trece pe aici în fiecare săptămână şi îmi face un masaj minunat. Asta mă ajută să-mi păstrez corpul suplu, să-mi accelerez circulaţia şi să rămân în cea mai bună formă. Ţi s-a făcut vreodată masaj, amice?

— Nu, ca să fiu sincer.

— Încearcă să faci masaj în mod regulat. De fapt, chiar vreau să insist asupra acestui aspect. Vei descoperi că are darul de a te relaxa, îşi va creşte nivelul energetic şi, per total, te vei simţi mult mai bine cu tine însuţi. La o adică, viaţa e prea scurtă ca să nu îţi oferi ţie însuţi suficientă dragoste.

Am petrecut ultimele zile cu Moe vorbind, făcând surf, înotând şi jucându-mă.

N-am mai întâlnit niciodată un om ca Moe Jackson şi nici nu cred că voi mai întâlni vreodată altul la fel. Atât el, cât şi Părintele Mike au fost adevărate comori în viaţa mea: puternici, înţelepţi, oameni puternici cu inimi mari şi spirite măreţe.

În ziua în care a trebuit să plec din Hawaii spre New York, Moe a venit încet spre locul în care mă întinsesem la soare şi de unde priveam norii care pluteau pe suprafaţa albastră a cerului.

— O să-mi fie dor de tine, Jack.

— Şi mie o să-mi fie dor de tine, Moe, i-am răspuns eu cuprins de o adâncă tristeţe.

— Bun, amigo, este timpul să pleci. Te rog să ţii legătura cu mine – vreau să fiu martor la momentul în care steaua ta va răsări. Ştiu că vei face lucruri măreţe şi îţi vei crea o viaţă absolut

magică. Hei, şi dacă simţi vreodată nevoia să petreci o săptămână sau două făcând surf, ştii că „palatul” meu e şi al tău, mi-a spus Moe zâmbind.

Ne-am îmbrăţişat şi apoi am început să mergem spre taxiul care mă aştepta la marginea plajei.

— Moe, am început eu întorcându-mă spre el, îţi mulţumesc că eşti atât de extraordinar.

— Nicio problemă. Şi acum, dacă nu te superi, mă scuzi – eu şi placa mea de surf avem întâlnire cu un val.

Şi spunând acestea, acest surfer cu inimă de copil se aruncă în ocean şi porni în căutarea fericirii sale.

CEO-ul

11. Cel care oferă cel mai mult, câştigă

„Nu ştiu care va fi destinul tău, dar de un lucru sunt sigur: singurii dintre voi care vor fi cu adevărat fericiţi sunt cei care au căutat şi au descoperit cum să servească.”

Albert Schweitzer

„Imaginează-ţi doar că scopul vieţii este numai fericirea ta – atunci viaţa devine un lucru crud şi fără sens. Trebuie să îmbrăţişezi ceea ce îţi spune înţelepciunea umanităţii, intelectul şi inima: şi anume că înţelesul vieţii este de a servi forţei care te-a adus pe această lume. Atunci viaţa devine o bucurie.”

Leo Tolstoi

New York-ul a ocupat întotdeauna un loc special în inima mea. A fost mereu unul dintre acele locuri care a rămas mereu cu mine, indiferent unde am mers. Îmi plăceau la nebunie covrigii delicioşi care se vindeau pe străzi, precum şi hot dog-ii zemoşi care probabil că mi-au scurtat viaţa cu câţiva ani. Am iubit mereu zgârie-norii care confereau oraşului aerul acela grandios, de putere. Îmi plăcea ritmul ameţitor şi energia electrizantă, care m-au inspirat să am vise mai măreţe şi să fac paşi mai mari. Am fost acolo doar de câteva ori, dar întotdeauna mă bucuram să revin.

Zborul dinspre Hawaii a fost distractiv. Eram doar câţiva la clasa business şi ne-am împrietenit cu toţii în timp ce zburam deasupra Pacificului. Pe măsură ce m-am familiarizat cu colegii mei de zbor, am început să le împărtăşesc o parte din ceea ce am învăţat în ultimele două luni. Le-am povestit despre şederea mea în Roma, alături de Părintele Mike şi despre cum m-a învăţat el să fiu un om autentic. Am repetat teoriile lui despre felul în care lumea funcţiona asemenea unei şcoli în care

creştem şi despre faptul că provocările care ne ies în cale sunt, de fapt, oportunităţi – dacă avem înţelepciunea de a le vedea la timp. Am discutat cu ei despre conceptul de Goluri în Integritate şi despre felul în care ne trădăm pe noi înşine atunci când nu suntem oneşti cu noi. Le-am povestit despre metafora ferestrei cu vitraliu şi despre cum se poate aplica filtrelor prin care fiecare dintre noi priveşte lumea.

Le-am povestit noilor mei prieteni şi despre Moe Jackson, acel surfer excentric pe care eu îl percepeam ca pe un maestru al zilelor noastre. Le-am dezvăluit ce m-a învăţat despre consumarea existenţei de zi cu zi, din interiorul inimii. Am împărtăşit cu ei gândurile lui despre cum ar trebui să trăim în mijlocul misterului din vieţile noastre şi să ne eliberăm de controlul de care ne agăţăm toţi, pentru a putea descoperi adevăratele comori care ne sunt destinate. Le-am povestit despre practicile pe care le-a împărtăşit cu mine, despre cum putem avea grijă de noi înşine pentru a ne reînnoi pe plan personal şi pentru a crea cele mai bune variante ale sinelui nostru.

— Ar trebui să scrii o carte, mi-a spus tânăra femeie aşezată lângă mine. Pun pariu că ar fi un mare bestseller. Întreaga lume se află în căutarea unei astfel de înţelepciuni – şi locul acesta ar deveni mai bun, mai iubitor, dacă oamenii chiar ar începe să trăiască aşa. Cred că lumea este pregătită pentru o schimbare fundamentală.

— Eu unul vreau să rămân deschis faţă de tot ce se întâmplă în viaţa mea şi atunci am să văd ce miracole vor ieşi la suprafaţă, am răspuns eu folosindu-mă în continuare de filosofia pe care mi-o predase Moe. Totul se va întâmpla aşa cum e menit să se întâmple, am adăugat eu, cu un zâmbet atotştiutor.

După ce am aterizat la New York, instrucţiunile lui Cal m-au condus chiar în inima districtului financiar, într-una dintre cele mai vestite clădiri-

turn din oraş. Era o adresă distinctă, care găzduia conglomerate internaţionale şi companii de renume mondial. M-am simţit puţin intimidat în timp ce mă urcam în liftul care m-a dus până la cel de-al 53-lea etaj al clădirii, unde urma să îl întâlnesc pe următorul ghid pe care tatăl meu îl listase pentru mine. Îl întâlnisem pe Părintele Mike, un fel de sfânt după felul în care vedea viaţa şi îşi consuma existenţa, îl întâlnisem pe Moe Jackson, un tip grozav, care m-a învăţat despre problemele inimii şi despre importanţa de a te simţi liber în lume. Acum aveam senzaţia că eram pe cale să învăţ lecţii care mă vor ajuta să-mi duc cariera şi dimensiunea profesională la un cu totul alt nivel. Inima mea a început să bată mai repede, deoarece ştiam că faza finală a aventurii mele urma să înceapă.

Uşa liftului s-a deschis şi m-am trezit păşind într-unul dintre cele mai elegante birouri pe care le-am văzut vreodată. Priveliştea de la fereastra care ocupa întreaga suprafaţă a unui perete, de la podea şi până în tavan, era spectaculoasă, iar mobilierul care popula încăperea era şic. Era doar 7:45, dar o grămadă de bărbaţi frumoşi, îmbrăcaţi în costume bine croite, şi femei fermecătoare, înveşmântate în ţinute de office, mergeau de colo-colo, emanând o enormă încredere în sine şi concentraţi parcă pe un singur scop.

— Jack, bine ai venit în New York! mi-a strigat o voce dulce, dar puternică, din capătul holului lung, pe marginea căruia erau aliniate sculpturi japoneze şi artă americană nativă.

Când m-am întors în direcţia din care venea vocea, am văzut o femeie extraordinar de frumoasă, îmbrăcată într-un scump costum de afaceri, care se îndrepta direct spre mine. Pielea ei ca de porţelan strălucea, faţa îi radia o căldură imensă, iar ochii îi străluceau. Părul ei lung şi negru ca de cărbune, era prins într-un coc, lăsându-

i chipul în centrul atenţiei. Iar zâmbetul ei – 1.000 de watti de charismă pură.

Pe măsură ce se apropia de mine, am simţit o putere extraordinară radiind înspre mine. Nu pot spune de ce am trăit această senzaţie, pur şi simplu aşa am simţit. Era aceeaşi senzaţie pe care am avut-o mai demult, când am întâlnit pe stradă un star de la Hollywood sau când am trecut, într-un aeroport, pe lângă o celebritate din lumea sportului. Femeia asta era genul de persoană la apariţia căreia orice mişcare se oprea atunci când intra într-o încăpere – am intuit imediat că nu există mulţi oameni ca ea pe lumea asta.

— Jack, a spus ea pe un ton politicos dar ferm, în timp ce îmi întindea mâna. Eu sunt Tess Welch, CEO-ul acestei firme de brokeraj. Tatăl tău mi-a fost un prieten foarte bun.

— Da? am bâiguit eu captivat în continuare de înfăţişarea ei şi de energia copleşitoare pe care o emana.

— Da, chiar a fost. Îmi lipseşte foarte mult, a adăugat ea, după care făcu o scurtă pauză. Şi îmi pare foarte rău pentru pierderea pe care ai suferit-o, a spus ea cu blândeţe. Chiar înainte să moară, mi-a spus că vei veni la mine. A plănuit toată povestea asta pentru tine. Doamne, cred că te-a iubit imens. Dar, ia spune-mi, tu ce faci?

— Ei bine, ultimele două luni au fost minunate, i-am răspuns eu. Timpul pe care l-am petrecut în Roma a fost extraordinar pentru mine – ca să fiu sincer, mi-a schimbat complet felul în care văd lumea. Întreaga perioadă a fost ca un vis. Viaţa mea a fost întoarsă cu josul în sus, din aproape toate punctele de vedere.

— Asta nu e neapărat ceva rău, nu-i aşa, Jack? Din ce am auzit de la Cal, erai pregătit pentru nişte schimbări majore, mi-a spus ea pe un ton empatic.

— E adevărat, doamnă Welch, am răspuns eu politicos, simţindu-mă puţin inconfortabil în mediul acela luxos.

Eram îmbrăcat în pantaloni scurţi şi tricou, iar în picioare purtam sandalele mele vechi şi în spate căram un rucsac.

Ea mi-a zâmbit.

— Te rog, spune-mi Tess. Toată lumea de aici mi se adresează aşa. În fine, sunt încântată că ai venit. Ţi-am rezervat o cameră la Morgan's, un hotel foarte fain, unul dintre preferatele mele. Nu-ţi face nicio grijă. I-am promis lui Cal că voi avea mare grijă de tine şi eu întotdeauna mă ţin de cuvânt.

— Bun, şi pe ce ne vom concentra în următoarele patru săptămâni, Tess?

— Eu voi fi antrenoarea ta pe partea de carieră, leadership şi moştenire de viaţă – te voi învăţa tot ce trebuie să ştii despre cea de-a Treia Întrebare Finală.

— Am servit cum se cuvine? mi-am amintit eu.

— Da. Te voi învăţa cum să-ţi trăieşti viaţa astfel încât să conteze; cum să treci de la punctul în care, pur şi simplu, te zbaţi să ai succes la a crea o *semnificaţie* de durată; cum să îţi manifeşti dorinţele inimii în dimensiunea fizică în timp ce îţi croieşti drum spre împlinirea dimensiunii psihice; şi cum să îţi foloseşti la maxim potenţialul şi să creşti în propria-ţi măreţie. Şi am să îţi arăt importanţa creaţiei de valoare şi cum principalul scop într-o afacere este acela de a servi fără nicio urmă de egocentrism.

— Asta este exact ce am nevoie să învăţ în momentul acesta al jocului, i-am spus eu. Am învăţat foarte multe în ultimele două săptămâni despre succesul interior – acum mă simt pregătit să proiectez o parte din aceste concepte în cariera mea. Cred că am făcut câteva alegeri greşite de-a lungul călătoriei mele profesionale şi chiar mă simt extrem de nesatisfăcut cu munca mea.

— Jack, viaţa se rezumă la alegeri. Aşa cum spunea Einstein: „Câţi oameni sunt prinşi în obiceiurile lor cotidiene: parţial amorţiţi, parţial

înspăimântaţi, parţial indiferenţi? Pentru a avea o viaţă mai bună, trebuie să alegem încontinuu felul în care trăim.”

— Minunat citat. Îmi place lecţia asta – „trebuie să alegem încontinuu felul în care trăim”. Presupun că asta trebuie să facem cu toţii, în calitate de fiinţe umane, în fiecare moment al vieţii noastre – să continuăm să luăm cele mai bune decizii la nivel de gândire şi acţiune, m-am trezit eu să declar pe un ton filosofic, impresionându-mă chiar şi pe mine însumi cu înţelepciunea ce părea să se reverse din mine în ultimele săptămâni.

— Ai dreptate. Iar alegerile pe care le facem în fiecare moment al vieţilor noastre se adună şi, în ultimă instanţă, devin vieţile pe care ni le creăm noi înşine, mi-a spus Tess şi îmi făcu semn spre o litografie înrămată elegant, expusă în camera de aşteptare. Iată un citat şi mai bun, semnat de filosoful Peter Koestenbaum: „Unii oameni sunt mai talentaţi decât alţii. Unii oameni sunt mai privilegiaţi decât alţii, din punctul de vedere al educaţiei de care au parte. Dar cu toţii avem capacitatea de a fi măreţi. Măreţia se naşte în momentul în care îţi dai seama de faptul că potenţialul tău este limitat numai de felul în care alegi, de felul în care îţi foloseşti libertatea, de cât de tenace eşti, cât de rezistent – pe scurt, de atitudinea ta. Şi suntem cu toţii liberi să ne alegem atitudinea.”

— Super, am spus eu prompt, dând din cap şi sperând în acelaşi timp că nu va observa firele de nisip pe care sandalele mele le lăsau pe podeaua lucioasă din lemn masiv.

Particulele acelea de nisip erau adevărate suvenire pe care le luasem cu mine, în urma lunii pe care tocmai o petrecusem în Hawaii. Tess a continuat discuţia în care eram prinşi.

— Chiar trebuie să continuăm să alegem felul în care ne trăim fiecare moment al vieţii, a spus ea. Trebuie să ne întrebăm continuu: „Ceea ce fac în

momentul de faţă este cel mai bun mod de utilizare a timpului şi talentelor mele?" Într-un fel, fiecare moment din vieţile noastre conţine în el chintesenţa adevărului. În baza a ceea ce alegi în fiecare moment, fie creşti ca fiinţă umană, fie te micşorezi. Cel care eşti în momentul de faţă egalează cu suma totală a alegerilor pe care le-ai făcut din ziua în care te-ai născut şi până în ziua de azi. Prin alegerile tale, îţi vei decide singur soarta.

— Puternică perspectivă, Tess, am comentat eu.

— Alegerile care au determinat gândurile pe care le aveai de obicei, oamenii cu care te-ai înconjurat, cărţile pe care le-ai citit şi acţiunile pe care le-ai făcut ţi-au conturat şi ţi-au definit viaţa. Tu ai creat viaţa pe care acum o ai în faţa ta – nimeni altcineva.

— Sunt de acord. Şi trebuie să îmi asum toată responsabilitatea pentru asta, am declarat eu pe un ton plin de încredere, ca un ecou în plus al înţelepciunii dobândite prin Părintele Mike. Mă gândesc acum la ce a scris mai demult Rudyard Kipling: „Avem patruzeci de milioane de motive pentru eşec, dar nicio scuză."

— Minunat citat, Jack. Dacă negi orice responsabilitate în viaţa ta şi dai vina pe alţii, le dai practic acelor oameni întreaga ta putere, aşa cum cred că deja ştii că se întâmplă. Dând vina pe evenimentele care ţi s-au întâmplat în trecut sau pe lucrurile care nu sunt prea grozave în viaţa ta, nu faci altceva decât să investeşti cu putere acele lucruri şi evenimente. Pentru că, atunci când pui pe seama altor oameni şi lucruri statusul vieţii tale, nu faci altceva decât să spui că ei sunt cei care ţi-au conturat destinul şi sunt cauza situaţiei tale prezente. Şi asta pur şi simplu nu este adevărat.

— *Eu* sunt cauza întregii mele vieţi, am rostit cu glas tare, încercând să conştientizez cât mai mult înţelesul acestor cuvinte. Am descoperit asta în urma a ceea ce am reflectat în ultimele opt săptămâni. Cred că adevărata provocare pentru

mine este să recunosc acest lucru, dar, în acelaşi timp, să balansez totul, astfel încât să fiu blând cu mine însumi. Chiar nu vreau să mă pun la zid pentru toate greşelile pe care le-am făcut de-a lungul vieţii mele.

— Înţelept fel de a privi lucrurile. Chiar *este* un echilibru.

— Dar în acelaşi timp trebuie să fiu realist în ceea ce mă priveşte, am adăugat eu.

— Exact. Şi eşti realist prin asumarea responsabilităţii. Circumstanţele nu *definesc* o persoană, Jack, ele doar *scot la lumină* acea persoană. Ceea ce vreau să spun ar putea fi sintetizat astfel: cred că e timpul să recapeţi custodia propriei tale vieţi. Cred că eşti pregătit să ceri mai mult de la tine însuţi şi eşti gata să trăieşti conform unor standarde mai inspirate.

— Standarde mai inspirate?

— Da. E timpul ca Jack Valentine să înceapă să se poarte ca un om impecabil şi să *devină* un astfel de om. Uite, citeşte asta, m-a îndemnat Tess şi mi-a întins o bucăţică de carton ce semăna cu o carte de vizită. Păstrez asta în portofelul meu şi o citesc de fiecare dată când îl deschid – mă ajută să rămân concentrată pe ceea ce vreau să însemne viaţa mea. Haide, citeşte cu glas tare.

— „Una dintre cele mai triste experienţe pe care un om o poate trăi este să se trezească încărunţit şi cu faţa brăzdată de riduri, aflat aproape de sfârşitul unei cariere neproductive, să îşi dea seama că în toţi aceşti ani nu s-a folosit decât de o mică parte din el însuşi.” (V.W. Burrows)

Mi-am ridicat privirea spre Tess, copleşit de impactul cuvintelor pe care tocmai le citisem.

— Înţelegi ce spun, Jack? Viaţa chiar este foarte scurtă. Acum e timpul să ridici ştacheta standardelor în ceea ce priveşte ideea de a fi om, de a arăta lumii cine eşti cu adevărat. Şi dacă nu o faci acum, atunci când?

Acea ultimă întrebare m-a făcut să meditez adânc. Aveam senzaţia că întrebarea aia m-a lipit de peretele sofisticatei camere de aşteptare a lui Tess. Întotdeauna am amânat lucrurile pe care trebuia să le fac pentru a avea cu adevărat succes în lume, lăsându-le pe altă dată. Îmi spuneam că o să depun eforturi şi am să devin un star la birou atunci când voi avea mai mult timp la dispoziţie. Că îmi voi reface relaţiile îndată ce voi fi promovat. Sau că îmi voi îmbunătăţi viaţa atunci când voi face mai mulţi bani.

Dar genul ăsta de gândire nu mai funcţiona bine – nu se mai potrivea cu noua mea stare, în care îmi conştientizam existenţa mult mai acut. Chiar aveam nevoie să îmi aduc viaţa la cel mai înalt nivel. Nu anul următor. Nu luna viitoare. Nu săptămâna care vine. *Ci acum.* Viaţa mea trecuse deja printr-o transformare în urma vizitei pe care o făcusem Părintelui Mike şi în urma timpului petrecut cu Moe. Felul în care gândeam, acţionam şi mă simţeam zilele astea îmi confirma faptul că eram deja o cu totul altă persoană. Dar ştiam că mai am încă mult de descoperit din mine. Mult mai mult. Trebuia să ridic nivelul standardelor după care funcţionam şi să îmi asum calea aceasta până la capăt. Nu puteam să mă mai micşorez – le datoram asta Părintelui Mike şi lui Moe. Mi-am amintit de cuvintele filosofului Baltasar Gracian: „Întotdeauna înţeleptul face dintr-o dată ceea ce prostul face la sfârşit.”

Tess mi-a întrerupt şirul gândurilor.

— Ştii, Jack, este atât de uşor să cazi în capcana unei vieţi mediocre. Dacă nu ne asumăm responsabilitatea propriilor noastre vieţi şi dacă nu acţionăm asupra propriei noastre existenţe, atunci vieţile noastre ajung să acţioneze ele asupra noastră, în felul lor. Şi atunci zilele devin săptămâni, săptămânile se transformă în luni, iar lunile în ani. Înainte să ne dăm seama de ceea ce se întâmplă, s-a terminat tot! Cred că Nietzsche a fost

cel care ne provoca să încetăm să ne mai trăim viaţa de parcă ar fi un accident fără logică. Trebuie să ne conducem *şi* să ne pilotăm vieţile în direcţii noi dacă ne dorim un succes care să aibă sens. Trebuie să dezvoltăm obiceiuri mai bune şi să avem gânduri mai măreţe.

— Mi-am schimbat o grămadă de obiceiuri în ultima vreme.

— Asta e minunat! Obiceiurile noastre sunt cele care ne definesc. Şi, adeseori, consecinţele obiceiurilor noastre proaste apar mult mai târziu, aşa că, de cele mai multe ori, pierdem din vedere felul în care ne trăim vieţile. Puii se întorc întotdeauna la cocoş, iar somonul se întoarce întotdeauna acasă la icre.

— Hă?

— *Acţiunile au întotdeauna consecinţe – întotdeauna.* Fă lucruri bune pentru tine însuţi şi pentru alţii din viaţa ta şi ai să vezi că ţi se vor întâmpla numai lucruri bune. Tratează-te rău şi lasă-te să cazi în capcana obiceiurilor proaste şi fii sigur că mai devreme sau mai târziu va trebui să plăteşti un preţ. Indiferent cum ai încerca să te păcăleşti pe tine însuţi, puii se vor întoarce întotdeauna acasă, la cocoş.

Tess a continuat să vorbească, în timp ce măsura camera de la un capăt la altul.

— Rezultatele cu adevărat remarcabile, atât în carieră, cât şi în viaţă, se obţin numai prin stimularea responsabilităţii personale. Vorbesc despre respectarea jurămintelor pe care ţi le-ai făcut ţie însuţi. Dacă vrei să trăieşti o viaţă onorabilă, atunci este esenţial să îţi onorezi promisiunile pe care ţi le-ai făcut. A fi un om cu adevărat mare înseamnă, în cea mai mare parte, să articulezi ce anume vei face şi apoi să faci. Chestia asta e simplă, dar, cu toate astea, majoritatea dintre noi o dă uitării, în lumea asta nebună în care trăim cu toţii.

— Şi după ce îmi asum în totalitate responsabilitatea propriei mele vieţi şi îmi onorez promisiunile, la ce altceva ar trebui să mă mai gândesc?

— Fii prezent în vieţile oamenilor de lângă tine, Jack, asta-i cel mai important. Arată că îţi pasă sincer de oameni. Fă pentru ei lucruri neaşteptate şi dăruieşte-le o parte din tine. Noi toţi cei din lumea corporatistă trebuie să încetăm să ne mai facem atâtea griji pe tema succesului, a prosperităţii şi a respectului – trebuie să fim mult mai preocupaţi cu ideea de *a fi buni.* Dacă ne concentrăm în direcţia asta, atunci vom ajunge să trăim vieţile ideale pe care ni le dorim. Mă întristează când văd felul în care funcţionează majoritatea oamenilor din lumea afacerilor. Totul se rezumă la întrebarea: „Mie ce-mi iese din asta?", care denotă un mod obtuz de a-ţi conduce viaţa profesională.

— Exact aşa obişnuiam să funcţionez la birou, i-am mărturisit eu. Dar gata. Nu am să mai procedez aşa după ce mă întorc acasă. Vreau să devin mai *uman* în felul în care mă voi prezenta lumii ca om de afaceri.

— Excelent. Doar atunci când dai jos armura pe care majoritatea o poartă toată ziua şi laşi să se întrevadă puţină vulnerabilitate, deschidere şi preocupare, abia atunci viaţa ta se transforma într-un rai. Cei mai buni lideri îşi lasă la vedere slăbiciunile – sunt sinceri şi oamenii îi iubesc pentru asta. În zilele noastre, dacă eşti deschis, decent şi egal cu tine însuţi într-o afacere, atunci poţi fi sigur că ai un avantaj destul de mare în faţa competiţiei. Aceste aspecte te vor diferenţia clar de competiţie şi vor cimenta loialitatea clienţilor faţă de tine.

— Serios?

— Sigur – pentru că nimeni nu mai face asta! mi-a răspuns ea, pe un ton plin de pasiune. Cu toate astea, toţi marii lideri cunosc acest lucru. Vei

fi mult mai fericit atunci când vei învăţa să fii tu însuţi cu oamenii din viaţa ta şi când vei şti cum să construieşti relaţii extraordinare cu ei. Eliberează-te de această autoprotecţie şi dăruieşte-te *cu adevărat* celorlalţi. Va fi una dintre cele mai bune decizii pe care le vei lua vreodată în viaţa ta, Jack.

— Tess, eu nu prea am fost alături de oamenii din viaţa mea. Mă simt rău când mă gândesc la felul în care i-am tratat pe alţii.

— Dacă le arăţi că îi apreciezi la adevărata lor valoare, vor ajunge să te aprecieze şi ei la fel. Copleşeşte-i cu dragoste şi grijă, iar ei te vor copleşi *pe tine* cu dragoste şi grijă. Întreabă-i de speranţele lor, de visele şi dorinţele lor, iar ei vor proceda la fel cu tine. Ştii, vieţile trăite cu măreţie – atât la birou, cât şi acasă – au ca fundament nişte relaţii măreţe.

— Are sens tot ce spui.

— Ştiai că cercetările ştiinţifice au demonstrat recent că, în cazul oamenilor, câmpul electromagnetic creat de inimă este, de fapt, de 5.000 de ori mai puternic decât cel creat de mintea umană?

— Habar n-aveam, am răspuns eu, surprins de cunoştinţele vaste ale acestei femei remarcabile.

— Şi în ce se traduce acest adevăr, conform dovezilor ştiinţifice aduse: oamenii pot, de fapt, *să simtă* acest câmp electromagnetic de la 1,50 până la 3 metri depărtare de tine. Vezi cât de importantă este această descoperire?

— Ceilalţi oameni pot simţi dacă într-adevăr îţi pasă de ei, astfel încât ştiu în ce măsură îţi pasă de interesele lor. Extraordinar.

— Exact. Înseamnă că, indiferent cât de isteţ ai fi, nu poţi mima empatia. Poţi vorbi cu oamenii cât vrei, dacă nu te dedici la modul cel mai sincer cu putinţă în direcţia ajutorării clienţilor tăi şi îmbunătăţirii vieţilor acestora, nu or să facă afaceri cu tine – vor simţi că nu eşti sincer. În afaceri, succesul este o consecinţă a încrederii, Jack.

Oamenii au nevoie să creadă cu toată convingerea că vrei să îi ajuţi. Dacă există încredere serviciile pe care le pui la dispoziţia lor, se vor vinde de la sine.

— E atât de importantă încrederea? am întrebat-o. Adică am auzit că lucruri gen calitatea produselor, nivelul serviciilor şi gradul de inovaţie sunt punctele-cheie care asigură succesul unei afaceri.

— Încrederea este punctul de plecare. Oamenii fac afaceri cu oameni în care au încredere. Să zicem că suferi un atac de cord, Doamne fereşte. La cine ai merge – la un chirurg în care ai încredere completă sau la unul care are o reputaţie proastă?

— Aş merge la cel în care am încredere, atâta timp cât aş simţi că poate face o treabă bună.

— Bineînţeles că aşa ai face, a spus Tess. Încrederea este avantajul definitoriu pe care îl are un chirurg, iar în cazul formării unei relaţii puternice de afaceri, încrederea este piatra de temelie. Fără încredere, potenţialii clienţi nu vor alege să cumpere de la tine, co-echipierii tăi nu te vor asculta, iar familia şi prietenii tăi te vor evita.

— Încrederea este cheia, am confirmat eu spusele ei.

— Chiar este, Jack. Fără încredere, toate relaţiile tale nu sunt altceva decât nişte carapace goale ale ceea ce ar putea fi. Trebuie să menţii un cont de încredere cu fiecare persoană din viaţa ta. De fiecare dată când interacţionezi cu cineva, aminteşte-ţi că fie depui, fie retragi din contul acesta. Ori de câte ori îţi respecţi o promisiune făcută, ori de câte ori îţi faci timp să spui „mulţumesc”, de fiecare dată când manifeşti interes faţă de cineva, la modul cel mai sincer cu putinţă, şi de fiecare dată când ajuţi dezinteresat un alt om, poţi considera că faci un depozit în acest cont.

— Şi de fiecare dată când mă pun pe mine primul, fac o retragere de fonduri din contul meu.

— Da. De fiecare dată când eşuezi în a face ceea ce ai spus că vei face, indiferent că este vorba de a suna pe cineva înapoi sau că bârfeşti pe cineva pe la spate sau că nu reuşeşti să livrezi cele mai bune produse, poţi considera că faci o retragere din cont. Depozitele făcute zilnic în acest cont au darul de a aprofunda relaţia, pe când retragerile zilnice nu fac decât să o sărăcească. Şi ceea ce este interesant e faptul că atunci când ai investit suficient de mult în contul tău de încredere, poţi risca să faci câteva retrageri fără să îţi creezi probleme.

— E ca şi când aş avea un credit.

— Sau protecţie a unui cont fără acoperire, a spus Tess cu un zâmbet blând. Şi la fel funcţionează treaba şi în viaţa ta personală. De exemplu, să zicem că te întâlneşti cu o femeie deosebită. Ai ajuns mereu la timp atunci când ţi-ai dat întâlnire cu ea, ai sunat-o întotdeauna atunci când i-ai spus că o vei face, i-ai arătat afecţiune şi grijă şi ai ajutat-o atunci când ţi-a cerut ajutorul. Cu alte cuvinte, ai un credit bun în acel cont de încredere. Aşa că atunci când trebuie să anulezi o întâlnire sau două din cauza vreunei urgenţe apărute la lucru, care crezi că va fi reacţia ei?

— Nu va avea nicio problemă cu asta. Cred că m-ar susţine dacă ar apărea vreo urgenţă.

— Sigur că da, şi asta din cauza tuturor acelor depozite pe care le-ai făcut înainte. Acum hai să modificăm puţin scenariul: să zicem că ţi-ai făcut un obicei din a nu apărea la întâlnirile pe care ţi le dai cu ea, n-ai sunat-o atunci când ai promis că o vei face şi ai uitat câteva ocazii importante pentru ea.

— Da, înţeleg unde baţi – am făcut mult prea multe retrageri din cont.

— Exact. Acum, să zicem că într-o zi o suni şi îi spui că trebuie să anulezi următoarele întâlniri cu

ea din cauza unei situaţii de criză apărute la birou. Care crezi tu că va fi răspunsul ei?

— Probabil că nu va fi prea impresionată. De fapt, dacă e să reacţioneze prost, ar putea fi chiar picătura care să umple paharul şi să pună capăt relaţiei.

— Te-ai prins. Acum înţelegi de ce trebuie să operăm depuneri, în mod frecvent, în acest cont al încrederii, cu toţi cei cu care avem o relaţie – nu doar în vieţile noastre profesionale, dar şi în vieţile noastre personale?

— Da, înţeleg. Şi o metodă eficientă de a face asta este aceea de a fi empatic şi bun, nu-i aşa?

— Exact, Jack. Empatia constantă şi bunătatea adevărată sunt extrem de puternice – mai ales în mediul afacerilor, unde oamenii ajung să fie atât de ocupaţi, încât uită cum trebuie să-şi trateze semenii. Eu, personal, profit de fiecare ocazie să le arăt şi să le spun membrilor echipei mele cât de mult îi iubesc.

— Le spui celor din echipa ta că îi iubeşti?

— Da. Chiar o fac. Mă gândesc tot timpul la ei. Oamenii aceştia au sacrificat o parte din cei mai buni ani ai vieţii lor pentru a mă ajuta să cresc această afacere. Pentru asta, îi onorez. Succesul lor înseamnă succesul meu, iar eşecurile lor sunt şi ale mele.

Şi spunând acestea Tess îşi apropie palmele în salutul tradiţional al oamenilor din India şi rămase aşa, în picioare, în mijlocul camerei de aşteptare. În jurul ei, continuau să roiască tot soiul de directori executivi îmbrăcaţi la şapte ace, iar pe fereastra masivă vedeam profilul maiestuos al New York-ului. Poziţia lui Tess nu se potrivea deloc cu decorul din jurul ei, aşa că am întrebat-o ce face.

— Am învăţat asta într-o excursie în sud-estul Asiei, în urmă cu câţiva ani. Aşa se salută oamenii care trăiesc în India, a spus ea lovindu-şi palmele una de cealaltă. Namaste.

— Ce înseamnă asta?

— Înseamnă: „Îl onorez pe cel mai bun şi mai măreţ din tine.” Nu ţi se pare o modalitate absolut extraordinară de a saluta pe cineva, Jack? Îţi poţi imagina cum ţi-ai percepe tu viaţa şi cum te-ar percepe ceilalţi dacă de fiecare dată când ai întâlni pe cineva ai onora ceea ce are mai bun şi mai măreţ în sinea sa? Acum eu nu zic că trebuie să repeţi acest ritual în mod ostentativ – dar îţi poţi exprima acest sentiment în tăcere, de fiecare dată când te intersectezi cu cineva. Aşa cum confirmă şi ştiinţa, la un nivel profund, invizibil, oamenii vor simţi bunăvoinţa pe care o ai faţă de ei. Iar asta îi va determina să te trateze într-un fel ce va reflecta tot ce au mai bun în ei.

— Felul în care funcţionează tot mecanismul acesta este de-a dreptul fascinant, am spus eu complet absorbit de ce îmi spunea această femeie de afaceri superstar, despre felul în care ar trebui să-mi transform viaţa profesională într-una extraordinară.

— Deci, atunci când întâlneşti pe cineva, zăboveşte o secundă şi aminteşte-ţi să onorezi binele care se ascunde în acea persoană. Oferă-le aprecierea ta acestor fiinţe umane magnifice. Vei simţi o diferenţă majoră în felul în care îţi vor răspunde. Iar tu te vei simţi mai împlinit în munca pe care o prestezi şi în viaţa ta. Ştii, eu de fiecare dată când trec pe lângă colegii mei din birou, întotdeauna apreciez în tăcere minunile pe care le ascund în ei. Iar acest lucru ne conectează mai mult decât orice altceva pe lumea asta.

O recepţioneră tânără, cu o înfăţişare modernă, a dat buzna peste noi.

— Tess, ai un telefon extrem de important din Geneva, pe linia unu. Ştiu că ai cerut să nu fii deranjată în timpul întâlnirii cu dl. Valentine, dar asta pare să fie o urgenţă.

— Nicio problemă, Summer – o să preiau convorbirea din biroul meu, a răspuns Tess cu o voce caldă. Jack, noi tocmai lucrăm la o tranzacţie

masivă şi lucrurile par să fi deraiat puţin de la cursul lor normal. Dă-mi un sfert de oră şi mă întorc imediat la tine. Între timp, relaxează-te şi fă-te comod. Summer aici de faţă, îţi va aduce un pahar cu suc proaspăt de portocale. Îmi cer scuze.

În timp ce Tess se îndepărta, m-am aşezat şi am încercat să-mi adun gândurile. Ochii mi s-au oprit întâmplător pe o carte intitulată *Un calendar al înţelepciunii.* Era o adevărată comoară cu citate sacre, compilată de marele romancier rus Lev Tolstoi. Am deschis cartea şi am parcurs primul citat care mi-a sărit în ochi. Deşi era o simplă frază, m-a atins adânc: „Viaţa e scurtă. Nu uita de cele mai importante lucruri din viaţa ta – să trăieşti pentru semenii tăi şi să le faci bine.”

12. Dragostea ca instrument de afaceri

„Păstrează aurul şi păstrează argintul, dar dă-ne înţelepciune.”

Proverb arab

— Jack, există doar două stări fundamentale în care o fiinţă umană poate exista: frica sau iubirea, mi-a spus Tess când s-a întors de la întâlnirea sa telefonică.

— Moe m-a învăţat acelaşi lucru când am fost la el în Hawaii, am zis eu.

— Mi-am imaginat că o să facă asta. Moe este un om extrem de înţelept. Ai încredere în ceea ce te-a învăţat.

Am fost surprins.

— Îl cunoşti pe Moe?

Ea a clătinat din cap în semn că da.

— E unul dintre cei mai buni prieteni ai mei. În fine, este adevărat, în orice moment al vieţii tale, trăieşti în frică sau trăieşti în iubire. Iar eu aleg să nu-mi trăiesc viaţa în frică pentru că mă limitează şi îmi îngrădeşte viaţa pe care m-am dedicat să o creez. Fiecare moment al fiecărei zile, alegerea mea conştientă este iubirea. Iar acesta este unul dintre cele mai mari secrete ale succesului meu.

— Dragostea ca strategie de afaceri. Destul de tare, Tess, destul de tare.

— Ştii, Jack, poţi obţine orice de la viaţă atunci când te concentrezi pe ajutorarea celorlalţi în încercarea *lor* de a obţine tot de la viaţă.

— Asta îmi place.

— Viaţa mea s-a schimbat în momentul în care am luat o decizie simplă şi mi-am fixat un nou standard existenţial: *să devin cea mai empatică persoană pe care o cunoşteam.* Încearcă să îţi stabileşti şi tu acelaşi standard inspirat de existenţă şi vezi ce se întâmplă. Este singurul lucru din viaţa mea căruia i-am pus eticheta „fără excepţii”. Nu

contează ce intervine de-a lungul drumului, eu pun întotdeauna acest principiu deasupra a orice altceva. Sunt profund dedicată acestui scop – de a fi cea mai empatică persoană pe care o ştiu – e ca şi când mi-aş fi tatuat asta pe inimă.

Tess a respirat adânc şi a continuat.

— Anul trecut, compania aceasta a generat o sumă de afaceri de un miliard de dolari. Dar ceea ce m-a bucurat cu adevărat a fost succesul atins de aceşti bărbaţi şi femei care formează compania. Atunci când ei se dezvoltă ca fiinţe umane prin munca pe care o depun, eu însămi cresc ca persoană. Ceea ce mă împlineşte cu adevărat, mai mult ca aproape orice altceva, este să-mi văd angajaţii transformaţi în lideri, să-i văd transformaţi în nişte oameni fericiţi care îşi fac partea lor de treabă în a construi o lume mai bună. Ceea ce mă inspiră cel mai mult este să privesc felul în care cultura companiei noastre s-a transformat într-una în care oamenii chiar sunt pe primul loc şi, în acelaşi timp, să creez un spaţiu de lucru în care oamenii să se simtă suficient de în siguranţă încât să îţi permită să fie din nou… umani. Sunt cu mult mai satisfăcută de calitatea relaţiilor pe care le am cu angajaţii, clienţii şi furnizorii mei decât de suma de bani din contul meu bancar.

— Uau! Tu chiar operezi într-un registru complet diferit din punctul de vedere al standardelor în afaceri.

— Ştiu, mi-a răspuns Tess.

Apoi a scos la iveală din buzunarul taiorului o cutiuţă aurie pe care a deschis-o.

— Uite, spuse ea în timp ce îmi înmâna o carte de vizită, citeşte asta. Titlul profesiei mele le arată oamenilor valoarea supremă în care cred eu.

Cartea de vizită a lui Tess era populată de litere argintii – se vedea că era un model destul de scump. Numele ei apărea în partea de sus, iar sub

nume era inscripţionată poziţia pe care o deţinea în cadrul companiei. Scria: „CLO”.

— Tess, ce înseamnă CLO? Mă aşteptam să scrie CEO[1], am observat eu.

— CLO este prescurtarea de la „Chief Love Officer”[2], mi-a răspuns ea râzând. Evident folosesc cărţile acestea de vizită în situaţii speciale – am altele mult mai convenţionale la mine în birou. Dar cert e că, aici, la birou, îmi văd rolul ca de Chief Love Officer. Sunt aici pentru a arăta membrilor echipei mele că îmi pasă de ei şi că îi iubesc.

— Foarte inedit, am spus eu, negăsind altceva mai inteligent de zis.

— Sunt conştientă de asta – poate din cauza asta sunt şi cea mai fericită persoană pe care o cunosc, pe o piaţă în care majoritatea directorilor executivi sunt văzuţi ca fiind nefericiţi, neîmpliniţi şi goi. Ştiai că cel mai puternic tratament pe care psihiatri îl prescriu pentru oamenii de afaceri aflaţi pe poziţiile de conducere, care vin la ei suferind de depresii, este o doză zilnică de prietenie?

— Serios?

— Da. Vezi tu, Jack, majoritatea directorilor executivi îşi trăiesc viaţa izolaţi într-un turn de fildeş – îşi petrec zilele în izolare. Şi, drept consecinţă, nevoia umană pe care toţi o avem de a ne conecta cu o comunitate, nu este satisfăcută.

— Aşa că psihiatrii le spun să iasă şi să îşi facă prieteni?

— Aproape chiar aşa se întâmplă. Le spun afaceriştilor să iasă în oraş şi să se împrietenească cu alţi oameni, să râdă şi să stea la poveşti cu oamenii alături de care muncesc şi trăiesc, şi să îşi deschidă inimile faţă de ceilalţi. Şi funcţionează. Am citit asta într-un articol foarte bine scris, intitulat „Momentul uman la birou”, care a fost publicat în *Harvard Business Review.*

— E remarcabil ce îmi spui, Tess. Iar ideea în sine este atât de simplă.

— Da, chiar e. Deci, în ceea ce priveşte cariera ta, eu îşi sugerez să *optezi* pentru oameni. Fii mai concentrat pe dezvoltarea relaţiilor interumane decât pe bifarea unei vânzări… şi atunci vânzările se vor rezolva de la sine. În afaceri, un succes cu adevărat imens se rezumă la conexiunile dintre oameni.

— La ce te referi mai exact când spui conexiuni umane?

— Sunt acele legături care ne conectează pe toţi, persoană cu persoană. Conexiunile umane apar atunci când încercăm sincer să îi servim pe ceilalţi oameni şi să le schimbăm vieţile – atunci când încercăm să comunicăm din inimă, să exprimăm adevărul din noi şi să devenim ascultători empatici ai celorlalţi, când reuşim să pătrundem dincolo de privirile celor pe care îi ascultăm, într-un efort de a-i înţelege. Comunicarea este esenţială dacă vrei să demonstrezi că ai aptitudini de lider în cariera ta.

— Tess, e foarte interesant ce spui. Unul dintre noile ţeluri pe care tocmai mi le-am stabilit este să devin un comunicator excelent. Chiar vreau să fac un efort deosebit pentru a le arăta oamenilor că îi stimez şi îi înţeleg. Ştiu că asta mă va ajuta în carieră.

— Da. Şi în plus, este lucrul *potrivit* care trebuie făcut. Aşa cum ştii, nu ne aflăm pe lumea asta pentru prea mult timp. În condiţiile astea, de ce nu am încerca să petrecem timpul plăcut, bucurându-ne de oamenii din jurul nostru? Perfecţionează-te la capitolul conversaţii.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Una dintre cele mai importante lecţii pe care le-am învăţat de-a lungul călătoriei mele este că o viaţă minunată nu este altceva decât o serie de conversaţii minunate. Succesul în afaceri vine din discuţiile pe care le ai cu coechipierii tăi, cu clienţii mai vechi sau cu potenţialii clienţi. Dacă încetăm să ne angajăm în astfel de conversaţii, ne

pierdem afacerea. La fel şi în familie, succesul vine din discuţiile pline de sens pe care le porţi cu partenera ta şi cu copiii. Încetează să mai ai astfel de discuţii, şi o să îţi pierzi familia. Chiar şi succesul pe plan intern – succesul tău, ca fiinţă umană – implică, din multe puncte de vedere, o conversaţie continuă, o permanentă conectare cu sinele tău cel mai elevat. Dacă pierzi conversaţia, te pierzi pe tine.

— Este o perspectivă genială.

— Mulţumesc, Jack. Deci, mulţi oameni în ziua de azi sunt divorţaţi de ei înşişi. Au devenit atât de ocupaţi cu goana după faimă şi urale, încât au încetat să mai discute cu ei înşişi, la un nivel interior profund. Ştii, unul dintre cele mai importante lucruri pe care orice lider ar putea să îl facă este să devină mai profund. Cu cât devii mai profund, cu atât mai mult vei conştientiza călătoria pe care o parcurgi în viaţa ta. Oh, şi asta mă aduce la un alt punct extrem de important, a adăugat Tess. Dacă speri ca abundenţa să înceapă să se manifeste în viaţa ta şi dacă vrei să ai succes în carieră, atunci este esenţial să devii un constructor valoros.

— Cum adică?

— Cei mai buni performeri în viaţă îşi petrec timpul concentraţi mai degrabă pe crearea şi construirea unei valori decât pe cum să facă bani. Ei caută modalităţi de a-i împlini pe ceilalţi şi trăiesc pentru a le îmbunătăţi vieţile celor care fac afaceri cu ei. Se scot pe sine din ecuaţie şi, din multe puncte de vedere, îşi trăiesc vieţile pentru alţii. Ironia face ca ei să devină cei mai bogaţi şi mai plini de succes.

— Serios? am întrebat eu.

— Da, serios. Dacă vrei să ai mai mult pe lumea asta, atunci trebuie să dăruieşti mai mult altora. Este una dintre acele legi eterne ale vieţii.

— Am tot auzit teoria asta în ultimul timp.

— Ei, atunci e bine, a zâmbit Tess. Pune-ţi întotdeauna întrebări de genul: „Cum aş putea să adaug valoare acestei persoane?” şi „Cum aş putea servi lumea astăzi?”. Vei fi recompensat cu o abundenţă extraordinară. Martin Luther King Jr. a spus foarte bine când a declarat: „Cea mai urgentă şi persistentă întrebare a vieţii este ce anume facem noi, unii pentru ceilalţi?”

— Puternice cuvinte, am observat eu.

Tess a început să meargă încet pe coridorul lung.

— Jack, mi-a zis ea, te rog, urmează-mă.

M-a condus într-o cameră spaţioasă, cu podele lucioase, din lemn masiv, şi o serie de scaune capitonate cu piele, lângă care erau aşezate nişte măsuţe de sticlă. Pe pereţi erau rafturi pline cu cărţi. Am studiat titlurile: *Arta de a trăi,* de Epictet; *Meditaţiile lui Marc Aurelius, Gândeşte şi îmbogăţeşte-te,* de Napoleon Hill; mai era o carte cu titlul ciudat, care m-a făcut să zâmbesc *Călugărul care şi-a vândut Ferrari-ul.*

— Aceasta este camera de studiu a firmei noastre, mi-a spus Tess în timp ce îşi turna o ceaşcă cu ceai de plante. Vrei şi tu? E foarte gustos dacă-l bei cu miere.

— Sigur, am spus eu.

— În fine, asta este camera unde venim toţi să medităm. În afaceri, performerii de elită petrec foarte mult reflectând. Şi unul dintre subiectele la care se gândesc cel mai adesea este cum pot adăuga un plus de valoare oamenilor pe care îi servesc. Ştii, majoritatea oamenilor înţelege greşit toată povestea asta, a observat Tess.

— Da?

— Da. Scopul vieţii nu este de a fi fericit. Acesta este unul dintre cele mai egocentriste feluri de a trăi şi este sursa multor probleme pe lumea asta. Întreaga comunitate globală s-ar schimba dacă am înceta să ne gândim la fericirea personală şi am începe să ne gândim la serviciul colectiv pe care trebuie să îl facem. Cu alte cuvinte, lumea s-

ar schimba dacă am începe să fim consumaţi nu de ideea de a fi fericiţi, ci de ideea de a fi mai valoroşi. Jack, pentru a trece la următorul nivel în viaţă, întrebarea nu este: „Cum aş putea obţine mai mult?”. Întrebarea reală este: „Cum pot *fi* mai mult?” Nu-ţi mai dori ca viaţa să fie mai uşoară, doreşte-ţi ca *tu* să fii mai bun, mai empatic şi mai blând. Nu-ţi mai dori să ai mai puţine probleme, ci concentrează-te pe dorinţa de a deveni mai înţelept. Vezi tu, fericirea este un produs secundar, care ajunge la cei care nu fac din ea un ţel al căutării lor.

— E un paradox, nu-i aşa? am observat eu.

— Da, în multe privinţe, aşa este. Eu, sinceră să fiu, chiar cred că, pe măsură ce te concentrezi mai mult pe căutarea fericirii şi a succesului, cu atât mai mult acestea se vor îndepărta de tine. Fericirea şi succesul sunt rezultatele secundare, neintenţionate, dar în acelaşi timp, inevitabile, ale unei vieţi dedicate în întregime valorificării vieţilor celorlalte fiinţe umane. Procedează astfel şi vei vedea că totul se va întâmpla aşa cum trebuie să se întâmple.

— Deci, majoritatea afacerilor din ziua de azi sunt concepute greşit. Scopul nu este să acumulezi bani – ci să acumulezi sens, a exclamat Tess. Obiectivul fundamental al unei afaceri este de a-i ajuta pe cei pe care îi serveşti, să descopere mai mult sens, bucurie şi succes în vieţile lor, prin serviciile şi produsele pe care tu le oferi lor. Sigur, este foarte important să faci bani, dar acest aspect nu ar trebui să fie motorul principal, mai ales dacă îţi doreşti cu adevărat să ai succes. Companiile bune se concentrează numai şi numai pe profit; dar companiile *de excepţie* se concentrează pe un scop mai înalt – acela de a crea rezultate de excepţie pentru clienţii lor şi de a modifica pozitiv vieţile acestora.

— E prima oară în viaţa mea când aud aşa ceva.

— Uite, eu sunt în afaceri ca să fac bani – te rog să nu mă înţelegi greşit. Nu sunt vreo idealistă care nu are idee despre felul în care funcţionează lumea. Am terminat un MBA la Harvard Business School şi un doctorat la Stanford. Mi-am petrecut mare parte din viaţa de adult pe Wall Street şi jonglez la unul dintre cele mai înalte niveluri în lumea afacerilor. Banii cumpără libertatea într-o oarecare măsură, ştiu asta. Cel mai bun lucru pe care îl poţi face pentru a ajuta săracii acestei lumi este să te asiguri că nu te numeri printre ei. Şi, ca să fiu sinceră, Jack, personal am făcut o grămadă de bani – milioane peste milioane, fără nicio urmă de îndoială. Ajungi la un punct în care chiar nu ştii câţi bani ai; nu mai este o problemă. Pot obţine orice vreau, oricând vreau. Dar încă de la început, banii au fost un instrument de a ţine evidenţa, un fel de jurnal de bord.

— La ce evidenţă de referi?

— La evidenţa valorii pe care o creez. Am descoperit că, pe măsură ce creez mai multă valoare în lume, banii tind să îmi inunde viaţa. Banii nu au nicio valoare în sine, nu-i aşa?

— Presupun că ai dreptate. O bancnotă nu este decât o bucată de hârtie.

— Da. Toţi banii nu sunt altceva decât un simbol al schimbului de valoare. Pentru mine, banii capătă valoare numai atunci când eu *livrez* valoare. Nu sunt altceva decât o unitate de măsură, nici mai mult, nici mai puţin. Aşa că ce vreau să zic e următoarea chestie: banii sunt importanţi, dar în mod cert nu constituie motivaţia mea centrală. Nu banii mă ridică din pat la cinci dimineaţa şi nici nu formează motorul care mă împinge să inovez şi să fiu cea mai bună din lume în ceea ce fac. Aş prefera să fiu plătită în recompense psihice decât în recompense monetare, pentru că m-aş simţi mai bine faţă de mine însămi, ca om. Eu îmi găsesc sensul nu în bani, ci în serviciile pe care le aduc. Trăiesc pentru a-i ajuta pe alţii. Aceasta este

adevărata mea motivaţie – existenţa unei direcţii clare la nivel de misiune şi sens, nu banii şi recompensele materiale. Şi aici greşesc cele mai multe dintre companiile de pe piaţă – se concentrează mai mult pe acumularea bogăţiilor, decât pe a sprijini oamenii să îşi împlinească visele.

Apoi Tess mi-a arătat biroul ei. Era de o eleganţă impecabilă, mobilat într-un stil modern, minimalist. De la fereastra ei puteai admira priveliştea splendidă a întregului oraş. Peste tot erau fotografii cu soţul şi cei trei copii ai săi.

— Jack, încearcă să trăieşti conform cuvintelor lui Woodrow Wilson: „Nu te afli aici ca să îţi câştigi existenţa. Te afli aici ca să facilitezi o existenţă mai amplă a lumii, să ajuţi la conturarea unei viziuni mai cuprinzătoare, la rafinarea prin speranţă şi împlinire a spiritului uman. Te afli aici ca să îmbogăţeşti lumea, iar dacă uiţi această misiune, nu faci altceva decât să te sărăceşti singur.”

— Ce cuvinte pline de profunzime.

— Şi, atunci când serveşti, fă-o fără să aştepţi vreo recompensă. Dacă ajuţi pe cineva la birou, indiferent dacă asta înseamnă să vii în sprijinul unui coleg care încearcă să înveţe un nou program de calculator sau să răspunzi nevoilor unui client, copleşindu-l cu bunăvoinţa ta de a-i asigura exact ceea ce îşi doreşte, fă-o mânat doar de bucuria de a da. Atunci când dăruieşti cu intenţia de a primi ceva în schimb, nu mai este un act de dăruire, ci mai degrabă un schimb – iar oamenii intuiesc acest aspect, îl simt. Dăruieşte fără altă intenţie decât aceea de a ajuta şi acţionează ca un lider care e gata să servească. Numai aşa vei reuşi să creşti, să îţi atingi potenţialul maxim.

— Cum vine asta, un lider care este gata să servească?

— Cei mai buni lideri sunt cei care ştiu să servească. Aceştia nu se concentrează pe altceva

decât pe a-şi servi alegătorii. Vieţile lor sunt o reflexie a misiunii lor – iar misiunea lor este combustibilul care îi propulsează şi îi alimentează în fiecare zi.

— Cred că e fabulos să trăieşti aşa! am exclamat eu. Să îţi găseşti o misiune căreia să i te dăruieşti complet şi să-ţi dedici apoi restul zilelor în încercarea de a duce la bun sfârşit acea misiune.

— Exact, mi-a confirmat Tess. Gândeşte-te la Mahatma Gandhi, Nelson Mandela şi Maica Tereza, gândeşte-te la toţi marii lideri religioşi din istoria omenirii. Cu toţii au fost lideri care au servit şi fiecare dintre ei a avut o cauză căreia i s-a dedicat, o cauză mai mare decât ei – o misiune.

— Şi misiunea asta trebuie să se lege cumva de ideea de a-i servi pe ceilalţi, nu-i aşa?

— E musai. Dar asta nu înseamnă că acum trebuie să te fixezi pe ideea de a schimba lumea, pentru a-ţi stabili o misiune. Poate chemarea ta este aceea de a-ţi servi clienţii de la serviciu, cu dragoste, decenţă şi un imens simţ al responsabilităţii faţă de dorinţa lor de a adăuga un plus de valoare afacerii pe care o au. Scopul acesta nu este cu nimic mai prejos decât acela de a schimba lumea. Chiar dacă munca ta ar fi constat în a mătura străzile sau a ridica gunoiul, tot ai fi avut la dispoziţie posibilitatea de a face o alegere în ceea ce priveşte munca ta – respectiv, poţi alege să munceşti conştient de misiunea pe care o ai, ţinând cont de etica muncii tale, poţi alege să o vezi ca pe o oportunitate de a transforma comunitatea din care faci parte, într-un loc mai bun. Jack, nu există slujbe lipsite de importanţă. Mahatma Gandhi s-a exprimat foarte bine: „Indiferent cât de insignificant este lucrul pe care îl faci, fă-l cât poţi de bine, oferă-i cât mai mult din atenţia şi grija ta, ca şi când ar fi cel mai important lucru pe care îl faci. Pentru că lucrurile mici vor fi cele după care vei fi judecat.”

— Minunat punct de vedere, Tess.

— Iar Maica Tereza a spus: „Nu lăsa pe nimeni care vine la tine să plece fără să se simtă mai bine şi mai fericit.”

— Ce cuvinte grozave!

— Îmi plac şi cuvintele lui William Penn: „Mă aştept să trec o singură dată prin viaţă. Aşa că, dacă pot arăta vreun pic de bunătate sau dacă există vreo faptă bună pe care să o fac faţă de un alt om, cel mai bine ar fi să o fac acum, să nu amân sau să neglijez acest lucru, pentru că pe unde am fost, nu voi mai trece vreodată.” Odată ce adopţi această filosofie, totul se va îmbunătăţi radical – îţi garantez asta, a spus Tess cu intensitate în voce. Vezi tu, acesta este unul dintre motivele pentru care îmi place să muncesc, a continuat ea. Pot satisface una dintre cele mai acute nevoi ale unei fiinţe umane prin felul în care muncesc.

— La ce anume te referi?

— La nevoia de autodepăşire. Cu toţii purtăm în noi un dor imens, o dorinţă primară, de a produce o schimbare în lume. Eu cred că fiecare dintre noi a fost programat să îşi aducă propria sa contribuţie în lume, în felul său special şi irepetabil – este o trăsătură fundamentală a bagajului nostru genetic. Pentru unii, asta se concretizează în a conduce ţări pe calea libertăţii şi a atinge milioane de vieţi; pentru alţii, poate însemna să mături străzile sau să fie vânzător la supermarketul din cartier. Aşa cum tocmai îţi spuneam, nicio activitate nu este mai bună şi nu merită mai mult respect decât o alta, atâta timp cât este realizată din toată inima şi cu un sentiment al datoriei. Cum spunea şi gânditorul John Ruskin: „Cel mai slab dintre noi are un dar, indiferent cât de trivial ar fi în aparenţă, un dar care este numai al lui şi care, dacă e folosit cum trebuie, va deveni un dar pentru specia din care face parte.”

— Îmi merg la inimă cuvintele acestea, am spus eu cu sinceritate.

— Asta pentru că ele se adresează direct celei mai bune părţi din tine, Jack. Adevărul acestor cuvinte rezonează cu acea parte din tine care *ştie.* Cea mai adâncă nevoie a inimii omeneşti, dacă stai să analizezi cum stau lucrurile. Este nevoia de a trăi pentru ceva mai important decât noi înşine. Poate nu-ţi dai seama de acest lucru acum. Poate nici măcar nu te simţi confortabil să auzi asta, pentru că visul tău este acela de a face o tonă de bani şi de a cumpăra o insulă în Cayman. Sau poate o să ignori acest aspect, dat fiind că trăieşti într-o lume a cărei misiune este aceea de „a-l căuta pe Numărul Unu". Dar, Jack, crede-mă când îţi spun că, pe măsură ce te apropii mai mult de esenţa vieţii şi cu cât mai profund te afunzi în propria ta înţelepciune, cu atât mai inevitabil va fi adevărul pe care îl vei descoperi: *o viaţă impecabilă este creată în momentul în care serveşti impecabil.* Cu cât lucrezi mai mult la structura ta internă, cu atât mai mult vei ajunge să priveşti lumea într-un mod extrem de diferit. Nu o să mai fi atât de obsedat de ideea de a face mai mulţi bani pentru a câştiga respectul oamenilor. Vei fi atât de concentrat pe marea ta misiune, încât respectul faţă de sine va fi catalizatorul întregii zile. Cu toţii suntem meniţi să fim lideri pe lumea asta – este dreptul nostru din naştere.

Apoi, Tess mi-a arătat un citat care a fost realmente scrijelit de o persoană talentată în ale caligrafiei, direct pe suprafaţa biroului ei.

— Citeşte asta, mi-a zis ea. Are darul de a mă ţine concentrată în fiecare dimineaţă. Uneori citesc aceste cuvinte, apoi închid ochii şi le simt scufundându-mi-se în inimă. Este o meditaţie destul de tare, care are un impact destul de puternic asupra felului în care mi se desfăşoară ziua.

Aceste cuvinte sunau aşa:

„Vei fi fericit în viaţă în aceeaşi măsură în care vei fi folositor acestei lumi."

13. Adevărata cale spre reuşită

„Moartea nu este cea mai mare pierdere în viaţă. Cea mai mare pierdere este ceea ce moare în noi în timp ce noi încă trăim.”

Norman Cousins

În timp ce luam loc pe canapeaua capitonată în piele din biroul ei, Tess a început să îmi spună:

— Nu este important până unde ajungi în cariera ta – ci călătoria pe care ai făcut-o pentru a ajunge în acel punct este cea care te transformă într-o fiinţă umană. Adevărata recompensă a unei vieţi bine trăite nu constă în ceea ce obţii la sfârşitul drumului, ci omul în care te-ai transformat în momentul în care ai ajuns acolo.

— Minunată perspectivă, am remarcat eu.

— Cheia vieţii tale este însuşi *procesul* de desfăşurare a vieţii tale şi nu locul în care te odihneşti la sfârşitul zilei. Succesul nu constă în a-ţi bifa ţelurile – ci în transformările de natură personală şi în schimbările interioare, la nivel de conştiinţă, care se petrec în tine, ca nişte consecinţe necesare pentru a avansa spre ţelul tău. Adevăratul dar nu echivalează cu a-ţi împlini scopul. Ceea ce obţii în procesul care te duce spre acest scop este de fapt ceea ce te face uman. Şi, la drept vorbind, cred că sunt doar două motive pentru a fi implicat într-o afacere.

Am aşteptat în tăcere să-şi continue ideea.

— În primul rând, aşa cum am menţionat mai devreme, ca să creezi valoare în vieţile altora şi pentru a aduce un plus de valoare binelui suprem; şi, în al doilea rând, pentru a creşte tu, ca om. Pentru a te realiza în acţiune şi, implicit, pentru a face pace cu tine însuţi, a spus ea.

— Când descoperim, în final, cine suntem cu adevărat, facem pace cu noi înşine?

— Da. Acesta este cea mai bună modalitate de a duce o viaţă liniştită şi plină de sens.

— Are foarte multă logică ceea ce îmi spui, Tess. Poate că mare parte din luptele pe care le purtăm noi, ca oameni, există tocmai din cauză că partea cea mai profundă a noastră ştie că ne trădăm sinele, din cauză că nu ne trăim vieţile la adevăratul nostru potenţial.

— Exact asta se întâmplă. Pierdem o cantitate imensă de respect faţă de noi înşine atunci când eşuăm să ne realizăm în plan concret potenţialul. Credem că e nevoie de o cantitate imensă de energie pentru a duce la bun sfârşit munca necesară atingerii celui mai elevat nivel de existenţă, atât la birou, cât şi acasă – dar realitatea este că risipim mai multă energie pentru a rămâne mediocri.

— Sunt de acord cu asta.

— Nu-i nicio îndoială că este extrem de epuizant să îţi renegi visele şi să îţi neglijezi cărarea spre cea mai bună viaţă. Consumi foarte multă energie ca să te păcăleşti pe tine însuţi.

— Ok, înţeleg unde baţi. Tess, mă simt foarte inspirat de această discuţie. Chiar văd clar importanţa iubirii faţă de ceilalţi şi a conectării interumane. Îmi iau angajamentul, chiar aici şi acum, să devin un om care va trăi mult mai mult pentru ceilalţi. De asemenea, promit că am să mă privesc, de acum înainte, ca pe un meşter al valorii. Am de gând să îmi clădesc cariera bazându-mă nu pe ceea ce vreau să obţin de la alţii, ci pe ceea ce pot fi pentru ceilalţi.

Am zâmbit.

— Trebuie să-ţi spun că numai faptul că am pronunţat cuvintele astea mă face să mă simt mult mai bine în raport cu cariera mea. Şi am să încep să trăiesc la un nivel mult mai elevat.

— E minunat, mi-a spus ea în mod clar, plăcut impresionată de comentariile mele.

— Dar dă-mi voie să joc rolul de avocatul diavolului în ceea ce priveşte decizia ta de a te dărui celorlalţi, în momentul de faţă. Sunt sigur că eşti de acord cu mine atunci când spun că unii oameni sunt fără milă şi îngrozitor de răutăcioşi.

— Sunt de acord cu faptul că există oameni al căror *comportament* este fără milă şi îngrozitor de răutăcios.

— Bun, văd distincţia. Dar atunci când ai de-a face cu astfel de oameni, sunt sigur că nu întotdeauna poţi fi iubitoare.

— Eu *întotdeauna* aleg să fiu iubitoare, Jack. Acesta este standardul conform căruia îmi trăiesc viaţa. Dar există un aspect extrem de important – şi anume, a fi iubitor nu înseamnă a fi slab. Orice fiinţă umană înţeleaptă combină compasiunea cu curajul.

— Serios?

— Da. Acesta este principiul de bază după care îmi ghidez viaţa. Uneori, circumstanţele mă forţează să îmi exprim dragostea sub formă de compasiune, iar alteori mă forţează să fiu curajoasă. Oamenii fac greşeala să creadă că a fi iubitor înseamnă să cedezi în faţa celorlalţi şi să îi laşi să te calce în picioare. Dar nu e cazul. Mă iubesc prea mult pentru a permite să fiu tratată astfel. Dacă cineva întrece măsura cu mine, le comunic acest lucru cu compasiune, dar suficient de clar cât să mă fac bine înţeleasă. Vorbesc astfel încât să nu-i lezez, dar, în acelaşi timp, îi fac să înţeleagă că nu accept să fiu tratată urât. Şi astfel, obţin o combinaţie de compasiune şi curaj. Ştii, Jack, noi îi învăţăm pe oameni cum să ne trateze.

— Serios?

— Absolut. Dacă o persoană din viaţa ta te tratează dur, fără respectul care ţi se cuvine, atunci te asigur eu că, într-un fel sau altul, tu permiţi ca acest lucru să se întâmple. Poate că prima oară când au fost nepoliticoşi cu tine, nu ai reuşit să fixezi o limită şi nu le-ai spus că aşa ceva este

inacceptabil. Şi acest moment ratat i-a învăţat că pot fi acceptaţi şi atunci când comportamentul lor este mai puţin respectuos.

— Deci, fiecare persoană din viaţa mea a învăţat cum să mă trateze din felul în care i-am lăsat să mă trateze?

— Exact. Aşteaptă-te şi asigură-te că eşti tratat cu curtoazie, empatie şi dragoste, şi ai să vezi că de astea vei avea parte. Permite-le oamenilor să te calce în picioare, şi îi vei antrena să se specializeze în tehnica asta, îi vei menţine la acest nivel de micime umană.

— Înţeleg.

Am reflectat un moment.

— Şi ce părere ai despre competiţie? Te afli într-una dintre cele mai competitive zone profesionale ale lumii – serviciile financiare – şi te bucuri de un succes imens, fără nicio urmă de îndoială. Cum poate o astfel de persoană, profund iubitoare, să reuşească în lumea afacerilor? Pot avea cu adevărat succes dacă nu încerc să câştig?

— De fapt, dacă doar încerci să câştigi, îţi garantez că nu vei avea deloc succes, mi-a răspuns Tess râzând uşor. În calitate de CEO al acestei companii, trebuie să mă gândesc în mod constant la dinamica pieţei şi să ţin permanent ochii pe competiţie. Este un factor decisiv în economia în care operăm. Dar în urmă cu mulţi ani, într-un an sabatic în care am călătorit cu familia în jurul lumii, am început să deschid această fantă prin care văd acum lumea. Felul în care priveam lucrurile s-a schimbat dramatic în acest exil autoimpus.

A zâmbit.

— Jack, acum eşti deja familiarizat cu o parte din principiile care au stat la baza noii mele vieţi. Vreau să mai împărtăşesc cu tine un astfel de principiu, pentru că se leagă direct de întrebarea ta referitoare la competiţie: *pentru ca tu să câştigi, nimeni nu trebuie să piardă.* Acum, trebuie să

rămânem realişti şi să acceptăm faptul că acesta este un principiu greu de digerat, mai ales de noi, cei din lumea afacerilor. La urma urmelor, am fost programaţi să intrăm în competiţie încă de pe vremea când eram copii. Ni s-a spus să fim cei mai buni din şcoală şi am fost încurajaţi să fim primii în sporturile pe care le-am practicat. Suntem în mod constant comparaţi cu ceilalţi, despre care ni se spune că sunt mai buni, mai inteligenţi şi mai rapizi. Dar efectul acestui tip de educaţie este că se creează un soi de sărăcie la nivel mental şi, astfel, începem să credem că lumea în care trăim este un loc ale cărui resurse sunt limitate. Dacă nu ajungem fruntaşii clasei, înseamnă că nu vom reuşi în carieră. Dacă nu câştigăm la jocurile sportive pe care le practicăm, înseamnă că nu vom gusta niciodată victoria. Dar asta este o gândire falsă – nimic nu poate fi mai departe de adevăr. Filosoful Rumi a avut dreptate: „Renunţă la picătură. Identifică-te cu oceanul!”

— Ah, cuvintele astea mi-au dat fiori pe şira spinării.

Ea a continuat.

— Iar acest tip de gândire falsă generează teamă – teama că lumea aceasta nu are suficiente resurse pentru ca fiecare dintre noi să atingă succesul absolut, dincolo de cele mai îndrăzneţe vise ale noastre; teama că vom pierde tot ceea ce ne-am luptat să obţinem; teama că nu meritǎm să păstrăm ceea ce avem. Cu cât ne străduim mai mult să adunăm, cu atât mai departe împingem abundenţa care ni se cuvine.

— Cum e posibil aşa ceva?

— Pentru că felul în care gândim ne defineşte realitatea – percepţia noastră determină experienţele prin care trecem ulterior. Dacă nu te gândeşti decât la cum să aduni tot pentru tine şi nu la cum să îi ajuţi pe alţii să îşi împlinească visurile, atunci începi să-ţi proiectezi temerile în lume. Şi acele gânduri intoxicate cu teamă vor fi elementele

de bază ale realităţii tale, astfel că vei ajunge să trăieşte o viaţă plină de lipsuri.

— Vrei să spui că, dacă ne gândim numai la noi înşine şi încercăm să obţinem totul, în realitate ajungem de fapt să pierdem?

— Da. E greu de crezut, nu-i aşa? Şi uite care e cheia – fiecare persoană de pe lumea asta este conectată la ceilalţi. Suntem făcuţi toţi din acelaşi material. Competiţia nu face decât să hrănească iluzia că existăm separat unii de ceilalţi, forţând o parte dintre noi să rămână sub nivelul normal de funcţionare. Atunci când operăm la un nivel mai elevat şi începem să vedem legăturile care ne conectează, câştigăm toţi. Întreaga lume câştigă. Dacă principalul tău scop este acela de a-i îmbogăţi pe ceilalţi şi de a-i susţine în demersul lor de a-şi îndeplini destinele, atunci în loc să proiectezi frică în mediul înconjurător, proiectezi abundenţă.

— Şi astfel, universul ne copleşeşte cu abundenţă, am spus eu gânditor.

— Exact. De fapt şi de drept, lumea în care trăim oferă acum, mai mult ca oricând, nenumărate oportunităţi celor care caută. Cu toţii putem câştiga. Şi dacă lucrăm toţi împreună, dacă ajungem într-o stare de cooperare şi armonie, atunci întreaga lume va deveni un loc mai bun. Dar încercarea continuă de a fi cu un pas înaintea competiţiei, aduce cu sine o cantitate imensă de stres – cazi în capcana performanţei şi crezi că vei fi admirat numai cu condiţia să câştigi. Iar asta declanşează un tipar interesant de acţiuni în vieţile noastre.

— Ce tipar?

— Devenim obsedaţi de ideea de a fi cu un pas înaintea celorlalţi. Ajungem asemenea animalelor de la circ, care fac spectacol cu speranţa că vor primi recompensă aplauzele celorlalţi. Ne bazăm respectul faţă de noi înşine pe preţuirea pe care o primim de la cei la care ţinem şi, astfel, ajungem

să ne împingem limitele, fără încetare. Dar *nimic* nu poate fi suficient atunci când trăim aşa. Chiar dacă bifăm o realizare importantă, suntem atât de preocupaţi să ne căţărăm pe scara imaginară a succesului, încât nici măcar nu ne mai putem bucura de realizarea noastră. Nimic nu este suficient pentru noi, atunci când suntem setaţi pe genul acesta de gândire. Nimic nu este suficient de bun, pentru că noi trebuie să ajungem pe locul întâi.

— Aproape că seamănă a perfecţionism.

— Dar chiar asta este. Încercăm să fim perfecţi. Şi ajungem să ne distrugem sufletele în timpul acestui proces.

— Bun. Şi atunci care este soluţia?

— Ai încredere şi relaxează-te mai mult.

Părintele Mike mi-a spus să am mai multă încredere – la fel şi Moe. Amândoi erau convinşi că universul este un loc prietenos şi, indiferent ce ni se va întâmpla de-a lungul călătoriei noastre prin viaţă, totul se va rezolva cu bine. De fapt, pe măsură ce încetam să mă mai zbat şi începeam să cred că universul mă susţine, recompensele începeau să apară. Interesant… cu cât presam mai puţin, cu atât primeam mai mult. Din multe puncte de vedere, îmi doream ca acele legi ale lumii, despre care mi-au vorbit Părintele Mike şi Moe, să se demonstreze într-un fel sau altul înainte ca eu să le adopt – nu mi-am dat seama că mai întâi va trebui să le îmbrăţişez şi abia apoi se vor dovedi valide.

Totul se rezuma la încredere. Trebuie să crezi în excelentul design al universului şi în acest plan inteligent conform căruia ne sunt proiectate vieţile. Învăţam acum, de la aceşti maeştri, că vieţile noastre au fost concepute din start să funcţioneze bine. Trebuie doar să ne dăm la o parte din propria noastră cale. Cu cât reflectam mai mult asupra acestor adevăruri, cu atât mai tare îmi dădeam

seama ce informaţii uimitoare îmi erau puse la dispoziţie.

— Frica pe care o generează competiţia ne face să fim prudenţi unii faţă de ceilalţi, Jack. Iar asta nu este viaţă – nici la birou, nici acasă. Frica de eşec ne frânge creativitatea, ne limitează posibilităţile, creează o presiune imensă asupra noastră şi ne face să fim tot timpul tensionaţi. Aşa că, în mod ironic, lupta cu competiţia ne diminuează nivelurile de performanţă, în loc să le eleveze. Soluţia e simplă: concentrează-te doar pe ceea ce poţi face *tu* cel mai bine. Abia atunci, singurul reper de comparaţie va fi persoana care erai înainte, fostul tău sine. Examinează continuu cine ai fost şi unde vrei să ajungi. Continuă să înaintezi în odiseea aceasta a vieţii tale.

— Tess, vreau să fiu sincer cu tine. Eu unul mă tem că dacă nu intru în competiţie şi dacă nu profit de orice oportunitate ivită în afaceri, ca să câştig, voi sfârşi ca un mare ratat. Filosofia despre care îmi vorbeşti sună minunat, dar mi se pare destul de idealistă.

— Jack, îţi mulţumesc că eşti sincer cu mine. Am construit întreaga afacere de la zero, bazându-mă numai şi numai pe această filosofie în care toată lumea are de câştigat. Iar compania mea valorează azi milioane de dolari. Chiar va trebui să mă crezi când îţi spun că funcţionează. De asemenea, aminteşte-ţi că de sute, dacă nu chiar de mii de ani, oamenii de afaceri au funcţionat prin prisma fricii şi a competiţiei. Şi uite unde am ajuns azi, la nivel de comunitate globală – uită-te la cum arată lumea, cât suntem de lipsiţi de empatie şi dragoste. Ştii că dacă vom continua să procedăm la fel şi de acum înainte, nu vom obţine rezultate diferite.

— E adevărat.

— Atunci, pentru a schimba lumea, fiecare dintre noi trebuie să exerseze o altă formă de leadership, mai elevată; trebuie să facem lucrurile

diferit faţă de cum le-am făcut până acum. Jack, te afli în faţa unei oportunităţi *imense* – poţi deveni un lider al lumii tale, în felul tău special, luând decizia să nu urmezi mulţimea şi să acţionezi din iubire şi nu din frică. E imposibil ca viaţa ta să nu se schimbe dacă te întorci la afacerea ta gata să te dedici unui serviciu onest, cu scopul de a crea valoare, de a clădi relaţii şi finaluri în care toată lumea să aibă de câştigat. Legile naturii au guvernat dintotdeauna cursul vieţii – fii atent la felul în care funcţionează natura şi vei avea parte de o confirmare irefutabilă a cuvintelor mele. *Atunci când funcţionăm în armonie, toţi avem de câştigat.* Aceasta este cea mai mare lecţie pentru oamenii de afaceri ai zilelor noastre. Şi dacă nu reuşim să înţelegem această lecţie, lumea va fi guvernată de mai mult haos.

Tess a luat o felie de lămâie de pe o tavă argintie, aşezată pe măsuţa din biroul ei, şi a pus-o într-un pahar cu apă.

— Uite, asta-i pentru tine. Apa e bună pentru creier.

— Da?

— Bineînţeles. De fapt, te ajută să gândeşti mai clar, mai ales în momentele de stres. În plus, este una dintre cele mai bune metode de a-ţi păstra nivelul energetic ridicat.

Luă o gură de apă din paharul ei.

— În sfârşit, vreau să punctez rapid câteva aspecte înainte să intru într-o întâlnire.

— Chiar am învăţat extrem de multe în dimineaţa asta. Îţi sunt foarte recunoscător pentru timpul pe care mi-l acorzi, Tess.

— Mă bucur că te pot ajuta, mi-a spus ea. Vreau doar să îmi promiţi că vei împărtăşi cu alţii ceea ce te învăţ. Lumea noastră trebuie să se schimbe, iar tu poţi fi un catalizator puternic în procesul de transformare a celorlalţi.

— Bine.

— Ştii, cel mai valoros lucru pe care îl deţin nu este de natură materială, a adăugat Tess.

— Nu mă miră.

— Reputaţia mea este cel mai valoros bun pe care îl deţin. Întotdeauna m-a uimit felul în care oamenii muncesc decenii la rând pentru a-şi clădi un nume bun, după care fac o prostie şi, în doar câteva momente, îşi pierd reputaţia. Procedând astfel, îşi pierd abilitatea de a conduce o afacere – şi asta nu doar la un singur nivel. Vezi tu, Jack, nu poţi pune o etichetă cu preţul pe care îl au telefoanele primite înapoi. Bucură-te şi onorează-ţi buna reputaţie. Să nu faci vreodată ceva ce ar putea să îţi păteze numele. Trăieşte şi munceşte în maximă integritate.

Una dintre liniile telefonului de pe biroul ordonat al lui Tess a început să clipocească.

— Oh, cred că trebuie să merg la întâlnire. Îmi cer scuze, Jack – e programată de o lună şi efectiv nu am avut cum să o anulez. Uite, ia cartea asta de vizită, a adăugat ea în grabă. Este pentru hotelul în care vei sta. Şoferul meu te va duce acolo, iar tu poţi să te cazezi liniştit. Probabil că eşti obosit după călătoria făcută. Am acoperit foarte multe într-un timp extrem de puţin, aşa că, în următoarele zile nu te vei ocupa decât cu distracţie. Am aranjat deja ca unul dintre cei mai buni ghizi din oraş să îţi arate împrejurimile. O să te caut eu peste câteva zile. Ai numărul meu de telefon de acasă, scris pe cealaltă parte a cărţii de vizită – sună-mă dacă ai nevoie de ceva.

Apoi Tess s-a aplecat spre mine şi m-a îmbrăţişat scurt.

— Jack, te descurci minunat. Ştiu că treci prin multe schimbări, dar nu-ţi face nicio grijă. Intuiţia îmi spune că te afli exact acolo unde trebuie pe cărarea vieţii. Nu te abate de la ea şi vei vedea că totul va bine.

Şi cu aceste cuvinte, Tess Welsh, CEO-ul superstar, a părăsit încăperea şi s-a îndepărtat

încet, pe coridor.

14. Despre dorinţe şi vise

„Cel mai patetic om din lume este acela care are vedere, dar nu are viziune.”

Helen Keller

Următoarele zile au fost minunate – şi într-un fel, le-am resimţit ca pe o sărbătoare. Am învăţat atât de mult în ultimele săptămâni, încât mi-am dat seama că este important să mă onorez pe mine însumi pentru toată această evoluţie. Am vizitat galerii de artă şi muzee, am luat cina în restaurante celebre şi am văzut două piese pe Broadway, de pe cele mai bune locuri din sală. Tess Welch s-a ocupat de toate detaliile şi a aranjat să fiu tratat asemenea unui prinţ. Era o femeie extraordinar de bună.

La patru zile după întâlnirea noastră, m-a sunat:

— Bună, Jack! Hai să ne vedem azi în Central Park, să ne plimbăm câteva ore. Am câteva lecţii pe care vreau să ţi le împărtăşesc, care cred că îţi vor fi foarte folositoare.

O oră mai târziu, ne plimbam prin parcul plin cu new yorkezi care se bucurau din plin de locul acesta minunat. Soarele strălucitor ne încălzea feţele. Tess a reluat discuţia din punctul în care o lăsasem în urmă cu câteva zile.

— Jack, dacă eşti serios cu privire la punerea în practică a dorinţelor inimii tale, există cinci paşi simpli, care vor duce la împlinirea lor. Crede-mă – paşii ăştia funcţionează mai ceva ca o magie, m-a asigurat ea.

— Mi-ar plăcea la nebunie să aflu care sunt aceşti paşi, i-am spus eu plin de nerăbdare.

— Primul pas este să-ţi articulezi o viziune. Înainte de a cere ceea ce vrei de la viaţă, trebuie *să dai un nume* dorinţei tale.

— Frumos fel de a descrie lucrurile.

— Cu cât poţi aduce mai multă claritate, culoare, emoţie şi definire scopului căruia îi dai formă în imaginaţia ta, cu atât mai mare este probabilitatea ca el să se concretizeze în mediul exterior. Trebuie să îţi defineşti scopurile – ele nu sunt altceva decât intenţii, iar intenţiile tale determină realitatea pe care tu o creezi. Apropos, eu am descoperit că mă ajută foarte mult să-mi articulez viziunea pe hârtie. Dacă ataşezi cuvinte scrise dorinţei tale e ca şi când ai sufla viaţă peste ea.

— Serios?

— Absolut, a venit răspunsul ei, plin de siguranţă.

— Bun, asta-i simplu de făcut. Ce urmează?

— Al doilea pas este să dezvolţi o strategie, m-a informat Tess. Companiile de renume mondial sunt cele care au dezvoltat strategii la rang de mare artă. Trebuie să înveţi să devii foarte strategic în viaţă. Gândeşte-te întotdeauna cam cum ar arăta viaţa ta perfectă şi ce doreşti să faci în viitorul tău ideal. Apoi transformă această viziune într-o strategie care să te ajute să o concretizezi.

— Mi-ar plăcea să am un viitor ideal.

— Îl vei avea, Jack. Strategia ta este de fapt planul tău de acţiune prin care vei închide distanţa dintre viziune şi rezultate. Este formula ta câştigătoare ce va funcţiona ca o punte între visurile şi acţiunile tale. Dorinţa care vrei să prindă contur în viaţa ta, nu începe cu altceva decât cu o viziune care îţi apare în minte. Deşi viziunea în sine poate fi frumoasă, obiectivul tău este de a traduce totul într-un rezultat tangibil – altfel, care mai e rostul?

— Sunt de acord. Simplul fapt că ne dorim ceva nu ne duce nicăieri.

— Exact. A fi un lider al propriei tale cariere înseamnă să fii proactiv. Aşa că este vital să îţi dezvolţi o strategie săptămânală cu privire la ceea ce ai de făcut pentru a închide golul dintre viziune

şi rezultatul final, la care aspiri. Un vis mare descompus în segmente mai uşor de gestionat este mult mai uşor realizabil.

— Şi, în acelaşi timp, nu este atât de intimidant, am adăugat eu. Am descoperit că, atunci când un scop este prea mare, mi se pare atât de înspăimântător încât nici măcar nu apuc să fac vreun pas în direcţia lui.

Tess a clătinat din cap.

— Am trecut şi eu prin asta în viaţă. Aşa că descompune macro-intenţia în micro-porţiuni. Procedând astfel, progresul tău va avea loc cu mult mai multă graţie, iar tu te vei lupta mai puţin.

— Am înţeles. Care este pasul trei?

— Încheie un contract cu tine însuţi. Fă o înţelegere cu tine, în care descrii ce plănuieşti să faci şi când intenţionezi să pui în practică planul tău. Printează-l şi pune-i un sigiliu, astfel încât să pară original. Eu chiar îl semnez pe al meu, astfel încât devine oarecum oficial, ca şi când ar fi un mare contract de afaceri.

— Chiar are vreun rost să faci un contract cu tine însuţi?

— Fără îndoială. Are darul de a-ţi oferi o structură foarte importantă a responsabilităţii cu care te încarci. Vezi tu, Jack, în lipsa responsabilităţii personale, este uşor să te debarasezi de angajamentul pe care ţi-l iei, de a transforma un vis în realitate. În lipsa unei structuri care să te asigure că rămâi fidel promisiunilor făcute, în conformitate cu dorinţele tale, lucrurile îţi scapă uşor de sub control. Mult prea multe visuri mor înainte să depăşească stadiul de proiecţie din cauza Legii Intenţiei Diminuate.

— Asta ce mai e?

— Legea Intenţiei Diminuate spune aşa: cu cât trece mai mult timp după stabilirea unui scop, cu atât mai puţine şanse sunt să dai viaţă acelui scop şi să îl atingi. Iniţial, atunci când ne setăm un ţel, tindem să fim plini de entuziasm şi speranţă din

cauza viitoarelor posibilităţi. Dar, pe măsură ce zilele trec, viaţa ni se pune de-a curmezişul căii pe care am ales-o, la fel ca şi credinţele noastre limitate. Criticul ascuns în fiecare dintre noi începe să lucreze şi vine la noi cu o grămadă de scuze pentru care ţelul stabilit de noi nu se poate concretiza. Cu cât trece mai mult timp, cu atât suntem mai distraşi de tot soiul de urgenţe pe care trebuie să le rezolvăm – şi, în scurt timp, visul nostru moare. Imaginează-ţi doar cum ar fi fost dacă ai fi acţionat măcar la 5 din ideile geniale pe care le-ai avut de-a lungul vieţii, nu numai pentru a avea succes în carieră, dar şi pentru a avea succes în viaţă.

— Aş trăi la un cu totul alt nivel, am realizat eu năucit.

— Exact. Întotdeauna am fost convinsă că oamenii de elită, care ating performanţe extraordinare, nu îşi lasă ideile noi să lâncezească, întotdeauna întreprind o acţiune care să declanşeze concretizarea ei. Pentru a preveni ca Legea Intenţiei Diminuate să sufoce dorinţele din inima ta, trebuie să construieşti o structură a responsabilităţii pe care ţi-o asumi în ceea ce priveşte planurile pe care ţi le stabileşti. Cea mai bună metodă pe care eu personal o cunosc este aceea de a angaja un trainer.

— Am auzit foarte multe în ultima vreme despre traineri.

— Sunt sigură că ai auzit, mi-a răspuns Tess. În ultimii doi ani, am lucrat săptămânal cu un trainer profesional şi m-a ajutat să fac schimbări profunde în viaţa mea. Nu numai că este susţinătoarea mea cea mai entuziastă, care se bucură de succesele mele, dar într-un fel este cea care ţine contabilitatea etapelor pe care trebuie să le bifez, ajutându-mă să îmi onorez cuvântul dat şi asigurându-se că fac ceea ce am promis că o să fac, la momentul potrivit. Şi de foarte, foarte multe ori rezultatele pe care le-am obţinut în viaţa mea

au plătit din plin investiţia pe care am făcut-o pentru serviciile ei.

— Şi dacă nu-mi permit să am un trainer?

— Ei bine, atunci varianta care îţi rămâne, aproape la fel de bună, este să creezi o alianţă a minţilor luminate.

— Nu sunt familiar cu termenul acela, am recunoscut eu.

— O alianţă a minţilor luminate nu este altceva decât un parteneriat în urma căruia toată lumea are de câştigat, un parteneriat pe care îl închei cu oameni care gândesc asemănător şi al cărui scop este acela de a vă susţine reciproc în îndeplinirea viselor.

— Îmi place cum sună.

— Uite cum îţi recomand eu să pui în practică ideea asta. Fixează o oră la care să vă întâlniţi în fiecare săptămână şi încearcă să vă vedeţi cât mai devreme posibil – e important să vă întâlniţi dimineaţa devreme, pentru că asta demonstrează dedicare. Întâlnirea ar trebui să debuteze cu un scurt moment de trecere în revistă a dorinţelor şi scopurilor pe care fiecare dintre voi şi le-a propus. Apoi, discutaţi ce funcţionează şi ce nu. Extrem de important este să vă analizaţi apoi contractele pe care le aveţi încheiate cu voi înşivă şi progresele pe care fiecare dintre voi a promis să le facă. Pentru ca schema asta să funcţioneze, este important ca fiecare membru al grupului să ştie că se află în siguranţă, că poate spune adevărul şi poate fi onest până la capăt. Spre exemplu, dacă ai promis că vei realiza ceva în cursul săptămânii precedente şi nu ai reuşit să te ţii de cuvânt, membrii alianţei ar trebui să fie obligaţi să îţi atragă atenţia asupra acestui aspect. Iar asta poate fi făcut astfel încât să dea dovadă şi de curaj, dar şi de compasiune.

— Mi se pare o idee grozavă – e atât de simplă şi, cu toate astea, atât de puternică.

— Pentru mine, este extrem de important să îmi aduc dorinţele inimii în punctul de a se manifesta în concret. Nu mă joc atunci când vine vorba de a genera rezultate de excepţie în viaţa mea. Vreau să-mi trăiesc viaţa la cel mai elevat nivel, aşa că rămân în joc cu intenţia de a câştiga. Iar schema celor cinci paşi funcţionează perfect.

— Bun, deci primul pas este să îmi definesc viziunea; pasul al doilea constă în crearea unei strategii; pasul al treilea presupune încheierea unui contract cu mine însumi şi conturarea unei structuri de responsabilizare prin care să mă asigur că fac ceea ce spun că o să fac. Ce urmează?

— Cel de-al patrulea pas se referă la măsură. Dintotdeauna am fost convinsă că în afaceri, la fel ca şi în viaţă, ceea ce nu este măsurat, nu poate fi stăpânit. Afacerea noastră are o plajă imensă de unităţi prin care monitorizăm şi măsurăm constant progresele făcute. Când am început această companie, m-am bazat pe o filosofie simplă. Am folosit ca puncte de referinţă cele mai bune companii din lume şi mi-am făcut o părere foarte clară asupra felului în care funcţionau. Şi apoi, chiar dacă am pornit aproape de la zero, ne-am dedicat în întregime modelului de funcţionare al companiilor de elită mondiale. Şi am făcut asta în absolut fiecare zi. Dimineaţa ne adunam toţi şi ne reaminteam rapid cum doream să arate compania pe care munceam să o construim. Iar la sfârşitul zilei măsurăm ce făcusem în direcţia asta, în funcţie de rezultatele pe care le obţinusem. Acum, imaginează-ţi ce s-ar întâmpla dacă ai aplica aceeaşi strategie de operare în *viaţa* ta? Cum ar fi ca, la sfârşitul fiecărei zile, ai petrece 10 sau 15 minute măsurând ce ai făcut în ziua respectivă pentru a fi mai aproape de scopul pe care l-ai vizualizat în tine? În minunata sa autobiografie – pe care apropos, trebuie să o citeşti – Ben Franklin vorbeşte despre această practică, pe care el adoptat-o în fiecare seară. Franklin a făcut un

legământ cu el însuşi, conform căruia avea să îşi trăiască viaţa ghidându-se după 13 virtuţi – 13 reguli de viaţă, dacă vrei. Apoi, în fiecare noapte, se retrăgea într-un colţ liniştit şi reflecta adânc asupra felului în care se comportase în ziua respectivă, în raport cu acele 13 virtuţi.

— Cu alte cuvinte, îşi măsura zilnic rezultatele obţinute, prin prisma viziunii sale.

— Exact. Şi procedând astfel, a devenit extrem de conştient de ce anume funcţiona şi ce nu. Acest moment de autoexaminare l-a făcut să devină mult mai conştient şi mai chibzuit în acţiunile sale de zi cu zi. Trecând prin acest ritual nocturn, fiecare zi a devenit mai bună decât precedenta şi astfel, a reuşit să îşi construiască o viaţă minunată.

— Foarte interesant.

— Vezi tu, Jack, nu e nimic în neregulă cu faptul că faci greşeli în viaţă. Greşelile sunt profesori de excepţie. Ele oferă cel mai fertil teren pentru evoluţia personală. Dar e ceva în neregulă cu repetarea la infinit în viaţă a aceloraşi greşeli. În astfel de cazuri, dai dovadă de o lipsă gravă de conştiinţă a propriului sine. În acelaşi timp, procedând astfel, refuzi cu încăpăţânare să înveţi din propria ta istorie, întreaga idee a jocului este să înveţi din trecutul tău. Sau, mai bine zis: *permite trecutului să îţi servească.* Transformă eşecurile din trecutul tău în viitoare victorii. Dacă vei măsura constant acţiunile pe care le întreprinzi, prin prisma scopurilor tale, atunci toate corecturile pe care le vei opera la nivel de direcţie – atât de importante, toate – te vor conduce în cel mai scurt timp la cel mai elevat nivel existenţial. Iar asta mă aduce foarte frumos la cel de-al cincilea pas, pasul final al acestui model de împlinire a dorinţelor inimii.

— Sunt tot numai urechi, Tess.

— Celebrează-ţi Momentele de Mândrie.

— Astea ce sunt?

— Momentele de Mândrie sunt acele zile din timpul unei săptămâni când reuşeşti să faci progrese mari în direcţia împlinirii acelei dorinţe pe care te concentrezi. Unul dintre motivele principale pentru care ne pierdem inspiraţia şi pasiunea necesare concretizării ţelurilor noastre este că ne petrecem prea mult timp concentrându-ne pe ceea ce *nu* merge, în loc să ne concentrăm pe ceea ce *funcţionează.*

— Eu cam aşa procedez de obicei în viaţă, am recunoscut eu, în timp ce ne plimbam de-a lungul unei poteci din scânduri de lemn.

— Ştiu că asta faci, Jack, dar este extrem de important să îţi preţuieşti progresul făcut. Fă-ţi timp săptămânal pentru a trece în revistă Momentele tale de Mândrie. Împărtăşeşte-le cu membrii alianţei din care faci parte. Laudă-te puţin – o să vezi că asta te va ţine motivat şi la fel de efervescent ca la început, pe tot parcursul călătoriei pe care o vei face până la împlinirea visului tău. Iar acest aspect este extrem de important: bucură-te de călătorie, în timp ce progresezi spre ţelurile tale. Sărbătoreşte fiecare succes, oricât de mic ar fi – succesele îţi vor umple inima cu bucurie şi entuziasm, doar la gândul tuturor darurilor pe care urmează să le primeşti. Pe măsură ce îţi identifici şi apreciezi micile victorii, se va crea un avânt foarte intens, care te va face mai puternic şi mai dedicat visului tău cel mare. Harold Melchert a explicat acest lucru în felul următor: „Trăieşte-ţi viaţa zi de zi, ca şi când ai escalada munţii. O privire ocazională spre vârf are darul de a vedea mai bine scopul final. Cu fiecare pas care te duce spre vârf, poţi observa multe peisaje minunate. Urcă fără ezitare, încet, bucură-te de fiecare moment care trece; iar priveliştea din vârf va deveni punctul de climax al călătoriei."

— Frumoase cuvinte.

— Da, chiar sunt frumoase, a fost de acord Tess. Jack, nu te sfii să vorbeşti des despre intenţiile şi

dorinţele tale. Declară-le lumii întregi. Povesteşte-le prietenilor şi familiei tale despre ce vrei să obţii, ce vrei să faci şi ce vrei să devii. Cu cât *vorbeşti mai mult despre* ce vrei, cu atât mai repede vei *avea* ceea ce îţi doreşti.

— Dar de ce funcţionează aşa?

— Pentru că, pe măsură ce vorbeşti mai mult despre dorinţele ascunse în inima ta, cu atât mai mult vor urca la nivel de conştientizare. Vei începe să vezi oportunităţi care înainte erau invizibile. Vei face noi conexiuni în mintea ta şi vei zări posibilităţile din viaţa ta, privind din vârful muntelui.

— Bun. Ce mai urmează? m-am interesat eu.

— Pentru ca tot acest proces să fie funcţional, trebuie să ţii cont de faptul că succesul constă în executarea sa, mi-a răspuns Tess.

— În executare?

— Da. Motivul pentru care există atâtea afaceri cu nivel de risc crescut, care în cele din urmă eşuează, este că sunt slabe în etapa de executare. Nu şi-au clădit o disciplină conform căreia să ducă la bun sfârşit un lucru început. Ele pot avea, ştiu eu, o strategie genială, dar pot fi lamentabile când vine vorba de *implementarea* ei. Compania noastră este lider pe piaţă pentru că noi nu ne rezumăm la a avea vise mari – noi *facem* paşi mari. Suntem aşi când vine vorba de implementarea lucrurilor. Şi vreau să adaug aici nu numai că finalizăm lucrurile – dar le finalizăm pe *acelea care trebuie.* Peter Drucker, un guru al managementului, observa la un moment dat următorul lucru: „Nu există nimic mai inutil decât să faci eficient ceea ce nu ar trebui făcut deloc.”

— Bine zis, am spus eu zâmbind.

— Suntem foarte ocupaţi în direcţia asta a concentrării asupra lucrurilor esenţiale, asupra acelor activităţi care au menirea de a ne conduce spre punctul pe care am plănuit să îl atingem.

Telefonul lui Tess a început să sune.

— Îmi pare rău, Jack, a spus ea. Aştept telefonul acesta, din Tokyo. Te superi dacă răspund?

— Deloc. Te rog.

A transmis rapid interlocutorului său că îl va suna înapoi în cel mai scurt timp, după care s-a întors iar spre mine.

— Jack, trebuie să mă întorc la birou. Am lucrat la o altă ofertă publică şi trebuie să îmi adun echipa să discutăm despre strategie.

— Şi despre executare, am adăugat eu.

— Te-ai prins. Oricum, am acoperit tot ce mi-am propus să discut cu tine azi. Ce-ar fi să te bucuri de locul ăsta. Ne revedem mâine. Eşti un student pe cinste şi sunt convinsă că vei face lucruri măreţe în viaţa ta. Cal ar fi nespus de mândru de tine, Jack. Te rog să fii conştient de acest lucru.

— Mulţumesc, Tess.

După ce Tess a plecat, m-am aşezat la umbra unui copac şi am reflectat la toate câte mă învăţase ea. M-am gândit la cât de important este să faci în aşa fel ca lucrurile să se întâmple în viaţă şi am încercat să împac informaţia asta cu sfatul pe care mi l-a dat Moe, de a trăi în mijlocul misterului, rămânând deschis la posibilităţi.

Am realizat că în viaţă succesul echivalează cu echilibrul. A trăi în mister fără să fii deloc practic şi a face paşi spre scopul final, pentru ca apoi să realizezi că visul tău nu a fost decât o „apatie spirituală” şi un fel de eschivare. Şi cu toate astea, dacă îţi petreci ziua plănuind, organizând şi concentrându-te nu faci altceva decât să încerci să preiei controlul asupra întregului lucru. Muncind şi trăind astfel, posibilităţile pe care viaţa ţi le-ar putea oferi nu-şi mai găsesc locul.

Din nou, nu m-am putut opri să nu observ acest aspect: viaţa înseamnă echilibru.

15. Evadări spre o viaţă frumoasă

„Să mături fiecare în faţa uşii sale şi lumea întreagă va deveni curată.”

Maica Tereza

Săptămânile petrecute alături de Tess au trecut cu repeziciune. Ca şi Părintele Mike şi Moe înaintea ei, s-a dovedit a fi nu doar foarte inteligentă şi neobişnuit de creativă în felul în care gândea, ci şi o persoană de o bunătate profund onestă.

Oamenii buni chiar pot reuşi în afaceri, mi-am dat eu seama.

În timpul săptămânilor petrecute împreună, Tess a subliniat de nenumărate ori necesitatea de a fi bun şi de a manifesta dragoste în mediul afacerilor. Mi-a reamintit de nenumărate ori că în afaceri este esenţială formarea unor relaţii interumane şi că trebuia să mă dedic aducerii unui plus de valoare în vieţile celorlalţi – şi lumii, în general – dacă doream să îmi împlinesc destinul şi să mă bucur de adevăratul succes. Mi-a vorbit despre importanţa bunelor maniere, despre punctualitate şi decenţă umană ca avantaje strategice şi a vorbit plină de entuziasm despre necesitatea ca fiecare om implicat în afaceri să dea dovadă de leadership, dacă vrem să schimbăm starea în care se află azi lumea. În timp ce ne relaxam la ea în birou, într-o după-amiază însorită, mi-a înmânat un plic. L-am deschis bucuros dar, spre dezamăgirea mea, nu conţinea decât o foaie albă, imaculată de hârtie.

— Nu înţeleg, Tess. Nu e nimic scris pe foaia asta.

— Jack, azi este ultima noastră zi împreună. Tocmai ţi-am dăruit un cadou special pentru a-ţi mulţumi pentru aceste săptămâni petrecute alături de mine.

— Tot nu înţeleg semnificaţia acestei hârtii goale.

— Mai târziu, înainte să mergi la culcare în seara asta, aş vrea să faci un ritual sacru. Ia această foaie de hârtie şi scrie pe ea povestea vieţii tale. Scrie, pe cât posibil de succint, cum vrei să se schimbe viaţa ta. Stabileşte-ţi această intenţie şi surprinde-o pe hârtie. Scrie despre dorinţele pe care le ascunzi în inima ta şi despre schimbarea pe care speri să o faci în lume, ca efect al persoanei care eşti pe cale să devii. Şi apoi, scrie despre moştenirea ta.

— Ce anume vrei să spui prin moştenire?

— Cea mai adâncă dorinţă a oamenilor este să trăiască pentru ceva mai important decât ei înşişi. Măreţia umană se naşte atunci când te dedici unui singur scop: acela de a trăi pentru o cauză mai mare decât tine însuţi. În clipele tale de linişte din această seară, te invit să te întrebi pentru ce vrei să îţi dedici viaţa – apoi, aş vrea să scrii răspunsul pe care ţi-l vei da. Meditează asupra urmelor pe care vei lăsa în urma ta şi gândeşte-te cum îşi vor aminti de tine generaţiile care vor veni. Trebuie să ai o viziune sau un vis legat de moştenirea pe care o laşi în urmă – crede-mă, Jack, asta te va ţine foarte concentrat de-a lungul zilelor şi îţi va umple inima cu o nemăsurată speranţă.

— Bine, voi face acest exerciţiu diseară.

Tess m-a îmbrăţişat şi m-a sărutat pe obraz.

— Trebuie să mă întâlnesc cu câţiva colegi jos, mi-a spus ea. Vrei să faci câţiva paşi cu mine?

— Desigur, Tess, mi-ar plăcea. M-am simţit foarte bine în perioada petrecută cu tine. Mi-ai împărtăşit câteva puncte de vedere absolut extraordinare, despre care ştiu că îmi vor fi de mare folos în carieră şi în viaţă. Îţi mulţumesc *din suflet!*

— Cu plăcere, Jack. Asigură-te doar că vei împărtăşi cu alţi oameni ceea ce te-am învăţat. Oriunde ai merge, fii o lumină în lume, un far în

mijlocul nesiguranţei, un misionar al schimbării şi al iubirii. Dacă vei atinge vieţile altora şi dacă felul în care îţi vei trăi viaţa te va transforma într-un lider, atunci timpul pe care l-am petrecut cu tine a fost într-adevăr foarte bine investit.

— Mulţumesc, am spus eu emoţionat.

Am luat liftul şi am coborât în tăcere, la parter. Simţeam că amândurora ne părea rău că ne despărţim.

În timp ce eu şi Tess ieşeam din clădire în strada plină de oameni, am văzut o scenă bizară. Spre noi, venea în viteză o maşină mare, galbenă. Claxona, iar pe portbagajul de deasupra era legată o placă de surf care văzuse şi zile mai bune. Vehiculul a frânat cu un scârţâit lângă noi, moment în care am încremenit când am văzut cine se afla înăuntru. Erau Moe Jackson şi Părintele Mike.

— Bună, Jack! au strigat amândoi, într-un glas, râzând ca doi puştani aflaţi la o aniversare.

— Arăţi foarte bine! a exclamat Moe.

— Uau! am exclamat eu. Voi doi sunteţi ultimii oameni pe care mă aşteptam să îi văd în New York.

Au sărit repede din maşină şi m-au îmbrăţişat călduros. Apoi s-au întors spre Tess.

— Hei, drăguţă, a exclamat Moe pe un ton afectuos. Eşti gata să mergem?

— Unde vă duceţi voi trei? am întrebat eu arzând de curiozitate.

— Avem un fel de reuniune, Jack, mi-a răspuns prietenul meu surfer. Mergem să ne sărbătorim succesul. E un fel de ritual prin care trecem de fiecare dată când ducem la bun sfârşit o transformare.

— O transformare?

— Sigur! Toţi trei am lucrat împreună să te învăţăm ce aveai nevoie să înveţi. Tatăl tău a fost prietenul nostru, iar nouă ne-a făcut realmente plăcere să lucrăm cu tine. Eşti un om deosebit.

Moe a făcut o pauză şi s-a uitat la mine cu blândeţe.

— Dar, Jack, noi am făcut asta şi cu alţi oameni. Şi credem cu tărie că *toţi* sunt speciali. În fiecare an, ne este trimis un elev. Şi în fiecare an, ne împărtăşim filosofia şi înţelepciunea cu altă persoană, privind-o cum se transformă chiar sub ochii noştri.

— E cel mai tare lucru posibil! a strigat Părintele Mike în timp ce ambala motorul maşinii, ca un şofer de curse. De fiecare dată când elevii noştri reuşesc, reuşita este şi a noastră. Ajutându-i pe alţii să crească, să îşi atingă nivelul cel mai elevat al sinelui şi apoi să plece în lume şi să aibă un impact asupra ei, reuşim să avem şi *noi* un impact asupra lumii.

— Aceasta este moştenirea *noastră,* a adăugat Tess.

Apoi, s-au înghesuit toţi în maşină şi, preţ de câteva momente, au păstrat tăcerea. În cele din urmă, Părintele Mike a întrerupt liniştea.

— Fii binecuvântat, Jack.

— Te iubesc, frate, a spus Moe.

— Lasă o moştenire, m-a instruit Tess.

Moe s-a întins şi a deschis radioul. Din boxe s-a revărsat o melodie mai veche, bruiată de undele radio, a formaţiei Beach Boys.

— Ah, aşa mai merge, l-am auzit spunând în timp ce maşina se punea în mişcare.

Mi-au făcut toţi cu mâna, zâmbind şi cântând melodia care se auzea la radio.

Apoi, brusc, maşina a frânat. Au tras înapoi.

— Oh. Aproape am uitat. Uite, asta e pentru tine, Jack. E ceva la care am lucrat toţi, a spus Tess în timp ce îmi întindea o cutie împachetată frumos. Sperăm să te ajute de-a lungul călătoriei tale. Iar când vei avea nevoie de puţin ajutor în perioadele mai grele, sperăm că te vei gândi la noi şi că îţi vei aminti aceste trei luni. Ştii, viaţa este doar o aventură frumoasă, nimic mai mult. Iar aventura ta, prietene, abia a început.

Şi acestea fiind spuse, maşina a demarat, iar cei trei maeştri remarcabili au dispărut, făcându-mi iar cu mâna. Mi s-a părut că visez.

Am intrat în primul parc care mi-a ieşit în cale şi m-am aşezat pe o bancă, lângă un tufiş de trandafiri. Lumina soarelui îmi încălzea faţa, iar mireasma trandafirilor mi-a dat o stare de bine. Eram trist – excepţionala mea călătorie alături de cei trei maeştri luase sfârşit, iar acum eram singur, lăsat liber să pun în practică ce învăţasem şi să împrăştii mesajul lor în felul meu unic şi irepetabil. Chiar voiam să îmi dau seama cine eram cum adevărat. În acelaşi timp, mă simţeam extrem de dedicat ideii de a-mi trăi viaţa conform filosofiilor lor. Iar ceea ce este mai important ca orice alt aspect, e că simţeam nevoia – aşa cum nu mai simţisem niciodată în viaţa mea – să schimb lucrurile în bine şi să ajut la construirea unei lumi mai fericite şi mai sănătoase.

M-am întins şi am deschis cutia. Înăuntru era un jurnal cu coperţi din piele, un duplicat fidel al jurnalului pe care mi-l dăduse Părintele Mike în prima zi petrecută împreună. Am deschis la prima pagină. Inima a început să îmi bată cu putere când am citit rândurile scrise acolo. Iată ce scria:

EVADĂRI SPRE O VIAŢĂ FRUMOASĂ

1. Principala lucrare a fiecărei fiinţe umane este cea lăuntrică. În fiecare zi, fă ceva semnificativ, care să te ajute să devii mai profund. Dacă vrei să ai parte de viaţa pe care ţi-o doreşti cu adevărat, trebuie mai întâi să devii tu mai mult din persoana care eşti în realitate.

2. Priveşte-ţi viaţa ca pe o şcoală fantastică, în care poţi creşte. Tot ceea ce experimentezi, atât lucrurile bune cât şi cele care îţi aduc provocări, a ajuns la tine pentru a te învăţa lecţia pe care ai nevoie să o înveţi în acea etapă a evoluţiei tale ca persoană. Înţelege acest adevăr şi nu înceta să îţi pui întrebarea: „Ce oportunitate reprezintă pentru

mine această situaţie sau persoană?", prin prisma elevării personale. Aceasta este o sursă imensă de pace interioară.

3. Fii cinstit cu tine însuţi – cea mai bună viaţă posibilă este o viaţă onestă. Nu te trăda niciodată. Dă-ţi jos masca socială şi ai curajul de a te prezenta lumii aşa cum eşti. Lumea va fi mai bogată datorită gestului tău.

4. Aminteşte-ţi că adunăm ce semănăm. Vieţile noastre, privite în dimensiunea concretă, nu sunt altceva decât oglinzi ale vieţilor noastre interioare. Revarsă lumină pe partea întunecată din tine. Conştientizează presupunerile false, credinţele care te limitează şi temerile care nu îţi permit să creşti, şi vei vedea că lumea din afara ta se va schimba.

5. Vedem lumea nu aşa cum este ea, ci aşa cum suntem noi. Conştientizează că adevărul – indiferent de circumstanţe – este filtrat prin fereastra cu vitraliu din tine – contextul tău personal. Curăţă fereastra şi îţi vei curăţa viaţa. Apoi, vei zări adevărul.

6. Trăieşte în miezul propriei inimi – înţelepciunea ei nu te înşală niciodată. Urmează îndemnurile tăcute ale inimii tale şi vei fi călăuzit în direcţia adevăratului tău destin.

7. Trăieşte-ţi viaţa cu un intens sentiment de curiozitate. Dacă renunţi la control, vei crea spaţiu pentru ca oportunităţile să ajungă la tine.

8. Ai grijă de tine. În fiecare zi, fă ceva care să îţi bucure mintea, trupul şi spiritul. Acestea sunt acte esenţiale de autorespect şi iubire faţă de sine.

9. Construieşte relaţii interumane. Dedică-te misiunii de a aprofunda legăturile cu oamenii din jurul tău. Concentrează-te să îi ajuţi pe alţii să îşi împlinească visurile şi fii mai preocupat de oferirea unui ajutor necondiţionat decât de autogratificare. Te afli aici ca să aduci un plus de valoare lumii, iar dacă uiţi acest adevăr, te trădezi singur.

10. Lasă în urmă o moştenire. Cea mai mare dorinţă a unei fiinţe umane este nevoia de a trăi pentru o cauză mai mare decât ea însăşi.

Am închis ochii şi m-am lăsat absorbit de cuvintele înţelepte pe care tocmai le citisem. M-a cuprins mai întâi o senzaţie copleşitoare de pace şi apoi un sentiment de bucurie pură, care a explodat în mine. M-am simţit atât de recunoscător pentru acest moment pe care l-am trăit cu fiecare celulă din mine prezentă în această fereastră temporară.

Apoi am lăsat jos jurnalul şi m-am ridicat, întinzând braţele spre cer. Era o zi glorioasă.

Despre autor

Robin Sharma este unul dintre marii gânditori ai lumii, de pe scena leadershipului în afaceri şi în viaţă. Este autorul a numeroase cărţi, printre care bestellerul *Călugărul care şi-a vândut Ferrari-ul, Atinge măiestria în leadership, Învăţături spirituale pentru familia ta de la Călugărul care şi-a vândut Ferrari-ul* şi *Începe dinăuntru.* Sharma este convocat constant ca orator-cheie în toate colţurile lumii, de către organizaţii dedicate formării de lideri, la toate nivelurile. Clienţii săi se regăsesc în topul celor 500 de companii listate de Fortune, printre care şi Microsoft, General Motors, IBM, FedEx şi Nortel Networks, precum şi asociaţiile de formare a liderilor.

Fost avocat, care deţine două diplome în drept, inclusiv o diplomă de master, Robin Sharma este CEO al companiei Sharma Leadership Internaţional (SLI), o firmă de training respectată la nivel mondial, care oferă o plajă largă de servicii şi produse menite să ajute angajaţii să îşi atingă potenţialul maxim în viaţa profesională şi personală, printr-o schimbare fundamentală la nivel interior. SLI include şi programul de mare succes *Consiliere pentru viaţă al lui Robin Sharma,* care constă într-un proces extrem de eficient, prin care indivizii şi echipele corporatiste învaţă cum să îşi creeze vieţile personale pe care doresc să le aibă, devenind figuri remarcabile în mediul lor profesional. Sharma Leadership Internaţional oferă de asemenea programul *Lunar de consiliere* – binecunoscutul club de carte şi CD, unde Robin personal selectează un program de lucru de schimbare fundamentală a vieţii, menit să îţi amplifice creşterea spirituală şi să îţi

îmbogăţească viaţa. Este un material pe care ţi-l va transmite timp de 30 de zile, pentru a obţine o îmbunătăţire continuă.

Pentru mai multe informaţii despre oricare dintre aceste servicii sau dacă doriţi să aflaţi mai multe despre oferta completă de servicii pe care vi le punem la dispoziţie, vă rugăm să vizitaţi **www.robinsharma.com sau să sunaţi la l-888-RSHARMA.**

[1] Director executiv.

[2] Ofiţer-şef al dragostei.

Table of Contents

Mulţumiri 4
Introducere 8
1. Noi începuturi 11
2. Regulile căii 33
SFÂNTUL 41
3. Cum să te deschizi spre a înţelege felul în care funcţionează lumea în realitate 42
4. Fii onest cu propriul tău Eu 69
5. Fereastra cu vitraliu 92
6. În căutarea unei meniri 97
SURFERUL 102
7. O întâlnire cu un Maestru al Inimii 103
8. Pătrunzând misterul 121
9. Cum să creşti pe tărâmuri nisipoase 140
10. Surfingul şi dragostea de sine 157
CEO-ul 179
11. Cel care oferă cel mai mult, câştigă 180
12. Dragostea ca instrument de afaceri 197
13. Adevărata cale spre reuşită 210
14. Despre dorinţe şi vise 221
15. Evadări spre o viaţă frumoasă 231
Despre autor 238